

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

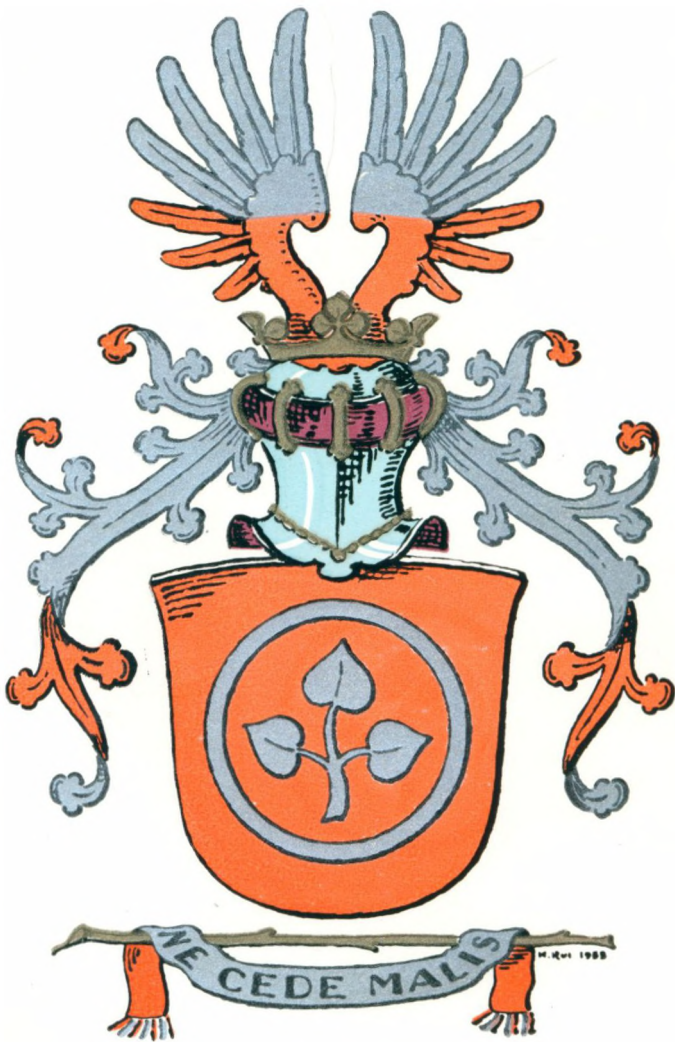
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLEKTEN SCHILLING

SLEKTEN

SCHILLING

VED

FREDRIK SCHILLING
MAJOR OG ØVERRETTSSAKFØRER

Nun bitte ich Euch, dies Buch fleissig weiter zu schreyben, und immer der Vorfahren eingedenk, diese Tradition der Familie wohl zu bewahren, dass das Haus der Scildinge, auch wenn es, wie Gott helfe, sich blühend weitbin verbreite, doch zusammengehalten sey durch das Gedenken an die Vorfahren.

(Daniel I Schillings sluttord i hans «*Chronica de gente Erici*» av 1423.)

*Denne bok om den norske gren av Eriks-
slekten Schilling tilegnes i ærbødighet pri-
mas familias for den samlede slekt og for-
mann for slektsforeningen herr dr. med.
Andreas XV Schilling (M. XXXXII. 1).*

Innhold

	Side
Forord	11
Tegn og forkortelser	12
I. Innledning	13
II. Schilling-arkivet	18
III. Tradisjonen om slektens opprindelse	35
IV. Slekten historie i store trekk	48
V. Slektsnavnet	53
VI. Slektsvåbenet	58
VII. Utsnitt av stamtavlen fra ca. 1200 til ca. 1700	63
VIII. Stamtavle over slekten i Balticum og Altona	95
IX. Stamtavle over den norske slekt Schilling	121
X. Opplysninger om illustrasjonene	247
XI. Henvisninger og anmerkninger	251
Register	261
Rettelser og tilføyelser	275
Oversiktstavler	

Forord

Denne slektsbok er resultatet av hvad jeg, med bistand fra flere hold, har samlet i de siste par år. Kustos for det tyske «Schillingisches Familien-Archiv», professor Heinar Schilling (M.XXXI.6), har skaffet mig de tyske publikasjoner som dette slektsarkiv under hans ledelse har gitt ut i årene 1917—1947, og har dessuten gitt en rekke supplerende opplysninger. Da han kan lese norsk har han også lest korrektur på alt som er skrevet i denne bok til og med X. slektsledd. Dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen har velvilligst gått igjennom det som er skrevet om Servis Dei, pater Carl Halfdan Schilling (XVIII.31). Sekretær Per v. Hirsch har samlet og tilrettelagt stoffet, og har bistått ved arkivundersøkelser i inn- og utland.

Jeg benytter herved anledningen til å takke de ovennevnte tre herrer og andre som har bistått mig på forskjellig vis.

Oslo, i august 1954.

F. Schilling.

Tegn og forkortelser

I teksten og i oversiktstavlene bak i boken er bl. a. brukt følgende tegn og forkortelser:

f. = født † = død †† = faldt i slag.

∞ = gift ††† = slektsgrenen utdød.

a. (foran årstall) = angivelig, dvs. at årstallet er anført i «Chronica de gente Erici» eller i andre opptegnelser av slektens egne medlemmer, men ikke bekreftet ved andre kilder.

a.d.H. = aus dem Hause = av slektsgrenen.

b. eller begr. = begravet.

D.A.A. = Danmarks Adels Aarbog.

Jahresbericht = De av Schillingisches Familien-Archiv v/ professor Heinar Schilling utgitte årsberetninger.

M. + nummer = Vedkommende persons matrikelnummer i Schillingisches Familien-Matrikel.

P.E. = Princeps Ericorum (se side 50—51).

S.F.A. = Schillingisches Familien-Archiv.

S.F.K. = Schillingisches Familien-Kartei.

S.F.M. = Schillingisches Familien-Matrikel.

Stammfolge I = Heinar Schilling: Die Stammfolge des Erichgeschlechtes, I. Teil, Der Westliche Stamm des Erichgeschlechtes 1198—1948. (Glücksburg 1948).

T. + nummer = Vedkommende persons nummer i tradisjonens stam-tavle.

Innledning

Den nulevende norske slekt Schilling kom til Norge sommeren 1799 med den daværende artillerikaptein, senere generalmajor *Jacob Friederich III Schilling* (XVI.8) og hans familie.

Denne norske Schilling-slekt er bare en liten gren av den tyske «Eriks-slekten» Schilling, hvis *historisk* sikre stamfar *Heinrich III Schilling von Lahnstein gen. Huneswin* (T.X.18) levet ca. 1200, og hvis stamfar ifølge *tradisjonen* var «*Erik der Skilding*» (T.I.1), a. f. 894, a. † 952. Denne Eriks-slekten Schilling omfatter pr. i dag over 5 000 personer. Dermed er det utelukket at en stamtavle over den norske Schilling-slekt kan omfatte *hele* Eriks-slekten. På den annen side har Eriks-slekten så interessante tradisjoner og har i århundrer hatt et så sterkt samhold at en slektshistorie om den norske Schilling-slekt nødvendigvis må omfatte svært meget om de tradisjoner og den historie som er felles for *hele* Eriks-slekten. Dette stoff er så overveldende rikt at problemet bare har vært å foreta et skjønnsomt utvalg, som på den ene side kan gi et bilde av Eriks-slekten og den norske slektsgrens plass i helheten, og på den annen side ikke dominerer slektsboken så sterkt at den taper karakteren av å være en stamtavle over den *norske* slekt Schilling.

Stoffet er derfor ordnet slik at det i de innledende kapitler først gjøres rede for Schilling-arkivet og kildene til slektens historie, der nest fortelles om tradisjonen om slektens opprinnelse, så gis det en oversikt over Eriks-slekten historie og utvikling i store trekk, og så kommer et par korte kapitler om slektsnavnet og slektsvåbenet.

Deretter følger et *utsnitt* av Eriks-slektens stamtavle som viser hvorledes den norske general Schillings bestefar, den liflandske pastor *Johann Georg III Schilling* (XIV.10), nedstammer fra den forannevnte stamfar for Eriks-slekten. For at dette utsnitt ikke skal bli for snaut, er vedkommende ahnes *søsken* også tatt med.

Denne pastor *Johann Georg III Schilling* (XIV.10) ble stamfar for en slekt i Balticum og i Altona. Om denne slekt gis det i et særskilt avsnitt en kortfattet stamtavle.

Så følger hovedavsnittet med stamtavlen over den norske slekt Schilling. I denne er det forsøkt gitt en liten biografi av de to mest fremtredende medlemmer av slekten, nemlig stamfaren general *Jacob Friederich III Schilling* (XVI.8) og den vordende sjette norske helgen pater *Halfdan Schilling* (XVIII.31). For de øvriges vedkommende er stort sett bare tatt med de vanlige genealogiske data.

*

Stamtavlen er satt opp *generasjonsvis*. Dette system er her i Norge best kjent fra Danmarks Adels Aarbog. Ved dette system blir hvert slektsledd behandlet *samlet*. Er det flere *søskenkull* i et slektsledd, samles de i grupper og disse nummereres fortløpende med A, B, C osv. I hver gruppe ordnes *søskenene* i den rekkefølge de er født, og *søskenkullet*s barn ordnes i samme rekkefølge i neste slektsledd. Dette system er valgt fordi det bedre enn innrykningssystemet viser slektens forhold til sin samtid, og fordi det etter utgiverens mening passer best for en stamtavle som spenner over et så langt tidsrom som ca. 750 år, og hvor man for de første 13 generasjoner må innskrenke seg til å ta med et *utsnitt* av slektens stamtavle.

For den norske slekts vedkommende er også *døtrenes* barn tatt med. Første slektsledd på spinnesiden føler seg ofte like sterkt knyttet til sin mors slekt som til sin fars, og i den norske Schilling-slekt har det vært et så sterkt samhold at dette brudd på de vanlige prinsipper for en stamtavle har sin berettigelse og interesse. Adoptivbarn eller pleiebarn er ikke tatt med.

For noen av de inngiftede kvinner er tatt med en liten ahnetavle

som viser deres 8 ahner, i den utstrekning denne kunne settes opp uten for store omkostninger. For enkeltes vedkommende er denne lille ahnetavle supplert med opplysninger om de bakenforliggende generasjoner.

For den norske Schilling-slekts vedkommende er også fadderne tatt med. De gir et visst bilde av foreldrenes omgangskrets og sosiale miljø.

Hver person i denne stamtavle er forsynt med et nummer, delt i et romertall og et arabisk tall. Romertallet betegner generasjonen, og det arabiske tall er personens nummer innen generasjonen i primogenitur-orden. Når en person i stamtavlen også omtales annet sted enn der hvor han etter stamtavlens systematikk har sin plass, er nummeret alltid anført i parantes like bak navnet.

Personer som tilhører *tradisjonens* første 10 generasjoner, er det referert til på samme måte, men med en T. foran nummeret, altså f. eks. Fridericus Scildingus (T.III.4). Disse personer vil man delvis finne på oversiktstavle I bak i boken.

Personer som tilhører Eriks-slekten, men som faller *utenfor* rammen av denne stamtavle, er individualisert ved i parantes etter navnet å angi vedkommendes nummer i «Schillingisches Familien-Matrikel» (S.F.M.), f. eks. ridder *Matthes II Schilling von Lahnstein und Lindek* (M.XIII.20).

Man må være oppmerksom på to forhold vedkommende dette matrikelnummer. For det første bygger det på *tradisjonens* beregning av generasjonstallet. Denne korresponderer med *stamtavlens* generasjonstall på den måte at *tradisjonens* XI. generasjon svarer til *stamtavlens* I. generasjon. Forskjellen er således akkurat 10 generasjoner. Ovennevnte ridder Matthes (M.XIII.20) er altså i samme generasjon som f. eks. Bernhard I Schilling von Lahnstein (III.1). Stamfaren selv (T.X.18) teller da ikke med i generasjonstallet. Da denne ordning er benyttet i Schilling-arkivets trykte publikasjoner, har utgiveren av denne stamtavle brukt den samme ordning. Dernest må man med hensyn til det arabiske tall i matrikelnummeret være oppmerksom på at i de eldre generasjoner — *før* matrikelen ble påbegynt — angir det arabiske tall også vedkommende

persons plass i generasjonen i primogeniturorden. Etter at matrikelen ble påbegynt i 1564, angir det arabiske tall *den orden i hvilken fødselsmeldingene kom inn til matrikelførerens*.

Av hensyn til eventuelle forespørsler til Schillingisches Familien-Archiv (S.F.A.) er for alle personer i stamtavlen *en gang* nevnt hvilket matrikelnummer vedkommende har i S.F.M., nemlig der hvor vedkommende person har sin plass i stamtavlen, og det står da i parantes umiddelbart etter navnet.

Da man i Schilling-slekten meget tidlig begynte med å kalle opp sine nærmeste pårørende, fikk man etter få slektsledd en slik mengde Schillinger med samme fornavn at man allerede på slektsmøtet i 1556 hadde en fast innarbeidet, århundregammel skikk med å individualisere disse ved å gi hver *mannlig* person i slekten et romertall etter fornavnet. Dette var så innarbeidet at selv offentlige myndigheter stadig vekk også brukte dem i dokumenter og skrivelser. De første diplomer hvor dette er gjort, er fra 1200-tallet. I 1556 var slekten delt i 7 hovedgrener som hver førte sin variasjon av slektsvåbenet. Allerede den gang var denne romertallnummerering ordnet slik at Friederich'er, Heinrich'er, Konrad'er etc. ble nummerert fortløpende og felles inntil disse 7 hovedgrener skilte seg, *hvoretter hver hovedgren nummererer for seg*, eller med andre ord: *hvert våben teller for seg*. Disse såkalte «Schillingische Ordnungszahl» er tatt med i denne stamtavle, da både disse og matrikelnumrene er nødvendige dersom man ønsker å innhente opplysninger fra S.F.A., og fordi de vil lette oversikten for dem som også måtte ønske å studere de tyske stamtavler over *hele* Eriks-slekten.

De kapitler som omhandler Eriks-slekten som helhet og konrektor i Pegau i Sachsen *Friedrich VI Schillings* (XIII.12) avstamning fra Eriks-slekten stamfar, bygger i sin helhet på de forskningsresultater som S.F.A. er kommet til på grunnlag av de vanlige slekthistoriske kilder, samt arkivets eget og helt enestående arkivmateriale, og som redaktøren av «Deutscher Geschlechter-Buch», den kjente tyske genealog Dr. Bernhard Koerner, har kontrollert og gått god for.

Avsnittet om Schilling-slekten i Balticum og Altona bygger dels på S.F.A.s resultater og dels på supplerende undersøkelser som utgiveren

av nærværende slektsbok har latt foreta i svenske, danske og tyske arkiver og i de tilgjengelige tyske, baltiske og russiske sekundærkilder.

Avsnittet om den norske Schilling-slekt bygger helt ut på de undersøkelser som utgiveren har latt foreta i norske og danske arkiver og opplysninger fra engelske og amerikanske slektsgrener.

Både for slekten i Altona og for den norske Schilling-slekt er alle data for fødsel, dåp, giftermål, død og begravelse blitt kontrollert i vedkommende kirkebøker i den utstrekning disse har eksistert og vært tilgjengelige.

Oversiktstavlene bak i boken er ordnet slik at de når de er brettet ut, kan studeres *sammen med* bokens tekst.

Schilling-arkivet

Denne Schilling-slekts historie spenner over et så langt tidsrom og er spekket med så mange interessante og forbausende detaljer at det er nødvendig å innlede den med en liten redegjørelse for hvilke kilder man har hatt til rådighet. Ellers kunne man risikere at den alminnelige leser — og enda mer den genealogiske fagmann — rett og slett ville nekte å se på denne slektshistorie som en sannferdig og nøktern *historie*, bygget på kritiske kildestudier, og i stedet betrakte meget av den i beste fall som «krøniker» eller «fromt bedrag».

Forholdet er nemlig det at man til denne slektshistorie har hatt et så rikt kildemateriale å bygge på at det ikke er mange europeiske slekter som kan oppvise maken. I tillegg til de vanlige slektshistoriske kilder har denne slekt sine egne og meget verdifulle kilder i sitt eget slektsarkiv «*Schillingisches Familien-Archiv*» (forkortet S.F.A.), som ble grunnlagt på det første slektsmøte i Breslau i 1556. På dette møte ble det den 15. august undertegnet en «Erb-Vereinigungk und Geschlechts-Pactum» hvori det bl. a. ble bestemt at det av *Friedrich IV Schilling* (IV.1) i 1333 i Breslau oppførte «Rote Haus», skulle overtas av slekten som en slags familiestiftelse, og fungere som et «Heubt-Sitz generis Ericorum». Det skulle for det første være «embedsbolig» for det til enhver tid fungerende familieoverhode (Princeps Ericorum), og dernest skulle det huse familiearkivet. I slektsavtalen av 1556 heter det herom i siste ledd i punkt 2:

«Das alle aber / dafor in solchem Rothen Hause der princeps Ericorum alle brieuve / documenta / vnd bucher / so jm von Daniel vnserm vorfarn vnd von vns algesamt vber komen / alzeit auffbe-

warn / besitzen / behegen solle vnd möge / auff das alzeit vnd in ewigheitt solche brieuve &c. denen principibus Ericorum / vnd allen / denen es noth / zu steter erhaltung vnsrer Geschlechts linearum der einzeln stemme offenkundt vnd zue wissen sey».

I over 300 år, fra 1556 til 1874, hadde S.F.A. tilhold i «Rote Haus». Men i 1874 ble den vel 500 år gamle bygning overlatt til Breslau by til museum, og S.F.A. flyttet til Dresden.

Den i Tyskland meget kjente billedhugger *Johannes Schilling, Ritter von Heinrichau* (M.XXIX 5.— P.E.XXXV fra 1897) bygget det såkalte «Schilling-Haus» i 1901 i Dresden-Klotzsche, og der fikk S.F.A. plass samme år. I 1930 forærte hans enke huset til slekten, for at det skulle tjene de samme formål som tidligere «Rote Haus».

Ved russernes innmarsj i Dresden i februar 1945 ble meget av arkivet under mange vanskeligheter evakuert først til et sted i nærheten av Braunschweig, derfra over Glückstadt til øyen Sylt, og defra igjen i mai-august 1946 i porsjoner til Glücksburg slott i Schleswig-Holstein.

Det evakuerte arkiv bestod av 30 store kasser på tilsammen ca. 6 tonn, men likevel måtte meget etterlates i Dresden-Klotzsche. 17 av disse kasser ble i juni 1952 overført til Landesarchiv Schleswig-Holstein på Gottorp slott i Schleswig som depot, og står for tiden (juni 1953) nedpakket der. De resterende 13 kasser står nu for de flestes vedkommende nedpakket i Glücksburg.

På grunn av de usikre forhold som hersket dengang, våget ikke kustos å ta med sig på flukten de gamle originaldokumenter. Disse ble derfor etterlatt i Dresden-Klotzsche. Av noen av dem ble tatt med avskrifter eller fotostatkopier.

Resten av arkivet ble igjen i Dresden-Klotzsche, og er visstnok fremdeles lagret der. Det har imidlertid på grunn av de rådende politiske forhold dessverre ikke vært tilgjengelig i de senere år.

Schilling-huset i Dresden-Klotzsche har østtyske myndigheter tatt i bruk.

Arkivet forvaltes av en «kustos». Fra 1917 har forfatteren, professor *Heinar V Schilling* (M.XXX.6 — P.E. 37, S.F.12), vært arkivets kustos og har her nedlagt et kolossalt arbeid.

De viktigste kilder som S.F.A. har eller har hatt, er følgende:

- I. De gamle Schillingske slektsbøker (1320—1774).
- II. «Stemma Rodulphi» (fra ca. 1240).
- III. Mag. Hanss Schillings ahnetavle (fra ca. 1520-30).
- IV. Bibelopptegnelsene 1493—1556.
- V. Schillingisches Familien-Matrikel (fra 1564 og utover).
- VI. Diplomsamlingen (fra 986 og utover).
- VII. Slektsmøteprotokollene (fra 1556 og utover).
- VIII. Princeps Ericorums korrespondanse (fra 1556 og utover).
- IX. Schilling-kartoteket.
- X. De nyere samlinger.
- XI. Bibliotheca Scildinga.

Bortsett fra diplomsamlingen og «Stemma Rodulphi», som arkivets nuværende kustos anser for å være helt pålitelige, kan *ingen* av arkivets andre kilder anses som sikre historiske kilder for så vidt angår tiden *før* 1200. Når man leser de følgende avsnitt i slektsboken, må man derfor alltid ha i erindring at *alle* opplysninger om forhold og personer før ca. 1200 må ses på som *familiesagn* og *ikke* som slekts-historie.

For tiden *etter* 1200 inneholder arkivets kildemateriale tallrike motstridende opplysninger. Dette gjelder imidlertid i alt vesentlig detaljer. Alle arkivets opplysninger om slektens *genealogi* fra ca. 1300 og utover har i stor utstrekning vært kontrollert, og bortsett fra noen få tilfeller, har alle opplysninger hittil vist seg å være riktige.

I det følgende skal det fortelles litt om hver enkelt av disse kilder, basert på de opplysninger som S.F.A.s trykte publikasjoner inneholder, og på opplysninger fra arkivets ovennevnte kustos.

I. DE GAMLE SCHILLINGSKE SLEKTSBØKER

Det er i alt 6 gamle slektsbøker eller samlinger av slektsopptegnelser, de to første fra 1320-24, den tredje fra 1410, den fjerde fra 1423, den femte fra 1419 til 1681 og den sjette fra 1774.

1—2. De to eldste slektsbøker. «*Chronica de gente Erici*» libri

I—II, ble skrevet med runer og på latin i årene 1320—24 av augustinermunken Bonifatius i Zürich, alias *Bernhard Schilling von Lindek-Forst* (M.XIII.14). Første bok behandlet den eldste hovedgren av slekten, grevene av Rheinfelden. Annen bok behandlet de yngre grener av Schilling-slekten, og til en av disse hørte forfatteren selv. Bakerst i 2. bok satte Bonifatius opp en «tabula generis», en stam-tavle som viser de 13 første generasjoner av slekten, regnet fra «Ericus der Skilding». Stamtavlen omfatter i alt 189 personer. Disse to bøker ble avsluttet med en fortale datert Rheinfelden 1. juledag 1324. Bonifatius forteller selv at han for å kunne skrive disse bøker, har måttet gjennomgå slektsregistre og et veldig kildemateriale på fedreneborgen Rheinfelden.

Hans 1. bok begynner slik: «Principalis generi Ericorum familia seu Rheinfeldensium comitum ex Arnulpho majore Heinari praedicti de Lindice natu fratre oriundum esse traditur».

Bare i denne setning vil en øvet latiner nokså lett kunne konstatere et par grammatikalske feil, men forfatterens kunnskaper i latin synes likevel å ha ligget fullt på høyde med det som den gang ble ansett for å være god latin.

Av virkelig genealogisk verdi er bare «tabula generis» og de svært knappe genealogiske data om stamtavlens personer, og selv disse kan vel neppe ansees for historisk pålitelige mer enn 3—4 generasjoner bakenfor forfatteren, altså til tradisjonens IX—X generasjon. Det er imidlertid bemerkelsesverdig at i alt det historiske materiale som i de senere år er kommet frem, *er det ikke funnet noe som i nevneverdig grad avviker fra det som Bonifatius påstår i sine to bøker.*

Originalbøkene eksisterer fremdeles, men er nu praktisk talt uleselige. De er skrevet på papir i dobbelt folioformat og består av 60—80 ark som bare er beskrevet på den ene side. Runeskriften avviker noe fra den alminnelige fellesgermanske runeskrift, slik at den nærmest må karakteriseres som en slags «privat» runeskrift.

I 1774 foretok Ludwig Schilling (M.XXVII.5) en nøyaktig avskrift av originaldokumentene. som også den gang var meget slitte og vanskelige å lese. Han foretok også en transcription fra munkelatin

til korrekt nylatin. Denne skrev han også i runer. Sluttelig foretok han en oversettelse til tysk, skrevet med vanlig gotisk skrift.

Originalbøkene ligger igjen i Dresden-Klotzsche. Ludwig Schillings avskrift skal være tatt med og p. t. ligge nedpakket i S.F.A. i Schleswig.

3. Den tredje slektsbok, «*Chronica de gente Erici liber III*», ble skrevet på latin i Basel i 1410 av *Heinrich, greve av Rheinfelden* (M.XV.5). Den omfatter tidsrommet 1324—1410 og behandlet forfatterens egen slektsgren samt videre linjen von Lindek-Forst til den døde ut i 1379, og linjen von Lahnstein frem til forfatterens egen tid.

Originalen ble borte ca. 1800. Den finnes dessverre ikke i fullstendig avskrift. Man har bare bruddstykker av den i de yngre slektsbøker, og innholdet av den ble utnyttet av Ludwig Schilling (M.XXVII.5) da han i 1774 satte opp sin stamtavle over slektens eldste ledd.

4. Den fjerde slektsbok, «*Chronica de gente Erici liber IV*», ble skrevet i 1423 i byen Hof i grevskapet Nürnberg i det nuværende Bayern av en av den norske Schilling-slekts stamfedre, *Daniel I Schilling* (V.6). Denne bok handler om forfatteren selv, og om hans egne forfedre i rett oppstigende linje på mannssiden.

Originalen ble borte ca. 1850/60. Man har bare en ufullstendig avskrift av den, foretatt i 1774 av den ovennevnte Ludwig Schilling (M.XXVII.5). Den var på 16 håndskrevne sider og er gjengitt in extenso i en av Schilling-arkivets trykte publikasjoner.

5. Den femte slektsbok er «*Schillingische Familien-Nachrichten 1419—1681*». Den første del av den, omfattende tidsrommet 1419—1490, er skrevet av en av den norske Schilling-slekts stamfedre, *Mag. Hanss Schilling* (IX.1). Den annen del av den, omfattende tidsrommet 1490—1681, er skrevet av en anonym Schilling, antagelig i 1681.

Denne bok behandler kun den hovedstamme av slekten som *Mag. Hanss* selv tilhører, nemlig den såkalte «*Weisser Unterstamm*».

Disse notater var dels heftet, dels klebet inn i den såkalte «*Erste Schillingische Familienbibel*», en Vulgata, trykt hos Nicolaus Kasler i Basel i 1491. Bibelen er et meget vakkert og velholdt eksemplar i

format 30 x 22 cm, bundet i kalveskinn. Alle initialer i teksten er håndmalte (illuminerte).

Bibelen ble etterlatt i Dresden-Klotzsche. For noen år siden skulle det gjøres et forsøk på å få den brakt over til vestsonen. Da kustos senere ikke har hørt noe om saken, vet han ikke om forsøket ble gjort, og hva resultatet i tilfelle ble. Han vet derfor ikke hvor bibelen nu er.

6. *Ludwig Schillings skrifter av 1772/74* er den sjette slektsbok. *Ludwig Schilling* (M.XXVII.5) satte i 1774 opp en stamtavle over de 16 første generasjoner av Schilling-slekten regnet fra «Ericus der Scilding», basert på de 3 eldste slektsbøker og en del av de gamle diplomer. Den spenner over tidsrommet ca. 900—1450 og omfatter 220 navn.

Stamtavlen er skrevet på store ark. Hvert av disse er så stort som et dobbelt folioark. Bare den ene side av arket er beskrevet. Blad 1 omfatter Rheinfelden-grenen, blad 2 Lindek-grenene, blad 3 omfatter efterslekten til «Fridericus Scildings» (T.III.4), og blad 4 Lahnstein-linjen.

De 4 originalblad ligger igjen i Dresden. Nøyaktige avskrifter skal befinne sig i en av kassene i S.F.A. i Schleswig.

Foruten denne stamtavle og de forannevnte avskrifter og oversettelser har *Ludwig Schilling* også skrevet et ufullent sammendrag av de av ham i årene 1772—74 samlede familiedokumenter som i S.F.A. er kalt «*Chronik des Ludwig Schilling*». Denne ligger også igjen i Dresden.

II. STEMMA RODULPHI

er et håndskrift fra ca. 1240, skrevet på latin. Det er en vidløftig ahnetavle som omfatter alle påviselige ahner til den tysk-romerske konge *Rudolf I*, † 1080 (T.VIII.5), og er sannsynligvis avskrift av ett eller flere eldre dokumenter. Kong *Rudolf* var sønn av en greve av Rheinfelden, ble 1057 hertug av Schwaben, og ble 1077 med støtte av pave *Gregor VII*, av de tyske fyrster valgt til tysk-romersk konge, som motkonge mot den bekjente kong *Heinrich IV* som var lyst i bann i 1076.

Originaldokumentet er av meget fin pergament i format ca. 30 x 32 cm. Forfatteren er ukjent. Dokumentet har alltid gått i slekten og har aldri vært offentliggjort.

Originalen er deponert «et sted» i østsonen. En fotostatkopi skal befinne sig i en av kassene i S.F.A. i Schleswig.

Det bemerkelsesverdige ved dette dokument er at det helt ut bekrefter riktigheten av Bonifatius' «tabula generis», bortsett fra at «stemma Rodulphi» har gjort grev Arno I av Rheinfelden (T.IV.1) til en eldre barnløs bror av Kuno I av Rheinfelden (T.V.1), mens Bonifatius oppfører dem som far og sønn.

III. MAG. HANSS SCHILLINGS AHNETAVLE

er et manuskript fra ca. 1520/30, skrevet på tysk. Det består av 6 tett beskrevne, smale foliosider og omfatter alle Mag. Hanss Schillings påviselige ahner. Forfatteren er ukjent.

Innholdet av dette dokument stemmer også helt ut med Bonifatius' «tabula generis» av 1324.

Da Mag. Hanss Schilling (IX.1) som foran nevnt, er en av den norske Schilling-slekts stamfedre, er dette dokument av spesiell interesse for den norske slekt.

Originaldokumentet er oppgitt å være i en av kassene i S.F.A. i Schleswig. Trykning av dokumentet var påbegynt våren 1945, men ble ikke fullført. Korrekturark til denne trykning skal også ligge i en av kassene i S.F.A. i Schleswig.

IV. BIBELOPPTEGNEELSENE 1493—1564

er annalistiske optegnelser som er innført i den såkalte «Erste Schillingische Familienbibel», se foran.

V. SCHILLINGISCHES FAMILIEN-MATRIKEL

er genealogisk sett en helt enestående kilde.

Den forannevnte *Matthes II Schilling* (X.1) sendte den 10. august 1562 et rundskriv til sine «lieben Oheimb, veterm und neffen» og foreslo opprettet en familiematrikel for slekten. Den skulle føres av

Princeps Ericorum og skulle omfatte alle de grener av slekten som var med på arveavtalen av 1556. I den skulle innføres alle fødsler og slektens medlemmer skulle være forpliktet til å sende Princeps Ericorum slike meldinger.

På den V. Geschlechtstag i «Rote Haus» i Breslau 3. mai 1564 ble det besluttet å anlegge en slik familie-matrikel.

Den såkalte «Alte Matrikel» omfatter årene 1564—1710. I tidsrommet 1564—1681 oppgis den å være helt fullstendig og pålitelig. For årene 1681—1710 er den derimot noe ufullstendig, men de innførsler som er der, skal være riktige.

Den såkalte «Neue Matrikel» omfatter årene 1714—1828. Årene 1710—1714 mangler helt.

For årene 1714—1772 angis den å være meget fullstendig og pålitelig, men for tidsrommet 1772—1828 skal den være ufullstendig.

Av interesse for den norske Schilling-slekt er det at den norske slekts stamfar, general Schilling, i 1805 innmeldte navn og fødselsdata for de seks barn som levde opp.

I 1828 gikk primatet over til den franske slektsgren og dermed opphørte føringen av familie-matrikelen. Da den franske slektsgren døde ut i 1897 med *Frédéric Haimar IV, comte de Rhinfelden* (M. XXX.7 — P.E.34), gikk primatet tilbake til Tyskland, til den kjente billedhugger *Johannes Schilling, Ritter von Heinrichau* (M. XXIX.5 — P.E.35). Han fikk etter hvert matrikelføringen i gang igjen, og den nuværende kustos av Schilling-arkivet har fortsatt dette arbeid. De manglende personer i de eldre ledd er ført inn, og matrikelen føres jevnlig à jour.

Ved utgangen av året 1943 var innført i alt 3 142 personer, herav 1 766 menn og 1 376 kvinner. Disse tall er i forhold til det lange tidsrom kanskje ikke så store, men man må huske på at matrikelen kun omfatter *en del* av slektens medlemmer, nemlig etterkommerne av dem som gjorde arveavtalen av 1556. Det vil i praksis si at matrikelen kun omfatter den *eldste* av de tre opprinnelige hovedstammer av linjen Schilling v. Lahnstein. Den midterste hovedstamme Schilling v. Lahnstein døde ut i 1610, og den yngste hovedstamme, Schilling v. Canstatt, er ikke med.

Den såkalte «*Alte Matrikel*» er i likhet med de fleste eldre Schillingiske familiedokumenter, skrevet med *runer*. Den består av 74 beskrevne blad og er innheftet i den forannevnte «*Erste Schillingische Familienbibel*».

VI. DIPLOMSAMLINGEN

Allerede ved begynnelsen av 1300-tallet eksisterte det samlinger av Schilling-diplomer. Bonifatius forteller selv at han til bruk for sin «*Chronica de gente Erici*» I—II gjennomgikk utførlige slektsregistre og andre gamle dokumenter på Rheinfelden. De aller fleste av disse dokumenter gikk antagelig tapt da Rheinfelden-borgen, «*der Stein im Rhein*», i 1445 ble stormet og ødelagt av leietropper fra Basel, Bern og Solothurn. Man kjenner imidlertid til at det siste skudd på Rheinfelden-linjen, *grev Heinrich av Rheinfelden* (M.XVI.2 — P.E.18) overleverte en del familiedokumenter til den yngre linje før han døde.

På Lindek har det sannsynligvis også vært oppbevart mange gamle dokumenter. Da linjen v. Lindek-Forst døde ut i 1379, gikk borgen Lindek og lensgodsene over til ridderen *Matthes II Schilling v. Lahnstein* (M.XIII.20). Daniel I Schilling (V.6) forteller selv i sin «*Chronica de gente Erici liber IV*» at han fikk overlevert gamle familiedokumenter hos den ovennevnte ridder Matthes.

Da Schilling-arkivet ble grunnlagt i 1556, hadde man foruten de gamle slektsbøker, Mag. Hanss's ahnetavle og de i 1493 påbegynte annalistiske opptegnelser, også en diplomsamling, og den vesentligste del av denne var formodentlig dokumenter som den ovennevnte Daniel I Schilling hadde hatt.

De diplomer som Schilling-arkivet i dag har i sin besittelse, er delt i to hovedgrupper:

- a) diplomer fra tiden før arkivgrunnleggelsen i 1556, og
- b) diplomer fra tiden etter 1556.

Den sistnevnte gruppe er i S.F.A. oppdelt og ordnet sammen med arkivets nyere dokumenter. Det henvises herom til avsnitt X «*De nyere samlinger*».

Egentlige «diplomer» (Urkunden) i S.F.A.s oppfatning av ordet er således kun diplomene fra tiden før 1556.

S.F.A. har i alt 502 slike diplomer i original eller bekreftet avskrift. Av disse er det 26 diplomer som angår Rheinfeld- og Lindekrenene. De resterende 476 diplomer angår Lahnstein-grenen, altså den nulevende Schilling-slekts forfedre.

Disse 502 diplomer ble til 1945 oppbevart i S.F.A. i den såkalte «Brieflade», en eketres-kiste med jernbeslag fra 1648, nesten 2 meter lang. Alle diplomer er etterlatt i østsonen.

Av de ovennevnte diplomer utgjør 87 originaldiplomer og 116 bekreftede kopier den diplomsamling som var gjenstand for arkivgrunnleggelsen i 1556. De resterende diplomer er kommet til senere.

De 34 første numre er fra tiden før 1324, altså før Bonifatius avsluttet sin «Chronica de gente Eri» I—II. Av disse 34 diplomer er 14 originaldiplomer, og flere meget gamle kopier. Det eldste originaldiplom, som også er diplomsamlingens nr. 1, er datert 23. februar 986.

I S.F.A.s trykte Jahresbericht 1918 s. 6—8 og i Jahresbericht 1919 s. 11—12 er det tatt inn en kronologisk ordnet fortegnelse over S.F.A.s 360 første diplomer fra tiden før 1556.

VII. SLEKTSMØTEPROTOKOLLENE

Det første slektsmøte ble holdt i «Rote Haus» i Breslau i august 1556. Over de beslutninger som ble gjort, ble det satt opp en protokoll, datert 15. august 1556. Den er undertegnet av 18 mannlige Schillinger som på egne vegne og på vegne av 33 navngitte sønner, brødre eller fettere godkjenner de beslutninger som ble gjort på dette møte. Disse 52 Schillinger tilhørte 6 av slekten Schilling von Lahnsteins daværende 7 hovedgrener. Slektsgrenen Schilling v. Canstatt var invitert til å la seg representere på møtet, men unnlot å møte.

Allerede i de nærmeste år etter dette møte ble det avholdt regelmessige slektsmøter. «Geschlechtstag» nr. 2 ble således avholdt i tiden 27. des. 1558 — 6. jan. 1559, nr. 3 27. des. 1559, nr. 4 27. des. 1561, nr. 5 3. mai 1564, nr. 6 24. mai 1567, nr. 7 27. des. 1568, nr. 8 24. april 1570 osv., og for hvert møte ble det satt opp en protokoll.

Til i dag er det avholdt i alt 287 slektsmøter. Fordelt på bortimot 400 år blir det stort sett gjennomsnittlig 3 møter på hvert 4. år. Det siste ble holdt i Heilbrunn 7. august 1950.

Bortsett fra protokollen for det første møte 15. august 1556 eksisterer fremdeles originalprotokollene fra alle de andre møter. De befinner seg fremdeles i østsonen.

Protokollen til det første slektsmøte 15. august 1556 finnes nu bare i bekreftede gjenparter og fotografier av originalen. Denne var under siste verdenskrig deponert i et bankhvelv i Dresden og strøk med ved bombardementet av Dresden 13. februar 1945. Protokollen er trykt i Glücksburg i 1946.

VIII. PRINCEPS ERICORUMS KORRESPONDANSE

Alle brever fra tiden før slektsavtalen av 15. august 1556 er tatt med i den i punkt VI nevnte diplomsamling.

Brever til Princeps Ericorum og forefinnende gjenparter av dennes utgående brever om slekts saker er for tiden etter 1556 ordnet i hefter, særskilt for hver Princeps Ericorum fra *Daniel III Schilling von Hartlieb* (M.XIX.2 — P.E.21), f. 1506, † 1563, og frem til i dag.

Kustos har meddelt mig at det i S.F.A. i Dresden finnes flere originalbrever fra slektens norske stamfar, generalmajor Jacob Friedrich III Schilling (XVI.8), til slektens daværende overhode, den saksiske artillerikaptein *Friedrich Gustaf I Schilling gen. von Lahnstein und zu Lindek* (M.XXVII.9—P.E.31).

IX. SCHILLING-KARTOTEKET

«Die Schillingische Familien-Kartei» (forkortet S.F.K.) er istandbrakt av arkivets nuværende kustos. Det omfatter alle personer av navnet Schilling som forekommer i S. F. A.s arkivmateriale, enten de tilhører Eriks-slekten Schilling eller andre Schilling-slekter.

Kartoteket omfatter nu over 10 000 mannlige og kvinnelige personer som er født Schilling, og disse personers ektefeller og foreldre. For de mannlige personers vedkommende er også barna tatt med på

kortet. Et eget system med nummerering og kjennetegn i 3 farver gjør det mulig å finne bilagene fort og lett vint.

Kartoteket befinner sig nu i en av kassene i S.F.A. i Schleswig.

X. DE NYERE SAMLINGER

Disse er ordnet i grupper på følgende måte:

A. *Stücksammlung*

omfatter trykte publikasjoner, bøker, hefter, korrekturksemplarer og andre trykksaker på mer enn 1 side, samt håndskrevne dokumenter av forskjellige slag på mer enn 1 side — og som ikke går inn under en av de i det følgende nevnte spesielle grupper C—E eller H—K.

B. *Blattsammlung*

omfatter trykte eller beskrevne enkeltark, så som attester, bevidnelser, avisutklipp, stamtavler etc., — og som ikke går inn under en av de spesielle grupper C—E eller H—K.

C. *Urkundensammlungen*

omfatter samlinger av dokumenter vedkommende slekts-grener eller enkeltpersoner. Hver enkelt samling er gitt et romertall, og de enkelte dokumenter er nummerert fortløpende i nummergrupper slik som det fremgår av de følgende eksempler:

C.IV. *Urkundenbuch der Familie Johannes Schilling † 1910.*

Nr. 1501—2134,

C.XIII. *Urkunden über die Krakauer Zweige:*

Nr. 5031—5055,

C.F. *Fragebogen (Spørreskjemaer med innkomne svar):*

I—II I anledning av «*Deutscher Geschlechter-Buch*» og

III. *Fra nyinntrådte medlemmer av slektsforeningen efter 1945.*

D. *Brevsamlinger.*

E. *Schilling-Arbeiten (Ergebnisse):*

omfatter litterære, genealogiske eller andre videnskabelige arbeider, trykte eller i manuskript, med en Schilling som forfatter.

F. *Spesiell fortegnelse over de arkivsaker*

som f. t. er evakuert fra Schillinghaus i Dresden-Klotzsche til Schleswig-Holstein, i alt 910 numre. Alle disse har også ordinære arkivnumre.

G. *Gegenstände*

omfatter smågjenstander av forskjellig slag, så som ordener, mynter, signeter, porselenstallerkener med våbenmaling, glass begere etc.

Her oppbevares bl. a. den såkalte «Eriksdolk» (G.23), nemlig den tidlig-middelalderlige «Dolch-Messer» som Daniel I Schilling (V.6) i sin chronica av 1423 forteller at han har fått overlevert av *Ritter Matthes II Schilling von Lahnstein*, 18. og siste herre til Lindek (M.XIII.20), og som skal ha tilhørt Erik der Skilding (T.I.1). Dolken skal nu befinne seg i en av kassene i S.F.A. i Schleswig.

H. *Hausakten*

er dokumenter og korrespondanse vedkommende slektens eiendom Schillinghaus i Dresden-Klotzsche.

K. *Korrespondanse (Archiv-Korrespondenz-Mappen)*

består av arkivets korrespondanse ordnet i mapper for hver person eller institusjon som S.F.A. har stått i korrespondanse med. Hver mappe er nummerert fortløpende med romertall.

L. *Schilling-portretter i original eller kopi, eller fotografier av slike.*

XI. BIBLIOTHECA SCILDINGA (SCHILLINGISCHE FAMILIEN-BIBLIOTHEK),

forkortet S.F.B., er jo ikke en primærkilde, men har allikevel sin sin plass i en redegjørelse om S.F.A.

Bibliotheca Scildinga ble grunnlagt ca. 1730—49 av *Adam I Friedrich Schilling gen. von Lahnstein und zu Lindek* (M.XXV.1 — P.E.29). Ved den ved hans død i 1749 foretatte registrering, besto S.F.B. av 30 003 bind. Da hans av eldste sønn overtatte «Graue Haus» i Landhaus-strasse i Dresden brente i 1760, strøk 2/3 av biblioteket med.

De mest verdifulle 10 453 bind ble imidlertid reddet, og katalog over dem ble satt opp i 1772.

Ved beskytningen av Dresden i 1813 gikk også 2/3 av restbeholdningen tapt, så det bare ble 3 485 bind igjen. I de følgende år kom det en tilvekst på 6 521 bind, slik at biblioteket i 1839 besto av 10 006 bind.

Da S.F.B. på den tid ble betraktet som vedkommende Princeps Ericorums *privateiendom*, ble det i de følgende år sterkt oppdelt og for en stor del tilintetgjort ved brann, salg og andre ødeleggelser. I 1910 var det ennå 1 928 bind igjen, fordelt på noen få hender. S.F.A.s nuværende kustos gikk inn for å samle i S.F.A. de bind man fremdeles kunne få fatt på av det gamle bibliotek, og la dem danne grunnstammen i et slekten tilhørende «Bibliotheca Scildinga».

Dette var i 1945 kommet opp opp i ca. 7 000 bind. Etter Dresdens ødeleggelse i februar 1945 kunne kustos allikevel overlevere 6 900 bind til sin sønn til forvaring, mens han tok 100 utvalgte bind med sig da han evakuerte via Thüringen til Schleswig-Holstein. Av de medbrakte 100 bind gikk 60 tapt underveis. De resterende 40 bind dannet grunnstammen i den evakuerte del av S.F.B., som i de følgende år vokste jevnt. Pr. 1. januar 1953 var samlingen kommet opp i over 600 bind.

Pr. 1. januar 1953 består således Bibliotheca Scildinga av i alt ca. 7 500 bind, hvorav 6 900 bind er lagret i Schilling-Haus i Dresden-Kiotssche, mens vel 600 bind befinner sig i Glücksburg eller i Schleswig.

S.F.B. består av genealogiske, heraldiske eller historiske verker som på et eller annet vis tangerer Schilling-slektens historie, samt verker skrevet av en Schilling. S.F.A. har bl. a. et praktfullt eksemplar av Gerhard Schønning's Snorre-utgave av 1777.

Det vil fremgå av det som er nevnt foran at S.F.A. er en i sitt slag helt enestående institusjon, og det er med berettiget stolthet at S.F.A.s kustos i årsberetningen for 1947 gjør oppmerksom på at «Schillingisches Familien-Archiv» er det eldste og største familiearkiv i Tyskland.

Fortegnelse over *alle* arkivsaker, herunder også tilgang til S.F.B. er tatt inn i S.F.A.s trykte årsberetninger fra 1917 og utover.

Arkivets nuværende kustos, professor *Heinar V Schilling* (M.XXX.6 — P.E.37, S.F.12), tiltrådte i 1917. Da hadde han allerede syslet med slektens historie i ca. 10 år. Fra og med 1917 har han nu i 35 år med utrettelig flid samlet inn stoff fra slektens medlemmer og fra innen- og utenlandske arkiver.

Etter å ha brakt i stand Schilling-kartoteket og ordnet arkivet, gikk han i gang med en systematisk bearbeidelse av stoffet. Resultatet av dette arbeid foreligger i to grupper:

- A) Arbeider som foreligger i manuskript i S.F.A., og
- B) S.F.A.s trykte publikasjoner.

I det følgende skal det fortelles litt om disse arbeider.

A. *Arbeider i manuskript.*

Det første hovedarbeid er slektshistorien «*Das Eriksgeschlecht*» i 4 bind. Den har kostet mange års arbeid. Verket har i S.F.A. betegnelsen E.396—399.

Det annet hovedarbeid er «*Schillingisches Wappenbuch*» I—II. Verket har i S.F.A. betegnelsen E.390—391. Det omfatter samtlige forekommende Schilling-våben, uten hensyn til om de er ført rettmessig eller ikke. Bind I omfatter Eriks-slektens våben, og inneholder 40 våbenillustrasjoner med beskrivelser og nærmere forklaringer. Bind II omfatter alle andre Schilling-våben, og inneholder 70 våbenavbildninger med beskrivelser og forklaringer.

Det tredje hovedarbeid er *Stamtavlen av 1944*, som i S.F.A. er gitt betegnelsen E.392. I den har alle i 1944 kjente medlemmer av Eriks-slekten fått sin plass. Den er f. t. hos utgiveren av denne slektsbok til oppbevaring på vegne av slekten.

Det foreligger videre en rekke mindre arbeider som det vil føre for langt å gå inn på her.

B. *S.F.A.s trykte publikasjoner.*

Disse faller i 3 hovedgrupper:

1) *S.F.A.s årsberetninger*

fra 1917 og utover. De kalles «Mitteilungen zur Geschichte der Familie Friedrich Schilling † 1373», eller «Jahresbericht des Schillingischen Familien-Archivs».

Foruten den egentlige årsberetning inneholder de fortegnelse over tilgang til S.F.A. i vedkommende år, og kortere avhandlinger og meddelelser av interesse for slekten.

2) «*Quellen zur Geschichte der Familie Friedrich Schilling † 1373*».

Denne serie er f. t. planlagt med 25 hefter og skal omfatte alle slektens viktigste kildeskrifter.

Den blir med andre ord et «Diplomatarium Scildingum». Foreløpig er følgende hefter trykt:

I. Ludwig Schillings Übersetzungen von 1774 (1917).

II. Der ergänzte Stammbaum von 1827 (1917).

V. Die Diplome des Eriksgeschlechtes, I. Teil (1946).

VII. Die Erbvereinigung von 1556 (1946).

3) «*Beiträge zur Geschichte der Familie Friedrich Schilling † 1373*».

Denne serie inneholder ferdige avhandlinger, og er f. t. planlagt med 24 hefter. Foreløpig er trykt følgende hefter:

I. Gedenkschrift z. 100. Geburtstag v. Johannes Schilling 1828—1928.

II. Gedenkschrift z. 100. Todestag v. Gustaf Schilling 1839—1939

III. Schillingisches Wappenbuch, I. Teil (1946).

V. Stammfolge I, der Westliche Stamm des Eriksgeschlechtes 1198—1948 (1948).

Den Friedrich Schilling † 1373 (IV.1) som går igjen i navnet på disse trykte publikasjoner, er stamfar for alle nulevende Schillinger av slekten Schilling von Lahnsteins eldste hovedgren, og således også for den norske slekt.

I mange år har det vært arbeidet med å få utgitt en trykt stamtafle for *hele* Eriks-slekten. Da en rekke grener av slekten allerede

i slutten av middelalderen gikk over i borgerlig stand, lot det sig ikke gjøre å få stamtavlen publisert i «Gothaisches Genealogisches Taschenbuch». Det naturlige var da å få den tatt inn i det store tyske genealogiske verk «Deutsches Geschlechter-Buch». Denne plan gikk i orden, og i 1940 ble bind 120 og 121 av D.G.B. reservert for Schilling-slekten. Kustos gjorde manuskriptet ferdig i samarbeid med D.G.B.s sjefredaktør, den kjente tyske genealog Reichspräsidentialrat Dr. Bernhard Koerner. Våren 1945 var man kommet så langt at en vesentlig del av bind 120 allerede forelå i korrektur. Russernes innmarsj i Görlitz satte imidlertid en stopp for det videre arbeid, idet D.G.B.s forlegger, det kjente forlag C. A. Starke i Görlitz, ble omgjort til forlag for den røde hær.

Det forannevnte hefte V av «Beiträge etc.» «Die Stammfolge des Eriksgeschlechtes, I. Teil» bygger på manuskriptet til D.G.B. supplert med nye data og henvisninger.

Tradisjonen om slektens opprinnelse

I en slektshistorie må man selvsagt sondre skarpt mellom det som er historiske kjensgjerninger, og det som bare er overleveringer og tradisjoner hvis riktighet det ikke lenger er mulig å kontrollere. Men slike overleveringer har allikevel sin interesse, iallfall for slekten, og de har derfor sin naturlige plass i slektens historie.

Schilling-slekten har som mange andre slekter også *sin* tradisjon. Ifølge denne nedstammer slekten fra kong Harald Hårfagres sønn «Erik Skilding» (Erik Skjoldung), og tradisjonen omfatter en nøyaktig stamtavle som viser hvorledes slektens *historiske* stamfar, *Heinrich III Schilling von Lahnstein genannt Huneswin* (T.X.18), a.f. 1166 og a. † 1221, i 10. ledd nedstammer fra denne Erik Skilding.

De eldste dokumenter vi idag kjenner, som inneholder en rede-gjørelse om denne slektstradisjon, er «*Chronica de gente Erici*» I—II, skrevet i årene 1320/24 av augustinermunken Bonifatius alias *Bernhard Schilling von Lindek-Forst* (M.XIII.14). Bernhard ble munk i Augustiner-klostret i Zürich under navnet Bonifatius, og det var som munk han skrev sine to slektsbøker.

De to neste slektsbøker, «*Chronica de gente Erici liber III*» skrevet i 1410 i Basel av grev *Heinrich von Rheinfelden* (M.XV.5), og «*Chronica de gente Erici liber IV*» skrevet i 1423 i Hof i Bayern av *Daniel I Schilling* (V.1.), gjengir og supplerer munken Bonifatius' to bøker.

Det samme gjør den såkalte «*Erbvereinigungk und Geschlechts-Pactum*» av 15. august 1556.

Den stamtavle som man på basis av den således overleverte og nedtegnede tradisjon, kan sette opp om slektens eldste ledd fremgår av stamtavle I bak i boken. Det anbefales leseren å brette ut denne stamtavle og følge med i den når resten av dette kapitel leses.

Som det fremgår av denne stamtavle, delte slekten sig allerede i III. generasjon i 3 hovedgrener.

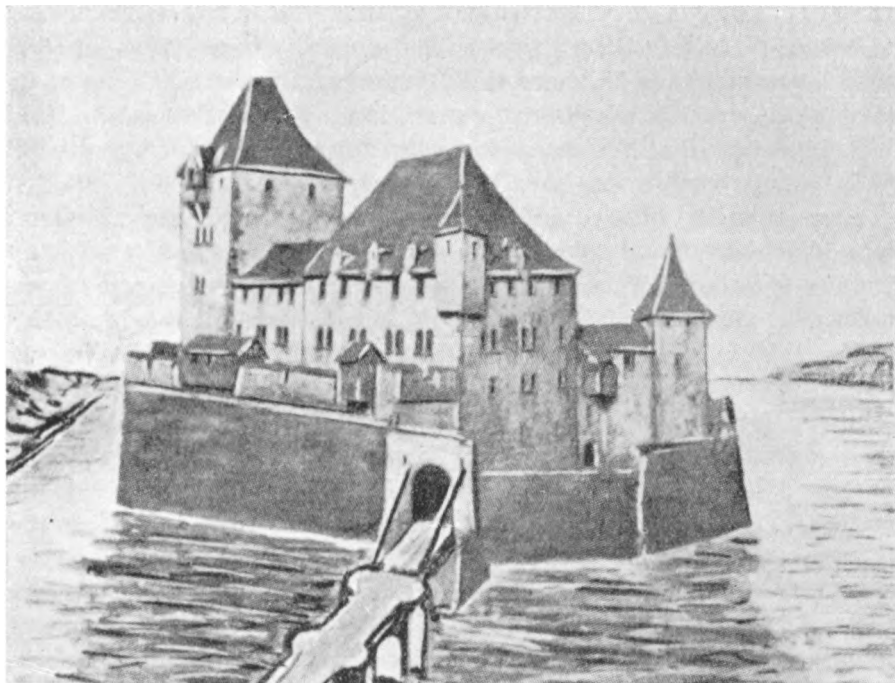
I. *Den første hovedgren*, som Arnulf (T.III.1) er stamfar for, omfatter *grevene av Rheinfelden*. Disse hadde sitt stamsete på et lite borganlegg ved Rhinen som het Rheinfelden, og som lå 15—20 km øst for Basel på venstre Rhin-bredd, der hvor det nu ligger en sveitsisk by av samme navn.

Det besto av et lite kastell på elvebredden, som kaltes «die alte Burg», og et midt ute i elven, «die neue Burg». Den siste er mest kjent under navnet «der Stein im Rhein». Den gamle borg ble ødelagt allerede på 1300-tallet. «Der Stein im Rhein» ble erobret og delvis ødelagt i august 1312, men ble satt i stand igjen i de følgende år. Men i 1445 ble borgen erobret på ny og helt ødelagt av en hær utsendt av byene Basel, Solothurn og Bern i Sveits.

I «Fricktalische Museum» i Rheinfelden finnes en modell av «der Stein im Rhein» slik borgen antas å ha vært på munken Bonifatius' tid ca. 1320, se bilde 1. Det kastell som nu kalles «der Stein im Rhein», ble bygget i 1680 på ruinene av den gamle borg.

En av disse grever av Rheinfelden, *Rudolf II* (T.VIII.5), som levde ca. 1050, så sin sjanse til å vinne makt og rikdom ved å røve og bortføre prinsesse Mathilde, den 11-årige datter av den nettopp avdøde keiser Heinrich III († 1056). Hun var av sine foreldre satt til oppfostring hos biskop Rumold av Konstanz, og der røvet Rudolf henne. Enden på historien ble at keiserinne Agnes, som etter mannen død sto for riksstyret 1056—1062, måtte gå med på at Rudolf giftet sig med Mathilde så snart hun ble voksen nok til det, og dessuten måtte hun også gå med på at Rudolf ved inntredende ledighet skulle bli hertug av Schwaben. Det inntraff i året 1057 (eller 58), og i 1059 ble hertug Rudolf gift med den da 14-årige prinsesse Mathilde.¹

Dette ektepars sønnesønns sønnedatter *Margaretha v. Rheinfelden* (M.XII.8) ble ca. 1236 gift med *Johann I Schilling v. Lahnstein*

1. *Der Stein im Rhein*

(I.1), stamfar for den eldste hovedstamme av Schilling-slekten og dermed også for den norske Schilling-slekt. Da dette antatte kognatiske og samtidig agnatiske slektskap med hertug Rudolf av Schwaben (T.VIII.5) har spilt en nokså stor rolle i den eldre Schilling-slekts historie, kan det være grunn til her ganske kort å skissere hans historie.

Hertug Rudolf av Schwaben støttet til å begynne med sin unge svoger kong Heinrich IV, bror til den i 1060 avdøde prinsesse Mathilde. De ble på ny svogre da Rudolf giftet sig med Adelheid av Turin, søster til kong Heinrichs hustru, dronning Bertha.² Da kong Heinrich imidlertid 15. februar 1076 ble lyst i bann av pave Gregor VII, sluttet Rudolf sig til de opprørske tyske fyrster. I januar 1077 gikk kong Heinrich IV til Canossa, men de opprørske fyrster ville ikke ha ham

tilbake som konge, og på fyrstemøtet i Forchheim 15. mars 1077 valgte de hertug Rudolf av Schwaben til tysk-romersk konge.³ Han ble deretter kronet i Mainz 26. mars s. å.⁴ Fra pave Gregor mottok han en kongekrone med innskriften: «Petra dedit Petro, Petrus diadema Rodulpho»,⁵ hvilket kan oversettes slik: Petra ∴ Christus, gav denne til Petrus. Petrus gir den nu til Rudolf.

Kronen hadde en bred, glatt pannering og to brede, glatte bøyer i kors over hodet. Denne egenartede «Bügelkrone» er avbildet på kong Rudolfs gravsten, og hans agnatiske descendenter tok bøyelkronen opp i sitt våben og plaserte den som eneste prydelse på hjelmen.⁶

Kong Heinrich IV samlet imidlertid sine tilhengere, og de to konger og svogere kjempet om makten i 3 år. I slaget ved Mölsen (like syd for Lützen) den 15. oktober 1080 ble kong Rudolf dødelig såret, og dagen etter døde han i Merseburg.⁷ Han ble begravet i Merseburg Domkirke hvor hans gravsten fremdeles skal være å se.⁸

Denne slektsgren døde ut i 1460 med *Heinar (Heinrich) II, greve av Rheinfeldern* (M.XVI.2 — P.E.18).

II. *Den annen hovedgren* stammer fra *Heinar* (T.III.2), a.f. 938, som falt ved Rossano i Italia 982. Han skal ifølge tradisjonen ha vært den første herre til borgen Lindek (nu Lindach ved Schwäbisch-Gmünd) i Schwaben. Han skal selv ha bygget borgen, og angis å være stamfar for slektsgrenen *Schilling von Lindek*. Den nulevende Schilling-slekts historiske stamfar, *Heinrich III Schilling von Lahnstein* (T.X.18), skal som det fremgår av stamtavle I, være en agnatisk ætling i 7. ledd av denne første herre til Lindek.

Borgen Lindek ble erobret og ødelagt i 1389 som følge av en arvetvist mellom *Matthes II Schilling von Lahnstein und Lindek* (M.XIII.20), den 18. og siste herre til Lindek, og hans lensherre.⁹

III. *Den tredje hovedgren* av slekten stammer fra den yngste bror «*Fridericus Scildingus*» (T.III.4). Denne slektsgren satt på borgen Sparneck i Ober-Franken.

Det siste skudd på denne hovedgren var *Hildigard von Sparneck* (M.XI.20) som ble gift med sin slektning *Friedrich II Schilling von Lindek* (M.IX.12).

Den forannevnte «*Chronica de gente Erci*» I—II som *Bernhard*

Schilling von Lindek-Forst (M.XIII.14) skrev som munk i årene 1320/24, inneholder en forholdsvis kort, men — som det synes — meget pålitelig beretning, for det første om den eldre grevelige linje til Rheinfeldten, men også om den yngre linje *Schilling v. Lindek* og *Schilling v. Lahnstein* og den yngste linje *Schilling von Sparneck*.

Bonifatius avslutter sine to bøker med en «*tabula generis*», en stamtavle som i alt omfatter 13 generasjoner og 189 agnatiske descendender av den angivelige grunnlegger av huset Rheinfeldten, den norske kongesønn «*Erik Skilding*» eller «*Erik Wiking*».

Grevene til Rheinfeldten hadde på den tid fremdeles sitt stamsete på den lille borg «*der Stein im Rhein*», og Bonifatius har der uten tvil hatt anledning til å gå igjennom de slektsregistre, diplomer og andre nedtegnelser som var samlet der.

Opplysninger som er kommet frem i de siste ca. 50 år som følge av den moderne videnskabelige historie- og slektsgranskning, har gitt det bemerkelsesverdige resultat at ikke mindre enn 35 av de personer som Bonifatius omtaler som tilhørende I—XIII generasjon av de yngre linjer *Schilling v. Lindek* og *Schilling v. Sparneck*, faktisk er funnet omtalt i gamle diplomer, og på en slik måte at disse personers levetid stemmer med Bonifatius' kronologi. Eksempelvis kan her nevnes:

1) Diplom av 23.2.986, hvori omtales at grev *Arnulf* (T.III.1) «*ex genere Rheinfeldense*» forærer til sin «*propinquus*» *Eibertus*, erkebiskop av Trier, «*villae et vineae quae fuerant fratris sui Heinari dci de Lindice* (T.III.2) *comitis nunc apud Rosanum occisi . . .*¹⁰

2) *Justus Schilling dci* (T.V.6) nevnes som vidne 5.8.1019.¹¹

3) *Kuonrat et Heinricus fratres* (T.V.2 og T.V.8), filii *Heinrici de Lindece* (T.IV.3) nevnes 2.7.1024.¹²

4) *Jobusus dictus Solidus* (T.V.6) nevnes blant vasallene som vidne på et dokument utferdiget av erkebiskop Poppo av Trier den 20. oktober 1024.¹³

5) *Justus, Arnulphus, Cuonratus fratres* (T.V.6—8) forærer 4. juli 1027 et vinberg «*iuxta Lanam*» til kurstiftet Trier.¹⁴

6) *Hartmut* (T.VI.6) nevnes som borger i Worms 1056 og 1061, og dessuten som *nobilis* 1066, 1069 og 1074.¹⁵

7) «*Gerardus dictus Solidus*» (T.VIII.12) nevnes ofte i årene 1089—1098 som nobilis og vidne på diplomer utferdiget av den tysk-romerske konge Konrad III (1087—1101).¹⁶

8) *Heinrich III Schilling v. Lindek* (T.VII.8) fikk 25. aug. 1097 av sin «fetter» kong Rudolf I (T.VIII.5) de godser som mottagerens «avus» (bestefar) Arnulf (T.V.7) hadde hatt ved Braubach og St. Goar.¹⁷

«Stemma Rodulphi»¹⁸ stemmer praktisk talt helt med munken Bonifatius' «tabula generis» av 1320. Schilling-arkivets kustos opplyser at bare på ett punkt er det forskjell, og det er at grev Arno I av Rheinfelden (T.IV.1) i «Stemme Rodulphi» er oppført som en eldre barnløs bror av Kuno I (T.V.1), mens Bonifatius oppfører dem som far og sønn.

I den «Erbvereinigung und Geschlechts-Pactum» som 19 representanter for slektens forskjellige grener satte opp i Breslau den 15. august 1556, er i punkt 7 satt opp en stamtavle som blant annet omfatter tradisjonens første 10 generasjoner. Det heter her ordrett:¹⁹

ZUM SIEBTEN

aber / damit jnn alle ewigheitt alle vnd jde erfolge klerlich sey / vnd also jdr jrthum vnd zweiuell beider / der gezeiten vnd namen / beschlossen sey / vnd auff das wir vnsern nachfarn einen dienst darzu thun / wollen wir gantzlich anzeigen / wie denn nun die einzele stemme / zueige / este / vnd lineae vnseres Geschlechts sich abgesetzt / damit sie deste bas sehen / welche stemme / zueige / este vnd lineae sich ein anden beerben sollen / /

Item / wie schon jnn der HEILigen SCHRIFT im buch von des Menschen geschlecht geschehen Mose im ersten buch am fünfften Kapitel / vnd nach der veter wise das Volk Israel alsdan im ersten buch Chronicae von den Erz-vetern bis auff die geringsten herab gezelt vnd genennet seynd / vnd es also keine hoffarth vnd eitleheitt nit sein kan / solche series procerum dem gedechtnus der nachfarn auffzubehalten / also zeln wir / wies geschrieben stet jnn der tabula generis Bernhardi von Lindek / der anno DOMini MCCCXX^{mo} ein Augustiner münch jnn Zürich gewesen / seins namens Bonifacius / vnd wie es hernach Heinrich von Rheinfelden anno DOMini MCCCCX^{mo} fortsetzet / vnd endlich Daniel Schilling schulteis zu Bresslaw jnn seiner Chronica de gente Erici anno DOMini

MCCCCXXIYtio zu ende gebracht / also alle veter auff / denen wir abgestammet / /

- 1.) *Ericus der Skilding* (T.I.1) war ein son *Haraldi* / Kunigs jnn Norwegia / geporen anno DOMini DCCCXCIYto / vnd war achtzehen jar alt / vnd zeuget einen son / vnd hiess jn *Ericus* (T.II.1) / vnd lebte darnach vber funffzig jare / vnd zeuget eine tochter vnd noch einen son / das sein gantzes alter ward vber achtvndfunffzig jare / vnd fur aus / vnd kerte nicht wieder / /
- 2.) *Ericus der andere* (T.II.1) war zwenzig jar alt / und zeuget *Arnulphen* (T.III.1) / der zeuget *Cunonem* (T. N.1) / grauen von Rheinfelden / von dem sind her komen vile gewaltige vnd berümpfte leut / als grauen von Rheinfelden vnd hertzoge jnn Schwaben / deren letzter ist gewesen *Heinarus der andere* (M. XVI.2) / so gestorben anno DOMini MCDLXmo / von denen allen geschrieben stet im ersten vnd dritten buch Danielis / vnd *Ericus der andere* lebet noch sechs jar vnd zeuget *Heinarum* (T.III.2) vnd darnach noch zween söne / *Ericum* (T.III.3) vnd *Friedrichen* (T.III.4) / von dem sind her komen die *Scildinge auff Sparneck* / von denen jnn rheinischen landten anoch sind / vnd fur aus vnd kerte nicht wieder / /
- 3.) *Heinarus von Lindek* (T.III.2) der die Veste Lindek new erbawet hat / war viervndzwenzig jar alt vnd zeuget *Henricum* (T.IV.3) / vnd lebet darnach neunzehen jar vnd zeuget *Ericum* (T.IV.2) / den andern Herrn von Lindek vnd zween töchtere / vnd fur aus vnd ist jnn Italia geblieben / anno DOMini CMLXXXIXtio / wie im vierden buch Danielis geschrieben stehet / /
- 4.) *Henricus / dritter Herr von Lindek vnd Lanstein* (T.IV.3) war einvndzwenzig jar alt vnd zeuget *Henricum den andern* (T.V.2) / vierden Herrn von Lindek / so jnn Italia gegen den kunig *Hardewin* geblieben anno DOMini MIIYto / wie im vierden buch Danielis geschrieben stehet / vnd zeuget drei töchtere vnd noch drei söne / alss *Jobsten* (T.V.6) / einen berümpften ritter / *Arnulphen von Lindek* (T.V.7) vnd *Kuonraten* (T.V.8) / von dem sind her komen die alten grauen von *Lanstein* / / und es stet im andern buch Danielis geschrieben / das
- 5.) *Arnulphus / funffter Herr von Lindek* (T.V.7) war geporn anno DOMini CMLXXXVIYvo vnd war zwenzig jar / vnd zeuget *Cunigunden* / vnd hernach *Arnulphen den andern* (T.VI.5) / sech-

ten Herrn von Lindek / vnd hernach *Hartmuten* (T.VI.6) / fur aus mit keyser Heinrich jnn Italam anno DOMini MXIIY^{to} vnd kerte nicht wieder / /

- 6.) *Hartmut* gnant *Schilling* (T.VI.6) war ein borgere jnn der stat Worms vnd war zwenvndzwenzig jar alt vnd zeuget *Lupolden* (T.VII.9) vnd hernach eine tochtere / vnd war funffvndzwenzig jar alt vnd zeugete *Kuonraten* (T.VII.11) / vnd lebte darnach noch sechs vnd dreissig jar / das sein ganztes alter ward ein vnd sechzig jar / vnd starb anno DOMini MLXXII^{ndo} jnn der stat Worms jnn seinem bet / /
- 7.) *Kuonrat Schilling* (T.VII.11) war auch ein rittermesig borger jnn der stat Worms / vnd war zwenzig jar alt vnd zeuget *Wolffen* (T.VIII.11) / von dem sind her komen *Lupold der andere* (T.IX.11) vnd sein son *Ericus* (T.X.9) / so beide im HEYLigen Landt geblieben anno DOMini MIC^{mo} vnd MCL^{mo} jnn Jerusalem / vnd war ein vnd zwenzig jar / vnd zeuget *Gerhartten* (T.VIII.12) / vnd fur aus mit kunig Rudolph von Rheinfelden jnn Schwaben anno DOMini MLVY^{mo} vnd kerte nicht wieder / /
- 8.) *Gerhartt Schilling* (T.VIII.12) war ein farender ritter / vnd jnn vielen landen bekenndt / vnd kam zuruck viertzig jar alt / vnd zeuget *Friedrichen* (T.IX.12) vnd darnach *Gertrauten* / vnd fur aus / alss man das Kreutz nam / mit Gottfried jnns HEYLige Landt vnd kerte nicht wieder / /
- 9.) *Friedrich der andere / Schilling von Lindek* (T.IX.12) war ein gewaltiger vnd Keyser Friedrichen mann / vnd erbet Lindek anno DOMini MCLVI^{to} vnd nam zwey weiber / eine hies *Hildigardis* von Sparneck (T. XI.20) / die ander Gertraut von Lanstein (T.VIII.13) / vnd die einn bracht jm Sparneck / die andere aber Lanstein / vnd *Hildigardis* gear jm *Gerbartten* (T.X.11) / von dem sind her komen *die von Sparneck* anderen stams / vnd *Friedrichen den dritten von Lindek* (T.X.13) / von dem sind her komen *die von Lindek* anderen stams / vnd *Rudolphen von Forst* (T.X.16) / von dem sind her komen *die von Forst* / vnd drey tochtere / vnd Gertraut gear auch / nemlich *Heinrichen von Lanstein* (T.X.18) / vnd war neun vnd sechzig jar alt / als sein jungster son geporn ward / vnd lebte darnach noch vier jar / das sein ganztes alter ward dreivnd siebentzig jar / vnd starb anno DOMini MCLXX^{mo} / /
- 10.) *Heinrich der dritte Schilling achter Herr von Lanstein* (T.X.18) war zweenvnd vierzig jar alt / vnd zeuget *Johannsen* (I.1) vnn

dem sind her komen alle wir *Schillinge eltren heubt-stams* ./ von Lanstein / vnd Schilling / vnd Schilling von Lanstein geheisen ./ und war sechsvndviertzig jar alt vnd zeuget *Kuonraten* (I.3) / von dem sind her komen die *Schillinge von Lanstein mittlern heubt-stams* / vnd jm nehesten jar *Heinrichen* (I.4) gnant nach seiner mutter *Bowe* / von dem sind her komen die *Bowe von Lanstein vnd die Schillinge von Canstatt jungren heubt-stams* / vnd fur auch jnns HEYLIge Landt wie sein vater / vnd starb anno DOMini MCCXXImo / seins alters im LVIten / /

— — — —

Ludwig Schilling (M.XXVII.5) tok i 1774 en avskrift av den «*Chronica de gente Erici liber IV*» som *Daniel Schilling* (V.1) skrev i 1423. For så vidt angår tradisjonens slektledd, lyder den slik:²⁰

Erik, der der Stammvater unseres Hauses gewesen sein soll, ist der Sohn Haralds des Königs von Norvegia. Als dieser alle seine Vassallen unterworfen und sich zum Herrn des Landes gemacht hatte, wurde ihm ein Sohn gebohren, mit Namen Eric. Dieser war ihm der theuerste seiner Söhne. Mein Vater sagte, sein Ahne habe erzæhlt, dass, als Harald König geworden sey, *Alvus*, ein Mann aus hersonischem Geschlecht, dem König verwandt, einen Aufstand gemacht habe. Schliesslich sei er bezwungen worden und habe seyne Kinder als Geisseln gegeben. Aber es wurde *Gotor*, des Königs Ohm, um eine alte Sache von *Alf* erschlagen. Eric hatte Zwist mit seinem Vater um die Herrschaft. Als Harald die Geisseln töten wollte wegen *Gotor*, floh Eric mit diesen aus des Königs Hause und aus seiner Heimat. Diese drei, Eric mit *Alfs* Tochter, seinem Weib, und *Hirger*, seinem Freund, sind darauf gen Süden gezogen, seyn nach langen Umherfahrten nach *Rheinfelden* gekommen und dort wohnhaft gewesen. Der Vetter *Matthes* (II. Schilling von *Lahnstein* und *Lindek* (M. XIII.20), den 18. og siste herre til *Lindek*) erzæhlt, dass Eric vom Herzoge *Burcart* ein lehenlos Gut in *Rheinfelden* empfangen und dort einen Edelhof sich erbaut habe, auch haben dort seine Mannen gewohnt, so sich mit ihm von *Norvegia* gewendet. Das Land habe auch *Skilingaland* geheissen, denn Eric habe sich *Skilling* genant nach seiner Abkunft.

Ob auch *Fama* mancherley erdichtet und das Leben verstorbener Menschen mit mannigfachen Erzählungen umkleidet, so scheint mir dennoch in diesen Sagen Wahres zu seyn, zumal da ich in meinem Besitze noch ein uraltes Dolch-Messer und einen Kronring habe, so mir von *Matthes* als *Eric's* überkommen sind. Auch sagte dieser, dass

er von Eric einige Schriften habe, die im Lindeker Brande (1389) verloren sind, und wonach Eric a. d. 924 Rheinfeldern erhalten habe und dies 950, 56 Jahre alt, seinen Söhnen verschrieb, ehe er mit Kaiser Otto nach Italia zog.

Eric soll in Rheinfeldern noch mehrere Jahre gelebt und mancherley Kriegsthaten ausgeführt haben, endlich soll er heimlich entwichen sein, und nach Norvegia zurückgekehrt. Darauf ist er nicht wiedergekommen. Es ist jedoch von den Rheinfeldnern das Gerücht erhalten, dass er in Norvegia viel gekämpft, darnach aber ausgefahren und nicht zurückgekommen sey. Dies ist im. 2. Buch weitläufiger beschrieben.

Man sagt nun, dass unseres Hauses Ahnherr, Heinrich von Lindek (Heinar, T.III.2), einer der Enkel dieses Erik gewesen sey, indem, dass er Arnulph I. von Rheinfeldern (T.III.1) Bruder war. Er hat zuerst mit seinem Bruder Erich auf der Veste Linde, die er von seines Vaters Ohm Ludolph (T.II.3) erhalten habe, gehauset. Darauf habe er die Burg Lindek erbauet und das Wappen mit den 3 Lindenblättern angenommen als Hauszeichen (marke). Derselbe soll mannigfache Kriegsthaten vollführt haben, und ist nachher mit Kaiser Otto nach Italia gezogen, wo er im Jahre 982 bei Rossano geblieben.

Von dieses unseres Stammesvaters Enkeln ist der älteste, Heinrich (T.V.2), auch in Italia gegen den König Hardewin geblieben, als Kaiser Heinrich in Pavia gekrönt wurde. Der zweyte, Jobst (T.V.6), ist ein fahrender Ritter gewesen, der bei König Philipp grosse Thaten vollbracht. Dann sind noch zwey Söhne, Arnulph von Lindek (T.V.7) und Kunrad (T.V.8), der Vater Heinrichs (II.) v. Lahnstein (T.VI.7) gewesen. Dieser Heinrich hat das erste Haus Lahnstein gegründet, das mit Gertraud (T.VIII.13), der Mutter Heinrichs III (T.X.18) endete; von Arnulph (T.V.7) stammt das Haus Lindek, von dem der Mönch Bonifac das andere Buch geschrieben hat.

— — — —

Schilling-arkivets kustos har meddelt mig at Erik (I.1), den første greve av Rheinfeldern, ifølge «Stemma Rodulphi» skal være sønn av *Thorhild Eriksdatter* som angivelig ble gift med kong Harald i 893. Hun angis å ha vært datter av kong *Erik Gudrødssønn* i Hedeby (Haithabu) i Schleswig og dennes hustru *Gisla Guthormsdatter*.

Kong Erik Gudrødssønn i Hedeby skulle igjen være sønn av kong *Gudrød* i Vestfold og hustru *Aase Haraldsdatter*.

Dronning Gisla Guthormsdatter skulle på morssiden være et barnebarn av den tyske kong *Lothar II*, og gjennom ham en etling av *Karl den Store*.

Erik (I.1) skulle angivelig være født 894, som kong Harald Hårfagres tyvende sønn. Ifølge den tyske tradisjon skulle dette være etterat kong Harald «alle seine Vasallen unterworfen und sich zum Herrn des Landes gemacht hatte».

Ifølge Snorre og den eldre historieskrivning ble samlingsverket fullbyrdet ved slaget i Hafrsfjord i 872, og det passer jo ikke bra med den tyske tradisjon. Imidlertid skriver professor Fredrik Paasche i 1938 følgende i sin bok «Landet med de mørke skibene»: «Slaget i Hafrsfjord som gjorde Harald Hårfagre til «Nordmennesenes konge» (drottin Nordmanna) stod — etter gammel regning — i 872. Visse ting i kildene gjør det rimelig, og kanskje nødvendig, å sette årstallet for storkampen noget senere ned i tiden, nærmere år 900. Annet kan tyde på at 872 er det rette.»

Mig bekjent forekommer ikke denne Erik Haraldssønn i kjente norske historiske kilder, og så vidt jeg vet heller ikke hans angivelige mor, Thorhild Eriksdatter fra Hedeby.

Imidlertid hadde kong Harald som kjent mange hustruer og barn, så det er vel ikke *utelukket* at den tyske slektstradisjon *kan* være riktig. På den annen siden kan man hverken i norsk eller tysk historie finne noe *bevis* for at denne tradisjon er riktig. Selv om munken Bonifatius' «*tabula generis*», og meget av hva han ellers vet å forklare om slektens opprinnelse, på en forunderlig måte har funnet støtte i nyoppdagede tyske diplomer og i kong Rudolfs «*Stemma Rodulphi*», så har man allikevel ikke noe videnskapelig bevis for at de VIII—IX første generasjoner som Bonifatius fører opp, er riktige. Det er riktignok bevist at mange av disse personer faktisk har eksistert, men filitationsbevis mangler man for så å si alle personer i disse første generasjoner. Tradisjonens stamtavle er og blir *tradisjon*, mer enn et *sagn* kanskje, men *ikke* historie.

Derimot må man ha lov til å anta at det Bonifatius har fortalt om sine *samtidige*, og om deres innbyrdes slektskapsforhold gjennom de nærmest forutgående generasjoner, må være riktig. Den måte

jordegodset går i arv på fra en slektsgren til en annen, bekrefter nemlig riktigheten av Bonifatius' stamtavle for så vidt angår disse generasjoner.

Grunnen til at munken Bonifatius, alias Bernhard Schilling von Lindek-Forst (M.XIII.14), i 1320 gikk i gang med å sette opp slektens stamtavle, var nemlig nokså nærliggende. På den tid var det bare ett skudd igjen på slektsgrenen Schilling von Lindek, nemlig Friedrich III.s (T.X.13) sønnesønns sønnesønn, den ugifte *Walther Schilling von Lindek* (M.XIV.7), og den etter det lineære og agnatiske prinsipp nærmeste arveberettigede mann på den yngre slektsgren Schilling v. Forst var munken Bonifatius' eldre bror Adolf I (M.XIII.12), f. 1298 og † 1356.

Da slektskapet mellom disse to var forholdsvis fjernt, gjaldt det å ha bevisene for denne arverett ferdige når arvefallet kom, en oppgave som ganske naturlig ble overlatt til pretendentens yngre bror, den i latin og skrivekunst kyndige munk. *Walther Schilling von Lindek* døde i 1323, og borgen Lindek og slektsgrenens øvrige jordegods gikk da faktisk over til arvelaterens fars firmenning, den ovennevnte Adolf Schilling von Forst (M.XIII.12), som ble 16. herre til Lindek, uten innsigelse fra slektens øvrige medlemmer. Munken Bonifatius' stamtavle av 1320 har her sikkert spilt en avgjørende rolle.

Det kan i denne forbindelse være naturlig å spørre hvorfor ikke den eldre slektsgren, etterkommerne av *Gerbart I Schilling von Sparneck* (T.X.11), skulle arve den mellomste slektsgren i stedet for den yngre slektsgren, etterkommerne av Rudolf von Forst (T.X.16). Dette har nok også vært et svakt punkt. Det er påfallende at Bonifatius i sin ellers meget nøyaktige og fullstendige stamtavle overhodet ikke nevner denne slektsgren, bortsett fra at han hevder at Gerbart I (T.X.11), da han overtok Sparneck, for sig og sine etterkommere høytidelig ga avkall på Lindek og familieprimatet. Man sitter igjen med det inntrykk at Bonifatius ikke har villet forringe brorens arvesjanser ved å ta denne slektsgren med på stamtavlen, og så kanskje risikere at et medlem av denne eldre slektsgren tross alt ville fremsette arvekrav og kanskje benekte at hans forfar Ger-

bart I (T.X.11) hadde frafalt arveretten til Lindek for ca. 150 år siden. Derfor har han antagelig med hensikt ikke tatt den med.

Tradisjonen om den agnatiske avstamning fra «Ericus der Skilding» og det agnatiske slektskap med grevene av Rheinfeldten har spilt en stor rolle i den eldre Schilling-slekt. Den er angivelig opphavet til slektsnavnet «Schilling», som skal være en avledning av «Skilding». Den førte til fellesbetegnelsen «das Eriks-Geschlecht». Den er symbolisert i slektsvåbenet ved den «Kronring» som omgir de 3 lindeblad, og ved gjengivelsen av kong Rudolfs «Bügelkrone» i slektsoverhodets og enkelte adelige slektsgreners våben. Den er også symbolisert ved slektsoverhodets betegnelse «Princeps Ericorum», og ved den på 1200-tallet innførte skikk å gi denne fortløpende nummer, regnet fra «Ericus der Skilding»s sønn. Og den var uten tvil også en av hovedårsakene til de på 12—1400-tallet påfallende hyppige giftermål mellom Rheinfeldten-grenen og de yngre slektsgrener. Senere har denne tradisjon i over 600 år bidratt til å knytte sammen de tallrike grener av denne store Schilling-slekt.

Daniel I Schilling (V.1) sluttet i 1423 sin slektshistorie med følgende ord, som har sin gyldighet også i dag:

«Nun bitte ich Euch, dies Buch fleissig weiter zu schreyben, und immer der Vorfahren eingedenk, diese

T r a d i t i o n

der Familie wohl zu bewahren, dass das Haus der Scildinge, auch wenn es, wie Gott helfe, sich blühend weithin verbreite, doch zusammen gehalten sey durch das Gedenken an die Vorfahren.»

Slektens historie i store trekk

Slektens historisk sikre stamfar er som foran nevnt, Heinrich III Schilling von Lahnstein (f. a. 1166, † a. 1221). Han var kurfyrstelig mainzisk borgmann på Lahneck og ridder til Ober-Lahnstein, se side 63.

Med hans tre sønner delte slekten sig i tre store hovedgrener. Fra den eldste hovedgren, *Lahneck-grenen*, stammer den største del av slekten, bl. a. den norske gren.

Den midterste hovedgren, *Lahnstein-grenen*, døde ut i 1610 med Daniel VI Schilling von Lahnstein (M.XX.36).

Den yngste hovedgren, *Kannstatt-grenen*, omfatter bl. a. den friherrelige slekt Schilling von Canstatt, som ennå blomstrer, og sannsynligvis også andre nulevende grener som ennå ikke er genealogisk utforsket.

*

Lahneck-grenen delte seg allerede i neste generasjon i to store hovedgrener, nemlig den såkalte «Westlicher Stamm» og «Östlicher Stamm». På 1500-tallet hadde Lahneck-grenen fem store «Hauptäste», hvorav de fire tilhørte «Westlicher Stamm» og den ene «Östlicher Stamm».

I august 1556 ble det første slektsmøte holdt i det såkalte «Rote Haus» i Breslau. Her møtte 17 representanter for Lahneck-grenens fem «Hauptäste» og en representant for den i 1610 utdøde Lahnstein-gren. Den yngste hovedgren, Kannstatt-grenen, var invitert til å la sig representere på slektsmøtet, men møtte ikke.

På dette slektsmøte ble det satt opp og undertegnet et meget interessant og eiendommelig dokument som i overskriften var kalt «Erb-Vereinigung und Geschlechts-Pactum».

Denne avtale var inndelt i 12 punkter.

I pkt. 1 ble det under henvisning til 4. Mosebok 27. og 36. kapitel truffet bestemmelser om spesielle arveregler.

I pkt. 2 ble det truffet bestemmelse om at det såkalte Rote Haus i Breslau, som da hadde vært i slektens eie et par hundre år, skulle kjøpes av slekten for å tjene som bolig for slektens overhode og hus for slektsarkivet.

I pkt. 3 ble det fastslått i hvilken orden retten til å være familiens overhode eventuelt skulle gå i arv fra den ene slektsgren til den neste.

I pkt. 4 ble det truffet visse unntaksbestemmelser for Daniel III Schilling von Lahnstein (M.XVIII.15), som representerte den midterste hovedgren.

I pkt. 5 i slektsavtalen ble det truffet bestemmelser om hvorledes slektsnavnet skulle skrives, og hvorledes det skulle føres i sammenheng med andre navn som f. eks. Schilling von Heinrichow, Schilling von Hartlieb etc. Navneformen «Schillingk» ble forbudt.

I pkt. 6 ble det truffet bestemmelser om hvilke våpen som skulle føres av hver av de seks slektsgrener som var representert på slektsmøtet.

I pkt. 7 ble gjengitt hele tradisjonen om slektens avstamning fra Harald Hårfagre ned til slektens sikre historiske stamfar og en meget sammentrengt genealogi over slekten fra denne sikre stamfar ned til de personer som møtte på slektsmøtet.

I pkt. 8 ble det truffet bestemmelse om fremtidig avholdelse av slektsmøter (som imidlertid aldri ble fulgt).

I pkt. 9 ble det gitt et pålegg til den kommende slekt om å overholde slektsavtalen og ikke endre den.

I pkt. 10 ble det bestemt at slektsmøtene, etter innkalling fra slektens overhode, om mulig skulle holdes i Rote Haus i Breslau, og i alle fall innenfor det hellige romerske rikes grenser.

I pkt. 11 ble det gitt bestemmelser om hva som skulle foretas der-

som et lands fyrste eller regjering skulle motsette sig de spesielle arveregler som var vedtatt i arveavtalen.

Pkt. 12 inneholder en formaning til slektens nulevende og kommende generasjoner om aldri å delta i religionskriger eller religionsforfølgninger dersom andre medlemmer av slekten skulle være på den annen side. Foranledningen til dette var visstnok at Daniel III Schilling v. Lahnstein (M.XVIII.15) og hans familie var katolske, mens representantene for Lahneck-grenen var protestanter.

Som ovenfor nevnt, var den eldste hovedgren av slekten, Lahneck-grenen, i 1556 delt i 5 grener, «Hauptäste», som alle var representert på slektsmøtet. Om disse fem grener kan i korthet meddeles følgende:

Den eldste gren, *Anhaltergrenen*, blomstret lenge i Anhalt, og medlemmene av denne slektsgren var stort sett velsituerte. Denne slektsgren døde ut i 1941 med Karl X Baron Schilling (M.XXXIII.130 — S.F.11). Han falt på Østfronten.

Den nest eldste gren, *den schlesiske gren*, levet videre i Schlesien og Polen som godseiere, offiserer og sivile embetsmenn. Medlemmene av denne slektsgren lever idag muligens i Galizien, Podolien og Ukraina, men slektsgrenens genealogi er ikke kjent etter ca. 1800.

Den tredje gren, *den elsassiske gren*, blomstrer fremdeles i Tyskland, Østerrike og Polen, og sannsynligvis også i Russland og Balticum. Fra denne gren stammer den norske Schilling-slekt.

Den fjerde gren, *den polske gren*, blomstrer sannsynligvis fremdeles i Polen og tilstøtende land.

Den femte gren, *den kurlandske gren*, er idag representert av de baltiske baroner Schilling, med ca. 75 nulevende mannlige skudd.

Den yngste hovedgren, *Kannstatt-grenen*, som ikke var representert på slektsmøtet i 1556, blomstrer fremdeles. Den representeres av den gamle friherrelige slekt Schilling von Canstatt, som idag (1953) har 2 mannlige representanter i Vest-Tyskland, 4 i Ungarn og ca. 10 i U.S.A. Dessuten skal det i Øst-Europa visstnok eksistere andre avgreninger av Kannstatt-grenen enn slekten Schilling von Canstatt, men disse har man for tiden ikke rede på.

En interessant foreteelse i slekten er ordningen med et bestemt

familieoverhode. I Rheinfelden-grenen var det allerede i middelalderen en fast praksis på dette område. Slekstens overhode bar titelen «Princeps Ericorum» (forkortet: P.E.) med et nummer etter denne tittel, som viste hans nummer fra tradisjonens stamfar, Erik der Skilding. Rheinfelden-grenen døde ut i 1460 med Heinar II von Rheinfelden (M.XVI.2 — P.E. 18). Det dalevende eldste agnatiske medlem av den schlesiske gren, Friedrich II Schilling, overtok så vervet som slekstens overhode, som P.E.19. Da bestemmelsene fra 1556 var at familieoverhodet måtte være bosatt innen det tidligere tysk-romerske keiserrikets grenser, gikk vervet som familieoverhode i 1716 over til den elsassiske gren. Det siste slektsoverhode i den schlesiske gren var Heinar III, Reichsfreiherr von Schilling (M.XXIII.10 — P.E. 27). Det første slektsoverhode av den elsassiske gren var Jacob IV Schilling (M.XXIV.2 — P.E. 28).

Slekstens nuværende overhode tilhører også den elsassiske gren.

Som ovenfor nevnt, gikk retten til å være slekstens overhode i 1716 over fra den anhaltiske gren til den schlesiske gren. Dette skyldtes en spesiell avtale, da det medlem av den anhaltiske gren som egentlig skulle ha vært slekstens overhode, ikke ønsket å påta seg vervet. En senere etterkommer av denne anhaltiske gren, Christian Ludwig von Schilling, fikk 19/9 1736 av keiser Karl VI diplom som Reichsfreiherr, og fikk i egenskap av slekstens «senior» rett til å bruke titelen «Semper-freyer Schillingsfürst» for sig og sine etterfølgere i senioratet. Denne spesielle tittel (forkortet S.F.) fulgte Anhalter-grenen til den døde ut i 1941 med den ovennevnte Karl X Baron Schilling. Deretter gikk retten til denne tittel over til senior i den elsassiske gren, som fra tidligere var Princeps Ericorum. Fra 1941 har således Princeps Ericorum også titelen «Semper-freyer Schillingsfürst».

I 1924 ble slekten nyorganisert. Det ble da dannet et «Verband des Hauses Schilling» under ledelse av den til enhver tid fungerende Princeps Ericorum. På dette og noen følgende slektsmøter ble vedtatt forskjellige lover for forbundet og de medlemmer av slekten som sto tilsluttet dette.

Den såkalte «Erstes Familiengesetz» eller «Gründungsakt» ble vedtatt 28. desember 1924. Zweites Familiengesetz eller «Archivege-

setz» ble vedtatt 20. mars 1928. Drittes Familiengesetz eller «Geldgesetz» ble også vedtatt 20. mars 1928. Viertes Familiengesetz eller «Hausgesetz» angikk Schilling-huset i Dresden-Klotzsche, og ble vedtatt 19. desember 1930. Fünftes Familiengesetz, også kalt «Wappenakt» ga regler for hvilke våben som kunne føres av slektsforeningen, slektsoverhodet og de øvrige medlemmer av slekten. Videre hadde man «Ehegesetz» (om ahnetavler etc. for inngiftede kvinner), «Sippengesetz» (om adgang til ekstraordinært medlemskap i slektsforeningen for Schilling'er som ikke tilhørte Eriks-slekten), og en 8. Familiengesetz av 23.7.1941 om adgang til medlemskap i slektsforeningen for kvinner som var født eller gift Schilling.

I Tyskland må en forening for å være lovlig være innregistrert hos offentlig myndighet. «Verband des Hauses Schilling» var derfor innregistrert ved Amtsgericht Dresden under nr. 1176. Etter påbud fra de øst-tyske myndigheter, «gemäß der Rundverfügung Nr. 216 der Landesverwaltung Sachsen — Justiz — IVJ3A60e» av 23. mai 1946, ble forbundet oppløst og strøket av foreningsregistret i Dresden den 22. oktober 1946.

For tiden arbeides det med å få slektsforeningen registrert på ny i Vest-Tyskland.

Slektsnavnet

Ordet «Schilling» er både på tysk og på de andre germanske sprog betegnelsen for en meget gammel bestemt myntenhet.

Keiser Konstantin den Store (306—327) innførte myntenheten «solidus» i det romerske rike. Denne guldsolidus à 40 denarer ble i folkevandringstidens germanske land kalt for «Schilling». Senere gikk den germanske betegnelse «Schilling» over på den lettere romerske mynt «triente» (1/3 solidus) à 12 denarer. Denne var en sølvmynt. Til slike sølvmynter har navnet «Schilling» holdt sig opp gjennom århundredene med utrolig seighet, og i England helt til i dag. Der er 1 shilling fremdeles lik 12 pence.

Gjennom hele middelalderen var skillingen den mest utbredte myntenhet i de germanske land.

Ifølge tradisjonen skal imidlertid slektsnavnet i Eriks-slekten Schilling opprinnelig *ikke* være avledet av myntbetegnelsen «Schilling», men av det tilnavn som tradisjonens stamfar «Erik Skjoldung», fortysket til «Erik der Skilding», skal ha brukt.

Tilnavnet «Skjoldung», oldnorsk «skjoldungr» eller «skjøldungr», betød at vedkommende var en etterkommer av den danske sagnkonge Skjold (Skjøld?), stamfar for den berømte skjoldunge-ætten. Skjold heter på eldre tysk «Skild» (uttales «schild», jfr. vårt ord «skilt»), og det norrøne tilnavn «Skjoldung» ble derfor angivelig fortysket til «Skilding».

Stamfarens tilnavn «Skilding» var dog ikke å oppfatte som et *slektsnavn* som uten videre gikk i arv til barna. Det var bare et *personlig* tilnavn. Slektsnavn i vår betydning av ordet var ukjent

i den germanske verden så tidlig som ca. år 1000. Når de gamle Schilling-diplomer allikevel viser at flere personer som var i slekt med hverandre så tidlig som i årene 1019—1069 jevnlig er betegnet med tilnavnet «Scilling», «Scillinc», «Scildingus» o. l., så må det formentlig bety at dette tilnavn av en eller annen grunn var meget verdifullt eller meget karakteristisk å benytte. Tilnavnet *kan* derfor tenkes å peke tilbake på en særlig fornem avstamning som meroving, karoling etc. Jeg anser meg imidlertid ikke kompetent til å innlate meg på en nærmere behandling av problemet.

Heinrich III Schilling von Lahnstein (T.X.18), a. f. 1166, a. † 1221, er den historisk sikre stamfar til vår Schilling-slekt, men samtidig begynner også en ganske stor navneforvirring.

For det første kalte slektens medlemmer sig efter sine besittelser. Allerede ca. 1200 har vi f. eks. Schilling v. Lindek, Schilling v. Sparneck, Schilling v. Lahnstein og Schilling v. Forst. Senere kommer i tillegg til disse f. eks. Schilling v. Eintannen, Schilling v. Mendig, Schilling v. Canstatt, Schilling v. Hartlieb, Schilling v. Heinrichau etc.

Dernest utviklet dette sig til at enkelte grener av slekten i ett eller flere slektsledd helt eller delvis la bort navnet «Schilling» og *kun* kalte sig etter sin borg eller sitt gods.

I andre tilfelle tok de opp sitt mødrene slektsnavn eller helt andre navn, og sløyfet navnet «Schilling». Den forannevnte stamfars yngste sønn, *Heinrich I Bowe von Lahnstein* (I.4), tok således navnet «Bowe von Lahnstein» fra sin morsslekt, og hans sønner het «Heinrich II Bowe von Lahnstein» (M.XII.24), «Jacob I Bowe» eller «Hunzinz» (Hunzwein) (M.XII.27), «Simon I Broysac» (M.XII.26) og «Winand Huneswin» (M.XII.28).

Denne navneforvirring forsøkte man å rette på under slektsmøtet i Breslau 15. august 1556. I den «Erbvereinigungk und Geschlechts-Pactum» som da ble underskrevet, heter det i punkt 5:

ZUM FÜNFFTEN:

sezen vnd meinen wir das / wie vns Keyser MAXIMILIANUS / glorwürdiger gedechtnus / anno DOMini MDVX^{mo} verbriefft / kunfftig vnd alzeit alle stemme algesampt einhellig sich

SCHILLING

schreiben vnd nennen sollen / weil jnn solchen Keyserlichen Gnadens-Brieue geschriben stehet / das vnser vetter vnd oheimbe *Friedrich der Dritt / Hanss / Jobst vnd Nicola'* / die Schilling gebrüdere / vnd jr ydes elich leibes-erben des namens Schilling vnd derselben erbens für vnd für jnn ewige zeit recht edelgeborne Torniers / Wapens / lehensgenossen vnd rittermessige edelleute seyn / von meniglich vnd an allen enden vnd stetten also geert / geheissen / genennet / geschriben / geachtet vnd gehalten werden / also wollen wir es auch kunfftig jnn ewigkeit so halten / was das HEYLIge Reich betriefft / vnd vns alzeit nennen vnd schreiben ./ *Schilling* ./ wern vnd wurden auch etliche von vnsern nachfarn Freyherrn oder Grauen / doch on geferde der Namens-Nennung / so einichen von vns / als den leibes erben selben *Friedrichens des Dritten vnd Jobstens* / aber auch *Erasmi / Christophori vnd Georgii* / der andern gebrüdere / zustehet / sich jnn Polonia wegen dorten vnd auch im HEYLIgen Reich habender gueter von vnd nach solchen rittermessigen häusern vnd guetern zu nennen / alsdan aber alzeit nach / vnd nicht vor den namen Schilling / solcher gestalt / das *Augustinus* sich schreyben möge vnd sol «Schilling von Heinrichow» / *Daniel* aber «Schilling von Hartlieb» / /

die anhaltischen stams aber / so im letzten saeculo alzeit sich «von Klekewiz» vnd «von Loebberiz» geschriben jnn gemess des Keyserl. brieues solches hindan nicht mer getan / sondern sich numero Schilling schreiben / /

wes masen auch die elsezer stams / so sich vordem «Schilling von Lindek» genennet / solchen brauchs sich begeben vnd gertzlich abzetuen geloben vnd versprechen / /

die Schillinge von Lanstein rheinischen stams aber / weil sie von alters her sich alzeit so genennet / als die einigen vbrigen bleiben sollen / die bei solcher Namens-Schreibung vnd Nennung im HEYLIgen Reich bleiben / wie denn auch in Iren henden etliche Keyserl. brieue seyn / die mit solcher Namens-Schreibung vnd Nennung sie geschriben / genennet / geert / geheissen / vnd geacht haben / /

De ble med andre ord i 1556 enige om den hovedregel at alle slektens grener som var bosatt *innenfor* grensene for det hellige tyskeromereske rike, kun skulle bruke navneformen «*Schilling*», uten «k» til slutt, slik som keiser Maximilian i 1505 hadde bestemt det i et (nu bortkommet) våbenbrev for brødrene *Friedrich II (M.XVIII.1* —

P.E.20), *Jobst* (M.XVIII.6), *Hanss* (M.XVIII.10) og *Nicolaus* (M. XVIII.11), dog med den reservasjon at etterkommerne ikke skulle være bundet til dette dersom noen av dem skulle bli grever eller friherrer. Bestemmelsen skulle således ikke gjelde for de grener av slekten som på den tid var bosatt i Polen. De skulle som hittil kunne kalle sig etter sine godser, men da alltid som i gammel tid med navnet «Schilling» foran godsnavnet, altså f. eks. «Schilling von Hartlieb».

Medlemmene av den anhaltiske hovedgren, som i de siste 100 år før 1556 hadde kalt sig «von Kleckewitz» eller «von Loebberitz» etter sine godser, skulle nu kun kalle sig «Schilling».

Den elsassiske hovedgren — som den norske slekt stammer fra —, og som til da til dels hadde kalt sig «Schilling von Lindek», skulle sløyfe tilnavnet «von Lindek».

En unntagelse ble gjort fra hovedregelen. Det var at den midtre hovedstamme, som like til 1556 hadde brukt navneformen «Schilling von Lahnstein», fortsatt skulle bruke denne navneform.

Det varte dog ikke lenge før det ble gjort brudd på denne avtale. Flere av de adelige grener av slekten falt for fristelsen til å sette godsnavnet etter «Schilling», slik som det uttrykkelig var tillatt for de grener av slekten som var bosatt utenfor det tysk-romerske keiserrike, og en gren av slekten begynte allerede på 1500-tallet å bruke navneformen «von Schilling».

I dag er det bare den yngste hovedstamme av slekten, friherrene Schilling von Canstatt, som bruker den sammensatte navneform. De baltiske baroner av den østlige stamme bruker navneformen «von Schilling».

Bortsett fra slektsoverhodet, de baltiske baroner von Schilling og friherrene Schilling von Canstatt, bruker alle Schillinger i dag kun navneformen «Schilling», i de polske grener av slekten «forpolsket» til «Szyling».

For Schilling-slektens overhode, *Princeps Ericorum*, gjelder en spesiell navneskikk. I slekts-overenskomsten av 15. august 1556 heter det herom til slutt i punkt 5:

endlich aber / sonder allen anden / einig vnd allein der primas familias / er heise sonsten seins namens wie er wolle / zu steter

gedechtnus vnserer aller stemme traditionis / wan immer er vor das gesampfte Geschlecht der kinder ERICI handlet vnd schreibet / alsdan vnd sonsten nicht / er sich schreiben möge vnd sol / Herr von Lindek vnd Lanstein / princeps Ericorum seiner zal.

Uten hensyn til den navneform som Princeps Ericorum egentlig brukte, så skulle han altså når han opptrådte som P.E., «alsdan vnd sonsten nicht», til erindring om forfedrene bruke navneformen «N.N. Schilling, Herr von Lindek und Lahnstein». Dette ble også gjort fra 1556 til 1720.

I 1716 var den polske og saksiske godseier og embedsmann Jakob IV Friedrich Schilling (M.XXIV.2) blitt Princeps Ericorum 28. På grunnlag av en kjennelse avsagt av Reichskammergericht Wetzlar fikk han ved reskript fra det keiserlige Hofkanzlei dat. Wien 5. juli 1720 rett til for sig og sine etterfølgere i familieprimatet å bruke slektsnavnet «Schilling genannt von Lahnstein und zu Lindek». Dermed ble dette et spesielt slektsnavn for Princeps Ericorum, som denne hadde rett og plikt til å bruke *bestandig*, og ikke som hittil, bare når han opptrådte i egenskap av familieoverhode.

Hans sønnesønns sønn, franskmannen Charles II de Lanstein (M. XXVIII.7) var Princeps Ericorum 32 i årene 1828—39. Han brukte kun navneformen «de Lanstein».

Hans sønn, den keiserlige franske offiser Charles Eric VI (M. XXIX.16), var Princeps Ericorum 33. Han ble i 1854 opphøyet i belgisk grevestand med navnet «de Lanstein, comte de Rhinfelden», og gjenopplivet derved den siden 1460 utgåtte tittel «greve av Rhinfelden». Da denne grevelige linje døde ut i 1897 med hans sønn, Frédéric Haimar IV, comte de Rhinfelden (M.XXX.7 — P.E. 34), gikk familieprimatet tilbake til Tyskland.

De senere slektsoverhoder har stort sett brukt det i 1720 tilkjente spesielle slektsnavn, for enkeltes vedkommende med små modifikasjoner. Det nuværende slektsoverhode bruker kun navneformen «Schilling».

Slektsvåbenet

I Schilling-slekten, som i alle andre gamle slekter, er slektsvåbenet blitt forandret ned gjennom tidene og innen de forskjellige grener av slekten. I «Schillingisches Wappenbuch I Teil» har Schilling-arkivets kustos forholdsvis utførlig behandlet utviklingen av slektsvåbenet. Det vil føre for langt, og vil eller ikke være av særlig stor interesse for den norske gren, å behandle og beskrive alle de variasjoner av slektsvåbenet som har vært ført i de forskjellige grener av slekten ned gjennom tidene. Imidlertid kan det jo være av interesse å vite litt om slektsvåbenets utvikling, slik at medlemmene av den norske gren av slekten vet hva slektsvåbenet betyr, og hvorledes det er oppstått.

Den eldste hovedgren av den gamle Schilling-slekt var, som foran nevnt, grevene av Rheinfeld. Det våben som disse førte, var forholdsvis enkelt. Skjoldet var tverrdelt. Den øvre halvdel var blå, den nedre halvdel forgylt. På hjelmen var anbragt kong Rudolf av Rheinfeldens eiendommelige bøilekrone.

Den yngre hovedgren av slekten bar navnet Schilling von Lindek. Det eldste våben som kjennes fra denne hovedgren, hadde de samme farver som Rheinfeld-grenen. I blått skjold var det en lindekvist med tre blad av gull. På hjelmen var det 2 horn, det høyre av gull, det venstre blått.

Da slektsgrenen Schilling von Lindek delte seg i flere grener, antok de yngre grener nye våben som i det vesentlige var en omfarving av det opprinnelige våben. Den første yngre sidegren, Schilling von Lindek, førte et våben med blått skjold og i dette en sølv lindekvist med 3 blad. På hjelmen 2 fjær, den høyre blå, den venstre sølv.

Slektsgrenen Schilling von Lahnstein førte som våben rødt skjold og i dette en lindekvist med 3 blad av sølv.

Da slektsmøtet ble holdt i Breslau den 15/8 1556, besto slekten av 3 hovedstammer. Derav var den eldste og midterste hovedstamme representert på slektsmøtet mens derimot den yngste hovedstamme, slektsgrenen Schilling von Canstatt, ikke var representert. Den eldste hovedstamme var på det tidspunkt delt i 5 slektsgrener som bar følgende betegnelser:

Den anhaltiske gren, den schlesiske gren, den elsassiske gren, den polske gren og den kurlandske gren.

Den midterste hovedstamme hadde på den tid bare en slektsgren, nemlig «Schilling von Lahnstein».

I overenskomsten den 15. august 1556 ble de møtende enige om at de 6 slektsgrener skulle føre de 6 forskjellige våben som da var i bruk, således at hver slektsgren skulle ha «monopol» på sitt spesielle våben.

Den anhaltiske gren skulle etter avtalen fortsatt føre som våben rødt skjold, tvers over dette en bred, sort bjelke, på denne 12 sølvskillinger enten ordnet i 2 rader, hver på seks, eller ordnet i 3 rader: 5 — 4 — 3. Hjelmkledet sort og rødt, på hjelmen utslåtte, røde ørnevinger, tvers over hver vinge et sort belte med 3 sølvskillinger. Midt mellom vingene en gyllen holder («Spickel») med naturlig farvede påfuglfjær.

Den schlesiske gren skulle fortsatt føre det våben som 4 representanter for slektsgrenen hadde ført ved opphøyelsen i ridderstanden den 2. mai 1505. Dette våben ble gitt av keiser Maximilian den I., og så slik ut:

I rødt skjold en stor sølvring. Inne i sølvringen en avhugget, grønn lindegren med 3 blad. Nederst på grenen 2 avhuggede, små grener. Hjelmkledet rødt og hvitt. På hjelmen 2 utslåtte, røde ørnevinger. På hver vinge den samme grønne lindegren som i skjoldet, omgitt av sølvringen.

Den elsassiske gren (som den norske slekt tilhører) skulle fortsatt føre følgende våben:

I rødt skjold en stor sølvring, inne i sølvringen en lindegren med 3 blad av sølv. Hjelmkledet rødt og sølv. På hjelmen 2 utslåtte ørnevinger. Øvre halvdel sølv, nedre halvdel rødt.

Den polske gren skulle fortsatt bruke følgende våben, som var anerkjent i Polen:

I gull skjold en stor sølvring, inne i ringen en grønn lindegren med 3 blad.

Den kurlandske gren (de baltiske baroner von Schilling) skulle fortsatt føre det våben de der hadde brukt, nemlig:

I gull skjold en bred, rød tverrbjelke. På bjelken 3 gullhjelmer ved siden av hverandre. Hjelmkledet rødt og gull. På hjelmen 3 påfuglfjær. Den midterste av gull, de 2 andre røde.

Slektsgrenen Schilling von Lahnstein skulle fortsatt føre det våben den hadde ført helt fra 1200-tallet, nemlig:

I sølv skjold 3 røde gullkronede ørnehoder, 2 øverst og det tredje nedenfor. Hjelmkledet rødt og sølv. På hjelmen et rødt, gullkronet ørnehode.

Den sølvring som går igjen i flere av våbnene, skal symbolisere den ringkrone eller bøylekrone som kong Rudolf (av Rheinfelden) fikk av paven da han i 1077 lot seg krone som motkonge mot Henrik IV.

Etter den høytidelige slektsavtale som ble truffet i 1556 bl. a. om slektsvåbnene, skulle man tro at det senere hadde vært noenlunde uforandret våbenføring. Det oppsto imidlertid nokså mange varianter som det her vil føre for vidt å gå inn på.

Av de 6 slektsgrener som var representert på slektsmøtet i 1556, er anhaltergrenen, den schlesiske gren, den rhinlandske og visstnok også den polske gren utdødd. De baltiske baroner Schilling av den kurlandske gren har som nevnt, sitt eget våben. Alle andre nulevende medlemmer av Schilling-slekten tilhører den såkalte elsasser-gren.

På slektsmøtet i 1926 ble det vedtatt spesielle bestemmelser om våbenføring, den såkalte «Wappengesetz». Ifølge denne er elsasser-grenens slektsvåben fra 1556 nu slektsvåben for hele Schilling-slekten, bortsett fra de baltiske baroner og slektsgrenen Schilling von Canstatt. Dette våben er det som er gjengitt forrest i denne bok.

Grosserer Jacob Friedrich Schilling (XV.5) førte merkelig nok anhalter-grenens våben, antagelig basert på en tradisjon eller «from løgn» om at han tilhørte denne forholdsvis fremtredende gren av Schilling-slekten. På flere miniatyrportretter som general Schilling (XVI.8) malte som ung mann i hjemmet i Altona, var anhalter-grenens våben anbrakt oppe i et hjørne, se bl. a. fig. 11 s. 115.

General Schilling (XVI.8) brukte et av ham selv komponert fantasivåben. Egentlig hadde han to slike fantasivåben. Det eldste av disse besto av et 4-delt skjold. I første og fjerde felt var gjengitt noe av Kur-Sachsens våben, i annet og tredje felt var gjengitt noe som kan tydes som 3 gull lindeblad i blått felt og et overflødigthorn som det drysset «skillinger» ut av. Dette våben er gjengitt i pater Declerq's bok om pater Halfdan Schilling.

I den senere og «forbedrede» utgave er lånet fra det kur-sachsiske våben tatt ut av første og fjerde felt og anbrakt som hjerteskjold, mens anhalter-grenens våben er plasert i første og fjerde felt. En farvelagt tegning av dette våben finnes i Riksarkivet, Personalia, Schilling.

På skrå over begge skjold går en hvit, såkalt «bastardbjelke», antagelig en hentydning til at general Schilling, som kjent, ble født noen år før foreldrene giftet sig med hverandre.

Utsnitt av Erikslektens stamtavle

fra ca. 1200 til ca. 1700

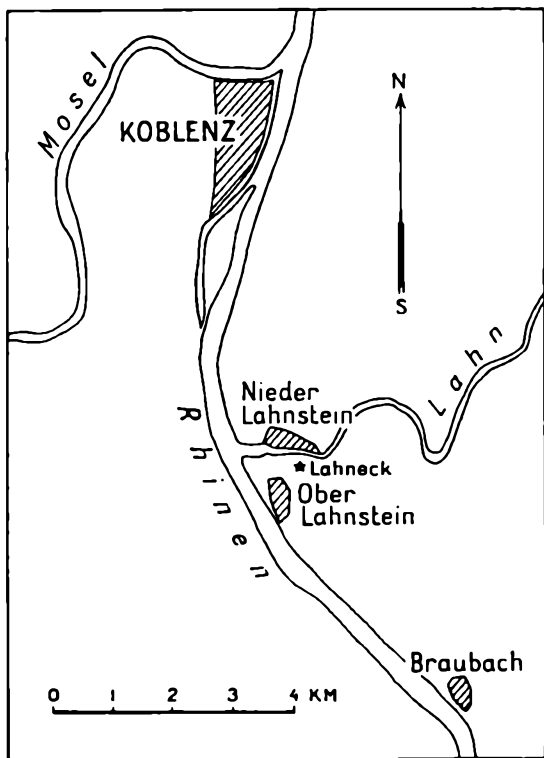
Den historisk sikre stamfar for Eriks-slekten Schilling er som nevnt foran, *Heinrich III Schilling von Lahnstein genannt Huneswin* (T.X.18), f. a. 1166, † a. 1221, ifølge tradisjonen yngste sønn av *Friedrich II. Schilling von Lindek* (T.IX.12), f. a. 1097, † a. 1170, i hans annet ekteskap med *Gertraut von Lahnstein* (T.VIII.13).

Ifølge tradisjonen stammet den eldre slektsgren Schilling von Lahnstein fra *Kuonrat I. Schilling von Lahnstein* (T.V.8) og døde ut med *Gertraut von Lahnstein* (T.VIII.13), som derved brakte denne slektsgrens andel i Lahneck og Oberlahnstein med sig i ekteskapet. Da *Heinrich III* (T.X.18) angivelig var eneste sønn i farens 2. ekteskap, skulle så han ha arvet det hele. Et diplom av 4. august 1168 viser at faren på vegne av sin da 2 år gamle yngste sønn, «*Heinricus de Lonstein*», inngår en avtale med de tre eldste sønner av 1. ekteskap, *Gerbart I Schilling von Sparneck* (T.X.11), *Friedrich III Schilling von Lindek* (T.X.13) og *Rudolf II Schilling von Forst* (T. X. 16), hvorved *Heinrich III* (T.X.18) gir avkall på å arve noen andel i disse godser. Senere arveoppgjør viser også at *Heinrich III* må ha eid hele Schilling-slekten andel i det såkalte «*Ganerbengemeinschaft*» i borgene Lahneck og Oberlahnstein. Alt tyder derfor på at tradisjonen på dette punkt er riktig.

Foruten i de gamle slektsbøker er *Heinrich III* i diplomer fra 1198, 1204, 1209, 1211, 1213 og 1216 omtalt som kurfyrstelig mainzisk «*Burgmann*» på Lahneck og ridder til Oberlahnstein.

Elven Lahn er en biflod til Rhinen. Den kommer østfra og går ut i Rhinen ca. 10 kilometer sønnenfor Koblenz. Borgen Lahneck

ligger på høydedraget på sydsiden av Lahns utløp i Rhinen, i Kreis St. Goarshausen i Hessen-Nassau. Oberlahnstein ligger nede ved elvebredden mellom Lahneck og Rhinen. På nordsiden av Lahns utløp i Rhinen ligger Niederlahnstein. I middelalderen var erkebispene av Mainz og Trier to av de geistlige kurfyrster som deltok i keiservalget, og de var i sine erkestifter både geistlige og verdslige overhoder. Rhinen og Lahn dannet grense mellom disse to erkestifter, således at hjørnet øst for Rhinen og sønnenfor Lahn lå i erkestiftet Mainz, mens hjørnet øst for Rhinen og nordenfor Lahn og den vestlige Rhinbredd lå i det kurtrienske erkestift, se skissen nedenfor, fig. 2.

2. Kartskisse over byen Oberlahnstein med omegn.

3. *Borgen Lahneck (1646) øverst til venstre.
Byen Oberlahnstein nedenfor ved elven.*

Ca. 1200 var Lahneck et meget beskjedent borganlegg, men ble allerede 1240/45 utbygget til et meget betydelig anlegg som på den tid og et par hundre år fremover var et av de største og betydeligste ved Rhinen. I 1276, 1294 og 1310 ble Lahneck stormet og brent, men ble hver gang bygget opp igjen og ytterligere forsterket. På 1400-tallet hadde borgen mistet enhver militær betydning, og allerede på den tid synes forfallet å ha begynt. I 1633 ble borgen besatt av svenskene og da de dro bort, ble den så grundig ødelagt av grev Dohnas tropper at erkebiskopen av Mainz befalte at den skulle stå og forfalle av seg selv. En samtidig, tollskriver Kayser i Oberlahnstein, skriver bl. a. herom: « . . . hab ich vermeinet, man solte die Capell, welche noch in guttem tach gewesen und die schönste fenster von gemaltem figuren des alten und newen testaments gehabt, zu erhalten, so hat mir hiesiger Kellner geantwortet, das gned. befel ergangen, alles offen stehen und von sich selbst verfallen zu lassen.» Nu er Lahneck restaurert og bebodd.

Oberlahnstein var på 1200-tallet en liten borg like ved elvebredden, «die Altenburg», med litt bymessig bebyggelse omkring. Noen århundrer senere fikk den navnet «Zollschloss». Rester av den står ennu. Oberlahnstein fikk byprivilegier 9. januar 1324. Den gren av Schilling-slekten som beholdt slektens eiendommer i og omkring

4. Borgruinen Lahneck ca. 1850.

Oberlahnstein, bygget i 1345/50 en ny borg inne i byen mot bymurens østside, «die Neuerburg». Den var sannsynligvis i Schilling-slektens eie til denne slektsgren døde ut ca. 1466. Den ble revet ned i 1835.

På Merians kobberstikk fra 1646 får man et ganske godt inntrykk av forholdene, se bilde 3.

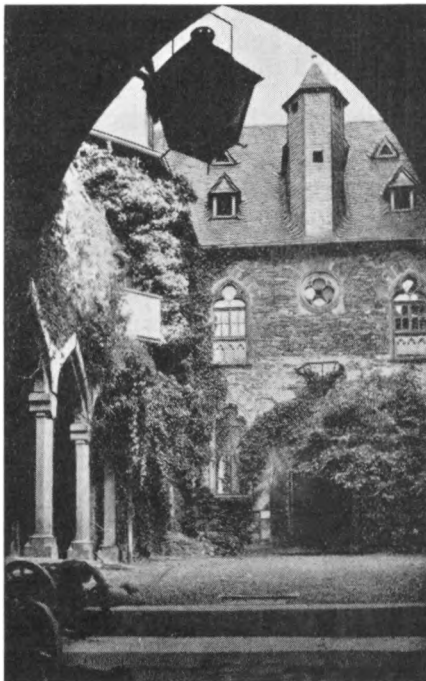
På stikket ser man oppover (sydover) Rhinen. Borgen oppe til venstre, merket «C», er Lahneck. «A» er byen Oberlahnstein med befestet ringmur omkring. Helt ute ved elvebredden ses tydelig «die Altenburg». «Die Neuerburg» ser man tårnet på til venstre i ringmuren, i dennes nordvestre hjørne, like under Lahneck.

På bilde 4 ses borgruinen Lahneck ca. 1850. På bilde 5 ses Lahneck næde fra Lahn, og på bilde 6 et glimt fra borggården.

«Die Altenburg» i Oberlahnstein eides i middelalderen i fellesskap av 5 adelsslekter, som hver eide en femtedel. Det var slektene v. Rüdesheim, v. Diebach, v. Schönburg, v. Greiffenklau og Schilling

5. *Borgen Lahneck i 1953,
sett fra elven Lahn.*

6. *Fra borggården på Lahneck
i 1953.*

v. Lahnstein. «Die Neuerburg» eide derimot slekten Schilling v. Lahnstein alene.

Heinrich III.s (T.X.18) sønnesønns sønnesønns sønn, *Daniel I. Schilling* (V.6), omtaler ham i sin *Chronica* av 1423 på følgende måte:

«Nun will ich, Daniel, aus eigener Erinnerung und wie es meine Mutter erzählt hat, was ich weiss von *Heinrich* (III T.X.18) berichten.

Er hat seiner Mutter Erbe von seinem Vater *Friedrich* (T.IX.12) überkommen und alsdann vom Erzbischoff zu Lehen genommen, ist darauf mit seinen Brüdern zum König *Friedrich* (II. 1215—1250) nach Italia gegangen. Dort ist er zu grossen Ehren gelangt, hat auch eine Grafschaft in Apulia erlangt, wo einer seyner Söhne geblieben.

Mit König Friedrich ist er alsdann nach dem Reich gekommen, wo er in einer Fehde verwundet verstorben ist. Er soll ein vortrefflicher Ritter und dem König sehr teuer gewesen seyn.»

Heinrich III var angivelig også korsfarer, den toogtyvende av Eriks-slekten, og deltok angivelig både i 3. korstog 1189—1192 og i 4. korstog 1202—1204.

Ved det foran nevnte arveforlik av 1168, da Heinrich III var ca. 2 år gammel, forseglar hans far på sønnen Heinrichs vegne med det fedrene lindebladvåben, men med farvene sølv blad på rød bunn.

Ridder Heinrich var angivelig gift med *Uta Bowe von Lahnstein*, datter av *Konrad Bowe zu Niederlahnstein* og hustru *Jutta*. Med henne fikk han slekten Bowes «Burgmannanteil» i borgen Nieder-Lahnstein.

Ridder Heinrich og hustru hadde angivelig i alt 5 barn, se nedenfor I.1—5:

I. SLEKTSLEDD

I.1 *Johann I Schilling von Lahnstein* (M.XI.14),

f. a. 1208, † a. 1292. Sannsynligvis er han både født og død på Lahneck.

Hans sønnesønns sønnesønn, *Daniel I Schilling* (V.1), skriver således om ham i sin chronica av 1423:

«Von Johann, seinem Sohn, der im Jahre 1221, ae. s. (aetatis suae) 13., zum Herrn *von Lindek* gekommen und allda erzogen worden ist, ist mir bekannt, dass er ob öfterer Händel willen als Knabe hart gestraft worden, und, als ihn ein Aelterer geschlagen und er diesen mit Schlägen geschädigt habe, er von seinem Erzieher ins Kloster Lorch geschickt worden, dorten aber entsprungen und unbekannt umhergezogen sey. Ist später in Italia gewesen, wo er nur mit genauer Not den Feinden entflohen, die er sich durch mannigfache Abenteuer gemacht. Nach Deutschland ist er alsdann zurück, hat sich mit Bernhards zu Rheinfeldens Tochter Margaretha vermählt a. d. 1236, welche länger als 40 Jahre vermählt gewesen.»

Ved farens død i 1221 skulle han altså som 13 år gammel gutt ha kommet til fedreneborgen Lindek til sin fetter *Gerhart Schilling*

von Lindek (M.XI.7), som døde i 1244. Av denne ble han angivelig satt i kloster, og derfra rømte han. Etter en eventyrlig omflakking skulle han så ha vendt tilbake til hjemlandet og giftet sig.

Han nevnes sammen med sine brødre i diplom av 17. sept 1221, og alene i diplomer av 6. juli 1227 og 8. januar 1248.

Han deltok angivelig i 6. korstog 1228—1229, som den 31. deltager fra Eriks-slekten.

Han var etter hjemkomsten kurfyrstelig mainzisk «Burgmann» på Lahneck og sannsynligvis også på Braubach, som ligger et par kilometer nordenfor Lahneck.

Han førte sin mødreneslekt Bowe von Lahnsteins våben med 3 kronede ørnehoder.

∞ angivelig 1236 med sin fjerne slektning *Margaretha von Rheinfeld* (M.XII.8), f. a. 1213, † a. etter 1276, datter av *Bernhard, greve av Rheinfeld* (M.XI.4) og hustru *Hildigard von Kyburg*. Hun nedstammet fra den foran omtalte kong *Rudolf* (T.VIII.5) og dennes første hustru, prinsesse *Mathilde*.

Av *Johann I.* og hans hustru *Margaretha von Rheinfeld*ens barn kjenner man 2 sønner og 1 datter, se nedenfor, II slektsledd nr. 1—3.

I.2. *Hildigardis Schilling von Lahnstein* (M.XI.15),
f. a. 1210, † . . .

I.3 *Kuonrat III Schilling von Lahnstein* (M.XI.16),
f. a. 1212, † før 1296.

Han omtales i diplom av 17. sept. 1221 sammen med sine brødre. Var kurfyrstelig mainzisk «Burgmann» på Lahneck og sannsynligvis også på Braubach.

∞ a. 1273 med sin fjerne slektning *Jutta von Rheinfeld* (M. XIII.6) f. a. 1249, † . . . , datter av *Erich III, greve av Rheinfeld* (M.XII.6).

Dette ektepar var stamforeldre for den såkalte «*Mittelster Hauptstamm*». Da medlemmer av den eldre slektsgren i 1309 ble lyst fredløse, var det denne gren av slekten som etterhånden overtok slektens eiendommer i og omkring Oberlahnstein. Den døde ut i 1610.

I.4. *Heinrich I Bowe von Lahnstein gennant Broysac* (M.XI.17), f. a. 1213, † etter 1284.

Han omtales i diplom av 17. sept. 1221 sammen med sine brødre (I.1 og I.3), og omtales alene i diplom av 1284.

Han var kurfyrstelig triersk lensmann på Niederlahnstein. Han synes å ha arvet alle morsslektens eiendommer i det kurtrierske Niederlahnstein og omegn, mens hans 2 eldre brødre arvet eiendommene i og omkring det kurmainziske Oberlahnstein. Han angis å ha deltatt i det 7. korstog som gikk til Egypten (1248—54), som Erikslektens 35. korsfarer. Han førte sin mødreneslekts våben, de tre kronede ørnehoder.

∞ med sin slektning *Jutta Schilling von Lindek* (M.XII.12), datter av hans fetter *Gerbart Schilling von Lindek* (M.XI.9).

Dette ektepar hadde 4 sønner og 2 døtre, og ble gjennom sin eldste sønn *Heinrich II Bowe von Lahnstein genannt von Schilling*, f. a. 1238, † etter 1278, stamforeldre for den såkalte «*Jüngster Haptstamm zu Kannstatt*». Han nevnes i diplomer av 1268 og 1272 som «Burgmann» på den kjente schwabiske borg Hohenneuffen ved Reutlingen, og nevnes 1278 som ridder. Av den siste schwabiske hertug, Conradin, fikk han det schwabiske «*Erbschenkenamt*», dvs. at han for sig og sine agnatiske etterkommere fikk arvelig rett til å være hertugelig schwabisk munnskjenk. Til embedet lå det sannsynligvis også en del jordegods som len. Dette sosiale fremskritt ble markert ved at han la bort det nedarvede slektsvåben og antok eller fikk et nytt, som i sin symbolikk henspilte på den nye verdighet. Det nye våben var i rødt skjold en gull-kanne.

Denne slektsgren kalte sig *Schilling von Canstatt* etter byen Kannstatt ved Neckar i det daværende Schwaben, nu en forstad til Stuttgart i Württemberg. Denne gren av Eriks-slekten blomstrer ennå i mange land, og er den eneste av slektens mange grener som like til vår tid har bevart slektens sosiale og økonomiske posisjon.

Et medlem av denne slektsgren, *Sebastian Schilling v. Canstatt*, reiste i 1515 til den hellige grav, og ble i 1517 av keiser Karl V. slått til ridder av den hellige grav og av det tysk-romerske rike, hvorved han for sig og sin agnatiske etterslekt fikk arvelig «*Reichsritter-*

stand». Den 6. oktober 1528 fikk han for sig og sine brødre Berthold og Ulrich og alle deres etterkommere bekreftet av keiser Karl V. den gamle forlening av det schwabiske «Erbschenkenamt» «for evige tider».

Et annet medlem av denne slektsgren, *Georg Schilling v. Canstatt*, † 1574, var ca. 1545 stor-prior for Tyskland for den derværende gren av den maltesiske Johanniterorden, og fikk 8. februar 1546 av keiseren for ytede tjenester grad og verdighet som Johanniter-Ordensmester for sig og sine etterfølgere i stor-prioratet, samt riksfyrsterang med sete og stemme i riksfyrsterådet.

Slektsgrenen Schilling von Canstatt spredte sig hurtig over de forskjellige land i Midt-Europa, og ble anerkjent som friherrelig slekt i Baden, Württemberg, Preussen og Russland, hvor den særlig holdt til i Lifland og Kurland.

I.5. *Cunigunde Schilling von Lahnstein* (M.XI.18),
f. a. 1215, † . . .

II. SLEKTSLEDD

Johann I Schilling v. Lahnstein (I.1) og hustru Margaretha v. Rheinfeldens barn:

II.1. *Heinrich IV Schilling von Lahnstein* (M.XII.18),
f. a. 1237, † a. i Frankrike 1294.

Han var kurfyrstelig mainzisk «Burgmann» på Lahneck, og var også lensmann på Braubach, hvor han hadde greven av Katzenelnbogen som lensherre. Han omtales i diplomer av 1283 og 1286.

Han førte atter lindebladvåbenet.

Hans sønnesønns sønn, *Daniel I Schilling* (V.6), omtaler ham således i sin chronica av 1423:

«Meines Vaters Grossvater, Heinrich, ist ein Abenteurer und fahrender Ritter gewesen, ist als Knabe beim Grafen *Friedrich von Rheinfeld* (M.XII.1 — P.E.11) mit dessen Sohn in Frankreich er-

zogen, wo er in des Königs Nähe gelebt hat, wandte sich nach Italien, wo er gegen die Stauffer gekämpft hat. Er und sein Freund *Rudolf v. Rheinfeld* (XIII.1 — P.E.12) sind nach dem Tode des Königs Wilhelm abermals nach Italien und Frankreich gezogen, alsdann mit dem Könige Ludwig das Kreuz genommen, sind aber beide dann auf einer französischen Veste, man weiss nicht wo, verstorben.»

Et annet sted i samme chronica heter det videre:

«Mein Ahn Heinrich, der ao 1294, ae.s. 58, verstorben, und der 40 Jahre in der Fremde zugebracht, da er nur 3 Jahre zu Lahnstein gewesen, geehlicht und wieder fortgezogen, aber 3 unmündige Kinder hinter sich gelassen, als Friedrich, Bernhard und Magdalena.»

∞ a. 1268 med sin slektning *Gertraut Schilling von Lindek* (M. XIII.9), f. a. ca. 1240, † a. etter 1311, datter av *Gerolf Schilling v. Lindek* (M.XII.9) og hustru *Gertraut v. Rheinfeld* (M.XII.2).

De hadde 2 sønner og 1 datter, se videre III. slektsledd, og ble stamforeldre for den såkalte «Westlicher Stamm», som den norske Schilling-slekt stammer fra.

II.2. *Margaretha Schilling von Lahnstein* (M.XII.19),
f. a. . . . , † 1332.

Hun angis å ha vært abbedisse for et nonnekloster.

II.3. *Friedrich I Schilling von Lahnstein* (M.XII.20),
f. a. ca. 1240, henrettet i Köln i oktober 1310.

Han var kurfyrstelig mainzisk «Burgmann» på Lahneck, og av et diplom av 1.11. 1296 går det frem at han innehadde 1/4 av Schilling-slekten «Ganerbenanteil». Som sin eldre bror (II.1) var han også lensmann på Braubach, med grev v. Katzenelnbogen som lensherre. Var også huseier i Köln, hvor han nevnes i diplomer av 1288 og 1290, og i Koblenz hvor han nevnes i det ovennevnte diplom av 1.11. 1296.

Bonifatius forteller i sin «Chronica de gente Erixi» liber II utførlig om hans skjebne. Han sluttet sig til hertug Johann Parricida av Schwabens sammensvergelse, og deltok av den grunn i overfallet og mordet på kong Albrecht I. ved Reuss den 1. mai 1308. I januar

1309 ble han lyst fredløs sammen med de andre kongemordere, men forskanset sig på Lahneck. Kurfyrstene av Köln og Trier ble så gitt i oppdrag å eksekvere denne «Reichsacht», og den 6. juli 1310 ble Lahneck stormet. Heinrich I ble fanget og ført til Köln, hvor han ble henrettet.

Heinrich I var gift med en borgerdatter fra Köln, og ble med henne stamfar for den såkalte «Östlicher Stamm», som fremdeles blomstrer, og som bl. a. omfatter de baltiske baroner v. Schilling.

III. SLEKTSLEDD

Heinrich IV Schilling v. Lahnstein (II.1) og hustru Gertraut Schilling v. Lindeks barn:

III.1. *Friedrich III Schilling von Lahnstein* (M.XIII.17),
f. a. 1270, † i utlandet a. 1301.

Han omtales i diplom av 1.11. 1296 som ridder og besidder av 1/8 av Schilling-slektens «Ganerbenanteil» i Lahneck og Lahnstein.

Han kaltes «der rote Ritter», og døde ugift.

Daniel I Schilling (V.6) omtaler denne sin bestefars bror i sin chronica av 1423 på følgende måte:

«Im Jahre 1299, als der Graf Rudolf (von Rheinfelden M.XIII.1) verstorben, ist das Schwert meines Ahnen (II.1) seinem Sohne überbrocht worden, mit dem Worte, er solle ihm folgen. Worauf sein ältester Sohn Friedrich sich aufgemacht, Heimat und Burg verlassen und nie wieder gekommen, seines Todes Nachricht erst 10 Jahre später ao 1311, aus Frankreich an seine Mutter gelangt ist. Wie und wo er umgekommen, ist nicht erfahren worden.»

III.2. *Bernhard I Schilling von Lahnstein* (M.XIII.18),
f. a. 1271, †† i trefningen ved Reuss i nærheten av Habsburg 1. mai 1308.

Han var kurfyrstelig mainzisk «Burgmann» på Lahneck, og var 1.11. 1296 som broren besitter av 1/8 av Schilling-slektens «Ganerbenanteil» i Lahneck og Oberlahnstein.

Ved brorens død overtok han også dennes 1/8, slik at han i alt hadde 1/4. Han var også kurtriensk lensmann til Niederlahnstein og lensmann til Braubach med greven av Katzenelnbogen som lensherre.

I likhet med farbroren Friedrich I (II.3) sluttet han seg til hertug Johann av Schwabens sammensvergelse. Denne var en brorsønn av den tysk-romerske konge, habsburgeren Albrecht I., og mente seg forurettet av ham. Under en reise ble kong Albrecht overfalt av hertug Johann og 5 adelsmenn og drept i en trefning ved Reuss i nærheten av Habsburg bei Brugg i Aargau, den 1. mai 1308. Bernhard og hans farbror var angivelig blant disse fem, og Bernhard falt i denne trefning. Hertug Johann fikk etter denne udåd tilnavnet «parricida».

∞ a. 1304 med sin slektning *Hildegard von Rheinfelden* (M.XIII.4), f. a. 1274, † . . . , datter av grev *Rudolf v. Rheinfelden* (M.XII.5) og hustru *Jutta Schilling v. Sparneck* (M.XII.16).

De hadde 1 sønn og 1 datter, se IV. slektsledd.

III.3 *Magdalena Schilling von Lahnstein* (M.XIII.19),
f. ca. 1275, † . . .

∞ ca. 1290/1300 med sin slektning grev *Rudolf von Rheinfelden* (M.XIII.5), f. ca. 1275, † 1312.

IV. SLEKTSLEDD

Bernhard I Schilling v. Lahnstein (III.2) og hustru Hildegard v. Rheinfeldens barn:

IV.1. *Friedrich IV Schilling* (M.XIV.15),
f. på Lahneck 1305, † i Breslau 1373.

Da kongemorderne i januar 1309 ved en høytidelig Reichsacht ble lyst fredløse og deres len og allodialgods inndratt, så omfattet dette også deres familier. Da Lahneck ble stormet 6. juli 1310, fikk hans mor gjemt sig bort med sine to barn, og flyktet i september samme år med barna opp i Alpene. I et ennu bevart, udatert brev til slek-

tens historieskriver, munken Bonifatius, forteller hun om stormingen av Lahneck og flukten etterpå.

De reiste over Arles via Rom, Bysanz og Venedig til Ofen (nu Budapest), og flyttet derfra i 1321 til Prag, hvor den 16 år gamle Friedrich gikk i hofftjeneste hos kong Johann av Böhmen. Ganske ung ble han kgl. böhmisk råd og «Hauptmann» i Breslau. Denne stilling, «praefectus», svarer nærmest til det man i eneveldets tid kalte «stiftsbefalingsmann». Ved forleningsbrev dat. Prag 11. nov. 1321 fikk han i len godset Kerkowe, som lå ved Oder sønnenfor Breslau, og ved forleningsbrev dat. Prag 20. okt. 1322 fikk han i len det adelige gods Heinrichau ved Münsterberg i Schlesien. I diplomer av 9.9. 1361 og 14.2. 1372 omtales han fremdeles som «praefectus».

I mai 1325 drepte han i tvekamp sin onkel (sin fars tremenning) Heinrich III Bowe v. Lahnstein (M.XIII.23). Denne hadde i 1310 deltatt i eksekveringen av den utferdigede «Reichsacht», og hadde deltatt i stormen på Lahneck 6. juli 1310. Som belønning hadde han overtatt de fredløses «Ganerbenanteil» i Lahneck og Oberlahnstein. Duellen fant sted i nærheten av kapellet i Bubenheim, ovenfor Rübenach ved Koblenz. Et rødmalt trekors som ble reist på det sted hvor onkelen falt, sies ennu i dag å bevare minnet om denne begivenhet.

Som følge av denne duell måtte han året etter, i juni 1326, høytidelig gi avkall på arven i Lahneck og Oberlahnstein. Ved Reichsacht av 12. oktober 1326 ble Friedrich løst fra fredløs-erklæringen av januar 1309.

Julaften 1326 gikk Friedrich i Solterre i Burgund høytidelig over til den evangeliske lære som Petrus Waldus lærte. Etter flukten fra Lahneck i 1310 var han allerede som barn blitt kjent med waldensernes lære.

I 1327 var han borger i Krakau, og kjøpte 3. oktober samme år et hus der, i Gerbergasse.

I juni 1327 ble han rådsherre i Breslau, og her bygget han i 1333 i Herrengasse, på hjørnet av Schilling-gasse, det såkalte «rote Haus», og bodde der til sin død. Rote Haus ble på familiemøtet i Breslau 15. august 1556 gjort til en familiestiftelse og var så til 1874 bolig for

Princeps Ericorum og oppbevaringssted for Schilling-arkivet. I 1874 ble det overtatt av Breslau by som museum, men ble ødelagt i 1945.

Friedrich IV brukte lindebladvábenet.

∞ 1) i Paris 20. august 1325 med *Adalperga von Katzenelnbogen*, f. a. 1310, † i Breslau 1334, b. på Kerkowe, datter av *grev Adalbert von Katzenelnbogen-Zwingenburg* (1276—1327). 1 sønn og 2 døtre, se V. slektsledd nr. 1—3.

∞ 2) i Nürnberg 1337 med *Magdalena Rhedinger* (Rhediger) f. 1318, † . . . , datter av storkjøpmann («Kauffherr») i Nürnberg *Daniel Rhedinger* (Rhediger) og hustru *Ortia*. I dette ekteskap var det 2 sønner og 2 døtre, se V. slektsledd nr. 4—7.

Sønnen av 2. ekteskap, *Daniel I Schilling* (V.6), forteller i sin *chronica* av 1423 bl. a. følgende om sin far:

«Wie ich schon gesagt, ist dieser, mein Vater, ao 1305 geboren, am Hof des Kurfürsten und dann bei seinen Rheinfeldnern Anverwandten erzogen, hat auch mit dem Kaiser manche Kriege mitgemacht. Sodann ist er, als er *Adalperga*, des Herrn von *Katzelnbogen* Tochter gesehen, in heftiger Liebe zu ihr entbrannt, und hat, weil sein Vater, wie auch ihre Eltern aus Feindschaft dem Bunde zuwider gewesen, sie aus ihrem väterlichen Schloss entführt und sich mit ihr nach Frankreich gewandt. Von dort sind sie nach langer Fahrt, wie mir mein Vater selbst erzählt, nach Breslau zugekommen, und allda gewohnt, nähmlich sich vor der Stadt eine Burgstätte erbaut. Das ist ao 1327 gewesen. Mein Vater hat mir viel erzählt von der abenteuerlichen Fahrt durch Frankreich, wie sie einmal fast von Räubern, die sie umzingelt, gefangen worden wären, dann aber, als deren Führer sich als ein Freund meines Vaters gezeigt, lange Zeit in der Provence auf dessen Raubveste verblieben.

Sodann sind sie auch in dieser Gegend einige Zeit geblieben, wo mein Vater mit den neuen Lehren der Häretiker vertraut worden ist, wie er mir selbst überliefert.»

IV.2. *Hildigard Schilling* (M.XIV.16),

f. på Lahneck 1307, † . . .

∞ 1326 med *Pierre de Besanval*, f. a. 1299, † . . . , sønn av *Charles de Besanval* og hustru *Marguerite*.

V. SLEKTSLEDD

A.

Friedrich IV Schilling (IV.1) og 1. hustru Adalperga v. Katzenelnbogens barn:

V.1. *Bernhard II Schilling* (M.XV.13),

f. i Breslau 1328, † på godset Kerkowe samme år.

V.2. *Hildigard Schilling* (M.XV.14),

f. i Breslau 1329, † 1369.

∞ 1) med sin fjerne slektning *Heinrich Schilling von Forst* (M. XIV.14), f. a. 1328, † . . . , sønn av *Friedrich Schilling v. Forst* og hustru *Constance de Besanval*.

∞ 2) . . . med *Hans von Eltz*.

V.3. *Elisabeth Schilling* (M.XV.15),

f. . . . 1330, † . . . 1364.

Hun døde ugift.

B.

Friedrich IV Schilling (IV.1) og 2. hustru Magdalena Rhedingers barn:

V.4. *Magdalena Schilling* (M.XV.16),

f. i rote Haus i Breslau 1338, † der samme år.

V.5. *Ortia Schilling* (M.XV.17),

f. i rote Haus i Breslau 1340, † . . .

∞ med *Jakob Smilten*.

V.6. *Daniel I Schilling* (M.XV.18),

f. i rote Haus i Breslau 1341, † i byen Hof i borggrevskapet Nürnberg 1425.

Han var kgl. böhmisk råd. Etter farens død i 1373 overtok han de 2 lensgodser Kerkowe og Heinrichau, og fikk lensfornyelse (Lehns-Mutung) på Kerkowe 26. april 1374 og på Heinrichau 10. august 1379.

Da grev Heinrich v. Rheinfelden (M.XV.5) i 1409 holdt på med forberedelsene til sin «chronica de gente Erici», skrev han den 5. juni 1409 til sin fjerne slektning Daniel I for å få opplysninger. Dette brev finnes i original i S.F.A.

Daniel og hans søsken var oppdratt i den waldensiske lære, og da hussiter-bevegelsen spredte sig fra Böhmen til Schlesien, sympatiserte han med denne. Hussiter-bevegelsen var ikke bare en religiøs bevegelse. Den var like meget eller kanskje mer, en sosial revolusjon. Da hussiter-oppstanden i november 1419 nådde Breslau, tok de mest fremskrittvennlige borgere parti for hussiterne og mot kongen, hvilket førte til grusomme motforholdsregler. I slutten av året 1419 måtte derfor Daniel I flykte fra Breslau med hustru og 2 sønner. Den eldste sønn, Friedrich II (VI.1), ble derimot igjen i Breslau.

Daniel var 78 år gammel da han måtte flykte. Han dro da til byen Hof i borggrevskapet Nürnberg. Hof ligger nu i Nord-Bayern, omtrent midt mellom Nürnberg og Leipzig. I nærheten av Hof lå nemlig litt jordegods som han eide. Dette gods var det eneste som nu var igjen i Daniels eie av det godskompleks som en gang hadde vært slekten Schilling von Lindeks allodialgods. Her tilbrakte han sine siste år, og skrev i 1423, 82 år gammel, sin «chronica de gente Erici», den fjerde av de Schillingske slektsbøker.

∞ i Weissenburg i Elsass 1387 med *Elisabeth von Stahl*, f. i Mömpelgart i Elsass a. 1363, † . . . i Hof i Oberfranken, datter av «Kaufherr» i Weissenburg, *Lovis de Stal* (v. Stahl) og hustru *Yvonne de Besanval*.

Daniel I og hustru hadde 3 sønner, se VI. slektsledd. Med dem deler denne stamme av Schilling-slekten sig i 3 «understammer», «Roter, Grüner und Weisser Unterstamm».

V.7. *Friedrich V Schilling* (M.XV.19),

f. i rote Haus i Breslau 1342, † sammesteds 1344.

VI. SLEKTSLEDD

Daniel I Schilling (V.6) og hustru Elisabeth von Stahls barn:

VI.1. *Friedrich II Schilling* (M.XVI.7),

f. i rote Haus i Breslau 1388/89, † der før 1445.

Da hans foreldre og brødre i 1419 flyktet fra Breslau, nektet han å følge med. Han ble katolikk, og ble av sin gamle far fordømt og utstøtt av slekten.

Om han og hans familie heter det i avsnitt 7, punkt 18 i den gamle «Erbvereinigung und Geschlechts-Pactum» av 15.8. 1556:

«Friedrich Schilling gnant der rothe / der nicht mit sein vater Daniel von Bresslaw floh / vnd den sein vater verfluchet / weil er sich / umb geld vnd guet willen der romischen religion wieder zugewand / vnd alle seine kinder / sind an der sucht verkomen / das deren keines mer jnn Bresslaw jbrig war / alss Danielis eltister enekelson anno DOMini MCCCCVL^{to} alss erster der familia wider nach Bresslaw kam / / »

Han selv, hans hustru og alle barn var altså omkommet i en pestepidemi da den flyktede Daniels eldste sønnesønn Hans I Schilling (M.XVII.2) i 1445 vendte tilbake til Breslau, og hvor han ifølge et diplom av 17.8. 1445 kjøpte tilbake farens og farfarens «rote Haus», som siden var i slektens eie til 1945.

Friedrich «der rothe» ble stamfar for den såkalte «Roter Unterstamm», som døde ut før 1445 med ham selv eller et av hans barn. Hvem han var gift med vites ikke.

VI.2. *Daniel II Schilling* (M.XVI.8),

f. i rote Haus i Breslau ca. 1390/94, † . . . før 1445.

Han var storkjøpmann og «Ratsherr» i Breslau. Nevnes i 4 diplomer i Krakau byarkiv, men bare i to andre diplomer. De sistnevnte er av 10.10. 1418 og 8.3. 1419. Han var sikkert en velstående og ansett mann da han i slutten av 1419 måtte flykte fra Breslau sammen med sin far og sin bror.

I årene 1420—28 bodde han i Basel, antagelig fordi hans hustrus familie eide en bygård der. I S.F.A. finnes fra denne tid 2 originalbrev fra Daniel II til sin far Daniel I i Hof i Oberfranken, datert Basel 16.4. 1420 og 19.11. 1422. Ifølge et diplom av 15.4. 1428 opptrer Daniel II på det tidspunkt som vidne i Basel.

I 1430 flyttet han til Weissenburg i Elsass, morens hjemby, og der ble han visstnok boende til sin død.

∞ 1420 med sin fjerne slektning *Hildigard von Rheinfelden* (M. XVI.5), f. . . . , † . . . , datter av grev *Rudolf von Rheinfelden* (M. XV.8) og hustru *Agnes Schilling von Forst* (M.XV.12).

Dette ektepar er stamforeldre for den såkalte «Grüner Unterstamm». De hadde i alt 3 sønner. Den eldste, *Hans I* (1421 — ca. 1480) giftet sig 1445 til godset Kleckewitz i nærheten av Raguhn i Anhalt, og kjøpte før 1462 godset Löberitz i Anhalt. Han ble stamfar for den såkalte «anhaltiske gren» av slekten.

Rittergut Kleckewitz var i denne slektsgrens eie i nesten 300 år, fra 1445 til 1737. Rittergut Löberitz hadde denne slektsgren i ca. 280 år, fra ca. 1460 til 1733.

Daniel II Schillings yngste sønn, *Friedrich III Schilling* (M. XVII.4 — P.E.19), f. i Basel før 1423, † i Breslau 1489, ble stamfar for den såkalte «schlesiske gren».

VI.3. *Hans I Schilling* (M.XVI.9),

f. i rote Haus i Breslau 1395, † i byen Hof i Oberfranken før 6.7. 1469.

Han var som sin far og sine brødre kjøpmann i Breslau da han i slutten av 1419 måtte flykte fra Breslau sammen med sine foreldre og sin eldre bror Daniel II. Han var på den tid ugift og synes å ha reist noenlunde direkte til sin mors slekt i Weissenburg i Elsass, sannsynligvis for å få slekten hjelp når han nu måtte grunne en ny eksistens i det fremmede. Her giftet han sig allerede ca. 1420 med en kjøpmannsdatter og synes å ha bodd noen år i Weissenburg. Han flyttet imidlertid snart til Hof i det daværende hohenzollerske borggreveskap Nürnberg, muligens allerede ved farens død i 1425, og her ble han boende til sin død.

∞ i Weissenburg i Elsass ca. 1420 med sin fjerne slektning *Gertraut Grahl*, f. i Weissenburg(?) ca. 1400, † . . . , datter av kjøpmann i Weissenburg *Friedrich Grahl* og hustru *Jutta von Rheinfelden* (M. XVI.3).

Dette ektepar ble stamforeldre for den såkalte «Weisser Unterstamm», som også den norske Schilling-slekt tilhører.

De hadde 2 sønner og 1 datter, se VII. slektsledd.

VII. SLEKTSLEDD

Hans I Schilling (VI.3) og hustru Gertraut Grahls barn:

VII.1. *Daniel II Schilling* (M.XVII.5),

f. ca. 1420/21, sannsynligvis i Weissenburg i Elsass, † i Hof i Oberfranken ca. 1495.

Han var først kjøpmann i Weissenburg i Elsass, men flyttet ved farens død i 1469 til Hof i Oberfranken. I et ennå bevart originalbrev, dat. 6.7. 1469, underretter han sin yngre bror Hans II i Posen om farens død.

∞ i Weissenburg i Elsass ca. 1444 med *Ortia Smilten*, f. i Weissenburg 1422, † . . . , datter av kjøpmann i Weissenburg *Friedrich Smilten* og hustru *Cunigunde von Rheinfelden* (M.XVI.4).

De hadde i alt 10 barn, 5 sønner og 5 døtre, se VIII. slektsledd.

VII.2. *Gertraut Schilling* (M.XVII.6),

f. . . . , † . . .

VII.3. *Hans II Schilling* (M.XVII.7),

f. . . ca. 1425, † i Posen 1502.

Han var kunstmaler og ungkar og førte et noe omflakkende liv. I 1457 flyttet han fra Weissenburg til Hagenau i Elsass. I årene 1460—1475 bodde han i Posen, flyttet så til Krakau, hvor han bodde i årene 1475 til 1490, og flyttet da tilbake igjen til Posen, hvor han ble boende til sin død.

VIII. SLEKTSLEDD

Daniel II Schilling (VII.1) og hustru Ortia Smiltens barn:

VIII.1. *Daniel III Schilling* (M.XVIII.2),

f. i Weissenburg i Elsass(?) ca. 1445, † i Krakau før 14. februar 1493.

Han var kjøpmann. Bodde først i Hof i Oberfranken, levet ca. 1470 i Alstedt i Thüringen, og flyttet 1472 til Breslau. Flytningen til Thüringen og kort etter til Breslau skyldtes sannsynligvis at han ca. 1469 ble gift med sin tremenning Hildigard, datter av den velstående Breslauer-kjøpmann Friedrich II Schilling (M.XVII.4 — P.E.19).

Her arbeidet han i svigerfarens forretning, og var fra 1490 i kortere perioder bosatt i Krakau for å ta sig av svigerfarens forretninger der. Denne var død i 1489 og Daniel III, som var gift med eldste datter av 1. ekteskap, ble formynder for svigerfarens umyndige barn av 2. ekteskap. Av de 2 sønner av 1. ekteskap var den ene geistlig og den annen ridder av den Tyske Orden, så ingen av disse kunne påta sig formynderskapet. Dertil kom at Daniel III var morbror til svigerfarens barn av 2. ekteskap, og altså sin svigerfars svoger, se VIII.3.

∞ i Breslau ca. 1469 med sin tremenning *Hildigard Schilling* (M.XVIII.9), f. i Weissenburg i Elsass ca. 1455, † . . . , datter av kjøpmann og «Schöffe» i Weissenburg, senere kjøpmann og «Ratsherr» i Breslau, *Friedrich II Schilling* (M.XVII.4 — P.E.19) og 1. hustru *Barbara (Cunigunde) von Stahl*.

Av deres barn kjennes kun 3 sønner, se IX. slektsledd.

VIII.2. *Hans III Schilling* (M.XVIII.3),

f. i Weissenburg i Elsass ca. 1448, † i Posen 1519.

Han var gullsmed, kobberstikker og kunstmaler. Da hans farbror, kunstmaleren Hans II (VII.3), i 1490 flyttet fra Krakau tilbake til Posen, kom Hans III til Krakau for å overta og fortsette onkelens uferdige arbeider der. Da onkelen døde i 1502, arvet han dennes hus

i Posen og flyttet så dit. Her bodde han til sin død. I 1502 ble han «Schöffe» i Posen, og i 1504 oldermann for gullsmedlauget der.

Det vites ikke hvem han var gift med, men han hadde 3 sønner og 6 døtre, og fikk en ganske stor etterslekt i Polen, hovedsakelig godseiere. Slektsnavnet ble av disse etterhånden endret til «Szyling». To av hans sønner deltok i det første slektsmøte i Breslau i august 1556.

VIII.3. *Ortia Schilling* (M.XVIII.4),

f. . . . , † i Weissenburg i Elsass 1496.

∞ 1) før 1479 med sin fars fetter, kjøpmann i Breslau og Krakau *Friedrich II Schilling* (M.XVII.4 — P.E.19), f. i Basel(?) før 1423, † i Breslau 1489, og hadde med ham 5 sønner.

∞ 2) . . .

VIII.4. *Matthias I Schilling* (M.XVIII.12),

f. i Weissenburg i Elsass ca. 1450, † . . . etter 1545.

Han dro 1515 til Krakau til sin yngre bror Nicolaus (VIII.6), og drev sammen med ham det Schillingske handelshus i Krakau. Han var også en dyktig medaljør, og nevnes i et diplom av 1520 som myntmester i Danzig.

∞ . . . med *Margaretha Tasch*, f. . . . , † . . .

De hadde bare et barn, datteren *Anna Barbara* (M.XIX.55), som angivelig ble gift med den kjente matematik og astronom *Nicolaus Copernik(us)* (1473—1543).

VIII.5. *Barbara Schilling* (M.XVIII.13),

f. i Weissenburg i Elsass ca. 1451/52, † . . .

∞ . . . med borgermester i Posen, *Marcus Sulzer*.

VIII.6. *Nicolaus I Schilling* (M.XVIII.14),

f. i Weissenburg i Elsass ca. 1452/53, † i Krakau 1539.

Sammen med sin eldre bror, Hans III (VIII.2), dro han i 1490 fra Hof i Oberfranken til Krakau til den eldste bror, Daniel III (VIII.1), som da bestyrte sin nettopp avdøde svigerfars forretning i Krakau.

Da Daniel III døde i Krakau i 1493, flyttet Nicolaus til Breslau, hvor han etter Daniel III overtok bestyrelsen av Schilling-firmaet i rote Haus. I 1505 overleverte han firmaet til sin unge søstersønn, Friedrich III (M.XVIII.1), som da ble myndig, og flyttet så tilbake til Krakau, hvor han like til sin død i 1539 drev et ganske betydelig handelshus sammen med broren Matthias (VIII.4). Her ble han i 1509 «Consul», dvs. eldste senator.

Hvem han var gift med vites ikke, men han hadde 3 sønner og 2 døtre, og er stamfar for en liten polsk slektsgren som visstnok døde ut ca. 1600 med hans sønnesønn Nicolaus III (M.XX.25).

VIII.7. *Gertraut Schilling* (M.XVIII.25),
f. i Weissenburg i Elsass ca. 1453, † . . .

VIII.8. *Katharina Schilling* (M.XVIII.26),
f. i Weissenburg i Elsass 1454, † på riddergodset Kleckewitz ved Raguhn i Anhalt 1555, 101 år gammel.

∞ . . . 1469 med sin tremenning *Hans II Schilling* (M.XVIII.18),
f. på Kleckewitz 1445, † 1476, 2. herre til Kleckewitz, sønn av *Hans I Schilling* (XVII.2) til Kleckewitz og Löberitz og hustru *Ursula v. Kleckewitz*.

De hadde 5 sønner, hvorav 1 ble ridder i den Tyske Orden (Marianerne), 2 ble riddere i Johanniter-Ordenen, og 2 ble offiserer.

VIII.9. *Friedrich IV Schilling* (M.XVIII.27),
f. i Weissenburg i Elsass ca. 1455/56, † i Krakau 1508.

Dro 1473 til Krakau hvor han etablerte sig som kjøpmann og fabrikk-eier. I 1490 ble han «Ratsherr» i Krakau. I 1496 grunnla han en papirfabrikk i Prondnik, og senere nok en i Mogila. I årene 1502—1506 ses han å ha solgt bly til Ungarn.

∞ . . . med *Margaretha Schwartz*, f. . . . , † . . .

De hadde 4 sønner og 3 døtre, og er stamforeldre for en ganske stor etterslekt som etterhånden spredte sig ut over Polen, Galizien, Podolien, Vest-Ukraina og Syd-Russland, og som sannsynligvis blomstrer den dag i dag.

VIII.10. *Jost I Schilling* (M.XVIII.31),

f. i Weissenburg i Elsass ca. 1457/60, † i Krakau etter 15. mai 1513.

Dro i 1500 til Krakau, hvor han antagelig var kjøpmann som sine brødre. I 1507 forærte han til St. Johannes-Kirken i Weissenburg et Stanislaus-alter. 15. mai 1513 nevnes han som borger i Krakau. I Krakau borgerbok omtales han slik:

«homo iam grandaeus et calculosus, celebs et absque prole, reliquit fratres suos heredes bonorum», hvilket kan oversettes slik: En mann som både var storsinnet og omtenkstom, ungar og uten etterkommere overlot han sin arv til sine brødre.

IX. SLEKTSLEDD

Daniel III Schilling (VIII.1) og hustru Hildigard Schillings barn:

IX.1. *Hanss IV Schilling* (M.XIX.3),

f. i Alstedt ved Weimar i Thüringen ca. 1472/73, † etter 1539, sannsynligvis i Freiberg i Sachsen.

I 1497 var han student i Leipzig og ble 1501 baccalaureus der. Den lange tid han brukte på å ta denne grad tyder at han ikke kan ha drevet sine studier med nevneverdig flid, og inntrykket bekreftes når det viser sig at han året etter, i 1502, ble relegert fra universitetet for 2 år «propter suos excessus et incorrigibilitatem». Den excessus som det her var tale om, var slagsmål på gaten med blanke våpen. Etter hvert ble han antagelig tammere, for i 1505 sees han å avslutte sine studier med grad som magister.

I årene 1506—1509 bodde han i Hof i Oberfranken. I 1509 flyttet han til Arnstadt i Thüringen, hvor han var blitt ansatt som skriver for byrådet («Ratsschreiber»), og her ble han til 1515. Kort tid senere ble han ansatt som «Berggeschworener» i Eisleben i Sachsen, og flyttet noen år senere med samme stilling til Freiberg i Sachsen. Der nevnes han som Berggeschworener i 1526, 1532 og 10.9. 1539.

Magister Hanss' store familiebibel, en vulgata trykt i Basel 1491,

med hans egne slektsoppteignelser, er nu et av S.F.A.s praktstykker, se foran, kap. II, side 22.

I S.F.A. oppbevares også i original magister Hanss' ahnetavle, se herom kap. II, side 24.

∞ 1) i Hof i Oberfranken 9. september 1499 med *Brigitte Koberger*, f. . . . , † . . . , datter av gullsmed i Hof, *Nikolaus Koberger*, † 1503.

Ingen barn i 1. ekteskap.

∞ 2) i Jena 1510 med *Anna Drugscherff*, f. . . . , † . . . , datter av byskriver i Jena *Nikolaus Drugscherff* og hustru *Anna Funke*.

I 2. ekteskap 4 sønner og 2 døtre, se X. slektsledd.

IX.2. *Christoph I Schilling* (M.XIX.6),

f. . . . , † i Breslau 1560.

Ratsherr i Krakau, senere i Breslau.

IX.3. *Justus II Schilling* (M.XIX.54),

f. . . . , † . . .

X. SLEKTSLEDD

Magister Hanss IV Schilling (IX.1) og 2. hustru Anna Drugscherffs barn:

X.1. *Matthes II Schilling* (M.XX.1),

f. i Arnstadt i Thüringen ca. 1510, † . . .

Han begynte som bergskriver i hertugelig saksisk tjeneste, ble 1541 Berggeschworener i Arnstadt, og ble senere (før 1556) Berggeschworener i Eisleben i Sachsen. Han deltok i det første slektsmøte i Breslau i august 1556 og underskrev da slektsavtalen av 15.8. 1556 for sig og sine 5 sønner.

∞ ca. 1540 med *Katharina Reissner*, f. . . . , † . . .

De hadde i alt 10 barn, 6 sønner og 4 døtre.

X.2. *Hans VI Schilling* (M.XX.2),

f. i Arnstadt i Thüringen etter 1511, † i Freiberg i Sachsen 1532.

Han var bergskriver i Freiberg i hertugelig saksisk tjeneste. Deltok i slektsmøtet i Breslau i august 1556, og undertegnet slektsavtalen for sig og sine to sønner.

Hvem han var gift med vites ikke. Hans agnatiske etterslekt antas å være utdødd.

X.3. *Kilian I Schilling (M.XX.3),*

f. i Arnstadt i Thüringen etter 1512, † etter 1561, sannsynligvis i Schneeberg i saksisk Erzgebirge.

Han var bergverkseier og storkjøpmann i Schneeberg og hadde tidligere vært bergdommer og «Berggewerke» i Annaberg og Jöhstadt, begge i Amt Wolkenstein i saksisk Erzgebirge.

Han deltok i slektsmøtet i august 1556 og undertegnet slektsavtalen for sig og sine 4 sønner.

Hvem han var gift med vites ikke, men han hadde 5 sønner og 1 datter.

Han er stamfar for en stor gren av Schilling-slekten, som kalles «Kilianiderne», og fra ham stammer også den norske Schilling-slekt, se XI. slektsledd.

X.4. *Johannes (Hanns) VII Schilling (M.XX.4),*

f. i Arnstadt i Thüringen (eller muligens i Eisleben) ca. 1515, † . . . etter 1575.

Han var en berømt landsknektfører av condottieretypen. Var i 1566 befalingsmann på festningen Schindlichau i Schlesien og i 1570 befalingsmann på Fürstenstein, også i Schlesien. Han deltok i slektsmøtet i Breslau i august 1556 og underskrev slektsavtalen for sig og sin sønn. Hans sverd er av slekten utlånt til det saksiske historiske museum (Johanneum) i Dresden.

Hvem han var gift med vites ikke. Han hadde så vidt vites bare 1 sønn, og hans etterslekt antas å være utdødd.

X.5. *Elisabeth Schilling (M.XX.5),*

f. i Arnstadt i Thüringen ca. 1510(?), † . . .

∞ 1526 med sin fjerne slektning *Daniel III Schilling von Lahnstein*

(M.XVIII.15), f. på Lahneck(?) ca. 1470, † 10. februar 1561, sønn av *Johann VI «der kleine» Schilling von Lahnstein* og hustru *Margret v. d. Leyen*.

I diplom av 11.9. 1506 nevnes han som kurfyrstelig mainzisk lensmann på Lahneck. Var 6.11. 1515 kurfyrstelig triersk lensmann på Niederlahnstein.

Han deltok i slektsmøtet i Breslau i august 1556 og undertegnet slektsavtalen. Han forekommer i en rekke diplomer.

Han var ∞ 1) ca. 1498 med *Margret von Kottenheim*, f. . . . , † 1525, datter av *Konrad v. Kottenheim* og hustru *Sophia v. d. Riedt*, og hadde i dette ekteskap 6 sønner og 1 datter. Ingen barn i 2. ekteskap.

X.6. *Ortia Schilling* (M.XX.6),
f. . . . , † . . .

XI. SLEKTSLEDD

Kilian I Schilling (X.3) og hustrus barn:

XI.1 *Thomas II Schilling* (M.XXI.33),

f. ca. 1540, † i Schneeberg i Amt Schwarzenberg i saksisk Erzgebirge 25. oktober 1587.

Var først Berggewerke i Annaberg og i Jöhstadt, begge i Amt Wolkenstein i saksisk Erzgebirge, og ble senere kurfyrstelig saksisk bergskriver i Schneeberg.

∞ . . . med *Margaretha* . . . , f. . . . , † i Schneeberg 3. juni 1584.

4 sønner og 4 døtre. Stor efterslekt som i Stammfolge I kalles eldste hovedgren av Kilianiderne.

XI.2. *Anna Schilling* (M.XXI.34),
f. 6. februar 1542, † . . .

XI.3. *Daniel V Schilling* (M.XXI.35),
f. 18. juli 1544, † . . .

XI.4 *Hans VIII Schilling* (M.XXI.36),

f. 22 oktober 1545, † i Annaberg s. å., begr. der 8. november s. å.

XI.5. *Paul I Schilling* (M.XXI.37),

f. i Annaberg i Sachsen 17. april 1547, † i Pegau i Kreis Leipzig 17. desember 1585, begr. der 19/12 s. å.

Studerte teologi, tok baccalaurius-graden og ble kapellan (Pfarradjunkt) i den lille by Pegau, som den gang lå i Amt Pegau i Kreis Leipzig i markgrevskapet Meissen i Sachsen. Byen ligger ved elven Elster ca. 30 km sønnenfor Leipzig, «in einer der fruchtbarsten Gegenden des Landes».

∞ ca. . . . med sin kusine *Anna Schilling* (M.XXI.7), f. i Eisleben i Sachsen 1550, † i Pegau i Kreis Leipzig i april 1601, begr. der 26/4 s. å., datter av Berggesworener *Matthes II Schilling* (X.1) og hustru *Katharina Reissner*.

Paul I Schilling og hustru ble stamforeldre for den midterste hovedgren av Kilianiderne. Denne er meget stor og omfatter bl. a. også den norske Schilling-slekt.

4 sønner, se XII. slektsledd.

XI.6. *Andreas I Schilling* (M.XXI.50),

f. i Glachau i Sachsen 1548, † i Leipzig . . .

Var borger og smørhandler i Leipzig.

∞ i Leipzig 1579 med *Clara Ehrhardt*, f. i Leipzig . . . , † der 9. juni 1602, datter av Ratsherr *Christoph Ehrhardt*.

Dette ektepar er stamforeldre for den yngste hovedgren av Kilianiderne. 2 sønner.

XII. SLEKTSLEDD

Paul I Schilling (XI.5) og hustru Anna Schillings barn:

XII.1. *Johann XIII Schilling* (M.XXII.47),

f. i Pegau i Kreis Leipzig . . . , † der 20. april 1581.

XII.2. *Paul IV Schilling* (M.XXII.48),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 25. mai 1579, † der 18. september 1580.

XII.3. *Johann XIV Schilling* (M.XXII.49) «*der Faule*»,

f. i Pegau i Kreis Leipzig 3. juli 1581, † i Dresden 6. juli 1681, 100 år gammel.

Kjøpmann og medeier i firmaet «J. Schilling, gegr. 1587», i Schneeberg i Sachsen og i Frankfurt a. d. O. Var en kjent mynt- og raritets-samler.

∞ i Dresden (Kreuzkirche) 15. oktober 1606 med *Anna Schilling* (M.XXIII.36), f. . . . , † . . . , datter av hans fetter, Berggewerke *Hans XII Schilling* (M.XXII.38) og hustru *Barbara Hänel*.

Stor efterslekt.

XII.4. *Andreas II Schilling* (M.XXII.51),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 18. september 1584, † der 23. februar 1645, begr. der 2/3 s. å. i kirken «bey den Raht-Stühlen».

Var fra 1620 Ratsherr i Pegau, og var fra 1638 borgermester i Pegau skiftevis med en Johann Schilling, hvis forhold til Erikslekten ikke er fastslått.

∞ i Pegau (?) . . . med *Katharina* . . . , f. i Pegau 1586, † der ca. 1. desember 1656, begr. der 7/12 s. å.

9 sønner og 3 døtre, se XIII. slektsledd.

XIII. SLEKTSLEDD

Borgermester Andreas II Schilling (XII.4) og hustru Katharinas barn:

XIII.1. *Paul VII Schilling* (M.XXIII.54),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 28. september 1606, † i Elstertrabnitz i Sachsen 2. april 1661, «ward geleget in die S. Lorentz Kirche bey d. Obernthür n. d. Kornmarkte zu in gangk».

Ble 1634 rektor i Pegau, 14. desember 1636 pastor i Elstertrabnitz bei Pegau, 29. desember 1641 Diakonus, 1645 Archidiakonus.

∞ . . . ca. 1633/34 (?) med *Maria Frankenstein*, f. 28. november 1611, † . . . 10. oktober 1688.

4 sønner og 6 døtre.

XIII.2. *Magdalene Schilling* (M.XXIII.55),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 12. februar 1608, † der 10. april 1608.

XIII.3. *Andreas IV Schilling* (M.XXIII.56),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 13. februar 1609, † der 27. juli 1637 av pest. Han var «Materialist u. Viertelsmeister» i Pegau.

Ugift.

XIII.4. *Katharina Schilling* (M.XXIII.57),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 25. juli 1610, † der 18. april 1611.

XIII.5. *Johann XVIII Schilling* (M.XXIII.58),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 5. november 1611, † der 6. november 1611.

XIII.6. *Johann XIX Schilling* (M.XXIII.59),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 1. desember 1612, † der 19. september 1639, begr. i kirken «bey der oberen Thür nach dem Kornmarkt zu».

Han var garver (Lohgerber) i Pegau.

Ugift.

XIII.7. *Jakob VIII Schilling* (M.XXIII.60),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 9. juni 1614, † der 2. november 1617.

XIII.8. *Katharina Schilling* (M.XXIII.61),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 6. januar 1616, † . . .

XIII.9 *Jakob IX Schilling* (M.XXIII.62),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 4. august 1619, † der 7. april 1696.

Han var kledesvever og kirkeverge i Pegau (Tuchmacher und Kirchenvorsteher). Gift 3 ganger.

∞ 1) 1644 med *Dorothea* . . . , f. 1625, † 17. mars 1645.

∞ 2) 1645 med *Maria Magdalena Mühlmann*, f. i Pegau (?) 29. august 1624, † der 21. februar 1681, datter av Archidiakon i Pegau, *Christian Mühlmann*.

∞ 3) (Pegau?) 4. oktober 1681 med *Sabine Schützmeister*, f. . . . , † . . .

I 1. ekteskap ingen barn.

I 2. ekteskap 3 sønner og 7 døtre, og i 3. ekteskap 2 sønner og 2 døtre.

XIII.10. *Matthäus VII Schilling* (M.XXIII.63),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 9. juli 1621, † der 19. februar 1656.

Vinhandler (Weinschenk) i Pegau.

∞ i Pegau . . . med *Anna Gründler*, f. . . . , † i Pegau 24. juni 1657.
3 sønner.

XIII.11. *Christian IV Schilling* (M.XXIII.64),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 2. november 1623, † . . .

XIII.12. *Friedrich VI Schilling* (M.XXIII.65),

f. i Pegau i Kreis Leipzig 15. mars 1626, † der 28. august 1690.

Begynte å studere teologi 1651, og tok baccalaureus-graden i 1655. Var fra ca. 1655 bosatt i sin fødeby og var til slutt konrektor og «Monatsprediger» der.

General Schilling (XVI.8) har i sin selvbiografi av 1821 skrevet følgende om denne sin oldefar og hans avstamning:

«Min Far Faders Far Fader heder Jobst v. Schilling, var fyrstelig Anhaltisk Hof- og Landraad til Køthen og Over Landshøvding. En af hans Sønnner, min Oldefader, studerede Theologie i Wittenberg, og har været Præst i Pegau, en liden Stad 3 Miil fra Leipzig.»

Opplysningen om at oldefaren var teolog og prest i Pegau ved Leipzig, er helt riktig. Men opplysningen om at han skulle være sønn av Jobst v. Schilling av den anhaltiske gren av slekten, kan man med absolutt sikkerhet si er feilaktig. Forklaringen må antagelig være at en av generalens forfedre har «annektert» Jobst v. Schilling. Anhalter-

grenen var på den tid velstående og sosialt fremtredende, så det er lett nok å forklare at man heller ville stamme fra denne adelige og velstående gren av slekten enn fra de mer beskjedne borgere og prestemenn i Sachsen.

Generalens opplysning om at oldefaren skulle ha studert i Wittenberg, er neppe riktig. Han finnes nemlig ikke i den trykte universitetsmatrikel.

∞ i Pegau 10. juli 1655 med *Maria Schinkel*, f. . . . , † , datter av pastor i Wedewitzsch, *Georg Schinkel* († før 1655) og hustru . . .

De hadde da allerede i 1652 i Zerbst fått en datter utenfor ekteskap. I den anledning måtte de finne seg i å bli viet i all stillhet i hjemmet, og måtte dessuten betale en av konsistoriet i Leipzig fastsatt «Kirchenstrafe». Det heter herom: «Sind, Weil sie sich drei oder vier Jahre zuvor zusammenfunden und auch zu Zerbst ausser der Ehe ein Kind gezeuget, zu Hause getraut worden und haben sich auf Befehl des Consistorii zu Leipzig durch eine Kirchenstrafe, als 5 Rtl. ins Consist. u. 10 Rtl. zur Bibliothek, so sie annoch schuldig, mit der Kirche verglichen».

4 sønner og 6 døtre, se XIV. slektsledd.

XIV. SLEKTSLEDD

- XIV.1. *Maria Elisabeth Schilling* (M.XXIV.84),
f. i Zerbst i Anhalt i 1652, † i Pegau 28. mai 1661.
- XIV.2. *Katharina Dorothea Schilling* (M.XXIV.85),
f. i Pegau i Kreis Leipzig 29. januar 1656, † . . .
- XIV.3. *Friedrich VII Schilling* (M.XXIV. 86),
f. i Pegau i Kreis Leipzig 13. desember 1657, † der 28. januar 1658.
- XIV.4. *Johannes Andreas I Schilling* (M.XXIV.87),
f. i Pegau i Kreis Leipzig 30. november 1659, † . . .

- XIV.5. *Maria Schilling* (M.XXIV.88),
f. i Pegau i Kreis Leipzig 18. mai 1662, † der 17. mars 1685.
- XIV.6. *Gottfried V Schilling* (M.XXIV.89),
f. i Pegau i Kreis Leipzig 26. mars 1664, † der 7. mars 1678.
- XIV.7. *Anna Sabina Schilling* (M.XXIV.90),
f. i Pegau i Kreis Leipzig 8. oktober 1665, † . . .
- XIV.8. *Sophia Schilling* (M.XXIV.91),
f. i Pegau i Kreis Leipzig 14. mars 1668, † . . .
- XIV.9. *Christina Schilling* (M.XXIV.92),
f. i Pegau i Kreis Leipzig 26. juli 1669, † . . .
∞ i Pegau i oktober 1690 med *Georg Karl Müller*, Domvikar i
Merseburg.
- XIV.10. *Johann Georg III Schilling* (M.XXIV. 93),
f. i Pegau i Kreis Leipzig 5. mai 1673, † i Altona 12. april 1749.
Se videre om ham i det neste avsnitt om slekten Schilling i Balti-
cum og Altona.

Slekten Schilling i Balticum og Altona

XIV.10. *Johann Georg III Schilling* (M.XXIV.93) (se foran s. 94), f. i Pegau i Kreis Leipzig i markgrevskapet Meissen i Sachsen 5. mai 1673,¹ † i Altona 12. april 1749 «alt 76 Jahre», og begravet der ved Trefoldighetskirken (die Hauptkirche).²

Sønnesønnen, general Schilling, skriver om ham og oldefaren i sin selvbiografi:³

«En af hans Sønner, min Oldefader, studerede Theologie i Wittenberg, og har været Præst i Pegau, en liden Stad 3 Miil fra Leipzig. Hans Søn, min Bedstefader Johann Georg, studerede ligeledes Theologie i Wittenberg og blev kaldet til Præst i Pernau, en liden Stad med Universitet ved Østersøen i Hertugdømmet Liefland, dentid Sverrig tilhørende. — Her giftede han sig med en der ved Universitetet værende Rectors Datter, hvis Familie-Navn, om jeg erindrer ret, var /: Støkker :/ thi de skriftlige Efterretninger ere bortkomne, da han ligesom og min Fader har havt den Vane, at antegne Familie-Efterretninger i en Bog, der formodentlig blandt flere er bleven solgt. —

I Aaret 1710, ved Russernes Indmarsch og Erobring af Liefland, forlod han Stedet, og reiste over Magdeburg til Hamburg, og boesatte sig dernæst i Altona. Her er min Fader Jacob Friederich født den 12. Novbr. 1712. — Aaret derpaa 1713 blev Altona af den svenske General Grev Steenbuck afbrændt. Skjønt mine Bedsteforældre henvendte sig til Greven, og af ham erholdt en Sauvegarde, for at forhindre og afværge Brand og Plyndring hos dem, leed de dog betydelig ved deres Gavnildhed, i at uddeele til deres nøgne og sulte-

færdige Medmennesker, saavel Linned som Klædningsstykker og Madvarer.»

Undersøkelser i Schilling-Kartei i S.F.A. viser at en Johann Georg ganske riktig er født i Pegau 5. mai 1673, som tiende og yngste sønn av «Conrector und Monatsprediger» i Pegau, Friedrich VI Schilling (XIII.12), og med matrikelnummer XXIV.93. Men kartotekkortet inneholder ikke andre opplysninger enn disse fødselsdata.

Presten i Pernau, Johann Georg Schilling, er imidlertid i Schilling-Kartei og i den trykte Stammfolge I angitt å være født i 1664 med matrikelnummer XXIV.18 som sønn av svensk rittmester, senere Landbauinspektør i svensk Pommern og herre til godset Owestein i Pommern, Christian II Schilling (M.XXIII.18).⁴ Denne opplysning viser sig å være uriktig.

For det første må det antas at de positive opplysninger som general Schilling har gitt om sin farfar Johann Georgs fødested og far, ikke kan være grepet ut av luften. Når det så viser sig at en Johann Georg faktisk er født i Pegau som prestesønn, og at Schilling-kartoteket ikke vet mer om ham, så må dette være nok til å bevise at generalens farfar er identisk med Johann Georg III født i Pegau 1673 som prestesønn, og ikke med Johann Georg II født i 1664 i Pommern som godsiersønn.

Til overflod har man flere momenter som ytterligere styrker riktigheten av generalens anførsel. For det første viser aldersoppgaven 76 år ved Johann Georg Schillings død i 1749 at han er født i 1673. Dernest viser universitetsmatrikelen for universitetet i Pernau at den 30. oktober 1701 ble immatrikulert «Johannes Georg Schilling, Pegav.-Misn.»⁵ Uttrykket «Pegav.-Misn.» betyr nemlig «Pegavia, Misnia», dvs. Pegau i markgrevskapet Meissen i Sachsen. Videre anføres det i «Pernavia literata 1703» at pastor i Pernau, Johann Georg Schilling er født i Pegau i Sachsen.⁶ Han omtales nemlig der som «Pegav: Misnic: Adjunctus Pastor Pernau: Eccles: German:». Endelig godtgjør foretatte undersøkelser at pastor Johann Georg Schilling var den eneste prest i Lifland med slektsnavnet Schilling i tiden ca. 1670 — ca. 1770.⁷ Dermed må det være uomtvistelig bevist at general Schillings opplysninger om farfarens fødested og oldefarens stilling

er riktige.⁸ De her gjengitte opplysninger er for øvrig kommet frem i 1953, og Stammfolge I ble trykt i 1948.

Det av Gustav II Adolph i 1632 grunnlagte universitet i Dorpat i Lifland, «Academia Gustaviana», opphørte i 1656 da russerne erobret og brente byen. Det ble grunnlagt på ny i Dorpat av Carl XI i 1689 med navnet «Academia Gustavo Carolina Dorpatensis». I 1699 traff Carl XII beslutning om å flytte universitetet til Pernau, hvor det fikk overlatt sig til lokaler den nyrestaurerte gamle komthurborg fra de tyske ridders tid. Intet universitet i det svenske rike var bedre utstyrt med husvær, ble det uttalt ved åpningen. «Academia Gustavo Carolina Pernaviensis» holdt så til i Pernau fra august 1699 til august 1710, da byen ble erobret av russerne. Professorer og studenter var da flyktet, og dermed opphørte universitetet i Pernau å eksistere. Først i 1802 grunnla Alexander I det nye universitet i Dorpat.

Johann Georg III var 28 år gammel da han i 1701 ble immatrikulert ved universitetet i Pernau. Det synes å være en noe høy alder for en fersk student, og det er derfor sannsynlig at han i forveien har studert teologi et annet sted. General Schilling opplyser i sin selvbiografi at farfaren hadde studert teologi i Wittenberg. Dette er neppe riktig. Universitetsmatrikelen for Wittenberg er bare trykt til 1660. Den originale matrikel oppbevares i universitetsbiblioteket i Halle a. d. Saale. På forespørsel har dette meddelt at Johann Georg ikke kan sees å ha vært immatrikulert hverken i Wittenberg eller i Halle.⁹

Det kan synes noe underlig at en teologisk student fra Sachsen ble immatrikulert ved universitetet i Pernau i det den gang svenske Lifland. Når man vet at han fra ca. 1701/02 til 26. mai 1705 var prest i Pernau, er imidlertid forklaringen forholdsvis enkel.

I forbindelse med den høytidelige nyåpning av universitetet i Dorpat i 1690 utferdiget nemlig generalguvernøren i det svenske Balticum (og universitetskansler), grev Jacob J. Hastfer, den 1. juli 1690 en forordning hvori han påpekte at universitetet bl. a. «mit dem herrlichen Vorzuge begnadet, dass dieselbe, welche alda sich Ihrer Studien wegen aufgehalten, vor andern mit beforderung nach befindung Ihrer tüchtigkeit angesehen, dagegen niemand zu publiqven ämptern gezogen werden soll, der nicht zum wenigsten 2 Jahr auf

Academicus Pernaviensis
Sufferti dapibus vinoq, tumemus adusto:
Hic nos exercet cottidianus agon.

Jos. Frid Leopold exc.

dieser Universität sich aufgehalten, und die preuven seiner Erudition und Geschicklichkeit abegelet habe. Wornach ein jeder den ess angehet sich zu richten.»¹⁷

I forbindelse med universitetets flytning til Pernau i 1699 utferdiget den daværende generalguvernør og universitetskansler, grev Erich Dahlberg, en ny forordning om samme forhold.¹⁸

Ingen kunne altså få embede i det svenske Balticum uten å ha studert ved universitetet i Pernau i minst 2 år, og derefter avlagt eksamen der.

Det var følgelig for å få sig et geistlig embede i det svenske Balticum at Johann Georg III i 1701 lot sig immatrikulere ved universitetet i Pernau.

Toårsfristen synes i dette tilfelle ikke å ha vært tatt helt bokstavelig, for det er helt på det rene at Johann Georg III allerede som student preket i den tyske St. Nicolaikirke i Pernau i 1702.¹⁰ I en skrivelse dat. 29/9 1705 fra Provins-Konsistoriet i Pernau til kong Carl XII opplyser konsistoriet at Schilling, som stammet fra Sachsen, var kommet til Pernau ca. 4 år i forveien, og hadde da søkt om å bli pastorsadjunkt ved den tyske menighet.¹¹ Han fikk stillingen «och vid hållna examina befunnos hans läro-satser vara riktiga». Han har sannsynligvis fått stillingen i løpet av vinteren 1701/02.

I Pernau var det på den tid to kirker, byens hovedkirke, St. Nicolai, for «die deutsche Stadtgemeinde» og St. Elisabeth kirke for «die ehstnische Gemeinde». Ved St. Elisabeth kirke var det bare en prest, mens det ved st. Nicolai som regel var to, en «Oberpastor» og en kapellan som ble kalt «Pastor Diaconus» eller «Pastor Adjunctus», på svensk «pastorsadjunkt». Martin Westphal, som hadde vært Oberpastor fra 1681, døde i 1702 som en gammel mann, og det er vel sannsynlig at Johann Georg III ble ansatt som pastorsadjunkt hos ham noen tid før han døde.

I en skrivelse av 9. august 1702 til universitetets rektor og det akademiske konsistorium søkte Johann Georg III beskyttelse i anledning den overlast han hadde vært utsatt for fra en del offiserer.

Han hadde da noen dager i forveien preket i St. Nicolai kirke over det annet bud og «die schändl. Laster vorgehalten, dadurch der Name

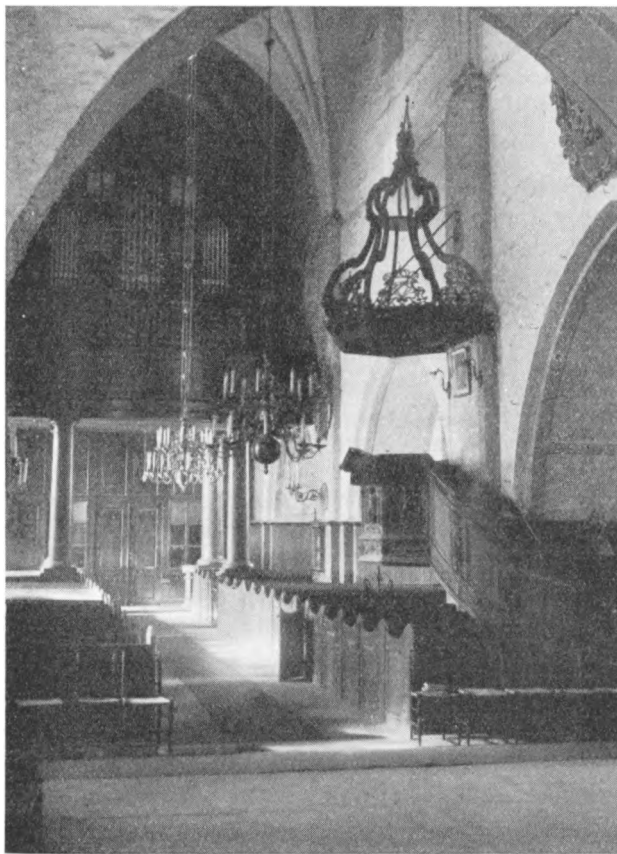
Gottes greulich entheiliget würde, alss durch Fluchen, Schweren und allerl. Uppigkeit», og hadde særlig fremholdt «wie dass solche Laster auch unter den Soldaten gantz ungescheut im vollen Schwange giengen». Han hadde imidlertid ikke nøyet sig med det, men hadde også uttalt at de offiserer og soldater som svor og bandte mest, var de feigeste når de stod overfor fienden, slik at av disse «10 vor Einem fliehen müsten», fordi det «bey solchen Leuthen kein Glück noch Seegen wäre». Dette hadde merkelig nok «die anwesenden Officierer nicht alss Gottes Heiliges Wort mit Ehrerbietung zur Besserung, sondern mit höchster verbitterung auffgenommen», og hadde truet ham med at de ville ta hevn. En aften noen dager senere hadde de så «in grosser Menge» og «mit bewaffneter Hand» brutt sig inn der hvor han losjerte. Da han hadde gjemt sig, hadde de «par force» gjennom-søkt huset for å finne ham, som om han var «den ärgsten Schelmen, Mörder oder Übelthäter». Da de til slutt fant ham, hadde de truet ham med at «sie wollten mir so viel geben, dass mir das Predigen wohl solte verbothen seyn, andere Umstände ietzo zu geschweigen». Imidlertid ble han denne gang på grunn av «die heilige Providence Gottes gnädigl. bewahret». Da han noen dager senere «am heil. Buss Tage» hadde forrettet «Mittags Predigt», ble han på ny oppsøkt i sitt losji av en flokk offiserer. Han så derfor nu ikke annen utvei enn «nechst Gott» å søke «Refugium» hos det akademiske konsistorium i håp om at dette kunne gi ham «gebührenden und zulänglichen Schutz», slik at han for fremtiden «vor allen weitem jnsolentien gesicheret seyn möge». ¹⁰

På baksiden står skrevet: «*Studiosi Skillings supplica att några offiserare honom uthi dess logement antasta welat*». Om henvendelsen førte til noe, vites ikke.

Det viste sig snart at han var en ivrig tilhenger av pietismen. Denne åndsretning ble den gang i den svenske kirke betraktet som kjetteri, og Carl XII var også en motstander av den.

Resultatet ble at Provins-Konsistoriet i Pernau den 26. mai 1705 suspenderte Schilling fra hans embede. I brev til konsistoriet, dat. 29. mai 1705, tok menigheten og rådet i Pernau Schilling i forsvar. Det hjalp ikke, og den 28. september 1705 avsa konsistoriet dom i

8. Interiør fra
St. Nicolai kirke
i Pernau.

saken. Det fant Schilling skyldig i kjetteri, og han ble fradømt sitt embede og forvist fra de svenske provinser i Balticum. I brev til kongen, dat 29. september 1705, anmodet konsistoriet kongen om å stadfeste dommen for at man «den übrigen Sauerteig der falschen Lehre . . . mit Nachdruck gäntzlich wegschaffen könne».¹² Prosess-akten finnes i Riksarkivet i Stockholm.¹³ Kongen stadfestet dommen.

I en avhandling i «Kyrkohistoriskt Årsskrift» om de kirkelige forhold i Lifland på denne tid heter det bl. a.:¹⁴

«Det var emellertid ej endast i Riga, som pietismen denna tid

vunnit insteg, utan äfven i Pernau höjde den fanan trots konsistoriets omedelbara närhet. Upphofsman till rörelsen å sistnämnda ort var prästmannen Johan Georg Schilling, bördig från Sachsen, hvilken 1701 ankommit till staden och där antagits till adjunkt vid den tyska församlingen. De pietistiska meningar Schilling snart började förkunna mottogos med det lifligaste bifall af menigheten, under det att konsistoriets medlemmar åhörde dem med fasa. År 1705 afsattes han från sin befattning för afvikelser från den evangeliska läran och skaffades från Pernau. Ogerna såg församlingen sig beröfvad sin omtyckte själasörjare, men herrarne i kapitlet, som betraktade Schilling som «den argaste kättare», kände sig tillfreds och hoppades att därefter få lugn. Härutinnan hade de dock missräknat sig. Till att vårda den till stor del «förförda» hjorden utsågs ad interim en ung präst vid namn Claudius Gustaf Nothhelfer, bördig från Riga. Denna hadde förut ansetts såsom rättrogen, men snart uppenbarade det sig, att han vandrade i sin företrädares fotspår, hvilket man äfven bort kunna vänta, då han studerat i Halle. Rörelsen tilltog i styrka, och 1707 uttalade konsistorium sin farhåga, att ej blott hela borgerskapet var anstucket af pietismen, utan äfven en del af civil-, militär- och akademiestaten.»

I en skrivelse fra Provins-Konsistoriet til rådet i Pernau, dat. 14. august 1709, nevnes Schilling som et eksempel på at borgerskapet og rådet i Pernau ikke formådde å bedømme om prestekandidatene holdt sig til den rene lære. De hadde jo «varit nöjda och försvarat den värste kättaren Schilling».¹²

Schilling ble ikke den eneste prest som ble avsatt på grunn av sin pietistiske lære. Både pastor Nothhelfer og flere andre ble avsatt.

General Schilling forteller i sin selvbiografi at det var ved russernes erobring av Lifland i 1710 at farfaren måtte forlate Pernau. Det viser sig altså ikke å være riktig. Sannsynligvis har han efter kongens stadfestelse av dommen reist fra Lifland ca. 1706. Ifølge general Schillings selvbiografi reiste Johann Georg III via Magdeburg til Altona. Denne opplysning er riktig. Det viser sig nemlig at han i 1708 bodde i Magdeburg, hvor han samme år hadde en teologisk feide med presten Titius ved Domkirken i Magdeburg, og hvor han i den anledning utgav et skrift med tittelen «Vertheidigung wider Hrn. Thumprediger Titii Beschuldigungen».¹⁵

Omkring 1710 kom Johann Georg III til det den gang danske Altona, hvor han ble boende i ca. 39 år.

Han er uten tvil den «Johann Schilling, ein armer Pastor», som i 3. kvartal 1712 fikk 2 Mark og 8 Schilling i fattigunderstøttelse i Altona. Siden må han ha klart seg uten hjelp, for han forekommer ikke oftere i «Altonaische Armengeldregister». Presteembede har han imidlertid ikke innehatt. Sannsynligvis har han ernært sig som lærer ved en eller annen skole, som kontorist, eller ved å gi privatundervisning. Undersøkelser i Staatsarchiv Hamburg, som nu også omfatter Altona, om hva Johann Georg III har levet av i Altona i årene ca. 1712—1749, har ikke gitt noe resultat. De siste 6 år av sitt liv har han antagelig tilbrakt hos sønnen, grosserer Jacob Friederich Schilling (XV.5), som høsten 1743 giftet sig med en velstående enke i Altona og slo sig ned som borger der.

∞ i Pernau i Lifland, antagelig ca. 1704/05 med *Christine Stöcker*, f. . . . , † . . . , datter av rektor for Latinskolen i Pernau, *Johann Stöcker* og hustru . . . Navnet skrives også «Stäcker».

General Schilling sier i sin selvbiografi at hennes far var rektor ved universitetet i Pernau. Det er ikke riktig. Han var som nevnt, «Rector Scholae» i Pernau 1706—1710 og var før denne tid sannsynligvis «hører» ved samme skole.¹⁶ Han finnes hverken blant profesorer eller rektorer ved universitetet.

En «Johannes Stoeker Pernaviensis» ble immatrikulert ved universitetet i Pernau i 1700, året før Johann Georg III. Det er antagelig en bror av Christine Stöcker, og i så fall er det sannsynligvis gjennom denne sin studiekamerat at Johann Georg III er blitt introdusert i familien Stöckers hjem.

Dette ektepar hadde ifølge general Schillings selvbiografi 2 sønner og 3 døtre, hvorav man for tiden kun kjenner de 2 sønner. se XV. slektsledd.

XV. SLEKTSLEDD

Pastor Johann Georg III Schilling (XIV.10) og hustru Christine Stöckers barn:

XV.1—3. Tre døtre, som man f. t. ikke vet noe videre om. General Schilling forteller i sin selvbiografi at to av dem var ugifte, mens den tredje ble gift, men ble tidlig enke.

XV.4. *Johann XXII von Schilling* (M.XXV.17),
f. 30. mars 1708, † i Reval i Estland 11. juli 1764.

I Stammfolge I angis han å være født i Pernau i Lifland.¹ Dette kan neppe være riktig da faren som foran nevnt, ble landsforvist fra det svenske Balticum i 1705/06 og bodde i Magdeburg i 1708.

Ifølge Stammfolge I var han først dansk sjøkadett, derefter «in diplomatischer Verwendung am Holsteiner Hofe», og dro angivelig 1742 til St. Petersburg i den russiske tronfølger hertug Peter Ulrich av Holstein-Gottorps følge.¹ Han ble så russisk marineoffiser og døde som kapteinløytnant.

Ved å bli russisk offiser ble han automatisk adlet, og ifølge Stammfolge I ble han i 1763 opphøyet i den russiske friherrestand, fordi han ved Katharina II's palassrevolusjon i 1763 angivelig skulle ha stått på hennes parti.²

I Siebmacher III 11/1 s. 418—419 heter det om ham: «Die Schriftsteller geben an, Peter I habe denselben als Seekadetten mit aus Kopenhagen gebracht, ihn später zum Lieutenant befördert und dadurch geadlet. Er starb als Capitainlieutenant.»

∞ . . . ca. 1730 med . . .

Ifølge Stammfolge I hadde han 3 sønner og 3 døtre, se XVI. slektsledd nr. 1—6.

General Schilling nevner i sin selvbiografi kun en farbror, som angivelig døde som barn. SFA's kustos, professor Schilling, fastholder imidlertid at denne filiation er riktig, og at den bygger på sikre beviser i SFA.³

XV.5. *Jacob Friederich II Schilling* (M.XXV.16),
f. i Altona 12. november 1712, † i Altona 2. februar 1795, «im Alter

von 82 Jahren, 2 Monaten und 21 Tagen», b. ved Altona hovedkirke noen dager senere.

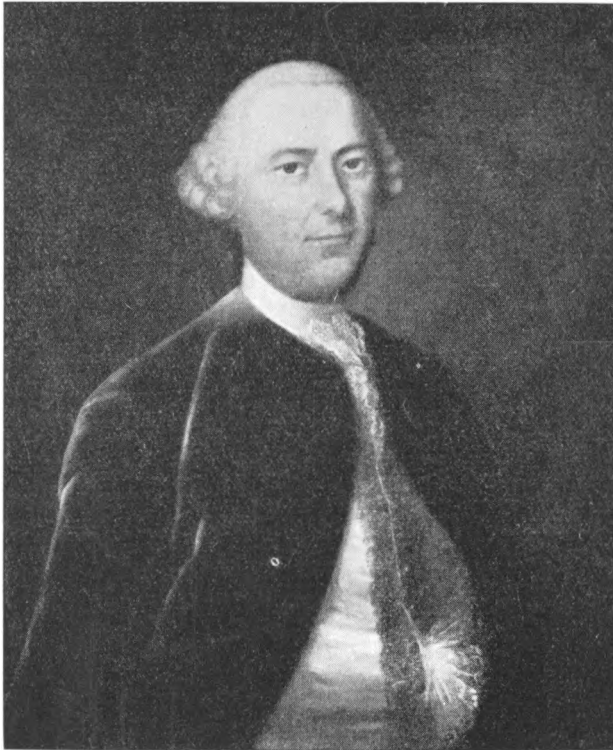
Sine barneår tilbrakte han visstnok i Altona (eller muligens i Kur-Sachsen?), men som 18 år gammel finner vi ham i 1730 som fenrik ved et kursachsisk infanteriregiment. Sannsynligvis har hans innflytelsesrike kur-sachsiske slektninger hjulpet ham med dette, f. eks. den daværende Princeps Ericorum, Jakob IV Friedrich Schilling gen. v. Lahnstein und zu Lindek (M.XXIV.2 — P.E.28), f. 1660, † Dresden 1742, etter hvem han sannsynligvis også er oppkalt, og som ca. 1730 hadde en bra sosial posisjon i Kur-Sachsen som kgl. polsk og kurf. saksisk «Oberrechnungs- und Oberkonsistorialrat», fideikommissbesitter og eier av en rekke andre godser i Sachsen, Schlesien og Polen.

I 1740 står han som kaptein ved det kur-sachsiske infanteriregiment v. Kalkreuth, men i løpet av de nærmeste par år må han ha tatt avskjed, for 12. september 1743 tok han borgerskap som kjøpmann i Altona og 14 dager etter giftet han sig 1. gang i Altona med en 16 år eldre, men velstående enke. Om denne brå overgang fra å være saksisk offiser til å bli kjøpmann i Altona skriver sønnen, general Schilling, i sin selvbiografi:

Min Fader skal have, efter min Tantes / : Faders Søster: / sigende, været Officer i Sachsisk Tjeneste, men ikke fand sig fornøjet, taget sin Afskeed og lagd sig efter merkantiske Kundskaber, og traaed i Forbindelse med en Baron von Raben der eiede Glasværker i det Mechlenborgske. Han nedsatte sig i Hamburg som Grosserer og siden efter i Altona, hvor han blev Stadthauptmand.

Den «Baron von Raben» som det her siktes til, er uten tvil den baron Ernst Werther von Raven som i mars 1767 sees å ha vært fadder i Altona for en av grosserer J. F. Schillings barn.

Generalens opplysning om at hans far først nedsatte sig som grosserer i Hamburg, er ikke riktig. Staatsarchiv i Hamburg opplyser at J. F. Schilling ikke har løst borgerskap i Hamburg. Forklaringen kan muligens være den at det er i Hamburg at J. F. Schilling har «lagd sig efter merkantiske Kundskaber», at han m. a. o. en kortere tid

9. Grosserer i Altona
Jacob Friederich
Schilling
(1712—1795).

muligens kan ha vært funksjonær hos en Hamburger-grosserer før han høsten 1743 løste borgerskap i Altona.

Generalens opplysning om at faren var stadshauptmand i Altona, er heller ikke helt korrekt. Derimot var han «Bürgercapitaine», dvs. sjef for et av de 22 kompanier som den gang utgjorde Altonas borgervern.

Da Jacob Friedrich II i 1743 giftet seg med enkefru v. Münster, fikk han med henne som nevnt, en del midler, bl. a. et våningshus i Altona, beliggende i Roosenstrasse «der Grossen Freiheit gegenüber». Hun hadde kjøpt huset 28.12 1733 på auksjon etter en Isaac de Buiser for 8 000 Mark Courant. Den 19. august 1750 lot hun huset overføre på sin mann. Det gamle hus fra Schillings tid står der ikke nu lenger.

10. Catharina
Magdalena
Schilling, f. Møller
(1724—1776).

Foruten å være grosserer var Schilling også skipsreder, og var i sine beste år en formuende mann.

Våren 1747 sees han å ha kjøpt det «60 Lasten» store seilskip «Die Zufriedenheit», og 14. juni s. å. fikk han utferdiget et kgl. dansk sjøpass for dette. Skipet skulle da seile til London og retur.

I 1762 sees han å ha vært ene-reder for det «51 Lasten» store seilskip «Prinz Friederich», for hvilket han den 13. april 1762 fikk et algiersk sjøpass.

Det sees videre at han sammen med Georg Heinrich Otte eiet et såkalt «Brauerbe», dvs. et hus hvortil det var knyttet rett til ølbrygging, beliggende «in der Strasse am Schopensteel» i Hamburg. Huset solgte de to partnere i 1760.

Fra ca. 1769 hadde han så lenge han levde, gående en prosess med en enkefru Catharina Agneta v. Schack, enke efter en oberst v. Schack. Hun eiet en obligasjon på 2 000 Reichstaler som var utstedt til henne av den forannevnte baron Ernst Werther v. Raven. På denne obligasjon hadde hennes sønn lånt penger hos Schilling.

Ved dom avsagt av Altona Stadtgericht den 8. april 1771, ble Schilling dømt til enten å levere obligasjonen tilbake til fru v. Schack, eller betale dens pålydende, dersom saksøkersken innen 14 dager bekreftet med sin ed at hun ikke hadde gitt obligasjonen transportpåtegning, og at obligasjonen ikke var blitt betrodd i sønnens varetekt i den hensikt at han «Geld darauf negotiiren möge».

Schilling var til stede i retten og påhørte dommen og appellerte «stante pede et viva voce». Saken ble først forlikt 1796, efter Schillings død.

I slutten av 1770-årene gikk den forannevnte baron v. Raven konkurs, hvilket også synes å ha influert på Schillings formuesforhold. Den 17. desember 1781 ble Schilling av Altona Stadtgericht dømt til innen 4 uker å betale til den danske etatsråd Daniel Stenglin i Hamburg 16 000 mark banko, overensstemmende med et til Stenglin utferdiget gjeldsbrev, mot å få tilbakelevert de papirer som saksøkeren hadde fått til sikkerhet for gjelden, og hvoriblant det også var gjeldsbrev fra baron v. Raven.

Senere synes det å ha gått nedover med Schillings økonomi, og i 1794 måtte han, 82 år gammel, overgi sitt bo til konkursbehandling. Huset i Roosenstrasse ble solgt 22.11. 1794 for 10 800 Mark, og sitt siste leveår tilbrakte han «in seiner beym hiesigen Rathaus belegen Wohnung».

Den 22. januar 1795 opprettet «der wolachtbare hiesige Bürger Jacob Friederich Schilling» sitt testamente i nærvær av «Bürgermeister, Rathsverwandter und Syndicus». Da vidnene kom til stede i testators bopel, hadde de «den Requirenten zwar schwach und krank, jedoch nicht zu Bette liegend, sondern auf einem Stuhl sitzend angetroffen, derselbe bey guter Vernunft und vollen Verstande uns eröfnet habe, wie er gesonnen, seinen letzten Willen vor uns auszusprechen, . . . ».

Han bestemte i testamentet at hans eldste sønn, dav. artillerikaptein Jacob Friederich Schilling (XVI.8), og hans avdøde datter, fru Anna Margaretha Francisca v. Kirchners (XVI.11) to sønner Jacob og Carl bare skulle arve pliktandelen, fordi «sowohl sein ältester Sohn der Hauptmann, als seine bereits verstorbene Tochter Anna Margaretha Francisca, bereits mehr von ihm erhalten haben und zu conferiren verbunden wären, als der Pflichtteil befragen würde, . . . ». Hans yngste sønn Johann Alexander Gottlieb (XVI.10) skulle arve det øvrige. Hvorvidt det i det hele tatt ville bli noe å dele, var avhengig av forskjellige forhold; bl. a. av resultatet av den v. Schackske prosess som da verserte for Reichskammergericht i Wetzlar. — 13 dager senere døde han.

∞ 1) i Altona (Hauptkirchengemeinde) den 25. september 1743 med enkefru *Catarina Rebecca von Münster*, f. Bautzen (Bauditz?), f. ca. 1696, † i Altona 11. april 1759, «alt 63 Jahre», b. ved Altona hovedkirke noen dager senere, datter av . . .

Hun var enke etter den danske oberst *Johann Friedenreich von Münster*, f. ca. 1665(?), † ca. 1720/30. Han ble karakterisert oberst 28.9. 1711, men sto fra 1709 til han tok avskjed 3.2. 1719 i oberstløytnant stilling ved Prins Christians Regiment. I 1713 var han interims-kommandant i Glückstadt. Med ham hadde hun en sønn, Johann Friederich v. Münster, som synes å være død mellom 1739 og 1743. Det må være om denne sønn av første ekteskap at general Schilling i sin selvbiografi forteller at han døde «i sitt 22 Aar som Secretair ved den i Hamburg daværende Hollandske Resident».

2 dager før hun døde opprettet hun og mannen et gjensidig testamente, hvorefter lengstlevende ektefelle skulle arve den annen helt ut. Som curator for henne fungerte «der hiesige Sammet Fabriqueur Herrn Claus Brilon». Da borgermester, Rathsverwandter og Syndicus kom til Schillinghuset den 9. april 1759 om aftenen, fant de Schilling, «den Testatoren, frisch und gesund, sie, die Testatricin, aber, krank und bettlägerig, jedoch beide bey guter Vernunft und vollem Verstande».

Hun synes neppe å ha hatt noen barn i ekteskapet med Schilling.

Hvis aldersoppgaven ved hennes død er riktig, var hun 47 år da hun giftet sig med ham.

Den i den tyske stamtavle nevnte sønn med Schilling, Johann Georg XXV (M.XXVI.9), angivelig f. 1744 og † i Hamburg 1766, kan ifølge Staatsarchiv Hamburg ikke finnes døpt eller begravd hverken i Altona eller Hamburg.

Han er allikevel foreløpig tatt med i denne stamtavle, se XVI.7.

∞ 2) i en eller annen landkommune i Slesvig-Holsten mellom 11. april 1759 og 24. juli 1760 med *Catharina Magdalena Möller*, f. ca. 1724, † i Altona 20. april 1776, «alt 52 Jahre», b. ved Altona hovedkirke noen dager senere, datter av . . .

Hun var ifølge sønnen, general Schillings selvbiografi, «en Slægtning af denne Oberstinde von Münster, der havde taget hende til sig og opdraget hende, da hendes Moder var tidlig død fra hende, og hendes Fader der var Militair nogle Aar derefter».

I dette ekteskap var det 3 sønner og 3 døtre, se XVI.8—13.

XVI. SLEKTSLEDD

A.

Keiserlig russisk kapteinløytnant Johann XXII von Schilling (XV.4) og hustru N. N.s barn:

XVI.1. *Johann XXIII*, «friherre Schilling von Canstatt»

(M.XXVI.15), f. 1732 (i Schleswig-Holstein?), † i Dresden . . . 1814.

Ifølge Stammfolge I var han keiserlig russisk offiser, avanserte etterhånden til oberst, deltok i erobringen av Georgia i 1801 og deltok i Mingreliens erobring i 1804. Var angivelig også keiserlig russisk kammerherre.¹

Han giftet sig med en fjern slektning av slektsgrenen Schilling von Canstatt, og begynte derefter egenmektig og helt uberettiget å kalle sig «friherre Schilling von Canstatt». Forklaringen må være den at han enten syntes det virket «finere» å gi folk inntrykk av at han

tilhørte den gamle og rike friherrelige slektsgren Schilling von Canstatt, eller at han trodde at han gjorde det. Ifølge de eldste trykte stamtavler over slektsgrenen Schilling von Canstatt skulle nemlig Schillingene fra Lahnstein stamme fra slekten Schilling von Canstatt, og ikke omvendt.

∞ ca. 1762/63 (?) med *Charlotte Catharina, friherrinne Schilling von Canstatt*, f. . . . , † , datter av . . . Hun tilhørte sannsynligvis den gren av slekten Schilling von Canstatt som hadde godset Thomsdorf i Kurland.

Av deres barn kjennes f. t. bare en sønn og en datter, se XVII. slektsledd, nr. 1—2.

XVI.2. *Jakob XV Carl Friedrich von Schilling* (M.XXVI.16), f. 1733 (i Schleswig-Holstein?) † i Dresden 1826, 93 år gammel.

Han ble keiserlig russisk offiser, tok avskjed som løytnant og levde som godseier på sitt gods Kallikül, som lå ute ved kysten nordvest for Pernau.

Ifølge Stammfolge I deltok han som tilskuer i felttoget mot Napoleon i 1812—14. I 1814 bodde han i Schandau ved Dresden. I årene 1815—23, da han var 82 til 91 år gammel, foretok han en Europa-reise fra Wien, over Paris og London til Spania, Italia og Tyrkia. Sine siste leveår, 1825/26, tilbrakte han i Dresden.

Han var ugift, men hadde 2 illegitime barn, 1 sønn og 1 datter. Begge ble legitimert, se XVII. slektsledd, nr. 3—4.

XVI.3. *Johann Christoph III Schilling «von Canstatt»* (M.XXVI.192), f. 5. april 1735, † ved Bender 26. oktober 1773.

Ifølge Stammfolge I var han keiserlig russisk generalløytnant, ridder av Anna-ordenen, og en tid kommandant i Moskva.¹ Han synes ikke å ha brukt friherre-titelen, men i likhet med sin eldste bror brukte også han slektsnavnet «Schilling von Canstatt».²

∞ i Patzal i Lifland 30. desember 1764 med *Christine Wilhelmine von Pistohlkors*, f. 22. november 1731, † i Reval 8. august 1789, datter av svensk fenrik *Johann Erich von Pistohlkors* (1685—1763), herre til Ruttigfer, Massau etc. i Lifland, og 1. hustru *Sophia Helena, friherrinne von Rosen* (1707—1768).²

Da fru Christine Schilling «von Canstatt» sees å pantsette godset Kallikül i Lifland den 22/8 1788, må ikke bare hennes svoger (XVI.2), men også hennes mann ha vært eier av Kallikül.³

1 sønn og 1 datter, se XVII. slektsledd, nr. 5—6.

XVI.4—6. Tre døtre som man f. t. ikke vet mer om.

•

B.

Grosserer og skipsreder i Altona Jacob Friedrich II Schilling (XV. 5.) og 1. hustru Rebecca Bautzens sønn:

XVI.7. *Johann Georg XXV Schilling* (M.XXVI.9),
f. 1744(?) (i Altona?), † 1766(?).

Ifølge Staatsarchiv Hamburg finnes han ikke døpt eller begravet hverken i Altona eller i Hamburg. Ifølge SFA må han på grunn av sitt lave matrikelnummer være innmeldt dit kort tid etter fødselen, og SFA mener at forklaringen må være at han både er født og død annetsteds.¹

Ifølge Stammfolge I var han kjøpmann i Hamburg da han døde, bare 22 år gammel.

C.

Grosserer og skipsreder i Altona Jacob Friederich II Schilling (XV.5) og 2. hustru Catharina Magdalena Möllers barn:

XVI.8. *Jacob Friederich III Schilling* (M.XXVI.10),
f. i St. Georgs menighet, en liten forstad til Hamburg, 24. august 1754, † i Christiania 9. april 1840.

Norsk generalmajor. Se videre avsnittet om den norske gren av Schilling-slekten, side 120.

XVI.9. *Catharina Maria Schilling* (MXXVI.11),
f. i Altona i juli 1760, døpt i Altona hovedkirke 24. juli s. å., † i Al-

tona 2. november 1782, «alt 22¼ Jahre, 13 Tage», b. ved Altona hovedkirke noen dager senere.

Hun døde ugift hjemme hos sin far.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: 1) Maria Elisabeth Freese, 2) Anna Margaretha Brilon, 3) Claus Brilon.

XVI.10 *Johann LVIII Alexander Gottlieb Schilling*

(M.XXVI.12), f. i Altona i november 1761, døpt i Altona hovedkirke 23. november s. å., † . . .

Ved dåpen hadde han følgende faddere: 1) Johann Gottlieb Gerhard, 2) Alexander Friedrich Margirus, 3) Johann Friedrich Schumann.

Han ble boende i Altona og gikk inn i farens forretning. Da faren 22.1. 1795 opprettet sitt testamente, bestemte han at Jacob Friederich og hans to dattersønner, Jacob og Carl v. Kirchner, bare skulle få sin pliktandel, og at Johann skulle arve det øvrige, «zu welcher Disposition Testator um so mehr bewogen worden, da dieser sein jüngster Sohn ihn in seinem hohen bereits 83 jährigen Alter nicht verlässt, ihm in seinen dürftigen und kränklichen Umständen alle kindliche Liebe, Hülfleistung und Pflege erweist und alles das Seinige bey ihm zugesetzt hat».

Faren døde 11 dager senere, og ved påtegninger av 25. og 30. mars s. å tiltrådte Jacob Friederich III og hans svoger capitaine v. Kirchner testamentet.

Johann LVIII var på den tid ennu ugift, og synes kort etter å ha forlatt Altona. Siste gang han kan påvises der, er i 1798, da han som arving samtykker i et forlik mellom farens bo og en /av boets kreditorer.

Jacob Friederich III skriver herom i sin selvbiografi av 1821:

«Min Broder Johann Alexander Gottlieb reiste i Aaret 1798 til Tydskland, for at omhøre sig efter vor Familie, men da dengang Krigsurolighederne hærjede Tydskland, maa han være kommet tilskade, da siden (den) Tid, han ikke har givet mindste Efterretning om sig.»

XVI.11. *Francisca Margaretha Anna Schilling* (M.XXVI.14),

f. i Altona 15. januar 1765, døpt i Altona hovedkirke 20. januar s. å., † i Ottensen i Holsten 13. mars 1792, «alt 27 Jahre 1 Monat 27 Tage», b. ved Ottensen kirke 19. mars s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: 1) Anna Maria Wetter, 2) Margaretha Isabe Elmenhorst, 3) Sigismunda Francisca Koch.

∞ . . . 1783 (ekteskapstillatelse 30.4. s. å.) med *Daniel Heinrich von Kirchner*, f. i Sønderborg på Als 29. mai 1757, † . . . , sønn av dav. premierløytnant ved Bornholmske Infanteriregiment *Johan Christian v. Kirchner* og hustru . . .

Dansk landkadett 14. mars 1772. Sekondløytnant i Falsterske gevorbne infanteriregiment 31. desember 1777. Ble 1. oktober 1778 forsett til det nyopprettede Fyenske Infanteriregiment, og ble 5.11. 1784 dimittert derfra med kapteins karakter. Den 28. mai 1790 ble han ansatt igjen som kaptein a la Suite i armeen, med ekstraordinær premierløytnants gasje. Fikk stabskapteins gasje 20. juni 1794. Ble kaptein og kompanisjef i Holstenske Landeværnsregiment i 1802, og major 4. mai 1804.

Ved overkriksrettsdom ble han dømt til «infamt at kasserers og til at have Ære, Karakter og Pension forbrudt» på grunn av sitt forhold ved Glückstadts overgivelse.

Dommen ble stadfestet 10. juli 1807, «dog at Æren skænkes ham».

Ansatt på ny i Dronningens Livregiments «annekerede Bataillon», som ble opprettet 15. februar 1808, og ble 5. februar 1811 kommandør for 4. annekerede bataljon. Han ble oberstløytnant 24. juni 1813, og ble meddelt avskjed i nåde 1. februar 1816, med 600 riksdaler årlig i pensjon.

Han synes å ha hatt sin faste bopel i Ottensen i Holsten, like utenfor Altona. Der døde hans første kone i 1792, og der bodde han som pensjonist til han døde.

∞ 2) i Altona (Hauptkirchen-Gemeinde) 5. oktober 1794 med Demoiselle *Catharina Magdalena Brück* (bevilling til vielse i huset 12. august s. å.).

Han hadde sønnene Jacob og Carl i 1. ekteskap, og 2 sønner og 1 datter i 2. ekteskap.

11. *Francisca*
v. *Kirchner*,
f. *Schilling*
(1765—1792).

XVI.12. *Anna Ernesta Heinrica Schilling* (M.XXVI.217),
f. i Altona 12. mars 1767, døpt i Altona hovedkirke 15. mars s. å.,
† i Altona 7. desember 1767, «alt 38 Wochen 4 Tg.», og b. ved Altona
hovedkirke noen dager senere.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: 1) Anna Elisabeth Kirchhoff, 2) baron Ernst Werther von Raven, 3) kurfyrstelig saksisk hoffråd Alexander Heinrich von Siegmann.

XVI.13. *Johann Peter Schilling* (M.XXVI.218),
f. i Altona 4. april 1769, døpt i Altona hovedkirke 9. april s. å., † i
Altona 16. januar 1792, nær 21¾ år gammel, b. ved Altona hovedkirke
noen dager senere.

Ved dåpen hadde han følgende faddere: 1) Johann Diedrich Lagers, 2) Tobias Peter Pust, 3) Anna Margaretha Lagers.

XVII. SLEKTSLEDD

A.

Keiserlig russisk oberst Johann XXIII «friherre Schilling von Canstatt» (XVI.1.) og hustru Charlotte Catharina, friherrinne Schilling von Canstatts barn:

XVII.1. *Johann Christoph IV «friherre Schilling von Canstatt»* (M.XXVII.10), f. . . . 1764, † . . .

Ifølge Stammfolge I var han keiserlig russisk offiser ved garde-regimentet Preobraschenski, hvor han til slutt sto som kaptein og kompanisjef. Det angis videre at han var eier av godset Erlifer (i Estland?), og at han døde ugift.

XVII.2. *Catharina Charlotte «friherrinne Schilling von Canstatt»* (M. XXVII.11), f. 6. desember 1767, † . . .

Angis å ha vært æresdame av Malteserordenen.

∞ 1) 17. juli 1785 med sin fetter *Ludwig I («Louis») Joseph Ferdinand «friherre Schilling von Canstatt»* (1753—1797), se nedenfor, XVII.3.

∞ 2) ca. 1800(?) med *Karl, friherre von Bühler*, f. . . . , † , sønn av . . .

Han angis i Stammfolge I å ha vært keiserlig russisk geheimråd og overordentlig gesandt og befullmektiget minister.

B.

Keiserlig russisk løytnant og godseier Jakob XV Carl Friedrich von Schilling (XVI.2) og N. N.s barn:

XVII.3. *Ludwig I («Louis») Joseph Ferdinand, «friherre Schilling von Canstatt»* (M.XXVII.12),

f. 20. juni 1753, † 14. november 1797 (i Kasan?).

Han var født utenfor ekteskap, men ble legitimert i lovlige former.¹ Ifølge Stammfolge I ble han keiserlig russisk offiser og avanserte etterhånden til oberst og kommandant i Dünamünde.

∞ 17. juli 1785 med sin forannevnte kusine, *Catharina Charlotte, «friherrinne Schilling von Canstatt»* (XVII.2).

6 barn, hvorav man f. t. bare kjenner 1 sønn og 2 døtre, se XVIII. slektsledd, nr. 1—6.

XVII.4. *Veronika, «friherrinne v. Schilling»* (M.XXVII. 253), f. ... etter 1754, † ...

∞ ... med *Johann XII von Schilling* (M.XXVI.83), f. ca. 1755, sannsynligvis på godset Butniunen i Litauen, † ... før 1823, sønn av kgl. polsk fenrik og herre til Butniunen og Garwinen i Litauen, *Alexander III von Schilling* (M.XXV.62) og hustru *Eva Fabricius*.

Han tilhørte en litauisk gren av Schilling-slekten som i 1632 fikk polsk adelsanerkjennelse som tilhørende storhertugdømmet Litauens adel, og som nedstammet fra den under VI.2 nevnte Friedrich III Schilling (M.XVII.4 — P.E.19).

Han var til 15. februar 1780 kgl. polsk fenrik i Garde-karabinerregimentet fra storhertugdømmet Litauen. Arvet fra faren godsene Butniunen og Garwinen i Litauen.

1 sønn og 2 døtre.

C.

Keiserlig russisk generalløytnant *Johann Christoph III Schilling «von Canstatt»* (XVI.3) og hustru *Christine Wilhelmine von Pistohlkors'* barn:

XVII.5. *Johann Christoph V von Schilling* (M.XXVII.251), f. ... 29. juli 1769, † ...

Han var kgl. polsk løytnant og kammerherre hos kong Stanislaus August av Polen.¹ Ifølge Stammfolge I hadde han tidligere vært løytnant i fransk krigstjeneste og var også Chevalier de Justice av det ev. storpriorat av ordenen St. Johannes til Jerusalem (Johanniterordenen).

Han overtok godset Kallkül i Lifland i 1790. Han gikk imidlertid konkurs, og boet solgte godset 28. februar 1824.¹

I 1786 ble det av adelen i Lifland opprettet et register over adels-

slektene i Lifland. I dette register lot Johann Christoph V den 12. januar 1797 sin slekt innføre som adelig slekt nr. 279. Han brukte kun slektsnavnet «von Schilling». ^{1, 2}

∞ 1) . . . med *Auguste von Vietinghoff*, f. på Werrifer (i Estland?) . . . 1768, † . . . 1794, datter av godseier *Gustav Karl von Vietinghoff til Werrifer* og hustru *Auguste Christine, baronesse von Ungern-Sternberg*.

∞ 2) . . . med *Elisabeth von Branoff* a. d. H. Techelfer, f. . . . , †
1 datter av 1 ekteskap og 1 sønn av 2. ekteskap, se XVIII. slektsledd, nr. 7—8.

XVII.6. *Catharina Charlotte Schilling «von Canstatt»* (M.XXVII. 252), f. . . . , † . . .

Ifølge Stammfolge I var også hun gift med Louis, «friherre Schilling von Canstatt» (XVII.3). SFA mener likevel at det her dreier sig om forskjellige personer.

XVIII. SLEKTSLEDD

A.

Keiserlig russisk oberst Louis, «friherre Schilling von Canstatt» (XVII.3) og hustru Catharina Charlotte, «friherrinne Schilling von Canstatt»s barn:

XVIII.1. *Alexander I, «friherre Schilling von Canstatt»* (M.XXVIII. 321), f. 13. november 1787, visstnok † før 1853.

Han ble keiserlig russisk offiser og avanserte etterhånden til general.

∞ . . . med *Pauline von Benkendorf*, ¹ f. . . . , † . . . , datter av . . .
Skal angivelig ha etterlatt sig barn.²

XVIII.2. *Johanna Wilhelmina Dorothea, «friherrinne Schilling von Canstatt»* (M.XXVIII. . . .),
f. 13. august 1790, † efter 1853.

Hun var Sternkreuzordensdame.¹

∞ ... med *Dionys, grev Bánffy von Losoncz*, f. ..., † ...

XVIII.3. *Therese Wilhelmine Luise, «friherrinne Schilling von Canstatt»* (M.XXVIII.),

f. 1792, † før 1853.

XVIII.4—6. Er for tiden ukjente.

B.

Kgl. polsk kammerherre *Johann Christoph V von Schilling* (XVII.5) og 1. hustru *Auguste von Vietinghoffs* datter:

XVIII.7. *Mathilde, «friherrinne Schilling von Canstatt»* (M.XXVIII.331), f. ... 1794, † ...

Død ugift(?).

C.

Kgl. polsk kammerherre *Johann Christoph V von Schilling* (XVII.5) og 2. hustru *Elisabeth von Branoffs* sønn:

XVIII.8. *Felix I Hypolit Agricola Gustav von Schilling* (M.XXVIII.332), f. ... 15 desember 1808, † ... efter 1831.

Død ugift (?).

DEN NORSKE SLEKT
SCHILLING

XVI.8. *Jacob Friederich III Schilling* (M.XXVI.10) (se foran s. 112), født den 24. august 1754 på farens «lyststed» i St. Georgs menighet,¹ en liten forstad til Hamburg, døpt samme sted 26. august s. å., død i sitt hjem i Rådhusgaten 15 (Pipergården) i Christiania 9. april 1840, b. der på Christ kirkegård 15. april s. å.

Ved dåpen hadde han følgende faddere: Christian Rudolph Finger, Johann Sternberg og jomfru Maria Agatha Lampe. Årsaken til at han ikke ble født i Schillinghuset i Altona og til de tilsynelatende enkle faddere, var nok ganske enkelt den at han ble født «ausserehlich». Faren, grosserer og Bürgercapitaine i Altona, Jacob Friedrich Schilling (XV.5) hadde fremdeles sin første kone i live, selv om hun riktignok i sine senere år var «krank und bettlägerig». Hun døde først 11/4 1759. Moren, Catharina Magdalena Møller, var som foran nevnt, en fattig slektning av farens første kone og hadde levet hos sistnevnte fra hun var et lite barn. Tragedien i Schilling-hjemmet kan man lett forestille sig. Altona var den gang en dansk grenseby, og St. Georg Gemeinde lå på den annen side av riksgrensen som en forstad til den frie tyske hansaby Hamburg. Det er mulig at skandalen i den lille danske grenseby ble unngått ved at barnets mor i tide flyttet over grensen til Schillings «lyststed» i St. Georg Gemeinde. Det er i denne forbindelse av interesse at Jacob Friederich III selv nesten alltid anga at han var født 24. august 1756 i St. Georg Gemeinde, mens han vitterlig var født to år tidligere. Hans foreldre ble imidlertid gift først ca. 1759/60.

Om sin barndom og første ungdom forteller han ingen ting i sin selvbiografi, og vi vet heller intet herom fra andre kilder.

Den 28. juli 1773 ble han antatt som «Volonteur Cadet ved Artillerie-Academiet» i København og forlot barndomshjemmet i Altona.² Han var da 19 år gammel. Die Königliche Artillerieschule, senere kalt Det Kongelige Artillerikadetinstitut, var opprettet i 1768. Skolefagene omfattet opprinnelig bare ren og anvendt matematikk og artillerividenskap, men etter at general Huth i 1771 var utnevnt til sjef for det Kgl. Artilleri, ble undervisningen utvidet til også å omfatte sprog, historie, tegning, politisk og fysisk geografi, astronomi, fysikk m. v. Den nye skoleplan ble stadfestet av Kongen 3/1 og 25/3 1772.

Elevene var hovedsakelig unge offiserssønner som ble antatt når de hadde fylt 10 år. De sattes da i underkonstabelnummer og fikk lov til å følge skolens forelesninger. Når de hadde fylt 15 år, ble de antatt å kunne være i stand til virkelig å følge med i undervisningen. Etter en prøve ble de da utnevnt til «Underfyrværkere» og kom i nummer i 19. artillerikompani (Fyrværker- og Mineerkompagniet). Benevnelsen «Underfyrværkere» ble av general Huth forandret til «Stykjunker», da han fant titulaturen «under» meget «nachteilig» for unge ærgjerrige offisersaspiranter.³

Foruten disse ganske unge kadetter kunne også andre velanbefalte unge menn med gode forbindelser bli opptatt som elever. Farens posisjon som tidligere kursaksisk offiser og Bürgercapitaine og grosserer i Altona har antagelig skaffet ham de rette forbindelser til å få sønnen tatt opp som artillerikadett, til tross for at denne da var 19 år gammel.³

Da Jacob Friederich III sommeren 1773 ble artillerikadett, hadde skolen både skolelokaler og innkvarteringsplass i København i en av citadellet Frederikshavns «Stokke». Det viste seg imidlertid at festningen Københavns garnison ikke kunne unnvære disse lokaler, og den 15. oktober 1773 flyttet instituttet inn på «Gjethuset» på Kongens Nytorv. Gjethuset var navnet på det gamle og nettopp forlatte støperihus hvor klokker og kanoner ble støpt. Det lå der hvor nu det kgl. teater ligger. Skolen, med undervisningslokaler og internat, ble innrettet i en sidefløy på Gjethuset. I internatet var det 4 mann i hvert soverom og 2 mann i hver seng, under oppsyn av en artillerioffiser

som bodde i samme etasje. Elevenes lønn var 17 skilling pr. dag pluss kost og losji.³

Da Jacob Friederich III sommeren 1773 ble artillerikadett, ble han antatt «paa Avantage», altså med en viss fortrinnsrett fremfor de øvrige elever. Dette skyldtes antagelig hans forutgående utdannelse eller hans høye alder i forhold til de andre kadetter.

Den 2. desember 1773 ble han utnevnt til stykjunker. Av en liste over den i juli 1775 avholdte eksamen i matematikk, sees at bare 5 av de 13 stykjunkere hadde kunnet løse alle de 7 gitte oppgaver «rigtigt og fortrinligt», og blant disse 5 var Jacob Friederich III. Av en vedlagt liste over stykjunkerne opplyses at han da var 21½ år gammel (hvilket altså stemmer med hans virkelige fødselsår) og målte 63⁵/₈ sjjellandsk tomme (167,5 cm). I sine siste kadettår tjenestegjorde han også som tilsynshavende kadettunderoffiser på internatet på Gjethuset under vakthavende offisers fravær.⁴

Våren 1778 meldte han sig sammen med 3 andre stykjunkere til avgangseksamen. Det anføres da om ham at han hadde vært på skolen i 5 år, hadde et «meget godt Exterieur» og var 64¼ sjjellandsk tomme (169 cm) høy. Artilleriakademiets avgangseksamen ble avholdt i tiden 30/3 — 6/4 1778. Av de testimonier lærerne gav, sees at bare læreren i artillerividenskap var mindre tilfreds med ham, fordi han hadde «arbeidet sehr nachlässig, und alle Zeichnungen unvollständig ausgeführt». De andre faglærere fremhevet imidlertid alle hans «særdeles Evner og megen Flid». Skolesjefen, major d'Aubert, gav ham følgende uttalelse: «Har meget gode Sæder, elsker Orden, er tilforladelig, hvorfor man ogsaa ehedem (før) har anbetroet ham Opsynet paa Gjethuset» (i vakthavende offisers fravær).⁴

Den 27. mai 1778 ble Jacob Friederich III utnevnt til Secondlieutenant i Artilleri-Corpset med ansiennitet fra 1. august 1777. Han ble da ansatt ved capitain E. G. Mechlenburgs kompani i København.⁴

I 1783 ble han sammen med en del andre artillerioffiserer rekvirert av Rentekammeret (Finansdepartementet) for å foreta en del oppmålinger i anledning forestående utskiftninger i Danmark, og ble utnevnt til landmåler.⁵

Den 3. mars 1786 ble han Premierlieutenant ved 20. Artillerie-

Compagnie i Rendsburg i Holsten (Håndverkerkompaniet, Capitain Magnus v. Gamst).⁴ Stillingen kalles også «Haandværker-Lieutenant». I denne garnisonsby ble han boende i over 13 år.

Den 5. november 1790 ble han karakterisert Capitain og den 11. november 1791 Stabs-Capitain ved 17. Artillerie-Compagnie i Rendsburg med 228 Rdl. årlig i gasje.⁴ Fra 18. juli 1794 fikk han 258 Rdl. i årlig gasje.⁴

I 1795 eller 96 ble han beordret som medlem av en kommisjon som skulle beskrive det verktøy som bruktes ved Artillerie-Detachmentet i Holsten når et nytt fenghull skulle bores i en metallkanon. Kommisjonens rapport samt tegning og beskrivelse av en av Schilling konstruert boremaskin, ble innsendt til Artillerie-Corpset i København.⁵

I 1797 ble han beordret til å undervise de unge offiserer, underoffiserer og overkonstabler i å slå pontonbroer. I den anledning skrev Schilling en liten avhandling om hvorledes disse øvelser var blitt planlagt og utført. Den ble året etter innsendt til Artillerie-Corpset i København.⁵

I de år Schilling var i Rendsburg, beskjeftiget han sig også med å gi privatundervisning i matematikk, frihåndstegning, mekanikk og bygningskunst.⁵

I august 1798 ble Schillings kompanisjef, Capitain Brechwoldt, dimittert ved kgl. res. med 300 Rdl. årlig i pensjon. Samtidig ble det bestemt at kompanisjefstillingen skulle stå vacant i 3 måneder, og den gasje som derved ble innspart, skulle benyttes til avbetaling på hans gjeld og til erstatning av «de 91 Rdl. som han skyldte Compagniet fra forrige Aar, da han blev bestjaalet». Stabscapitain Schilling fungerte fra da av som kompanikommandør for 17. Artillerie-Compagnie.⁴

Den 28. desember 1798 ble Schilling utnevnt til Capitain og Compagnie-Chef for det gevorbne Artillerie-Compagnie i Christiania (12. Compagnie), som også hadde et detachment i Bergen (Den Bergenske Artillerie Commando).⁴ Samtidig ble det bevilget ham et forskudd på 300 Rdl. til betaling av en del gjeld, samt til reiseomkostninger til Norge, på vilkår av at han bare skulle nyte 400 Rdl. årlig av sin

kompanisjefgasje inntil forskuddet var betalt tilbake. Schilling overtok imidlertid ikke embedet før sommeren 1799. Han søkte nemlig om utsettelse med å overta sitt nye embede, og i skrivelse av 12/1 1799 meddeler Artillerie-Corpset at capitain Schillings avreise fra Holsten til hans nye post i Christiania kan utsettes til neste forår, når sjøen blir seilbar.⁶

Den 22. juni 1799 nedkom hans frue i Rendsburg med sitt 9. barn, den 25. juni ble barnet døpt, og allerede dagen etter — fjerde dag etter fødselen — reiste fruen «mit Ihren Mand und Kinder auf einem Postwagen von hier (Rendsburg) nach Flensburg», og derfra med skip til Norge.⁷ Den 30. juni 1799 kom skipet til Christiania. Conradine Dunker har i sine erindringer «Gamle Dager» gitt en morsom skildring av familien Schillings ankomst til Christiania. Hun forteller her:

«Det var i Sommeren 1799, jeg var dengang i mit nittende Aar, og min Datter var sex Maaneder gammel. En Formiddag var Aamodt (hennes 1. mann, Artilleriecapitain Ulrik Anton Nicolai Blix Aamodt, f. 1758, død 1806) gaet ud, men kom strax tilbage og sagde: Her er kommen en Ven og Cammerad af mig til Byen, det er Artillerie-Capitain Schilling; han har faaet Compagnie her og er nu kommen fra Rendsburg med sin Familie; Skibet ligger nede ved Bryggen, vi maae gaae ned til dem og indbyde dem til Middag. Jeg skyndte mig, saa godt jeg kunde, at gjøre Anstalter til Middagsmaaltid, og nu gik vi ned til Bryggerne. Paa Veien fortalte han mig om Familien og blandt andet at den ældste Datter maatte nu være en voxen Pige. Da vi kom ned til Bryggen, hvorved Skibet laae, saae vi en lille Pige, to Aar gammel, der stod med Næsen i Veiret og skreg af alle Kræfter (Lise, XVII.14), og et Pigebarn paa syv eller otte Aar, som vi hørte Faderen kaldte Malchen (Mally, XVII.11), søgte at tysse paa Søsteren, to Smaadrenge, Fritz og Adolph, galloperede om paa Kjepheste, Fritz havde en større Kjep end Broderen, hvorover han ikke var lidet stolt; han galloperede hen til mig, viste paa sin Kjep og paa Broderens og sagde: Das Pferd ist grösser als das. — Faderen førte os ned i Cahytten, hvor Fruen sad med et lidet Barr. paa Skjødet eller i Armen. Denne lille Pige heed Sophie, hun var døbt i Rendsborg, og hendes Alder var otte Dager; tredie Dagen efter hendes Fødsel (skal riktig være fjerde) var Familien gaet ombord, da de ikke kunde forsømme den gunstige Skibsleilighed. Dessuten var det i Cahytten Datteren Charlotte (XVII.8), som var tolv eller

tretten Aar, og da Aamodt erkyndigede sig om den ældste Datter (Catharina, f. 1784, død 1798) svarede Moderen: Ach! die Aelteste ist gestorben, nun haben wir nichts als kleines Gewürme». Nu gik hele Toget med os. Jeg erindrer ikke, hvem der bar det lille Barn, men det var visst ingen tung Byrde, det var som en liden Dukke; vi lagde det paa en Seng, og det gav ingen Lyd fra sig hele Dagen. Da Drengbørnene saae et Fad Jordbær paa Bordet, gjorde de store Øine, og det var vist ogsaa en Sjeldenhed for dem; jeg opholdt mig over et Aar i Holsten, men jeg saae der aldrig Jordbær, . . . »⁸

Den 26. juli 1799 overtok Schilling selv kommandoen over 12. Compagnie. Det var til da blitt bestyrt for Schillings regning av Stabscapitain Niels Christian Hals.⁹

Den 28. mars 1806 ble Schilling reservert majors ansiennitet, og den 6. februar 1807 ble han karakterisert major.⁴ Fra 9. september s. å. til 31. juli 1810 sto han med et «6 Pundigt Batterie» ved den feltbrigade som var stasjonert i Larvik.^{5, 10}

Den 16. februar 1809 ble han utnevnt til tjenestgjørende major i Norge med ansiennitet fra 28. mars 1806 og med bibehold av stillingen som sjef for 12. Artillerie-Compagnie i Christiania.¹¹

Den 18. mai 1811 fikk han Oberstlieutenants karakter, og våren 1813 ble han midlertidig kommandør for Den Norske Artilleri Brigade under sjefen, oberstløytnant Jacob Fussing Wendells, fravær.¹² Denne midlertidige kommando vedvarte til han i mai 1814 ble Oberstlieutenant Wendells etterfølger.

I brev til Det Kgl. (dansk-norske) Artillerie-Corps fra Den Norske Artillerie-Brigade dat. 5. mars 1814 og undertegnet av Schilling, heter det bl. a.:

«Det var Brigaden og dens samtlige Officerer særdeles smertelig at erfare, at Forbindelsen med det respective Korps, som i mangfoldige Aar har vedvaret, nu pludselig er ophørt som følge af Fredstraktaten af 14. Januar. — Vi anbefaler os samtlige til Korpsets gunstige Erindring og beklager meget denne Sagernes Forandring.»¹³

I månedslisten for april 1814 er oberstløytnant Wendells navn borte, og Schilling står oppført som brigadekommandør.¹⁴ Wendell døde 23. april 1814.

Ved kgl. res. av 22. mai 1814 ble Schilling av kong Christian Frederik utnevnt til oberst og kommandør for den Kgl. norske Artillerie-Brigade.¹⁵ Schilling ble således den første sjef for artilleriet i Norge etter adskillelsen fra Danmark. Han beholdt imidlertid fremdeles kommandoen over sitt kompani, som i månedslisten for mai 1814 for første gang kalles 3. gevorbne Kompani.¹⁶

Den 10. august 1814 ble han strøket av fortegnelsen over det dansk-norske Artillerie-Corps' offiserer og fikk ved dansk kgl. res av 31. desember 1814 avskjed i nåde fra dansk tjeneste.¹⁸

Den 6. oktober 1814 ble han kommandant ad interim på Akershus.^{5, 19} Denne stilling innehadde han til 18. mai 1818.¹⁹

Da den nye hærordning skulle settes i verk fra 1. januar 1818, ønsket Schilling å ta avskjed. Han var den gang 63 år gammel. Etter henstilling fra Carl Johan ble han imidlertid stående, og den 19. september 1817 ble han med virkning fra 1. januar 1818 utnevnt til Felttøymester med bibehold av stillingen som sjef for artilleribrigaden.²⁰

I 1818 intrigerte noen artillerioffiserer for å få Schilling avskjediget. Carl Johan, som satte stor pris på Schilling, tok dette meget unådig opp og holdt en tale for artilleriets offiserer hvor han fremholdt det uriktige i «at kabalere» mot sine sjefer.²¹

Den 7. september 1818 ble Schilling utnevnt til generalmajor, fremdeles med bibehold av stillingen som sjef for den Kgl. norske Artillerie-Brigade.¹⁹

Schilling var en interessert og dyktig offiser. I tidens løp var han medlem av flere tekniske kommisjoner og skrev mange militærtekniske avhandlinger. Som den første sjef for artilleriet i Norge etter adskillelsen fra Danmark innla han seg store fortjenester av det norske artilleris organisasjon.

Som kjent sendte stormaktene våren 1814 et overordentlig gesandtskap til Norden i anledning Kielerfreden i 1814. For Østerrike deltok generalmajor, baron August von Steigentesch. Han sendte 10. juli 1814 en rapport til fyrst Metternich, og i denne rapport nevnes bl. a. følgende om Schilling:

«Die Kanonengiessereyen in Moos und Larwig sind in Thätig-

keit; ihre Artillerie, die aus 7 Batterien besteht, die in diesem Augenblicke noch mit 5 anderen vermehrt werden, hat einen Offizier von Geist und Bildung, den Obersten Schilling, an ihrer Spitze.»²²

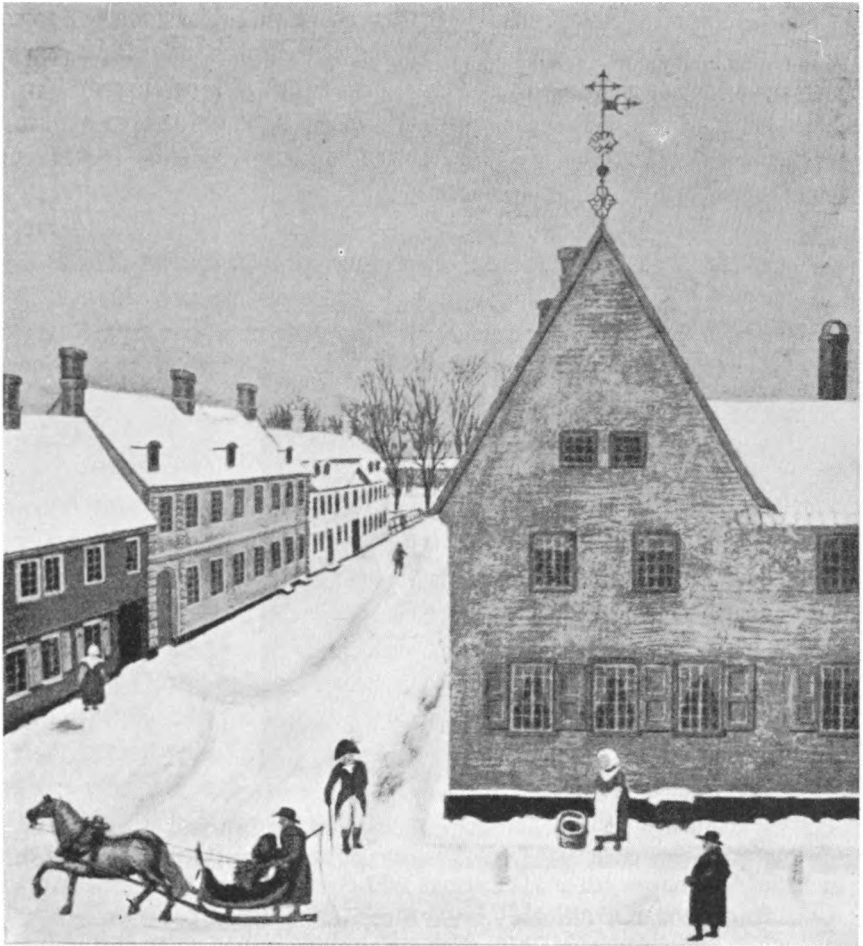
Generalmajor J. G. Meydell (1786—1876) uttalte om Schilling at «Han var en Hædersmand, ærlig og retskaffen».²¹

Litt av general Schillings menneskekunnskap og livsvisdom kommer til orde i en scene som daværende slottsprest Claus Pavels gjengir i sin dagbok 21. mars 1817:²⁸

«Oberst Lützow blev i Morges begravet paa sædvanlig Maade. — Ved Frokostbordet sad jeg hos General de Seve, som i Dag taledede om Franklin, der sammenligner sit Liv med en trygt Bog, og ligesom denne ved ethvert nyt Oplag gjerne forbedres, saa kunde han og ønske at leve op igjen den Tid, der var lagt tilbage, da Meget, som nu var gjort, skulde blive ugjort og Meget gjøres langt anderledes. Oberst Schilling overrasker mig i den Anledning ved den fornuftige Anmærkning, at det var et stort Spørgsmaal, om det enda blev saa meget bedre, om ikke da, ligesom nu, Omstændighederne kunde ham ubevidst, eller endog mod hans Villie drage ham hen til en Handlemaade, som han ved en ny Revision vilde have meget at udsætte paa.»

Conradine Dunker skildrer ham i «Gamle Dage» således (s. 332):

«Schilling var en Mand med megen Æresfølelse, men aldeles ikke ærgjerrig. Han tragede efter at *være*, ikke efter at *synes*. Han læste meget og kjendte alle Meninger i Verden; sine egne beholdt han for sig selv, derfor var han kun kjendt af Faa, og maaske, naar jeg undertager hans Familie, af Ingen uden sin Konge; thi dennes skarpe Blik undgik han ikke og søgte heller ikke at undgaae. Jeg hørte ham aldrig tale om Politik, dog hørte jeg ham engang nævne Ordet. Anledningen var denne: Kongen (Carl Johan) var i Christiania og havde tilsagt til Middagstaffel de ældre militaire og civile Embedsmænd. Efter Taffelet gik man ud i Haven ved Palaiet; det begyndte at blive noget kjølig i Veiret, og der blev talt om at tage Kapper paa. Kongen sagde: Jeg troer ikke, dette er fornødent, da jeg, som dog er den ældste af Selskabet, ikke trænger til nogen Kappe. Der var blandt disse Herrer flere, der vare ældre end baade Schilling og Kongen, men de taug alle stille hertil, og kun Schilling opponerede og erklærede, at han var flere Aar ældre end Majestæten. De andre ældre Herrer fulgte ikke dette Exempel, og da Schilling fortalte

12. Det gamle hotell d'Angleterre, nu Rådhusgt. 16.
Tegnet av J. F. Schilling i 1805.

dette til sin Familie, lagde han til: Mig synes, meiner Treu! at de kunde have sagt Sandhed, om ikke af anden Grund, saa af Politik».

Conradine Dunker forteller videre om Schilling (s. 331—332):

13. *Eleonora
Schilling,
f. v. Deden
(1768—1841).*

«Kong Carl Johan havde megen Godhed og Yndest for Schilling, og denne Yndest, der var ham saa dyrebar, blev Aarsag til, at han i sin høie Alderdom blev afknappet 500 Spd. aarlig. Da Schilling var 60 (63) Aar gammel, anholdt han om Afsked (de militaire Embedsmænd, der paa den Tid toge Afsked, beholdt ofte den fulde Gage, saalænge de levede), men Kongen forlangte, med de venligste Udtryk, at han vilde blive i Tjenesten og gjorde ham til Generalfeldtøimester (fra 1/1 1818).»

Ved kgl. res. av 12. september 1833 ble general Schilling etter søknad meddelt avskjed i nåde, med en årlig pensjon på 1608 Spd., som nøyaktig svarte til hans fulle gasje. Han var da 79 år gammel og kunne se tilbake på 60 års militærtjeneste, hvorav 20 år som sjef

14. Generalmajor
Jacob Friederich
Schilling
(1754—1840).

for artilleriet i Norge. Da pensjonsspørsmålet 3 år senere kom opp til behandling i Stortinget, foreslo komiteen den redusert til $\frac{2}{3}$ av full gasje, altså til 1077 Spd., hvilket etter adskillig debatt og nedstemming av flere andre forslag ble vedtatt.

General Schilling hadde utpregede anlegg for tegning og maling. Foran, s. 115 er gjengitt et miniatyrportrett som han som ung mann hadde malt i hjemmet i Altona, og som forestilte en av hans søstre.

Den eneste av general Schillings tegninger som, såvidt vites, eksisterer i dag, riktignok bare i reproduksjon, er en tegning fra 1805 av «Det gamle Hotel d'Angleterre» gjengitt i Alf Collett: Gamle Christiania-Billeder, utg. i 1909, s. 377, se foran side 131.

Man har videre et selvportrett og et portrett som Schilling malte av sin kone. Begge er malt i 1829.²³

Den 7. oktober 1815 ble Schilling utnevnt til ridder av den Kungl. Svärdsorden, og den 9. oktober 1825 til kommandør av samme orden.²⁴

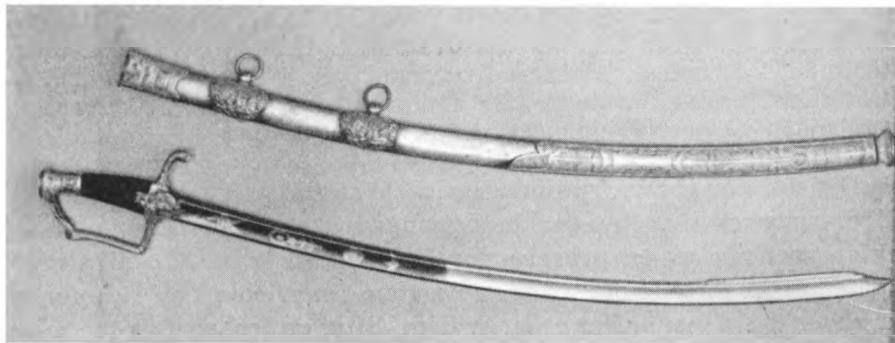
Den 6. mai 1820 ble han utnevnt til æresmedlem av «Kungl. Svenska Krigs-Vetenskaps-Academien» i Stockholm.⁵ I den anledning utarbeidet han en kort autobiografi, datert 25. desember 1821, som han sendte til Akademiet. Kladden til denne autobiografi ble oppbevart i familien og den 14. januar 1926 av major og o.r.sakfører F. Schilling forært til Riksarkivet, hvor den oppbevares i «Personalia», pakke 114 b under Schilling.²⁵

I den trykte tyske stamtavle over Schilling-slekten heter det bl. a. at Schilling «in den kritischen Zeit zwischen 17/5 und 10/10 1814 Vermittler eines Ausgleiches mit Schweden war».²⁶

Det kjenner man imidlertid ikke til her i Norge. På henvendelse til Schilling-Archiv meddeles det at dette skal fremgå av flere brev som general Schilling i årenes løp sendte til det daværende overhode for Schilling-slekten, den sachsiske artillerikaptein Friedrich Gustav I Schilling gen. v. Lahnstein und zu Lindek (P.E.31). Disse brev beror fremdeles i Schilling-arkivet i Dresden, men er f. t. dessverre ikke tilgjengelige.

Slektstradisjonen vet å fortelle at general Schilling med familie bodde til leie i Pipergården, Rådhusgaten 15, tvers overfor datteren, Lotte Bergs, eiendom, Rådhusgaten 28, som lå på hjørnet av Rådhusgaten og Nedre Slottsgate. Etter at han var blitt kommandant på Akershus, fortsatte han å bo i Rådhusgaten 15, men hadde angivelig to skilderhus og to skiltvakter utenfor porten, hvilket spesielt barnebarna var imponerte og stolte av. Her hadde Schillings hver søndag ettermiddag etter kirketid stor mottagelse for sine mange barn, svigerbarn og barnebarn. Søndagsstek vanket det i alminnelighet ikke, det tillot ikke økonomien, men gjestene ble bevertet med store fat med solide smørbrød.

Her i Rådhusgaten 15 ble general Schilling og frue boende til de døde.

15. General Schillings æressabel.

Ved sitt gullbryllup i 1832 fikk general Schilling en æressabel av artilleribrigadens offiserer (se ovenfor). Hans sønn, rittmester Adolph Schilling, forærte den i 1883 til Hærmuseet på Akershus, hvor den enn finnes.²⁷

Jacob Friederich III ble gift i Fredericia i Nord-Jylland i svigermorens hus i St. Michaeli menighet den 18. oktober 1782 med *Cæsarina Eleonora Christina («Nora») von Deden*, f. i Fredericia 14. mars 1768, død i sitt hjem i Rådhusgaten 15 i Christiania 18. mars 1841, 73 år gammel, datter av major Christian von Deden og hustru Charlotte, f. von Castonier, se ahnetavlen nedenfor.

Bruden var altså bare vel 14½ år gammel! Og brudgommen vel 28. Sistnevnte skriver selv således om bryllupet:

«18. October 1782 in Fredericia mit dem Fräulein Cesarine Eleonore Christine von Deden vermählt, welche 1768 d. 14. März geb. in Fredericia; ihr Vater Christian von Deden war Major — gestorben 21. April in Fredericia; er war vermählt zum ersten Mal mit einer Jungfr. Anne Dorthea Köpken, womit er einen Sohn Christian Emmicke erzeugte, welcher verstarb. Zum zweiten Mal vermählte er sich mit dem Fräulein Anna Sophia Charlotte von Cachedenier (Castonier) deren Vater Oberst war bei der Cavallerie und mit Fräulein von Lüttichau vermählt.

Bei unserer Vermählung waren gegenwärtig Grossoncel meiner Frau Cæsar von Lüttichau nebst Gemahlin, gleichfalls eine Lüttichau

geboren, Fräulein von Seidewitz, von Mülleren, nebst Etatsrath Wildenrad und Frau Capitain von Rummelhoff, vom Bornholmischen Regiment, nebst dem Artillerielieutenant von Wibe senior und dem Pastor Bergendahl, welcher die Trauung verrichtete. Die Trauung geschah in unserer Schwiegermutter's Behausung.»

Den 14½ år gamle frue hadde visst ikke særlig meget utdannelse for husmoryrket, og hva kostholdet angår, var nok den første tid av ekteskapet noe av en prøvelse for den unge løytnant. Familietradisjonen vet å fortelle om mange selsomme retter som hun i de første år serverte sin mann. Her er en av dem: Efter en forbrent og nærmest uspiselig hovedrett satte løytnanten i stillhet sitt håp til en solid og mettende efterrett. Man kan tenke sig hans skuffelse da fruen med et elskelig smil satte desserten på bordet — en liten skål med konfekt. På et forsiktig spørsmål fra ektemannen om dette var hele efterretten, svarte den unge frue at da konfekt var det beste hun visste, hadde hun valgt bare å ha konfekt til dessert.

Det unge par bodde de første år av sitt ekteskap i København, hvor de for eksempel i 1784 ses å ha bodd i Nørregade 57. De hadde ikke annet å leve av enn mannens beskjedne løytnantsgasje, men «Pige» måtte de ha. Conradine Dunker forteller at det første den unge frue foretok sig efter at hun var kommet til Christiania, var å avertere efter en pike som forstod sig på å frisere. «Der meldte sig een, meget elegant, klæd i Silke, men da hun hørte, at hun næst at frisere Fruens Haar ogsaa skulde forrette alt andet Arbeide i Huusholdningen, saa recommanderede hun sig.»⁸

Før fru Schilling var 16 år gammel, hadde hun fått sitt første barn, men hun var ennå så barnslig, forteller fru Dunker, «at naar den lille Datter skreg, skreg hun pr. Compagnie, saa at Manden sagde: Det lille Barn er lettere at berolige end det store.»⁸

Før hun var 20 år gammel, hadde hun født 3 barn, og før hun var 37 år gammel, hadde hun fått 13 barn.

Hun utviklet sig etterhånden til å bli en ganske myndig dame som styrte hus, barn og ektemann med fast hånd. Det er en stående vits i etterslekten, at når man ser på maleriene av dette ektepar, er det ingen sak å se hvem som hadde kommandoen der i huset.

Generalinne Schilling var en dame også med interesser ut over det som den gang forutsattes vanlig selv i ledende hovedstadskretser. Et vidnesbyrd om dette foreligger i en passus i biskop Claus Pavels dagbok for 12. november 1817, tiden omkring reformasjonsjubileet: (Universitets-lektor, senere professor, Stener Johannes) «Stenersens Forelæsninger over Luthers Reformation har en Mængde Tilhørere, hvoriblandt ogsaa Damer. Frue (Bureauchef) Schandorff (Eugenia-stiftelsens egentlige stifter) og Frue (Stadshauptmand) Delphin (født Schandorff) begyndte, saa kom Frue Schilling og hendes Døttre, og nu er Tallet voxet til 25.»

Generalinnen satte stor pris på en liten venninne-prat over en kopp the. Til tross for de mange barn og tjenestefolk følte hun sig ensom dersom ikke en eller annen var innom på visitt. Var det gått noen dager, ble neste visitt gjerne mottatt med denne bemerkning i en lett bebreidende tone: «Ja, jeg sidder jo her mo allein», — hvilket på ingen måte stemte med gjestens inntrykk.

Kong Carl Johan satte stor pris på fru Schilling og forærte henne en gang et smykkesett bestående av en brystnål og et sett øredobber. Brystnålen bestod av en vakker, stor, oval ametyst, omgitt av 22 perler innfattet i gull. I hver øredobb var det to ametyster, en mindre, rund, øverst og en større, dråpeformet, nederst, begge innfattet i gull. Dette smykkesett eies nu (1953) av frøken Harriet Hirsch (XIX.36).

Generalinnen var meget slektsstolt og tilhørte både på fedrene og mødrene side gamle adelsslekter. Både faren, bestefedrene og de 4 oldefedre var offiserer. Da hun har en ganske betydelig nulevende efterslekt, kan det ha sin interesse å se litt på hennes ahnetavle, som er temmelig internasjonal. Av hennes 16 tipoldeforeldre var det således to slesvig-holstenere, to baltere, fire danske, en franskmann, fem tyskere, en spanier og en flamlenderinne. Ahnetavlen ser slik ut:

AHNETAVLE FOR

Cæsarina Eleonora («Nora») Christina von Deden

(1768—1841)

gift med Jacob Friederich Schilling (1754—1840).

I. *Probant:*

Cæsarine Eleonora («Nora») Christina von Deden, f. 14. mars 1768 i Fredericia i Nord-Jylland, døpt der i Michaeli kirke 28. mars s. å., † 18. mars 1841 i Christiania, begr. der på Christ kirkegård 24. mars s. å.

∞ 14½ år gammel i sin mors hus i Michaeli menighet i Fredericia den 18. oktober 1782 med dav. dansk sec.lieut., senere norsk generalmajor Jacob Friederich Schilling, f. 24. august 1754 i St. Georg Gemeinde i Altona, døpt samme sted 26. august s. å., † 9. april 1840 i Christiania, begr. der på Christ kirkegård 15. april s. å.

II. *Foreldre.*

1. Karakterisert major ved Holstenske gav. Inf. Rgt. *Christian von Deden*, f. 1715 i København, døpt der i Garnisonskirken 18. august s. å. (danske menighet), † 21. april 1768 i Fredericia, begr. der ved St. Michaeli kirke 30. april s. å.

∞ i Michaeli menighet i Fredericia 25 mai 1759 med

2. *Anna Sophie Charlotte von Castonier* (de Cachedenier), f. 1730 i Hillerød i Nord-Sjælland, døpt der 2. juni s. å., † 12. oktober 1787 i Rendsburg, begr. der . . .

III. *Besteforeldre.*

1. Kaptein ved Fyenske nationale Inf. Regt. *Emeke von Deden*, f. 1680 på Dragsgaard herregård i Bælum sogn, Helligum herred i Nord-Jylland, døpt på Dragsgaard 12. juni s. å., † i Aalborg (?), Nord-Jylland, efter 1733 (?).

∞ i Vor Frue Kirke i Svendborg på Fyn 19. mars 1708 med

2. *Christiane Marie Stürup*, f. 1682, † i juli 1727 i Svendborg på Fyn, begr. der ved Vor Frue Kirke 22. juli s. å.

3. Karakterisert oberstlttn. ved Livgarden til Fods *Falck Daniel von Castonier* (de Cachedenier), f. 1689 i Römhild i Sachsen, † ca. 1/9 1732 på Basnæs herregård i Sorø amt på Sjælland, begr. i Tjæreby kirke 8. september s. å.

∞ i Horsens i Nord-Jylland 23. november 1720 med

4. *Eva Maria von Lüttichau*, f. i mars 1699, † i Fredericia 8. februar 1750, begr. der . . .

Hun giftet seg som enke den 3. mars 1734 med gen.major Gustav Wilhelm Nicolai von Geistler (1681—1742).

IV. Oldeforeldre.

1. Oberst og kommandant i Rendsburg *Hartvig Otto von Deden*, f. 1624, † 1709 på Dragsgaard i Bælum sogn i Hellum herred i Nord-Jylland, begr. i Bælum kirke 19. oktober s. å.. Herre til Dragsgaard og Vorgaard i Bælum sogn.

∞ i Aalborg i Nord-Jylland 12. mars 1665 med

2. *Anna Dorothea von Wetberg*, f. 1647 på Ahrensburg slott på Ösel, † 1727 på Dragsgaard i Hellum herred, begr. i Bælum kirke 9. april s. å.

3. Kaptein ved Livgarden til Fods *Christian Jensen Stürup*, f. ca. 1650/55 (?), falt i slaget ved Helsingborg 10. mars 1710.

∞ ca. 1680 med

4. *Cathrine Arn*, f. . . . , † . . .

5. *Daniel Heinrich de Cachedenier*, f. 1656 (i Quedlinburg?), † 1702 (på Sundhausen i Sachsen-Gotha?).

Kammerjunker hos hertug Heinrich av Sachsen-Römhild. Herre til Sundhausen i Sachsen-Gotha.

∞ 1686 med

6. *Sophie Gertrude von Uslar*, f. 1660, † 1700.

7. *Hans Helmuth von Lüttichau*, f. 1670 i Güstrow i Mecklenburg, † 19/9 1732 i Fredericia, begr. der ved St. Michaeli kirke 20/10 s. å. Ble 12 år gammel, i 1682, pasje hos overceremonimester ved det danske hoff, Frederik Gersdorff, kornett i 1. jyske Rytterregt. i Irland 1689/92, i Flandern 1692. Lieutenant 1693, rittmester 24/5 1697, major 20/9 1704, oberstltn. 5/2 1707, fanget i slaget ved Malplaquet 11/9 1709, oberst 18/7 1710, sjef for 2. jyske Rytterregt. 18/5 1711. generalmajor 10/12 1717, hvit ridder 11/11 1723, generalløytnant 12/2 1731.

∞ i Flandern 28. februar 1693 med

8. *Cathérine Agnès de Lézenne y Pigel*, f. i Gent i Flandern 1671, † . . .

Hun var nonne i et katolsk kloster i Flandern. Dette ble tatt av

de danske auxiliair-tropper, og den 22 år gamle nonne giftet sig med sin løytnant.

V. *Tipoldeforeldre.*

1. *Emeke von Deden*, f. ca. 1585 på Nørgaard i Stenbjerg sogn i Slesvig, † 1653 i Slesvig. Var 1622 blant de innbudne ved hertug Hans d. y.'s likferd. Fikk 1638 livsbrev for sig og sin hustru på gården Sallebygaard i Salby sogn i St. Knuds klostres len. Deltok i kong Christian IV's likbegjengelse.

∞ ca. 1610 med

2. *Christine Christophsdatter Schack*, f. ca. 1590, sannsynligvis på farens gods Basthorst i Lauenburg, † ca. 1648.

3. *Johann von Wetberg* f. ca. 1610 på Ösel i Balticum, † i Vänersborg 14/12 1659. Kaptein ved Baahusiske Inf. Rgt. i Norge, major 1649, oberstlttn. 1651. Såret og tatt til fange av svenskene i en rencontre utenfor Vänersborg 5/12 1659 og død i Vänersborg av sine sår.

∞ på Ösel ca. 1640/45 med

4. *Catharina von Vietinghoff*, f. ca. 1620 på godset Zerell på Ösel, † på Dragsgaard herregård i Nord-Jylland 24. april 1699, begr. ved Bælum kirke.

5. *Jens Stürup* (Steerup), f. . . . , † . . .

Efternavnet har antagelig forbindelse med gården «Steerup» i Ræer sogn, Hillerslev herred, Tisted amt, eller med landsbyen «Sterup» (1408 Stiirup) i Jerslev sogn, Børglum herred, Hjørring amt, begge i Nord-Jylland.

6. . . .

7. . . . Arn.

8. . . .

9. *Frédéric de Cachedenier*, f. 15. mai 1608 på godset Nicey i det daværende hertugdømme Lorraine i Frankrike, † 11. april 1675 (i Quedlinburg?), begr. i Domkirken i Naumburg a. d. Saale. Gravstenen er ennu bevart. Domherre og Scholasticus i stiftet Naumburg a. d. Saale. Geheimeråd hos prinsesse Anna Sophie av Pfalz, abbedisse i Quedlinburg.

∞ 27. februar 1655 med

10. *Anna Helene von Bünau*, f. 23. april 1632, † 1706.

Hoffdame, til sist overhoffmesterinne hos prinsessene av Sachsen-Gotha.

11. *Falk Adolf von Uslar*, f. i det daværende hertugdømme Braunschweig 1. januar 1631, † 2. november 1675 på sitt gods Rittmarshausen i Kreis Göttingen i Braunschweig, bisatt i slektens gravkapell i landsbykirken Wake (n.ø. for Göttingen).

Ved farens død i 1634 arvet han lenet «Haus und Amt Uslar». I 1660 inngikk han en overenskomst med hertug Georg Wilhelm av Braunschweig-Lüneburg om at han skulle gi dette len tilbake mot å få igjen godset Rittmarshausen (som ligger ved elven Garte ca. 15 km syddst for Göttingen) med tilhørende «fünf Gartedörfen», nemlig Bischhausen, Kerstlingerode, Rittmarshausen, Beienrode og Weissenborn.

Han var calenbergsk landskapsdeputert og braunschweig-lüneburgsk krigskommissær.

∞ 2) i Adelebsen i Braunschweig 18. oktober 1659 med sin kusine

12. *Catharina Elisabeth von Adelebsen*, f. 1640, † på godset Rittmarshausen 1700, bisatt i slekten v. Uslars gravkapell i Wake.

En forgylt sølvkalk som hun og hennes mann forærte til kirken i Rittmarshausen, finnes ennu der.

13. *Wulff Caspar von Lüttichau*, f. ca. 1610 på et av farens godser i Amt Torgau i Sachsen, † 28. juli 1680 på godset Tenze i Amt Güstrow i Mecklenburg, begr. i domkirken i Güstrow. «Er hinterliess keinen Heller aber viele Kinder.»

I 1635 og 1641 var han «Edelknabe» hos hertuginne Maria Elisabeth av Schleswig-Holstein-Gottorp. I 1647 var han hoffjunker ved hoffet på Gottorp slott. Senere ble han kammerherre hos hertug August av Sachsen. Kom senere til det hertugelige mecklenburgske hoff i Güstrow hvor han etter mange års tjeneste den 8. november 1660 ble overhoffmester hos hertug Gustav Adolph av Mecklenburgs gemalinne.

∞ 2) ca. 1664 i Güstrow med

14. *Eva Maria von Oertzen* av huset Roggow, f. 18. august 1636 på godset Roggow i Mecklenburg, døpt der 23. august s. å., † 8. de-

semsber 1672 på godset Tenze i Amt Güstrow i Mecklenburg, «18. April 1673 mit christlichen Ceremonien zu Güstrow beehrt, und darauf zu Polchow begraben».

Hun var hoffdame ved det hertugelige hoff i Güstrow da hun, ca. 18 år gammel, ble gift med von Lüttichau.

15. *Don Philip Anthon de Lézenne y Pigel*, f. ca. 1630 i Spania eller i det daværende spanske Flandern, † . . .

Han var spansk adelsmann og spansk offiser i Flandern.

∞ i Gent i Flandern ca. 1660/70 med

16. *Thérèse de Rempret*, f. ca. 1640, † . . .

V.1. *Emeke von Deden* tilhørte den gamle slesvig-holstenske adelsslekt von Deden, se D.A.A. LVII (1940), 2. avd. s. 7—8. Han var sønn av Otto «Petersen» v. Deden til Nørgaard, og sønnesønn av *Eiler «Petersen» v. Deden til Nørgaard* (f. ca. 1525, † ca. 1610, 84 år gammel) og hustru *Ingeborg v. Ucken*.

V.2. *Christine Schack* tilhørte den gamle slesvig-holstenske adelsslekt Schack, se D.A.A. XLIX (1932), 2. avd. s. 12 og 21—22. Hun var datter av Christoph Schack til Basthorst i Lauenburg og Unevad i Sterup sogn i Slesvig (f. ca. 1560, † ca. 1615). Han ble høsten 1587 gift med *Anna Ottesdatter v. Deden*. Christoph Schack var sønn av *Hartvig Schack* til Basthorst (f. på Basthorst ca. 1522, † høsten 1577) og hustru *Sophie von der Wisch*. Anna Ottesdatter v. Deden var datter av Otto «Petersen» v. Deden til Unevad og Grünholz i Sterup sogn i Slesvig. Han var 1563 husfoged på Sønderborg slott og var 1572 husfoged på Gottorp slott.

V.3. *Johann von Wetberg* tilhørte en gammel baltisk adelsslekt, se Gen. Handbuch der baltischen Ritterschaften, Bd. Oesel. Han var sønn av *Peter v. Wedberg (Wetberg)* (f. 1547, † på Ösel 1642 «102 Jahre alt», begr. i Karris kirke på Ösel) og hustru *Anna v. Brackel*, datter av Otto v. Brackel til Pya (Pichtendal) og hustru *Dorothea v. Buxhoeveden*. Peter v. Wedberg var herre til Parwast, senere til Turja på Ösel. Han hadde vært «18 Jahre in der Fremde, im Kriege u. an

fürstlichen u. adligen Höfern in Dänemark, Niederlanden, Frankreich, Deutschland, später am fürstlichen Hof im Kurland». Han var sønn av herre til Kangeren i Lifland og Leo på Ösel «Mannrichter» *Johann v. Wedberg* og hustru *Magdalena v. Treyden*.

Johann d. e. v. Wedbergs farfar, *Claus v. Wedberg*, falt i slaget ved Narva 13. september 1501 i kamp mot moskovittene. Hans far, *Bruno v. Wedberg*, var «Vogt» på Arensburg slott på Ösel og i årene 1452—55 den liflandske ordensmesters gesandt i København.

V.4. *Catharina von Vietinghoff* tilhørte også en gammel baltisk adelssekt, se Gen. Handbuch der baltischen Ritterschaften, Bd. Oesel. Hun var datter av «Landrichter» *Jürgen v. Vietinghoff* og hustru *Magdalena v. Stryk* († 1625). Han nevnes 1619 og 1648 som herre til Zerell og Karkü på Ösel og Mönnikorb i Estland. Han var sønn av *Jürgen v. Vietinghoff* og hustru *Margarethe v. Poll*. Jürgen v. Vietinghoff d. e. var «Stiftsvogt» i Arensburg på Ösel, hertugelig råd hos hertug Magnus av Kurland, og herre til Zerell og Mehempäh på Ösel. *Magdalena v. Stryk* var datter av *Diedrich v. Stryk*, «Landrat» i Estland og herre til Mönnikorb i Estland. Han var i 1597 det estlandske ridderskaps utsending til Polen. Slekten v. Vietinghoff i Balticum stammer fra den 28. ordensmester for den tyske ridderorden i Lifland *Arnold von Vietinghoff*, som regjerte i tiden 1360—1364 († 11. juli 1364). En av hans etlinger, *Christoph v. Vietinghoff*, ble forlenet med godsene Sandel (1501) og Pechel (1504) på Ösel, og ble stamfar bl. a. for slektsgrenen på Ösel.

V.9. *Frédéric de Cachedenier* tilhørte en gammel adelssekt som var kommet fra Spania til Frankrike og derfra til Tyskland, se D.A.A. XXXVI (1909) s. 508, og Kneschke: Neues allgemeines deutsches Adels-Lexicon II, s. 191. Han var sønn av *Daniel Cachedenier* (f. i Bar-le-Duc i Lorraine ca. 1565/70, † 1612) og hustru *Magdalene v. Etdorff*. Daniel arvet godset Nicey i Lorraine og var kgl. fransk oberst. Her tjenestegjorde han sammen med sin senere svigerfar *Friedrich v. Etdorff*, herre til Etdorff (ved Eisenberg) og Silbitz i Sachsen. Noen tid etter at han i 1606 hadde giftet sig med dennes datter *Magdalene*, flyttet han til Sachsen hvor han ble hertugelig saksisk «Amtshauptmann» i Jena, Eisenberg og Bürgel. Han var

sønn av *François Cachedenier* til Vassimont og Nicey i Lorraine, som 1564 ble gift med *Marguerite de Gaynot*.

V.10. *Anna Helena von Bünau* tilhørte en gammel saksisk og bømsk adelssekt, se Goth. Gen. Taschenb. d. Adeligen Häuser, 1903, og Kneschke: Neues allgemeines Deutsches Adels-Lexicon II, s. 135—138. På 1500—1600-tallet var den meget utbredt og hadde mange godser. I 1517 vedtok slektens medlemmer en «Geschlechtsordnung». I denne ble det bl. a. bestemt at tvistigheter innbyrdes skulle avgjøres av familiens «Geschlechtsältester» som voldgiftsman, og at de ikke skulle gifte bort «ihre Töchter, Schwestern oder Muhmen etc.» med andre enn «Rittermässige und Edle von altem Herkommen».

V.11. *Falk Adolf von Uslar* tilhørte en gammel braunschweig-lüneburgsk adelssekt, se «Familiengeschichte der Freiherren von Uslar-Gleichen» (Hannover 1888).

Han var sønn av braunschweigisk Generallieutenant *Thilo Albrecht v. Uslar* (f. 13. desember 1586, falt ved beleiringen av Minden 14. oktober 1634) og hustru *Sophie v. Adelebsen* († i november 1632), datter av *Christian II v. Adelebsen* og hustru *Margarethe v. Steinberg a. d. H. Wispenstein*.

Thilo Albrecht v. Uslar deltok i 30-års krigen fra den begynte i 1618, og til han falt i 1634. Sammen med broren *Georg* ble han tatt til fange i slaget ved det hvite berg utenfor Prag den 8. november 1620, hvor *Tilly* slo de protestantiske fyrster. Deltok i slaget ved *Höchst* 20. juni 1622 som oberstløytnant. Var også med i slaget ved *Luther am Barenberge* 17. august 1626, hvor *Tilly* slo *Christian IV*. Denne gang var han på katolikkenes side, idet hertug *Friedrich Ulrich* av Braunschweig to dager før slaget var gått over til fienden. I 1631 ble han «Oberst zu Ross und zu Fuss» hos landgrev *Wilhelm V* av Hessen-Cassel, som var den første av de tyske fyrster som sluttet sig til *Gustav II. Adolph*. *Uslar* fikk da også svensk bestalling som oberst. I denne stilling deltok han som regimentssjef i slaget ved *Breitenfeld* 7. september 1631.

I oktober 1632 gikk han som generalmajor tilbake til sin lensherre hertug *Friedrich Ulrich* av Braunschweig-Wolfenbüttel som kommanderende general for dennes tropper. I september 1633 fikk

han både braunschweigisk og svensk bestalling som Generallieutenant. Den 14. oktober 1634 ble han drept av en kanonkule i løpegravene foran byen Minden.

Hans far, *Hans Ernst v. Uslar*, og farfar, *Ludolf v. Uslar*, var begge spanske oberster, og deres forfedre på fedrene side hadde i 9 generasjoner (fra 1270) eid og bebodd borgen Altengleichen som lå ca. 12 km sydøst for Göttingen. Den forfalt etter 30-års krigen, og nu er det bare små ruiner igjen.

V.12. *Catharina Elisabeth von Adelebsen* tilhørte en gammel braunschweigisk adelssekt, se *Jahrbuch des deutschen Adels* Bd. I.

Hun var datter av *Burchard Christoph v. Adelebsen* og hustru *Gertrud v. Veltheim* a. d. H. Harbke, som ble gift ca. 1630 på borgen Niedeck (ca. 15 km sydøst for Göttingen) hvor Gertruds far var braunschweig-lüneburgsk drost.

V.13. *Wulff Caspar von Lüttichau* tilhørte den gamle sachsiske adelssekt v. Lüttichau, se *Goth. Gen. T.buch, Gräfl. Häuser*, 1864, s. 513, og *D.A.A. LVII* (1940), 2. avd. s. 25.

Han var sønn av *Wulff Caspar v. Lüttichau* d. e., herre til Dieben og Kobershayn, begge i Amt Torgau i markgrevskapet Meissen i Sachsen, og hustru *Elisabeth v. Zasnitz*.

V.14. *Eva Maria von Oertzen* tilhørte den eldgamle mecklenburgske adelssekt v. Oertzen, som helt fra før 1345 til 1945 hadde fideikommiset Roggow. Det ligger ved Østersjøen, omtrent midtveis mellom Rostock og Lübeck.

Hun var datter av fyrstelig mecklenburgsk hoffjunker *Jasper III v. Oertzen* til Roggow (f. ca. 1595/1600, † på Roggow 23. juni 1649) og hustru *Eva v. Pentz* (f. ca. 1605, † på Roggow 19. august 1666 «nach einem bewegten und arbeitsreichen Leben»). Se videre Lisch: *Geschichte des Geschlechtes von Oertzen*, Band III, (Schwerin 1866), nr. 58.

Den 18. oktober 1832 feiret general Schilling og frue sitt gullbryllup. Det heter herom i *Morgenbladet* (25/10 1832):

«I Torsdags høitideligholdt Hr. Generalmajor Schilling og Frue

deres Guldbryllup, i hvilken Anledning Jubelparrets Børn havde foranstaltet en Festlighed, som afholdtes i Hotel du Nord. Af Artillerie-Brigadens Officerer fik Generalen paa denne dag til Foræring — «som et ringe Bevis paa deres Agtelse og Hengivenhed» — et Cabinetsuhr og et Æressværd. Ved Festen blev afsjunget følgende af Hr. Capitain (Hermann) Foss forfattede Cantate til Musik af afdøde W(aldemar) Thrane, efterat H.H.Hr. Biskop Sørenssen i en skjøn Tale havde skildret de Gamles Lykke og den Naade Himlen havde viist dem paa deres Vandring i Livet.

Før Talen.

Chor.

Som venlige Høstdag i Ynde fremtræder
Med pragtfulde Krandse om Frugternes Guld,
Saa smiler og Livshøsten, gavmild og huld,
Til Olding, som, kronet med Ære og Hæder,
I Barmen bær Skatten som mer' er end Guld. —
O, Olding! Din Høst er paa Glæder ei arm;
Dig Mindet sin herlige Billedbog rækker,
Med duftende Blomst Dig saa venlig tildækker
Hvert Ar af de længstlægte Vunder i Barm,
Mens hos Dig staaer Venskab og Kjærlighed varm.

Recitativ.

Held Eder! I, hvem Himlen gavmild undte
Den sjeldne Lod blandt Tusinder
Halvtredie Snese Aar at vandre
Trofast', i Samlivs skjønne Harmonie,
Med sammenslyngte Hænder
Ad Livets Sti — mens Aar for Aar sig smykked'
Husguderne mer' rigt ved Eders Arne.
Et halvt Aarhundred svæved' over Jorden;
Dets Flugt var skjæbnsvanger, Vingens Slag
Omstyrted' grumt, ak! Millioners Held,
Mens Himlen faderlig om Eders hegned'.
End straal'er venlig det om Eders Isser,
Som Aftensol om Dovres hvide Tind.

Duo.

Første Stemme.

Held Dig, gamle Hædersmand!
Lykkelig og Lykken værdig.

Anden Stemme.

Held Dig, Krieger, Fader, Mand!
Agtet, elsket og elskværdig.

Begge.

Gubbe! Dine Krigerrader
Skue Dig, med Høvdingsværd,
Mellem sig — en elsket Fader,
Kjærlighed og Hæder værd.

Første Stemme.

Glæd Dig, ædle Danneqvinde!
Som idag for femti Aar!

Anden Stemme.

Festlig glade vi Dig binde
Myhrtekrands om Søilverhaar.

Begge.

Rige Offre Hjertet bringer
Med til Festen; Uskylds Aand,
Og sin Blomstergave bringer
Gjennem spæde Børnehaand.

Chor.

Rige Offre Hjertet bringer & c.

Efter Talen.

Sang.

Idag for et halvhundred Aar,
Med salig Glød paa friske Kinder,
Vort Oldingspar i Ungdoms Vaar
Svor Troskabspagt. For dem oprinder
End Dagen skjøn i Livets Qvæld
Paa Minder rig om nydte Held.

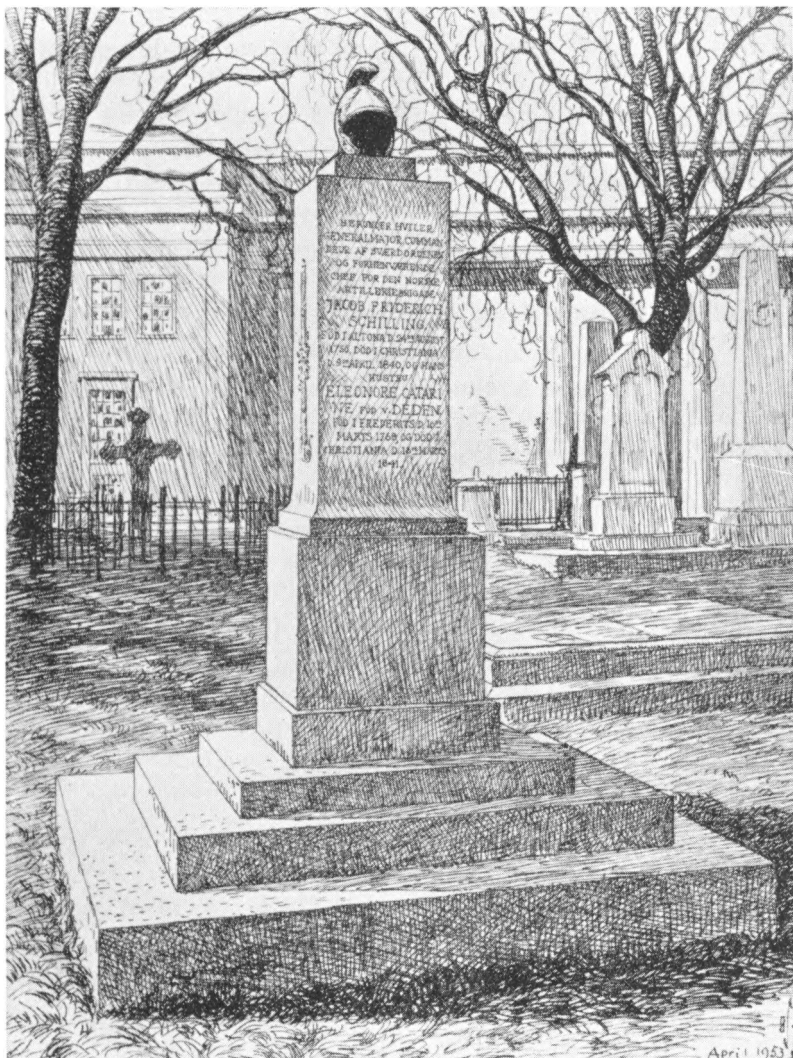
Sin gyldne Skaal Idunna blid
Vort Jubelpar idag mon byde.
Den svundne Ungdoms fagre Tid
I elsket Afkom de gjennyde.
Der Somrens Blomst, der Vaarens Knop
Paany trindt om dem blomstrer op.

Fra Hjertets Altar hæver sig
Det Ønske, Sangen svagt kan tyde:

Gid, Baucis og Philemon lig,
Vort ædle Jubelpar maa nyde
End længe, samlet, glad og sund,
En klar og venlig Aftenstund!

Festen endte med et aftensmaaltid og under dette blev sunget følgende sang forfattet av Ingenieur-Capitain Broch:

Mel.: *Vil du være stærk og fri.*
I sin Morgenrødes Glands
Skjøn er Freyas Kjerte:
Lys fra Himlens straalekrands,
Vox fra Uskylds hierte.
Ak, men høit gaaer Livets Hav;
Brat en Bølge lukker
Grunt sig sammen til en Grav,
Og dens Flamme slukker.
Som hiin Blomst, hvis Høitidsdragt
Kun hvert Cekel skuer,
Derfor i sin sidste Pragt,
Kun for Faa den luer;
Naar den, dobbelt reen og huld,
Over Livets Dage,
Spredter Aftenrødens Guld
Signende tilbage.
Saa vi see den blandt os her —
Derfor Festen lyder —
Femtiaarigt Flammeskjær
Med sit Guld den pryder.
Held da Parret i dens Glands!
Den har lyst dem trolig,
Gjennem Livets Bølgedands,
Hist mod Fredens Bolig.
Slyng da Ærens gyldne Baand
Om den sølvgraae Tinde,
Medens barnlig Ømheds Haand
Blomsterkrandse vinde.
Høst forynget saa til Vaar,
Roser huldt omvundne:
Komme tyve glade Aar
Til de Femti rundne!

16. General Schilling og frues gravsted på Christ kirkegård.

General Schilling og frue hadde i alt 13 barn, to sønner og 11 døtre, men bare de to sønner og fire av døtrene nådde voksenalder, se XVII slektledd nr. 7 — 19.

På Christ kirkegård på Hammersborg, som den gang var kirkegård for garnisonsmenigheten, står det fremdeles en stort gravmonument over general Schilling og frue. På en kvadratisk sokkel av granitt i tre trinn står et overmannshøyt, firkantet monument av støpejern. På toppen ligger en romersk hjelm.

På forsiden er det følgende inskripsjon:

*Herunder hviler
Generalmajor, Comman-
deur af Sværdordenen
og forhenværende
Chef for Den norske
Artilleriebrigade
JACOB FRIDERICH
SCHILLING
født i Altona d. 24de August
1756, død i Christiania
d. 9de April 1840, og hans
Hustru
ELEONORA CATARI-
NE født v. DEDEN,
født i Frederits d. 16de
Marts 1768, og død i
Christiania d. 18de Marts
1841.*

På baksiden av monumentet står det:

*Taknemlige Børn og
Børnebørn satte de
ømmeste og kjærligste
Forældre dette Minde.
Fred med deres Støv!*

XVII. SLEKTSLEDD

Generalmajor Jacob Friederich Schilling (XVI.8) og hustru Cæsarina Eleonora Christine von Dedens barn (XVII. 7— 19):

XVII.7. *Catharina Friederica Marie Schilling* (M.XXVII.265), f. i København 13. januar 1784, døpt der i Garnisonskirken (Frederiks tyske kirke) 23/1 s. å., † i Rendsburg i Holstein 8. mai 1798, 14 år og 4 måneder gammel, begr. der på garnisonskirkegården Rendsburg-Neuwerk 12. mai s. å.

Faren noterte følgende om dåpen:

«Den 13ten Januar 1784 wurde meine Frau hier in Copenhagen des Morgens 9 Uhr glücklich von einer Tochter entbunden, welche den 23ten in der deutschen Kirche ist getauft worden und hat in der heiligen Taufe die Namen Catharina Friederica Maria erhalten.

Die Gevatter sind gewesen zum Tragen Frau Generaladjutantinn und Capt. von Mechlenburg (Margrethe Charlotte Amalie Bielefeldt, gift med farens kompanisjef, generaladjutant og Capitaine Ezechias Gustav von Mechlenburg); die Mütze zu halten Fräulein von Harboe. Mannesgevatter: der Herzog von Beveren (Friederich Carl Ferdinand, hertug av Braunschweig-Lüneburg-Bevern, dansk general-feldmarskalk og kommandant (Gouverneur) i København), der Prinz von Württemberg (Prins Friedrich Wilhelm Philip av Württemberg-Stuttgart, dansk generalmajor i infanteriet og sjef for Jydske Infregt.), der General von Huth (sjefen for artilleriet) und der Kammerherr von Suckow, welcher Capitaine beim nordischen leibregimente ist.»

XVII.8. *Charlotte Louise Henriette Georgine* («Lotte») *Schilling* (M.XXVII.13), f. i Rendsburg i Holstein 30. mai 1786, døpt der i Garnisonsmenigheten 6. juni s. å. (Rendsburg-Neuwerk), † hos broren, Ritmester Adolph Schilling, i Stange, 27. august 1866¹, 80 år gammel, begr. på Vår Frelsers Gravlund i Christiania 3. sept. s. å.

Om hennes fødsel og dåp noterte faren følgende:

«Den 30ten Mai 1786 des Abends zwischen 10½ und 10¾ Uhr ist meine liebe Frau in Rendsburg glücklich und wohl von der zweiten Tochter entbunden worden, welche darauf d. 6ten Juni im Hause

von dem Nachmittagsprediger bei der Garnisonskirche Pastor Königsman ist getauft worden und in der heiligen Taufe die Namen Charlotte Louise Henriette Georgine erhalten hat.

Die Gevatteren waren die Witve Frau Generalieutnantin Else Charlotte Elizabeth von Castonier oder Cashedenier geb. von Mutteren, 2) Louise Christine Friederica, Comtesse von Ahlefeldt, Conventualin von Schleswiger Closter, 3) der Kammerherr Heinrich Otto von Scheel, Major von der Artillerie, 4) Herr Friedrich Ludwig Georg von Pentz, Obrist bei dem Holsteinischen Infanterieregim. und 5) Hans Erasmus von Mechlenburg, Obristlieutn. bey dem Artillerie-Corps.»

Da hun var 17 år gammel, kom hun i 1803 til å spille en rolle i den besynderlige ekteskapsaffære som bevirket at biskop i Christiania, Christen Schmidt (1727 — 6/10 1804), ble husket i byen lenge efter sin død. Han var i 1803 76 år gammel og hadde vært enkemann i 5 år. Lotte Schillings mor og dennes venninne, generalinne Stincken Sehested på Oslo Ladegaard, hadde fått biskop Schmidt med på at han skulle gifte sig med Lotte Schilling for å sikre henne den gode pensjon som enke efter biskopen, men denne plan ble ødelagt ved at biskopens 25 år gamle husholderske, jomfru Ingeborg Catharina Birkenbusch (1778—1856), ved et raskt kupp trådte i Lotte Schillings sted og giftet seg med biskopen 9. november 1803.

Conradine Dunker har i sine erindringer ofret et helt kapitel på denne fornøyelige affære, og forteller historien slik²:

EN GENIESTREG AF JOMFRU BIRKENBUSK

Handlingen foregik i 1804 (1803); Jomfruen var dengang 24 Aar. Hun syntes mig dengang snarere at være styg end smuk. Hun havde en mørk, stærk Ansigtssfarve, tykke Læber og Kinder, kulsorte Haar, tykke, sorte Øienbryn. Men hun var hvad vore Bønder kalde saa: Et levandes Qvindfolk og af de, som Franskmanden kalder: Les laides qui plaisent, og de unge Herrer, som ofte spøgede med hende, sagde til hende: Styg er du, Buska! men vi lide dig godt. — Hun var forloved med Klokkestøber Smith, og Aftenen førend hun udførte sin Geniestreg havde hun tittet ind til sin Forlovede; hun havde om Halsen en Tippud (saaledes kaldte man dengang et Stykke Skind, som Damerne bare om Halsen, nu kalder man saadant en Boa). Smith tog den fra hende til Pant paa at hun skulde komme igjen. Her maae

jeg bemærke, at jeg har gjort mig den Regel aldrig at anføre noget, som jeg ikke selv har, saa at sige, været Vidne til; men dette sidste, jeg her har anført, har jeg kun af Hørensagen, og man veed jo, at saadant ikke altid er at lide paa. Hun var Huusholderske hos Biskop Schmidt.

Biskop Schmidt havde to Sønner, der begge vare Præster, begge vare givte og ingen av dem dengang i Nærhed af Faderen. De vare begge i mere og mindre Grad begavede med Aand og Genie og et smukt Udvortes, hvorimod deres eneste Søster var stedmoderlig behandlet af Naturen i enhver Henseende. Hun var ikke vanvittig, men Grændsen temmelig nær. Faderen holdt Lærere til hende, men de kunde lidet eller Intet udrette, og naar de desaaarsag vilde frasige sig Undervisningen, saa bad Biskopen dem kun at vedblive dermed; han forlangte ikke, at hun skulde gjøre Fremgang, kun at hun var beskjeftiget; saaledes gav Organist Krøyer hende ugentlig flere Timer i Musik, i fulde 18 Aar, og hun kunde dog med Nød og Neppe spille et eneste Stykke. Hun havde med samme Held Lærer i Fransk og Faderen gav med Taknemmelighed Lærerne $\frac{1}{2}$ Rd. for Timen. — Hun var meget livlig og snaksom, men det var en daarlig Snak, der udgik af hendes Mund. Hun spøjede gjerne med de unge Herrer, og naar Een af dem sagde til hende ved Bordet: Frøken Schmidt! Deres Inclinations Skaal! saa svarede hun: — Det kan De saamæn selv være. Naar hun spillede Kort og hun stak, saa sagde hun til den, hvis Kort hun stak: Nu skal du saamæn være min Griis! Det faldt imellem i Professor, dengang Overlærer (Georg) Sverdrups Lod at spille Kort med hende, hvorfor vi ofte kaldte ham Frøken Schmidts Griis. — — —

Jeg ved ikke med Vished om Generalinde Sehested havde lært at kjende Schilling og hans Familie i Rendsborg, men det er vist, at da denne Familie kom til Christiania modtog hun dem alle med Godhed og som kjerlige Venner, hun indbød dem ofte til sig i Hladegaarden, og saaledes stiftede de da Bekjendtskab med Bispen og med hans Datter. — Schilling havde, som forhen sagt, givet sig som ung Lieutnant, han og Konen fik snart en talrig Børneflokk at forsørge, dog havde han ingen Gjæld, men de var nødte til å behjælpe sig tarveligen. De vare gode og agtværdige Mennesker, og Fru Sehested lagde en Plan til at sikre Datteren, Charlotte, et rigeligt Udkomme. — Biskop Schmidt var 76 Aar og havde været Enkemand i 30 (5) Aar; Biskopen af Agershuus var forbunden til at betale sin Formands Enke 700 Rd. aarlig af Bispestolen. I Schmidts Tid havde der ingen Bispenke været i Agershuus; Schillings datter Charlotte var nu 17 Aar og fru Sehested foreslog Bispen at lade sig vie til Frøken Schilling

for at skaffe hende Pensionen. Den gamle samtykkede uden Betænkning og Pigens Fader og Moder modtoges Tilbudet med Glæde; den unge Pige havde vel nogle Betænkeligheder, som hun betroede sin Fader; men han forsikkrede hende paa, at hun aldeles intet saadant havde at befrygte, og hun samtykkede. Der var ingen Tid at spille; (Mathias) Sigwardt, Præst til Opslo, blev tilsagt at indfinde sig i Kirken paa et bestemt Klokkeslet, for at forrette Vielsen, Bispens Vogn ble sendt afsted at hente Schilling, Fruen og den unge Brud, men fru Schilling var om natten nedkommen med endnu en Datter,¹⁰ og vilde den Dag ikke undvære den voxne Datters pleie; hun lod derfor sige at Ceremonien maatte udsættes i endnu nogle Dage. Da Vognen nu kom tilbage, og man i Bispegaarden fik denne Besked, benyttede Jomfru Birkenbusk sig af Leiligheden; hun forestillede Frøken Schmidt, at dersom hun kunde overtale sin Fader til at lade sig vie til hende (Jomfru Birkenbusk) da skulde hun (Frøken Schmidt) have idel Gammen og gode Dage, Nøglen til Viinkjelderen og om kort Tid en Ægtemand. Frøken Schmidt gik derpaa ind til sin Fader og faldt paa Knæ for ham med Bøn om at lade sig vie til Jomfru Birkenbusk. Den gamle Mand havde Alderen saaledes svækket, at han gjorde hvad man vilde, han lod sig føre i vognen med sin Datter og Jomfru Birkenbusk og forlangte af Sigwardt, som ventede i Kirken, at blive viet til denne Jomfru, og Sigwardt maatte vel opfylde hans Forlangende. Fru Sehested stod ved sit Vindue og saae Biskopens Vogn kjøre til Kirken, og glædede sig over at hendes Plan nu, som hun troede, gik i Opfyldelse. Da Sigwardt gik fra Kirken, kom han ind til hende; med et Udbrud af Glæde sagde hun: Har De da nu viet Biskopen? Ja, svarede Sigwardt, men veed Deres Naade til hvem? — Ei, til Frøken Schilling! Nei, til hans Huusholderske.

Man maae kunde forestille sig hvordan Fru Sehested blev tilmode, jeg veed ikke mere derom, end hvad jeg kan gjætte mig til. Paa Schilling blev man intet vaer, men Fruen kunde ikke dølge en vis Harm eller Bitterhed mod Frøken Schmidt; den unge Pige var glad, — hun havde dog nok havt en vis Gru. —

Bispinden havde lovet Frøken Schmidt at forskaffe hende en Ægtemand, og jeg formoder at hun søgte at holde sit Løfte, da en Lieutenant Arnekjær meldte sig hos hende som Frier. Hun havde arvet et Par tusind Daler efter en Tante Lemmich, og vel ogsaa noget efter sin Fader, og alle hendes Venner og hendes Faders Venner vare overtyede om at Arnekjær alene tragtede efter at blive Eier af disse Penge; hun gav efter for deres Overtalelser og gav ham Afslag. Hun flyttede efter Faderens Død til Schillings og blev hos dem og siden hos datteren Charlotte Berg, indtil sin Død. »

17. *Charlotte Berg,*
f. Schilling
(1786—1866).

Dette siste, og den omstendighet at Lotte Schilling sto på en meget vennskapelig fot med den unge bispinne, tyder på at hun var vel tilfreds med at disse to reddet henne fra å bli bispinne.

Lotte Schilling hadde arvet farens anlegg og interesse for malerkunst og var en efter den tids forhold meget habil malerinne. På den første kunstutstilling som ble åpnet i Christiania 10. mai 1818, deltok hun med ikke mindre enn 27 forskjellige arbeider, 8 tegninger og 19 miniatyrmalerier. Blant de siste var det bl. a. 4 familieportretter og ett portrett av Carl Johan.³

Conradine Dunker forteller herom bl. a. følgende:

«Malerne Grosch og Munch havde foranstaltet en Udstilling af Malerier, hvortil Madame Berg født Schilling havde leveret noget af sit Arbeide, hvoriblandt ogsaa et Portrait af Carl Johan; jeg havde leveret et Landskabsstykke, stukket af Perler. Da de kongelige Personer ventedes paa Udstillingen, saa bleve de, der havde leveret Bidrag, anmodede om at være tilstede, og jeg gik med Lotte Berg derhen.»

— — «Til Madame Berg sagde han (Carl Johan) i Anledning af hans Portrait, som hun havde malet: «Vous m'avez fait plus beau, Madame, que ne m'a fait la nature».»⁴

Blant de forholdsvis få utstillere var bl. a. Grosch, Munch, Flintoe og I. C. Dahl, så hun var jo i godt selskap. Flere av hennes familieportretter eies i dag av hennes efterkommere.

Hun ble gift i sine foreldres hjem i Christiania (kgf. bevilling)⁵ 18. oktober 1806 med boktrykker i Christiania *Niels Jørgen Berg*, f. i Christiania 1779, døpt der i Vor Frelses kirke 8. juni s. å., † i Bergen? ca. 1834?, sønn av boktrykker i Christiania *Jens Ørbech Berg* (1742—1802) og hustru *Oline Cathrine Brandt* (ca. 1751—1831).

Niels Jørgen Berg hadde efter sin far arvet eiendommen Raadhusgaten 28 («Borgen») i Christiania, og hadde bolig og verksted der.

Familien Schilling bodde tvers over gaten i Rådhusgaten 15. Slekstradisjonen vet å fortelle at det var så mange bryllupsgjester at begge hjem ble benyttet til bryllupsfesten, og for at gjestene kunne gå tørrskodd fra det ene hus til det andre, var det for sikkerhets skyld satt opp en stor baldakin tvers over gaten.

Ekteskapet var ikke lykkelig, og ved magistratens separasjonsbevilling av 11. mars 1817 fikk de bevilling til å leve «adskilte fra Bord og Seng». ^{6, 7}

Biskop Lumholtz hadde foretatt den påbudte megling. I sin attest herom, dat. 10/3 1817, uttalte han bl. a. at han

«i Følge allerhøieste Befaling ej har undladt at see dem hos sig tilstede, om de ikke ved kiærlig Overtalelse kunde formaaes til at frafalde denne Bestemmelse, og paa nye gaae over til den Aands Samdrægtighed som den rette ægteskabelige Kiærlighed gjør alt mere brændende og uopløselig for den Retsindige; — men dertil at stemme Hjerterne var en plat Umulighed. — Ingenlunde fra hendes Side, som uagtet de krænkelige Fornærmelser, hende var, som Hus-

true tilføiede, bød sig dertil villig — han derimod aldeles ubevægelig, uagtet han burde først falde til Føie, i Betragtning at det uordentlige og drikkfældige Væsen han daglig svæver udi, hvorved han nedværdiger sig selv som Mand, gjør sin Hustru ingen Ære, og det, som end ydermeere gjør deres Sammenvær yderst bittert, nemlig at sætte dem i den fælles Giæld, at hun for hans Skyld maae i Fremtiden kiempe (imod) Armod og Deres Børn med Dem. — Desaaarsag opfordrer Nødvendigheden, at denne besluttede Adskillelse maae gaae for sig, og det jo før jo heller, medens noget er til Deeling.»⁶

I separasjonsbevillingen ble det videre bestemt at hustruen ikke skulle være ansvarlig for den gjeld mannen hadde påført fellesboet efter 18. august 1816, at hustruen skulle ha barna, og at fellesboet skulle deles likt mellom ektefellene.⁶

I henhold til denne bevilling og en overenskomst av 21. mai 1818 overtok fru Lotte Berg halvparten av Rådhusgaten 28, og ved skjøtte av 17. november 1818, tinglyst 19. november s. å. fikk hun eiendomsretten til den annen halvdel av gården.⁷ Hun bodde der, og eide den til sin død i 1866.

Niels J. Berg kalles i separasjonsbevillingen «forrige» boktrykker i Christiania.⁶ Han må altså før den tid ha sluttet som boktrykker.

Han synes å være flyttet til Bergen kort tid efter separasjonen, og angis død der i 1820-årene.⁸ Dette må imidlertid være galt, idet han ses å opptre som arving ved skiftet efter moren i 1831. Han døde visstnok i 1834,⁹ antagelig i Bergen eller omegn.

3 barn, se XVIII slektsledd nr. 9—11.

XVII.9. *Clara Dorothea Alexandra Schilling* (M.XXVII.266),

f. i Rendsburg i Holstein 20. februar 1788, døpt der i Garnisonsmenigheten, Rendsburg-Neuwerk, 27. februar s. å., † i Rendsburg 13. august 1790, «alt 2 Jahre, 2 Monate, 3 Wochen, 3 Tage», begr. der på garnisonskirkegården 16. august s. å.

Om hennes fødsel og dåp har faren notert følgende:

«Den 20ten Februar 1788 des Morgens 4 Uhr ist meine Frau glücklich von ihrer dritten Tochter entbunden worden und darauf den 27ten im Hause von dem Hauptpastor der Garnisonkirche Pastor Königsmann getauft worden und hat in der heiligen Taufe die Namen Clara Dorothea Alexandrina erhalten.

Die Gevatter sind gewesen: Frau Oberstin Clara von Pentz, geb. Engel, das Fräulein Anne Dorothea von Buchwald, der Herr Alexander Jacob von Destinon, Kammerh. und Oberstlieutn. beim Holsteinischen Regiment und Herr Christian Friedrich von Peimann, Oberst der Infanterie und Höchstcommandierender Ingenieroff. hier in Holstein und Peter Schwane von Frieboe, Major von der Artillerie.»

XVII.10. *Louisa Henriette Friederica Jacobine Schilling*

(M.XXVII.271), f. i Rendsburg i Holstein 23. oktober 1789, døpt der i Garnisonsmenigheten 30. oktober s. å., † i Rendsburg 2. september 1790 «alt 10 Monate, 1 Woche, 3 Tage», begr. der på Garnisonskirkegården.

Om hennes fødsel og dåp har faren notert følgende:

«Anno 1789 den 23. August Morgens 4 Uhr ist meine Frau glücklich und wohl von ihrer vierten Tochter entbunden worden, welche darauf den 30. derselben Monats von Pastor Blühme ist getauft worden und hat in der heiligen Taufe die Namen Louisa Henriette Friederica Jacobine erhalten.

Die Gevatter waren: die Frau Majorin von Artillerie Corps Margaretha Lucia von Frieboe geb. Bauditzen, Fräulein Louise Benedicta Christiane von Lohenschield, der Herr Peter Heinrich von Lochmann, Major beim Oldenburgischen Inf.Reg., der Herr Friedrich von Buchwald, Capt. von Artillerie Corps und der Herr Hans Jacob von Zernichow von Jäger Corps.»

XVII.11. *Amalia Henriette Wilhelmina Johanna («Mally»)*

Schilling (MXXVII.14), f. i Rendsburg i Holstein 20. juli 1791, døpt der i Garnisonsmenigheten (Rendsburg-Neuwerk) 27. juli s. å., † på gården Dal i Aker 22. juni 1829, 38 år gammel, av en branbyld på leben, begr. ved Gamle Aker kirke 27. juni s. å.

Om hennes fødsel og dåp har faren notert følgende:

«Anno 1791 20ten Juli Morgen 6¼ Uhr ist meine liebe Frau glücklich und wohl von ihrer fünften Tochter entbunden worden, welche darauf am 27ten von dem Hauptpastor der Garnionskirche Pastor Königsmann in unserer Wohnung getauft worden und hat in der heiligen Taufe die Namen Amalia Henriette Wilhelmina Johanna erhalten.

Gott der Almächtige nähme Dich neugeborene in seinem väterlichen Gnadenschutz, er behüte Dich für Gefahr und allen Wiederwertigkeiten Leibes und der Seele, Er, der Herr, wenn es sein gnä-

18. *Amalia Hirsch.*
f. Schilling
(1791—1829).

diger Wille ist, lasse Dich aufwachsen zu seiner Namens Ehre zu unserer Freude und des Nebenmenschen besten. Amen.

Kurz bevor es sollte getauft werden, kam die Hebamme und begehrte einen Zettel worauf des Kindes Name stände. Ich, in der Über-eilung begehrte Feder, Tinte und Papier und schrieb: Charlotte Amalia Wilhelmina Johanna und sie wurde so getauft. Nachdem ich meines Irrthum überführt machte ich es gleich kund, sagte dass es eine Irrthum wäre und dass das Kind nicht wie es getauft Charlotte Amalia heissen sollte, sondern wie ich es schon bestimmt hatte, nämlich Amalia Henriette im Kirchenbuche sollte eingeführt werden, welches er mir versprach, und ich behielt den Zettel, welcher der Irrung versagt hatte.

Die Gevatter waren: Frau Oberst Charlotte Amalie von Mechlen-

19. *Christian L. Hirsch*
(1789—1868).
Krigsraad

burg geb. von Bielefeldt von der Artillerie. Das Fräulein Henriette Christiane Baronesse von Holck, Hoffdame bei der der verwitwete Fürstin von Glücksburg. Herr Friedrich Wilhelm von Destinon, Oberst beim Oldenburgischen Inf.Reg. — Herr Johannes Andreas von Ohme und Herr Wilhelm Georg Nicolay von Carrock, beide Capitaines der Artillerie.»

Gift i foreldrenes hjem i Christiania (kgl. bevilling) 16. april 1812 med *Christian Leuthäuser Hirsch*, f. i København 9. november 1789, døpt der i Garnisonskirken 27. november s. å., † i Kabelvåg i Lofoten 9. april 1868, 78½ år gammel, begr. ved Vågan kirke 23/4 s. å., sønn av major Patroclus von Hirsch (1758—1828) og 1. hustru Kirstine Müller (1765—1806).

Elev ved «Det norske militaire Institut» i Christiania fra 20/7 1798. Dessinateur ved Det Norske Ingenieur Corps 4/11 1803. Ble «virkelig» krigsråd 11/12 1813. Ble 23/10 1815 Hovedregnskapsfører ved Ingenieur Corpset med 700 Rdl. i gasje. Kjøpte i 1819 gården Dal i Aker, som han solgte igjen i 1838. Ble Postmester i Bergen 23/6 1836. Tiltrådte embedet 1/11 1837. Avskjed ved Høyesteretts dom av 1/9 1846 på grunn av uregelmessigheter.

9 barn, se XVIII slektsledd nr. 12—20.

XVII.12. *Johann Friederich Christian («Fritz») Schilling*

(M.XXVII.15), f. i Rendsburg i Holstein 2. juni 1793, døpt der i Garnisonsmenigheten 9. juni s. å., † i Christiania 21. mars 1857 av brystsvakhet, begr. på Vor Frelzers kirkegård 27/3 s. å.

Om hans fødsel og dåp har faren notert følgende:

Am Sonntage des Morgens 5½ Uhr den 2ten Juni 1793 ist meine geliebte Frau von ihrem sechsten Kinde, nähmlich einem Knaben, glücklich entbunden worden.

Oh, Du Allmächtiger! Wenn es Dein gnädiger Wille ist, dass dies Kind soll gross sein und heranwachsen, so lass es zur Freude seiner Eltern und zum Wohl und Heil der Menschheit, das Licht dieser Welt erblickt haben, sei Du sein Schutz, sein Führer und Geleitsmann auf allen seinen Wegen und lass ihm nie von dem Pfad der Tugend irdischen Glückseligkeit abweichen, damit es ihm wohl gehen möge hier, zeitlich und doch ewig. Amen.

Den 9ten wurde er darauf in der Baraque von dem Pastor Königsmann getauft und erhielt die Namen: Johann Friederich Christian.

Die Gevatter waren: Die Frau Kammerherrin Adamine Christine von Leuenfeld geb. von Holstein, Fräulein Ullricka Eleonora von Friboe, der Oberst Johan Diedrich Phillip von Möller, der Major Friedrich Carl von Bauditz und der Cancellierath Axel Urban Kräbo.»

Da han var ca. 11½ år gammel, ble han den 1. januar 1805 antatt som «over komplet virkelig Kadet» ved Det norske Landkadet Corps. Her var han elev i 8 år til 28/12 1812, da han 19½ år gammel ble Secondlieutenant ved Vesterlehnske Infanteriregiments nasjonale Kompanier fra 1/1 1813 med ansiennitet fra 1/10 1812.¹ Forflyttet til det tjenestgjørende gevorbne Jægerkompani i Christiansand den 18/5 1813 som Second-lieutenant «paa ældste Gage».² Ble 14/8 1813

20. Engel Dorothea Schilling, f. Kaurin (1807—1863).

Premierlieutenant ved 3. Listerske nasjonale kompani av samme regiment.³ Fra 1815 sto han ved 1. Listerske kompani.⁴

Da en ny hærordning ble innført 1/1 1818, ble han satt på vartpenger, men ble fra 12/2 s. å. plasert som Premierlieutenant ved Christiansandske Brigades Råbygdelagske kompani.⁵ Allerede 27/12 1819 ble han overført til 2. kompani av Christiansandske gevorbne Musketer-Corps.⁶ Den 11. juni 1834 ble han overført til 2. Aggershusiske Infanterie-Brigade som Premierlieutenant ved det norske gevorbne Jæger-Corps.⁷

Den 16. februar 1835 ble han utnevnt til Overtoldbetjent i Christiania Tolddistrikt og fikk samtidig avskjed fra fastlønnet offisersstil-

21. Overtoldbetjent
Fritz Schilling
(1793—1857).

ling.⁸ Han bodde i mange år på «Maltheby», på hjørnet av Teatergaten og Akersgaten, tvers overfor Trefoldighetskirken.

Dr. Yngvar Nielsen forteller i sine erindringer følgende om familien Schilling:

•Toldbetjent, tidligere Løitnant Schilling bebodde en af Gaardens største Leiligheder. Hans Hustru, født Kaurin, en sjelden Skjønhed, var meget elskværdig mod Gaardens yngste Beboere, der var hendes Sønners Legekamerater. Det var navnlig Sønnene Carl og Peter (nu overretssagfører i Christiania), som deltog i Ungdomslegene».

Den 19. januar 1857 fikk han efter søknad avskjed i nåde, 63½ år gammel, med 600 Spd. i pensjon⁹ og 3 måneder senere døde han.

Gift i Christiansand 22. desember 1826 med *Engel Dorothea Kaurin*, f. i København 29. juli 1807, døpt der i Vor Frue Kirke 30/9 s. å., †

på Rigshospitalet i Christiania 30. oktober 1863, begr. der 5/11 s. å., datter av Toldcasserer i Christiansand *Peder Kaasbøl Kaurin* og hustru *Marie Christine Barclay*.

Toldcasserer Kaurin er født i Steigen i Nordland i august 1773, døpt der den 1/9 s. å., † i Christiansand 10/12 1849, begr. der 15/12 s. å., sønn av daværende sogneprest til Steigen, senere sogneprest til Sparbu, Henning Junghans Kaurin (1737—1797) og hustru Dorothea Susanne Rosenvinge.

Marie Christine Barclay er født i København 1779, døpt der i Vor Frue Kirke 16/9 s. å., død i Mandal 8/2 1858, begr. i Christiansand 13/2 s. å., datter av glassmester i Fiolstrædet i København Andreas Johan Barclay og hustru Engelke Walerius.

3 sønner og 4 døtre, se XVIII. slektsledd nr. 21—27.

XVII.13. *Gottlob Christoph Adolph Schilling* (M.XXVII.16), f. i Rendsburg i Holstein 28. juli 1795, døpt der i Garnisonsmenigheten (Rendsburg-Neuwerk) 5. august s. å., død i Christiania 18. juli 1886 nær 91 år gammel, begr. der på Christ Kirkegaard 21/7 s. å.

Om hans fødsel og dåp har faren notert følgende:

«Am Dienstag den 28. Juli 1795 des Morgens um 4 Uhr ist meine liebe Frau von ihrem 7ten Kinde, nähmlich einen Knaben, glücklich und wohl entbunden worden.

Oh, Du Allgütiger, nimm dieses neugeborenes Wesen, welches Dein Ebenbild trägt, in Deinem väterlichen Schutze, beschirme es wider alle Gefahr Leibes und der Seele, lass es aufwachsen und gross werden zum Nutzen seiner Mitbürger, zur Freude seiner Eltern und zu Deiner Ehre. Oh, allgütiger Gott, gieb ihm Weissheit, Verstand, Einsicht, damit er alles dasjenige zu meiden und fliehen lehre was ihm an seiner Seele und Leibes Wohlfart hinderlich, hingegen alles dasjenige wählen und ergreifen was ihm hier zeitlich und dort ewig glücklich machen möge. Amen.

Am 5ten August ward es darauf in der Baraque von Pastor Königsmann getauft und erhielt in der heiligen Taufe folgende Nahmen: Gottloeb Christoph Adolph.

Die Gevatter waren: Der Gouverneur von Reed, General der Cavallerie Kammerherr Ritter Caspar Hermann Gottloeb Graf von Moltke, der Generalmajor und Chef des zweiten Jüdischen Regim. Christoph Marquard von Lützwow. Der Major Christian Adolph von

22. Rittmester
Adolph Schilling
(1795—1886).

Beer von demselben Reg., die Frau Capt. Charlotte Amalia von Caroc, geb. Bauditz und das Fräulein Sophie Louise Amalie Feignet».

Han fikk altså et fornavn fra hver av sine faddere.

Elev ved Det Norske Militaire Institut fra 1807.¹ Ble Second-lieutenant i Cavallerie-Brigaden den 28. desember 1814.¹ Ble da visstnok ansatt ved Trøgstadske kompani.

Nevnes som uttrådt à la suite i månedslistene for 31/12 1815, 31/1 1816, 31/7 1816, 31/12 1816, 31/1 1817, 31/7 1817 og 31/12 1817.²

Ved gjennomføringen av den nye hærordning ble han fra 1/1 1818

23. *Eleonore Schilling, f. Berg (1811—1845).*

plasert i nummer igjen ved det Aggershusiske Ridende Jæger-Corps som eldste Second-Lieutenant i Cavallerie-Brigaden.³

Den 12. februar 1818 ble han Premier-Lieutenant ved Næsiske Escadron.⁴ Den 15. juli 1829 ble han Second-Ritmester ved den Ullensagerske Escadron.⁵ Kom tilbake igjen som Second-Ritmester ved Næsiske Escadron og ble 2. august 1842 utnevnt til Ritmester og Chef for den Ringsagerske Escadron av det Oplandske Ridende Jæger-Corps.⁶ Den 28. juni 1843 ble han chef for Stangeske Escadron.⁷ Her bodde han på chefsgården Vestre Ihle i Stange i over 20 år.

Den 14. mai 1864 fikk han etter søknad avskjed i nåde med en årlig

pensjon på 400 Spd.⁸ Ved folketellingen den 31. desember 1865 bodde han fremdeles på chefsgården Vestre Ihle, men har antagelig overlatt gården i april 1865 til sin efterfølger. Han ble ennu et par år boende i Stange, antagelig på Vestre Ihle, for i september 1866 bekjentgjør han fra Stange at hans søster Lotte var død der i hans hus den 27. august 1866.⁹ Kort tid efter flyttet han til Christiania, hvor han ble boende til sin død.

Gift i Vor Frelzers kirke i Christiania 26. november 1830 med sin 16 år yngre søsterdatter *Eleonore Sophie Catharina* («*Nora*») *Berg*, (XVIII.10), f. i Christiania 18. januar 1811, døpt der i Vor Frelzers kirke 30/1 s. å., † hos sin mor i Rådhusgaten 28 i Christiania av tæring den 4. februar 1845, 34 år gammel, begr. på Christ kirkegaard 11/2 s. å., datter av boktrykker i Christiania *Niels Jørgen Berg* (1779—1834?) og hustru *Lotte Schilling* (1786—1866), se foran XVII.8. 2 sønner og 4 døtre, se XVIII. slektsledd nr. 28—33.

XVII.14. *Dorothea Elisabeth Friederica Louise Antoinette* («*Lise*») *Schilling* (M.XXVII.17), f. i Rendsburg i Holstein 21. juli 1797, døpt der i Garnisonsmenigheten 29. juli s. å., død i Christiania 16. februar 1865, 67½ år gammel, begr. der på Vor Frelzers kirkegård 21. februar s. å.

Om hennes fødsel og dåp har faren notert følgende:

«An. 1797 am Freitag den 21. Juli des Morgens gegen 6½ Uhr wurde meine liebe Frau glücklich und wohl von ihrem 8ten Kinde, eine Tochter, entbunden.

Gott, der Geber alles Gutes, nehme Dich Neugebohrne in seinen väterlichen Schutz und gebe Dir alles dasjenige was nach Seiner weisen Einsicht zu Deinem zeitlichen und ewigen Wohl abzweckt. Er lasse Dich ferner heranwachsen zu seiner Ehre zur Freude deiner Eltern und zum nachahmlichen Beispiel an Tugend und Rechtschaffenheit nebst Gute des Herzens deiner Nebenmenschen. Erhöre Du mich, gütiger Gott, um die Menschenwerdung Deines Sohnes, und Heilands und Erlösers Jesu Christie Willen. Amen.

Sie wurde darauf den 29. desselben Monats Nachmittags von dem Pastor Königsmann in unserer Baraque getauft, und erhielt in der heiligen Taufe folgende Nahmen: *Dorothea Elisabeth Friederica Louise Antoinette*.

24. *Lise Hirsch,*
f. Schilling
(1797—1865).

Die Gevatter waren: Die Frau Oberstlieutenantin Catharina Elisabeth von Gedde geboren Quist. Anna Dorothea Ernestina, Baronesse von Goertz, Conventualin im Schleswigischen Kloster. Louise Sophie Charlotte von Bauditz, Tochter von Oberst Bauditz vom zweiten jüdischen Reg. Moritz Friedrich von Heinen, Oberst beim Holsteinischen Inf.Reg. Major Ferdinand Anthon von Mechlenburg beabschiedigt und Christian Friedrich de la Porte, Capt. beim Holsteinisch. Inf.Reg.

∞ den 29. mai 1830 med sin avdøde søster «Mally»s mann krigsråd *Christian Leuthäuser Hirsch* (1789—1868). Se nærmere om ham under XVII.11. Ifølge tradisjonen ble de viet på den overbyggede

veranda på Frogner hovedgaard (nu bymuseet) av sogneprest Kjerschow.

2 barn, se XVIII. slektsledd nr. 34—35.

XVII.15. *Isidor Sophia Christine Schilling* (M.XXVII.267),

f. i Rendsburg i Holstein 22. juni 1799, døpt der i Garnisonsmenigheten 25. juni s. å., † i Christiania i mai 1800, 11 måneder gammel, begr. på Christ kirkegård 30. mai s. å.

Om hennes fødsel og dåp har faren notert følgende:

«Den 22ten Juni 1799 Abends 9¼ Uthr ist meine Frau glücklich und wohl von ihrem 9ten Kinde, eine Tochter, entbunden. Gott nehme es in seinem väterlichen Schutze und gebe es alles dasjenige was zur Seele und Leibes Heil dient und nützlich sein möge. Er der Allerschönste beschirme es und lasse es heranwachsen zu Seiner Ehre und Freude seiner Eltern.

Die Gevatter waren: Frau Feldzeugschreiberin Isidor Margaretha Lundt, Fräulein Sophia Nicoline von Leonhardt, Herr Capitaine Christian Heinrich v. Krabbe.»

XVII.16. *Cæsarine Francisca Schilling* (M.XXVII.268),

født i Christiania 20. august 1801, døpt der i Slots- og garnisonskirken på Akershus 18/9 s. å., død i Christiania i september s. å. 5 uker gammel, begr. der. på Christ kirkegård 27. september s. å.

Faddere var: Fru Generalinde Stincken Sehested, Madame Collet, Frøken Hesselberg, Oberstlieutnant Bielefeldt, Major Colbjørnsen og Major Hegermann.

XVII.17. *Jacobine Friderica («Bine») Schilling* (M.XXVII.18),

f. i Christiania 24. august 1802, døpt der i Gamle Aker kirke 17/9 s. å., død i Mandal 26. august 1877, begr. der 1/9 s. å.

Faddere var: Fru . . . Favin, Fru . . . Krieger, Frk. Schmidt (biskopens datter), Generalkrigscommissair G. K. C. von Haxthausen, Major Broch av Artilleriet og Cornet Carl Bielefeldt.

Farens notater vedkommende hennes dåp er delvis borte, men konkluderer med følgende ønske:

«Überschützt Du gnadenreicher Gott! dieses Kind, welches nun in Deinem Bunde aufgenommen mit allen Gaben Seelen und Leibes,

gieb es Glück, Heil und Seegen zu allen Unternehmungen und lasse es merklich verspüren dass Du dasselbe Deinem väterlichen Schutze gedeihen lässt.»

Gift i foreldrenes hjem i Christiania (kgl. bevilling) 6. november 1829 med *Carsten Balthazar Conradi*,¹ f. i Fredrikshald 18. desember 1799, døpt der 13/5 1800, død i Sandefjord 2. juli 1862, 63½ år gammel, begr. ..., sønn av postmester i Fredrikshald *Johan Christian Conradi* (1754—1821) og 1. hustru *Christine Schmidt* (1761 — ca. 1802/07).

Examen artium 1822. Ble i 1825 ansatt i Justisdepartementet som kopist. Cand. jur. med laud 1827. Fullmektig i Justisdepartementet i 1828. Brigadeauditeur ved Artilleri-Brigaden i 1829. Ble 1833 assessor i Bergens Stift Overret. Utnevnt til byfoged i Bergen 11/9 1839. Ble 15/8 1849 sorenskriver i Lier, Røken og Hurum, og ble i dette embede til sin død.

Stortingsrepresentant for Bergen 1836—37 og 1839. Ble 1/5 1837 valgt til en av de «Deputerede Borgere» i Bergen, og innehadde dette verv til han 3/11 overtok byfogedembedet. Han var den annen embedsmann blant de deputerede borgere i Bergen.²

1 sønn og 2 døtre, se XVIII slektsledd nr. 36—38.

XVII.18. *Franziska Eleonora Schilling* (M.XXVII. 269),

født i Christiania 3. november 1803, døpt der i Akershus Slottskirke 7. desember s. å., † i Christiania ca. 1. desember 1805, 2 år gammel, begr. der på Christ kirkegård 9. desember s. å.

Om hennes fødsel og dåp har faren notert følgende:

«Donnerstag den 3. November 1803 Morgens 6 Uhr wurde meine Frau von ihrem 12ten Kinde, eine Tochter, glücklich entbunden. Oh, Schöpfer und Erhalter aller Wesen, nimm diese Pflanze, welche Du uns geschenkt hat in Deinem gnadenreichen Schutz, lasse es aufwachsen zu Deiner Ehre, den Menschen Wohl und unser alle Freude. Am Donnerstag d. 7. Decbr. wurde sie darauf in der Schlosskirche von Pastor Keyser durch die heilige Taufe der christlichen Kirche einverleibt und bekam die Namen: Franziska Eleonora.

Die Gevatter waren: die Frau Generalleutnantin von Wackenitz, die Frau Majorinn von Broch v. d. Artillerie, Fräul. Ullrika von Haxthausen, der Kammerherr Bernt Anker, Generalmajor von Heinen und Oberst von Lowzow.»

XVII.19. *Sophie Caroline Schilling* (M.XXVII.270),

f. i Christiania 6. mars 1805, døpt der i Akershus Slottskirke 5. april s. å., død i Christiania ca. 1. desember 1805, 9 måneder gammel, begr. der på Christ kirkegård 6. desember s. å.

Om hennes fødsel og dåp har faren notert følgende:

«Mittwoch d. 6. März 1805 Morgens 4½ Uhr wurde meine Frau von ihren 13ten Kinde, eine Tochter, glücklich entbunden. Den 5ten April in der Schlosskirche von dem Pastor Keyser getauft und erhielt in der heiligen Taufe die Nahmen Sophie Caroline.

Die Gevatter waren: Die Frau Generalin von Thome, Frau Artilleriecapt. von Aamodt (Conradine Dunker) und Fräul. Høier, der Präsident Bull, Told-Procureur Omsen und Artilleriecapt. von Schiött. Oh, Du gnadenreicher Gott, der uns diese Pflanze gegeben hat, erhalte sie, lass ihr gross werden an Tugend und reichen Seelengaben zur Freude ihrer Eltern und Erbauung aller derer, die ihr kennen.»

XVIII SLEKTSLEDD

A.

Boktrykker Niels Jørgen Berg og hustru Lotte Schillings (XVII.8) barn, XVIII.9—11:

XVIII.9. *Jens Friderich Berg,*

f. i Christiania 10. august 1807, døpt der i Vor Frelzers kirke 20/8 s. å., † i Kragerø 23. september 1847, 40 år gammel, begr. der 28. september s. å.

Cand. theol. og førstelærer ved Borgerskolen i Kragerø. Gift på Bærø ved Kragerø (vgl. bevilling) 12 juli 1844 med *Randine Johanne Duus*. Ingen barn.

XVIII.10. *Eleonore Sophie Catharina («Nora») Berg,*

f. i Christiania 18. januar 1811, døpt der i Vor Frelzers kirke 30/1 s. å., † i Christiania 4. februar 1845, 34 år gammel, begr. der på Christ Kirkegård 11/2 s. å.

Gift i Vor Frelzers kirke i Christiania 26. november 1830 med sin morbror, Ritmester *Adolph Schilling* (XVII.13).

XVIII.11. . . . *Berg,*

f. . . . , † 1814?

B.

Krigsraad Christian Leuthäuser Hirsch og 1. hustru Mally Schillings (XVII.11) barn, XVIII.12—20:

XVIII.12. *Magna Christine Charlotte Hirsch,*

f. i Christiania 8. mai 1813, døpt der i Akershus Slotskirke 9/7 s. å., † i Christiania 24. mai 1815, 2 år gammel, begr. der på Christ kirkegård 29. mai s. å.

XVIII.13 *Patroclus Jacob Frederik August Hirsch,*

f. i Christiania 1. januar 1815, døpt der i Akershus Slotskirke 2/2 s. å., † på gården Lindstad i Stange 17. august 1887, 72 år gammel, begr. i Stange 22/8 s. å.

Lege.

Gift i Hurum 9. august 1841 med *Caroline Brenmehl*.
Efterslekt.

XVIII.14. *Frederik Christian Amalius Hirsch*,
f. i Christiania 4. august 1816, døpt der i Akershus Slotskirke
6/9 s. å., † i København 24. september 1903, 87 år gammel, begr. i
Kristiansand 3. oktober s. å.

Lege.

Gift i Eid i Nordfjord 12. april 1848 med *Edle Sophie Lie*.
Efterslekt.

XVIII.15. *Eleonore Constantia («Constance») Thalette Hirsch*,
f. i Christiania 15. juli 1818, døpt der i Akershus Slotskirke 11/7
s. å., † i Kristiania 29/7 1896, 78 år gammel, begr. på Christ kirke-
gård 3/8 s. å.

Ugift. Verksmesterinde på Kristiania kvindelige Tugthus.

XVIII.16. *Franziskus Wilhelm Waldemar Hirsch*,
f. på gården Dal i Aker 18. november 1821, døpt i Christiania i
Akershus Slotskirke 12/2 s. å., † i Minnesota, USA, 17. januar 1862,
40 år gammel.

Farmer i Minnesota.

Gift i Minnesota ca. 1852 med «en Pige fra Toten».

Efterslekt?

XVIII.17. *Eleonore («Nora») Jacobine Frederike Hirsch*,
f. på gården Dal i Aker 27. oktober 1823, døpt i Oslo (Hospitals)
kirke 7/3 1824, † i Kristiania 21. oktober 1911, begr. på Christ kirke-
gård 26. oktober s. å.

Ugift.

XVIII.18. *Magna Kristine Marie Hirsch*,
f. på gården Dal i Aker 6. juni 1825, døpt i Oslo (Hospitals) kirke
16/6 s. å., † på gården Tårvig ved Lillesand 27. mai 1856, nær 31 år
gammel, begr. i Lillesand 4/6 s. å.

Lærerinne. Ugift.

XVIII.19. *Sophus Conrad Christian Hirsch*,

f. på gården Dal i Aker 8. februar 1827, døpt i Oslo (Hospitals) kirke 13/5 s. å., † i San José i California, USA, 24. november 1894, begr. der.

Kjøpmann i San José.

Gift (i Aker?) ca. 1850 med *Anna Olsen (Algren?)*.

Efterslekt.

XVIII.20. *Amalie («Mally») Henriette Wilhelmine Johanne Hirsch*,

f. på gården Dal i Aker 2. desember 1828, døpt i Oslo (Hospitals) kirke 2/8 1829, † i USA.

Gift i Luther Valley i Rock Prairie i Wisconsin ca. 1852 med snekker Ole Rasmussen. Efterslekt.

C.

Overtoldbetjent Fritz Schilling (XVII.12) og hustru Engel Kaurins barn, XVIII.21—27:

XVIII.21. *Eleonore Christine («Nora») Schilling (M.XXVIII.361)*,

f. i Christiania 3. desember 1827, døpt der i slotts- og garnisonskirken på Akershus 18/1 1828, angivelig † i Christiania av kolera den 8. september 1853, nær 26 år gammel.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: Generalmajorinde Schilling. Madam Berg (XVII.8), Bogtrykker Bergs fraskildte Hustru. Frøken Lise Schilling (XVII.14). Krigsraad, Regnskabsfører i Ingenieurbrigaden Christian L. Hirsch, Student (Jens) Berg (XVIII.9) og Barnets Fader.

XVIII.22. *Fredrikke Amalia («Mally») Schilling (MXXVIII.51)*,

f. i Christiansand 23. juli 1829, døpt der 23/9 s. å., † i Kristiania 1. juni 1918, nær 89 år gammel, begr. der på Vestre Gravlund 7. juni s. å.

Faddere var: Fru Marie Kaurin, frøken Elisabeth Schilling (XVII.14), general (Christian Ditlef Adolph) Arenfeldt, oberstløytnant (og sjef for Kr.sandske gevorbne Musketer-Corps Johan Nathanael)

Holfeldt, kaptein (Johan Jørgen) Broch, kasserer Kaurin og kirurg Eggers.

Hun ble konfirmert i Gamle Akers kirke 5. oktober 1845, som nr. 1 med vidnesbyrd «særdeles godt».

∞ i København 7. mai 1859 med *Otto Martin Friedrich Bade*, f. i Wismar i Mecklenburg 28. mai 1834, † i Kristiania 12. november 1912, begr. på Vestre Gravlund 18/11 s. å., sønn av kjøpmann og skipsreder i Wismar *Ludwig Carl Wilhelm Bade* og hustru *Camilla Herrfeldt*.

Han var 20 år gammel da han i 1854 kom til Christiania, hvor han hadde fått ansettelse i bank- og trelastfirmaet A. Grüning & Co. Da dette få år senere ble oppløst, ble han ansatt hos Carl E. Rønneberg & Sønner i Alesund. I 1864 kom han på ny til Christiania etter at han da i flere år hadde oppholdt sig i utlandet. Fra 1864 til 1872 var han kontorsjef hos Ths. Heftye & Søn. 28. mai 1872 etablerte han egen forretning, hvor han bl. a. som generalagent representerte det store sjøforsikringsselskap «Schweizerische Lloyd» inntil dette likviderte i 1883, og var dessuten generalagent for «Det nye Danske Brandforsikringsselskab».

Tysk visekonsul 1868—1873, portugisisk konsul fra 1884 til han i april 1889 frasa seg vervet.

Ridder av den prøisiske Røde Ørns Orden, av den portugisiske Christus Orden og av den portugisiske Conception Orden.

2 sønner og 4 døtre, se XIX. slektsledd nr. 1—6.

XVIII.23. *A g n e s Charlotte Constance Schilling* (M.XXVIII.55), f. i Christiansand 7. april 1831, døpt der 14/9 s. å., † i Christiania 1. juli 1882, 51 år gammel, begr. på Vor Frelers Gravlund 7. juli s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: Fru (Marie) Kaurin, Moderen, Assessor Nannestad, Advokat Hielm, Lieutenant Dietrichson og Magasinforvalter Fleischer.

Ugift. Hadde i sine unge år et anfall av sinnssykdom, men kom sig igjen.

Ved pinsetider 1882, da hun var 51 år gammel, var hun en tur på Hedemarken. Der ble hun «med et aldeles vanvittig, saa hun med

Tvangstrøie paa maatte føres til Christiania», hvor hun så døde en måneds tid senere.

XVIII.24. *Jacob Fredrik («Fritz») Schilling* (M.XXVIII.52), f. i Christiansand 7. april 1833, døpt der 8/9 s. å., † i Kristiania 13. juli 1904, 71 år gammel, begr. der på Vestre Gravlund 18/7 s. å.

Faddere var: Fru (Marie) Kaurin, Jomfrue Susanne Pram Kaurin, Kjøbmand Langfeldt, Kjøbmand Hartmann og Toldebtjent Conradi.

Som ung mann dro han til København for å utdanne sig til arkitekt. Der lærte han murerhåndverket og gjennomgikk samtidig Kunstakademiet i årene 1853—1857. Det første halvannet år gjennomgikk han «Architektonisk Forberedelsesklasse». De to siste skoleår kaltes første og annen «Bygningsklasse».

Efter endt utdanning ble han assistent hos arkitekt i København, Johan Andreas Stillmann, som var gift med kgl. solodanserinne Laura Stillmann, f. Stramboe. I dette hjem traff han fru Stillmanns søster, som senere ble hans hustru.

Han bygde sig eget hus i Glostrup utenfor København og virket som byggmester og arkitekt i København og omegn. Efter den store Bragernesbrannen i 1866 ble han oppfordret til å flytte dit, hvilket han gjorde ca. 1868. Et par år senere flyttet han til Christiania hvor han bygget St. Olavs gate 5, som han eide til sin død. I Christiania bygget og eide han også Oscars gate 35, 37, 39, 41, og 43, populært kalt «Schillingmagasinet», og Oscars gate 32. I 1883/84 ombygget han Oslo bispegård sammen med arkitekt Thrap-Meyer. Han bygget også adskillig utenbys.

∞ i København 10. april 1857 med *Caroline Sophie Stramboe*, f. i København 6. august 1832, † i Kristiania 20. oktober 1912, begr. på Vestre Gravlund 24/10 s. å., datter av kgl. solodanser ved Det kgl. Theater i København *Johann Adolph Frederik Stramboe* (f. i København 28. august 1801, † samme sted 25. juli 1850) og hustru, figurantinde ved Det kgl. Theater, *Sophie Frederikke Svanemann* (f. i København 24. desember 1803, † samme sted 4. oktober 1865).

3 sønner og 4 døtre, se XIX. slektsledd nr. 7—13.

XVIII.25. *Cathinka Emilie Schilling* (M.XXVIII.54),

f. i Christiania 26. august 1836, døpt i Vor Frelzers kirke 9. april 1837, † i Kristiania 15. april 1901, begr. på Vor Frelzers Gravlund 22. april s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: Generalinde Schilling, Madame Berg (XVII.8), Jomfru (Constance) Hirsch (XVIII.15), Kaptein d'Aubert, Maler Flintoe, Student Kaurin.

∞ i Vor Frelzers kirke i Christiania 7. mai 1873 med *Didrich Hagelsteen Friele*, f. i Bergen 25. juli 1833, døpt der i Korskirken 8. september s. å., † på Ljan i Østre Aker 3. september 1896, begr. på Vor Frelzers Gravlund 8/9 s. å., sønn av kjøpmann i Bergen *Herman Friele* (f. i Bergen 8/4 1806, † der 29/2 1836) og hustru *Pernille Elisabeth Hagelsteen* (f. i Bergen 23/11 1802, † i Vestre Aker 9/8 1878).

Han ble student 1853, tok ex.philos og ble cand. jur. 1857. Den 17. juni s. å. utnevntes han til kopist, og 5. mai 1875 ble han kgl. fuldmægtig i Marine og Post-Departementet. Senere ble han kgl. fuldmægtig i Poststyrelsen.

Ingen barn.

XVIII.26. *Carl Johan Schilling* (M.XXVIII.53),

f. i Gamlebyen i Christiania 9. januar 1840, døpt i Oslo (Hospitals) kirke 31. mai s. å., † i Keighley i Yorkshire i England 17. januar 1925, 85 år gammel, begr. på Keighley kirkegård.

Faddere ved hans dåp var: Toldinspecteur Due, Advokat Rolfsen, Lieutenant Kaurin, Fru Thillesen, Fru Buch, Jfr. Kaurin.

Fjorten år gammel gikk han ut av skolen for å dra til sjøs. Her passerte han gradene, og 25 år gammel var han skipper. Han hadde da bl. a. seilt på Østersjøen, Svartehavet, New York, New Orleans, Quebec og Montreal. I de følgende 5 år seilte han på Ostindia og Burma.

Helt fra barndommen hadde han hatt en sterkt religiøs innstilling. Som skipper holdt han hver søndag andakt med besetningen og leste for dem av Luthers prekener.

Høsten 1870, da han var vel 30 år gammel, giftet han seg med en

engelsk dame og slo sig ned i hennes fødeby, Keighley i Yorkshire, hvor han drev fabrikkvirksomhet sammen med sin svigerfar. Da han i 1912 var 72 år gammel, trakk han seg tilbake fra virksomheten, men ble boende i Keighley til sin død.

Efter at han i 1870 hadde slått sig ned i Keighley, sluttet han sig til den anglikanske statskirke, men av forskjellige grunner gikk han senere over til metodismen og sluttet sig med sin familie til Wesleyan Methodist Church. Her innehadde han efterhånden flere tillitsverv. Han var således «Class Leader», «Teacher» og til slutt «Superintendent» ved Devonshire Park Chapel's søndagsskole, og var tilknyttet denne skole i alt i 16 år. Han var kjent for sin store bibelkunnskap og kunne på stående fot sitere lange avsnitt. Han skildres for øvrig som en mann «with that openness of disposition and breeziness of spirit one associates with the profession of a sailor».

∞ i Keighley Parish Church 31. oktober 1870 med *Ellen* («Nelly») *Thompson*, f. i Keighley 15. april 1850, † samme sted 30. mai 1932, datter av fabrikkeier (mill-owner, spinning & weaving) *William Thompson* og hustru *Catherine Carr*.

4 sønner og 2 døtre, se XIX. slektsledd nr. 14—19.

XVIII.27. *Peter Gottlieb Schilling* (M.XXVIII.56),

f. i Christiania 5. desember 1844, døpt i Oslo (Hospitals) kirke 13/7 1845, † i Kristiania (i Solligt. 1) 17. januar 1904, begr. på Vor Frelzers Gravlund 22/1 s. å.

Ved dåpen hadde han følgende faddere: Mad. Ring, Frøken Ryberg, Fru Rolfsen, Statsrevisor Daae, Pastor Hald, Cand. jur. Dybdahl.

I en liten autobiografi, skrevet ca. 1885, forteller han følgende om sine yngre år:

«Jeg, Peter Gottlieb Schilling, født 5. December 1844 i Christiania, døbt i Oslo Kirke den 13. Juli 1845, confirmeret 30te September 1860 i Trefoldighedskirken i Chra., blev Student ved Chra. Universitet 2den September 1864, tog juridisk Embedsexamen med Haud i Juni 1870, blev Fuldmægtig hos Foged Thorsen i Hallingdal fra April 1871 til Juni 1872, blev Sagfører paa Gjøvik fra Septbr. 1872 til 31te Juli 1879, flyttede derfra 1ste August 1879 som Sagfører til Christiania, hvor jeg tillige er Secretær i Akers Fattigkommission. Videre blev jeg 1ste August 1867 Secondlieutenant uten fast Løn og stod

25. Overrettsagfører
Peter G. Schilling
(1844—1904).

som saadan i Bergenske Infanteribrigade, gjorde Garnisonstjeneste i Bergen fra August 1867 til Februar 1868, exercerede ved Bergens Bataljon paa Aarstad ved Bergen i Sommeren 1868, siden i Sommerne 1869, 1870 og 1872 ved Fjordenes Bataljon paa Eid i Nordfjord, efter hvilken Tid min Militærtjeneste var udtjent.»

Han hadde egen sakførerforretning i Kristiania fra 1. august 1879 til sin død i 1904.

I 1891 ble han syk av sukkersyke. 11 år senere, i 1902, fikk han koldbrann i høyre ben og måtte la det amputere. Operasjonen ble utført av hans barndomskamerat fra Maltheby, dr. Alexander Malthe. Amputasjonen ble foretatt 6 cm overfor ankelen og uten bedøvelse på grunn av svakt hjerte. Han levde ennu ca. 2 år og måtte i denne tid delvis bruke kunstig ben.

∞ i Vestre Aker kirke 14. juni 1877 med *Ida Kathinka Hansen Bakke*, (f. 14. juni 1854, † 9. februar 1939).

Hennes ahnetavle ser slik ut:

I. *Probant.*

Ida Kathinka Hansen Bakke, f. på Øvre Bakke i Nydalen 14. juni 1854, døpt i Vestre Aker kirke 6/8 s. å., † i Oslo 9. februar 1939, begr. på Vor Frelzers Gravlund 13/2 s. å.

II. *Foreldre.*

1. Brukseier på Bakke Mølle i Nydalen, *Edvard Hansen Bakke*, f. på Øvre Bakke i Nydalen 19. oktober 1826, døpt i Gamle Aker kirke 26/11 s. å., † på Øvre Bakke 11. mars 1906, begr. ved Vestre Akers kirke 17/3 s. å.

∞ i Sørums kirke 10. september 1853 med

2. *Anne Maria Berntsdatter Østbye*, f. på Søndre Østby i Sørums kirke 22. juni 1827, døpt i Sørums kirke 8/7 s. å., † på Øvre Bakke i Nydalen 23. oktober 1899, begr. ved Vestre Aker kirke 30/10 s. å.

III. *Besteforeldre.*

1. Brukseier på Bakke Mølle i Nydalen *Jens Hansen (Bakke)*, f. på Stumlien i Biri 21. mai 1785, døpt i Biri kirke 29/5 s. å., † på Øvre Bakke i Nydalen 20. april 1852, begr. ved Gamle Aker kirke 28/4 s. å.

∞ i Gamle Aker kirke 28. mars 1815 med

2. *Kari Nielsdatter Flaaten*, f. på Ø. Flaaten i Andebu i Jarlsberg 26. april 1789, døpt i Andebu kirke 3/5 s. å., † på Øvre Bakke i Nydalen 2. april 1858, begr. ved Gamle Aker kirke 13/4 s. å.

3. Gårdbruker *Bernt Hansen Østbye*, f. på Søndre Østby i Sørums kirke 1. juli 1794, døpt i Sørums kirke 9/7 s. å., † på Søndre Østbye 26. april 1834, begr. i Sørums kirke 5/5 s. å.

∞ i Nes . . . med

4. *Inger Hansdatter Stensboddning*, f. på Fyri i Nes på Romerike i september 1796, døpt i Nes kirke 2/10 s. å., † på Søndre Østby i Sørums kirke 27. september 1866, begr. i Sørums kirke 5/10 s. å.

IV. *Oldeforeldre.*

1. Gårdbruker *Hans Hansen Stumlien*, f. på Kjendsjordet i Torpa i oktober 1743, døpt i Torpa 14/10 s. å., † samme sted 19. september 1824.

∞ med

2. *Anne Hansdatter*, f. . . . , † på Stumlistuen i Biri før 1814.

3. Gårdbruker *Niels Halvorsen Flaaten* («Adschim»).

∞ i Andebu 26. mars 1778 med

4. *Elen Christensdatter Kleppan*.

5. Gårdbruker *Hans Taraldsen Østbye*, f. på Lystad i Sørum 1758,

† på Søndre Østby i Sørum 14. februar 1836, begr. i Sørum 27/2 s. å.

∞ i Fet 27. desember 1780 med

6. *Marie Baardsdatter Skaarer*, f. på Teigen i Rælingen i april 1763, døpt i Fet kirke 24/4 s. å., † på Søndre Østby i Sørum 30. oktober 1802, begr. i Sørum 9/11 s. å.

7. Gårdbruker *Hans Hansen Stensbodding*, f. på Stensbodding i Udnes sogn, Nes på Romerike, i desember 1766, døpt i Udnes kirke 4. søndag i advent s. å., † . . .

∞ i Nes på Romerike 2. januar 1793 med

8. *Aase Gudbrandsdatter Fyri*, f. på Fyri i Nes på Romerike i november 1770, døpt i Nes 2/12 s. å., † på Stensbodding 22. desember 1843, begr. i Nes 4/1 1844.

Overretssakfører Peter Gottlieb Schilling og hustru hadde 3 sønner og 4 døtre, se XIX. slektsledd nr. 20—26.

D.

Rittmester Adolph Schilling (XVII.13) og hustru Eleonore Bergs (XVIII.10) barn, XVIII.28—33:

XVIII.28. *Charlotte Eleonore Catharine Schilling* (M.XXVIII.78),

f. på Fødselsstiftelsen i Christiania 15. september 1831, døpt der 10. oktober s. å., † i Christiania 6. november 1838, 7 år gammel, av nervefeber, begr. på Christ kirkegård 10. november s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: Generalinde Schilling, Madame Ring, Frøken E. Sørenssen (bispens datter), Jomfrue S. Berg, Generalmajor Schilling, Oberstlieutenant Hagemann, Auditeur (Carsten B.) Conradi, Musiklærer Wetterstrand, Studiosi Berg & Kraft.

XVIII.29. *Emilie Jacobine Frederike Schilling* (M.XXVIII.362),

f. på Fødselsstiftelsen i Christiania 29. november 1832, døpt der 3. desember s. å., † i Christiania 17. desember 1832, 19 dager gammel, av et krampetilfelle, begr. på Christ kirkegård 20. desember s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: Generalinde Schilling, Madame Berg, frøken Schjelderup, Jomfrue Berg, Generalmajor Schilling, Brigadelæge Schenk, Sognepræst Stockfleth, Studiosus jur. Christian Hanssen.

XVIII.30. *Jacob Frederik («Fritz») Schilling* (M.XXVIII.49),

f. i Rådhusgaten 28 i Christiania 7. januar 1834, døpt i Slots- og Garnisonskirken på Akershus 1. mai s. å., † på Drivstuen på Dovre 9. april 1873 som følge av en ulykke, 39 år gammel, begr. ved Dovre kirke 18/4 s. å.

Faddere var: «Generalinde Cæserine Eleonora Christine Schilling, Fru Kaja v. Aphelen, Enke efter afg. Justissecretair v. Aphelen, Frøken Julie Sørensen, Professor Sørensens Datter, Generalmajor J. F. Schilling, Corps Major H. J. Birch, Student Oluf Borch Schouboe Kaurin, Søn af Toldkasserer Kaurin.»

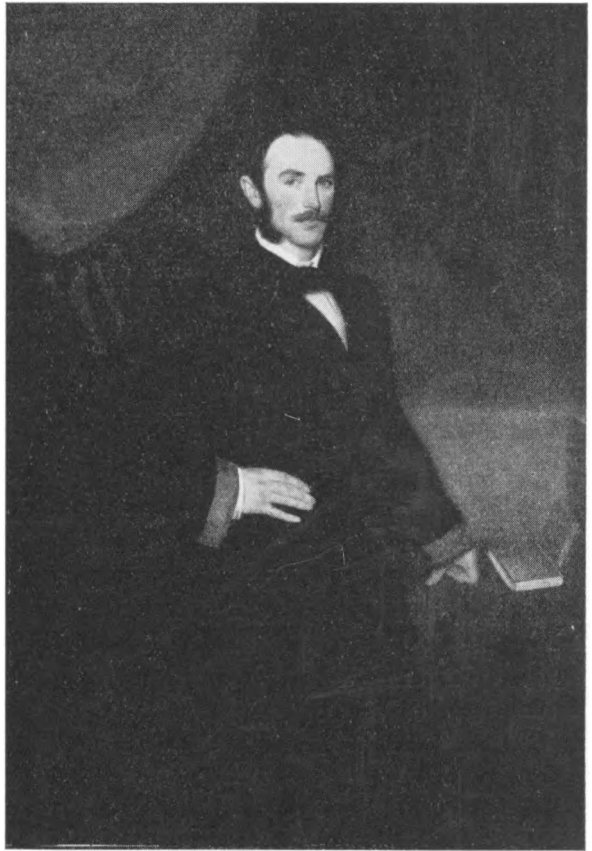
Han utdannet sig først som veterinær og ble ferdig med denne utdannelse i 1856. I årene 1858—1860 studerte han forstvitenskap i Giessen, og ble 1860 ansatt som forstassistent i Tana. Han var den første forstmann som kom til Øst-Finnmark. I Tana var han en tid ordfører i Tana fattigkommisjon.

I 1868 ble han forstassistent i Ofoten og i 1869 forstassistent i Christians Amt. Her bodde han på gården Landheim på Dovre.

I Trondhjems Stiftsavis for 12. april 1873 finnes følgende notis:

«Om Aftenen den 4de ds. hændte den Ulykke, at Forstassistent Schilling paa en Embedsreise paa Drivdalschausseen mellem Kongsvold og Drivstuen blev rammet i Hovedet af en fra det overhængende Fjeld nedstyrtende Sten. Han reiste alene og blev om Aftenen funden paa Ulykkesstedet og bragt til Drivstuen, hvortil vedkommende Distriktslæge hentedes strax om Natten. Han fandtes bevidstløs, og ved Lægeundersøgelsen befandtes det at han havde faaet en voldsom Hjernerystelse tilligemed betydelige Brud af Hjerneskillen paa høire Side af Baghovedet, hvor der er et langt Saar, hvorigjen-

26. Forstassistent
Fritz Schilling
(1834—1873).

nem sees Bruddet og den blottede Hjerne. Hans Tilstand skal være meget mislig og yderst tvivlsom.»

Der hvor ulykken skjedde, var det en sving på veien, og denne kaltes i mange år senere for Schilling-svingen.

∞ i Tana kirke i Finnmark 25. september 1865 med *Amalie Judithe Schanche*, f. på handelsstedet Hopseidet i Kjøllefjord i Finnmark 14. mars 1830, døpt i Kjøllefjord 12. september s. å., † i Kristiania 6. oktober 1902, 72 år gammel, begr. på Vestre Aker kirkegård 14/10 s. å., datter av privilegert gjestgiver og handelsmann på Hops-

27. *Halfdan Schilling*
som barn.

eidet i Finnmark *Johan Garmann Schanche* (1778—1840) og hustru *Else Sophie Vahl* («de Vahl») (1794—1878). Han var først privilegert gjestgiver og handelsmann på Guldholmen i Tana, som han i 1810 kjøpte av regjeringen, men overtok Hopseidet etter svigerfarens død.

Johan Garmann Schanche var født på Augvaldsnes prestegård i prestegård i Ryfylke 28. august 1778, som sønn av sogneprest til Augvaldsnes *Carsten Henrik Schanche* (1744—1789) og hustru *Karen Marie Garmann* (1756—1808), og døde på Marienlund i Tana 30. september 1840. Han var gift i Tana kirke 20. september 1810 med

Else Sophie Vahl, f. i Hammerfest 3. mars 1794, døpt der 31/5 s. å., som datter av privilegert gjestgiver og handelsmann på Hopseidet i Finnmark *Isach Andreas Vahl* («de Vahl») (1749—1828)¹ og hustru *Else Sophie Schøning* (1759—1841), og døde på Birkelund i Tana 7. februar 1878, begr. i Tana 16/2 s. å. På grunn av sin hjelpsomhet mot lappene fikk hun æresnavnet «Finnernes Moder».

I mars 1877 bevilget Stortinget kr. 480,— pr. år som pensjon til forstassistent Schillings enke. Herav skulle kr. 180,— falle bort når yngste barn fylte 18 år.

3 barn, se XIX. slektsledd nr. 27—29.

XVIII.31. *Carl Halfdan* («*Don Charles-Joseph-Marie*») *Schilling* (M.XXVIII.13), f. i sin mormors hus i Rådhusgaten 28 («Borgen») i Christiania 9. juni 1835, døpt der i Slotts- og Garnisonskirken på Akershus 9/7 s. å., † i Barnabiterklostret i Mouscron i Belgia 2. januar 1907, 71 ½ år gammel, begr. der på klosterkirkegården 5. januar s. å. Kisten ble overført til et gravsted i barnabiternes klosterkirke 24. mars 1936.

28. Halfdan Schilling
ca. 13 år gammel.

Ved dåpen hadde han følgende faddere: «Fru Engel Schilling, Overtoldbetjent Johan Fredrik Schillings Hustru, Jomfru Hedvig Theiste hos Generalmajor Schilling, Generalmajor Schilling (XVI.8) og Cand. theol. Jens Berg (XVIII.9).»

Sommeren 1843, da Halfdan var 8 år gammel, ble faren sjef for Stangeske Eskadron og flyttet med sin familie til sjefsgården Vestre Ihle i Stange. Om høsten ble Halfdan sendt til sin mormor i Christiania, hvor han ble satt i privatskole. Moren var sykkelig og døde av

tæring hos sin mor i Christiania i 1845 da hun var 34 år gammel. Halfdan var således bare 10 år gammel da han mistet sin mor.

I skoleårene tilbrakte han skoletiden hos sin mormor i Christiania og feriene hos faren i Stange. Da han var 15 år gammel, ble han konfirmert i Stange kirke 6/10 1850.

Vi vet ikke meget om Halfdans barndom, men ifølge slektstradisjonen var han svært lite interessert i boklige sysler, men desto mer interessert i jakt og annet friluftsliv. I Morgenbladet for 17/10 1850 finnes følgende notis om den unge jeger: « — Den 12te Oktober blev af Ritmester Schillings Søn, Halfdan, skudt to Svaner i eet Skud, i et Kjærn i Stange ved Gaarden Ihle paa Hedemarken. De veiede hver 1 Bpd. og 10 Mk.»

Denne flotte jaktprestasjon leverte han 6 dager etter sin konfirmasjonsdag.

Halfdans mormor, fru Lotte Berg, var en meget habil malerinne, og i de barndomsår han tilbrakte hos henne, har hun sikkert vekket hans interesse for malerkunsten og gitt ham den første undervisning på dette område. Han synes å ha sluttet skolegangen i 15-års alderen, og da han var 16 år gammel, finner vi ham, i 1851, som elev ved Eckersbergs malerskole i Christiania. Her studerte han i et par år, til han i 1853 reiste til Düsseldorf for å fortsette sine studier der. I Düsseldorf var det på den tid et berømt malerakademi som under Wilhelm Schadows ledelse hadde ca. 300 elever. Halfdan Schilling søkte imidlertid ikke akademiet, men tok privatundervisning hos den fremragende maler professor von Leutze. På den tid var det over 30 andre skandinaviske kunstnere i Düsseldorf, og de dannet en liten skandinavisk klubb som holdt sine møter om kveldene på kafé Langenberg i Elberfeldstrasse. Schilling utmerket sig ved sitt alltid gode humør, sitt velpleiede ytre og sin høye vekst, og gikk i Düsseldorf under navnet «Der schöne Norweger».

I Düsseldorf fikk Halfdan Schilling losji hos slaktermester Georg Eitel i Kurzstrasse nr. 18, like ved den katolske St. Lambertkirken. Familien Eitel var katolikker og dypt religiøse. Hver dag var det morgenbønn, bordbønn og felles aftenbønn med rosenkrans, som de bad på kne. Alt var selvsagt og hørte til dagens orden. Familien Eitel

29. Parti fra Maridalsvannet. Maleri av Halfdan Schilling.

hadde 12 barn, og Halfdan Schilling knyttet et nært vennskap til flere av disse. Han sto likevel til å begynne med nokså fremmed overfor katolisismen og de katolske kirkeskikker, hvilket fremgår av følgende episode:

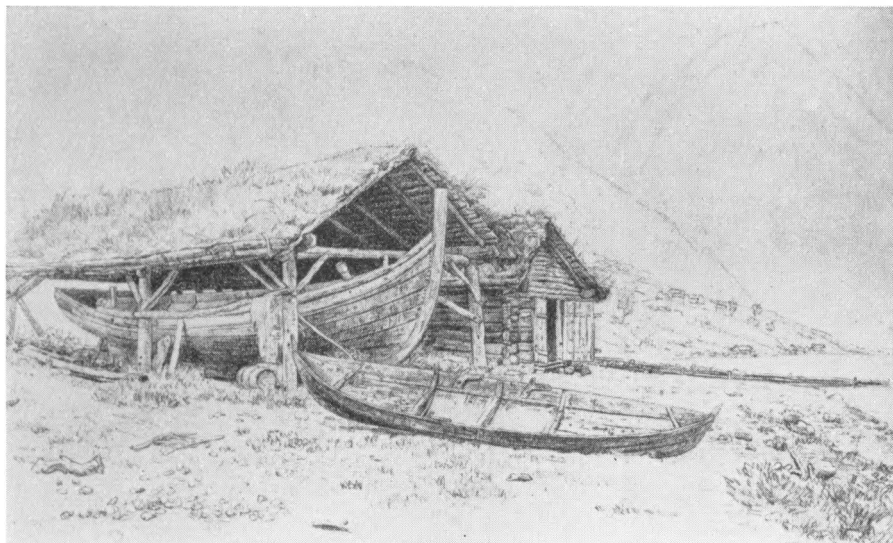
Sommeren 1854 ble det på Corpus-Christi-dagen holdt en stor prosesjon gjennom byens gater, og den 19-årige Halfdan Schilling sto på torvet og så på denne maleriske prosesjon. Da folkemengden langs fortauet falt på kne, og mennene blottet hodet, kunne Schilling ikke annet enn smile der han sto rett opp og ned i hele sin lengde med kunstnerhatten på sitt bølgende kunstnerhår. I neste øyeblikk spratt et par menn i nærheten opp og slo hatten av ham, så den føk bortover gaten.

Hans demonstrative og lite passende opptreden ble samtalemne i byen den dagen, og Schilling var antagelig litt flau da han gikk hjemover til sitt losji. Hans oppførsel hadde spesielt gjort et pinlig inntrykk på familien Eitel, og de tok under overveielse om de ikke måtte si opp sin ellers så avholdte gjest. Det ble imidlertid til

30. Maleri av Halfdan Schilling.

at en av husets døtre påtok sig å forklare ham hvor taktløs han hadde vært. Halfdan Schilling forsto da antagelig hvor støtende hans oppførsel hadde vært. Han ba om unnskyldning, og dermed var saken opp- og avgjort med familien Eitel. Affæren hadde imidlertid gjort et sterkt inntrykk på Halfdan, og han begynte å diskutere religiøse problemer med Wilhelm, en av sønnene til gamle Eitel. Wilhelm ville bli prest, og det utviklet sig efterhånden et varmt vennskap mellom disse to. Allerede 14 dager efter den famøse prosesjonsdag var Halfdan med sin venn i St. Lambert-kirken, og da erklærte han høytidelig overfor vennen at han ville bli katolikk. 14 dager senere begynte han å ta undervisning hos pater Joseph von der Burg ved St. Lambert-kirken, med henblikk på å gå over til katolisismen. Han underrettet sin far om hva han hadde i sinne, og fikk dennes samtykke. Den 11. november 1854 gikk han ved en høytidelighet i St. Lambert-kirken over til katolisismen og mottok for første gang alterets sakramente på katolsk vis.

31. Blyantstegning i Halfdan Schillings skissebok.

Siden var han et mønster på en god katolikk. Hver dag overvar han messen, og hver måned mottok han sakramentene. Han følte en særlig trang til å gjøre bot for det han tidligere hadde gjort narr av, og deltok ivrig i forskjellige religiøse prosesjoner. Det fortelles således at da det samme år gikk en pilgrimsprosesjon fra Düsseldorf til Kevelar, gikk Halfdan Schilling i spissen iført norsk nasjonaldrakt og bar banneret.

Gjennom familien Eitel ble han kjent med søster Emilie Schneider, som var forstanderinne for de korsøstre som drev Sta. Theresahospitalet i Düsseldorf. Ved sin personlighet og sitt oppofrende liv for syke og lidende ble hun for Halfdan Schilling et lysende eksempel, som fikk avgjørende innflytelse på hans videre utvikling. Hun døde i 1859. At hun virkelig var noe ut over det alminnelige, viser det faktum at hun nu søkes kanonisert.

Halfdan Schillings landsmenn i Düsseldorf var imidlertid pinlig berørt, og i Christiania vakte ryktene om hans overgang til katoli-

32. Norsk landskap. Malt av Halfdan Schilling i 1863.

sismen adskillig forargelse. Av de brever som han skrev hjem på denne tid, ser det ut som om han ikke var riktig sikker på om han fikk lov til å komme hjem. Faren skrev imidlertid og beroliget ham, og året etter kom hans eldre bror Fritz til Düsseldorf for å hente ham hjem. Brødrene bodde sammen hos Eitels en tid, og ut på sommeren 1855 reiste de tilbake til Norge.

I Christiania var på den tid den første katolske kirke i Norge siden reformasjonen under bygging. Katolikkene hadde fått lov til å utøve sin religion offentlig, og en prest fra Strassbourg, M. Lichtlé, hadde hånd om den lille menighet. Oscar I's gemalinne, dronning Josephine, var katolikk og støttet arbeidet ved sin deltagelse og ved sin gavmildhet, og i 1856 ble St. Olavs kirke i Christiania innviet.

Halfdan Schilling var på ny blitt elev hos Eckersberg. Hver morgen gikk han i messe i St. Olavs kirke og gikk derfra til Eckersbergs atelier. En av hans kolleger fra denne tid, O. C. Bærøe, senere sogneprest, har beskrevet ham slik:

33. Tusjtegning i Halfdan Schillings skissebok.

•Jeg erindrer den unge Schilling som en høi, smukk mann av sydlandsk, mørk kolorit. Han var taus og lite meddelsom, alvorlig og from. Hans personlighet inngav respekt, og han var meget populær på skolen. Han blev en dyktig og bekjent landskapsmaler.»

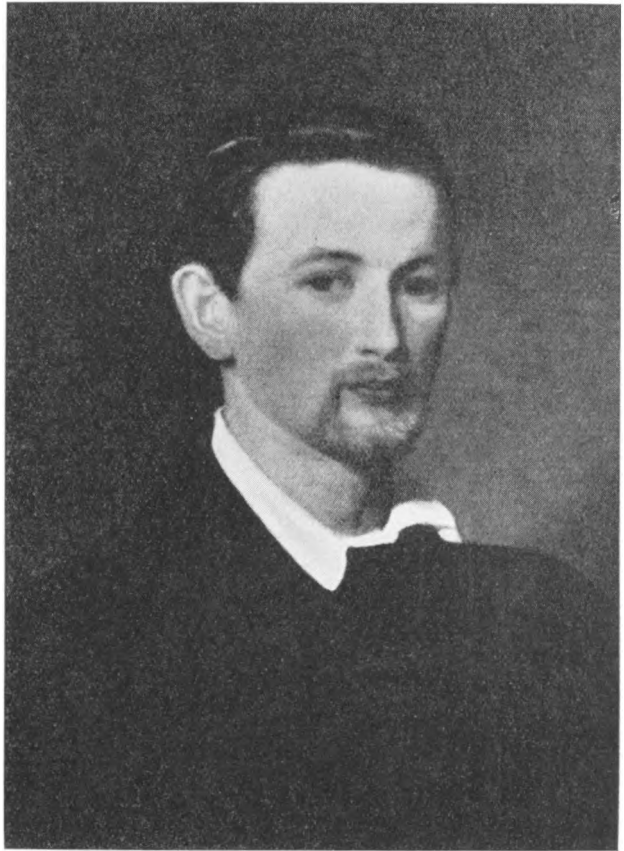
I de følgende år oppholdt Schilling sig vesentlig i Düsseldorf,

34. *Bondepике. Maleri av Halfdan Schilling.*

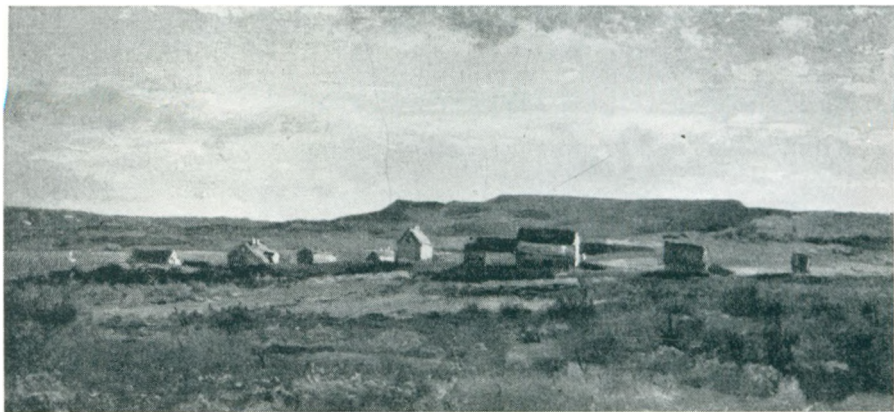
men tilbragte sommerferiene i Norge. Han malte en hel del i disse år, men de fleste av hans bilder synes å være gått tapt. Noen av hans malerier og tegninger er gjengitt her i boken. Bare ett av hans bilder har funnet veien til et norsk museum, nemlig det på s. 190 gjengitte landskap, som nu eies av Bergens Billedgalleri. Av portretter fra Halfdan Schillings hånd kjennes kun to, det ovenfor gjen-

35. Halfdan Schilling
Selvportrett ca. 1855.

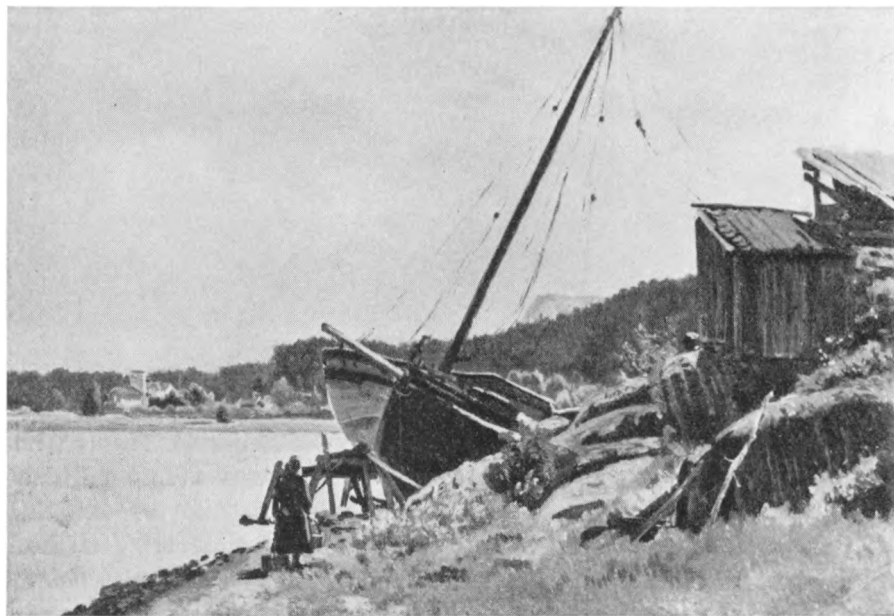

gitte selvportrett og det på s. 183 gjengitte store portrett fra 1858 av broren Fritz.

Da Halfdan Schilling i 1859 hadde avsluttet sine studier hos professor von Leutze, grunnet han samme år et eget atelier i Düsseldorf. Under sine gjentatte Düsseldorf-opphold i disse år, hadde Schilling sluttet et meget varmt vennskap med den yngste frøken Eitel, og de hadde også talt om å gifte sig. Begge synes imidlertid å ha følt en viss usikkerhet overfor dette skritt. De var begge sterkt religiøse, og begge var meget opptatt med kirkelig og sosialt arbeid.

36. *Maleri av Halfdan Schilling.*

37. *Maleri av Halfdan Schilling.*

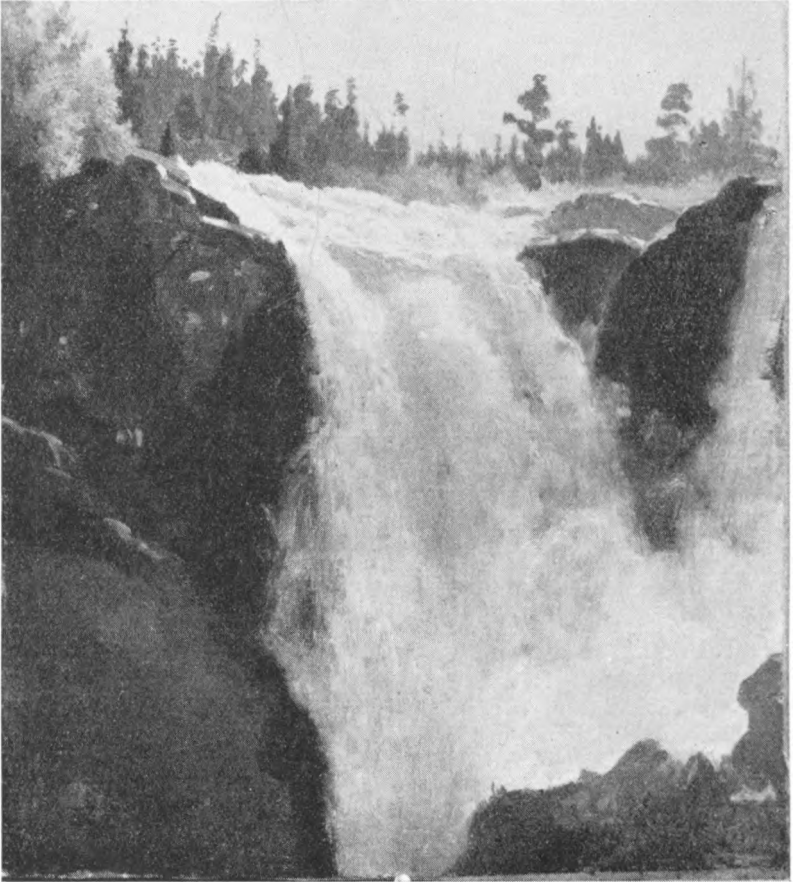
38. Blyantstegning i Halfdan Schillings skissebok.

En sommer da Halfdan var hjemme i Norge, gikk frøken Eitel til deres felles skriftefar, pater von der Burg, og betrodde sig til ham. Hun hadde en sterk følelse av at Halfdan var kallet til noe annet enn til å bli hennes ektefelle, og pater von der Burg, den samme som hadde opptatt Schilling i den katolske kirke, ga den unge pike rett.

I årene 1860—62 foretok Halfdan Schilling flere studiereiser omkring i Tyskland, og i 1863 forlot han Düsseldorf for godt og slo sig ned i Christiania.

Broren, Fritz Schilling (XVIII.30), var i 1860 blitt forstassistent i Tana og giftet sig der høsten 1865. Visstnok etter farens råd reiste Halfdan opp til ham og var der i lengere tid. Her gikk han lange turer, studerte lappenes liv, var en ivrig jeger og malte en rekke bilder. I Alta og i Tromsø var det på den tid små kapeller, og rett som det var, dukket Halfdan Schilling opp snart i Alta, snart i Tromsø for å gå til messe. Det fortelles at han bl. a. måtte gjøre 3—4 dagers skiturer for å komme frem til en av disse steder.

Før Halfdan Schilling reiste til Finnmark, hadde han i 1864 sam-

39. Maleri av Halfdan Schilling.

men med pater Stub stiftet den katolske St. Vincents-forening i Christiania. Schilling var foreningens første president og innehadde dette verv til han forlot Norge for godt.

Pater Stub og to italienske prester som han hadde som medhjelpere, hadde overtatt arbeidet blant katolikkene i hele det søndenfjeldske Norge. Disse tre tilhørte den såkalte Barnabiterorden.

40. *Maleri av Halfdan Schilling.*

Dette var ikke en munkeorden i vanlig forstand, men en kongregasjon (sammenslutning) av prester. Ordenen var stiftet i Milano i 1530 og hadde sitt navn etter forsamlingsstedet St. Barnabas-kirken i Milano.

Halfdan Schilling synes i disse år mer og mer å ha gitt opp malingen, det ble den religiøse tro som etterhånden kom til å fylle hans liv, og til sin families skrekk begynte han også å drive asketiske øvelser. Under en samtale med pater Stub, sannsynligvis i 1867 eller 1868, erklærte Schilling at han ville gå i kloster. Noe motstrebende ga faren sitt samtykke, og som rimelig var, ønsket Schilling å slutte sig til Barnabiterne, den kongregasjon som hadde overtatt arbeidet i Norge. Schilling ville i tilfelle eventuelt kunne komme tilbake og virke i sitt eget land. Pater Stub anbefalte Schilling på det varmeste til ordenens provinsialmester i Frankrike, og i ventetiden tok Schilling undervisning i latin og fransk hos pater Stub. Pater Stubs fore-

41. *Christiania ca. 1860—65.*

satte sa sig villige til å ta imot Schilling, og i slutten av juni 1868 gikk han i Christiania ombord i den båt som for alltid skulle føre ham bort fra Norge. Han hadde tatt med sig sin malerkasse, og da båten om kvelden var kommet et stykke nedover fjorden, gikk han opp på dekket og kastet malerkassen over bord. Han var ferdig med kunsten og det profane liv.

Schilling la veien om Düsseldorf hvor han først gikk til St. Lamberts-kirken hvor han var blitt opptatt for 14 år siden. Derefter tok han avskjed med familien Eitel i Düsseldorf og reiste ut og besøkte sin venn Wilhelm Eitel som da var blitt sogneprest i en landsby like ved. Dermed hadde han sagt farvel til alt som han hadde holdt kjær i sitt gamle liv.

Den 2. juli 1868 ankom han til Paris hvor han tok inn i Barnabiternes hus i Rue Monsieur.

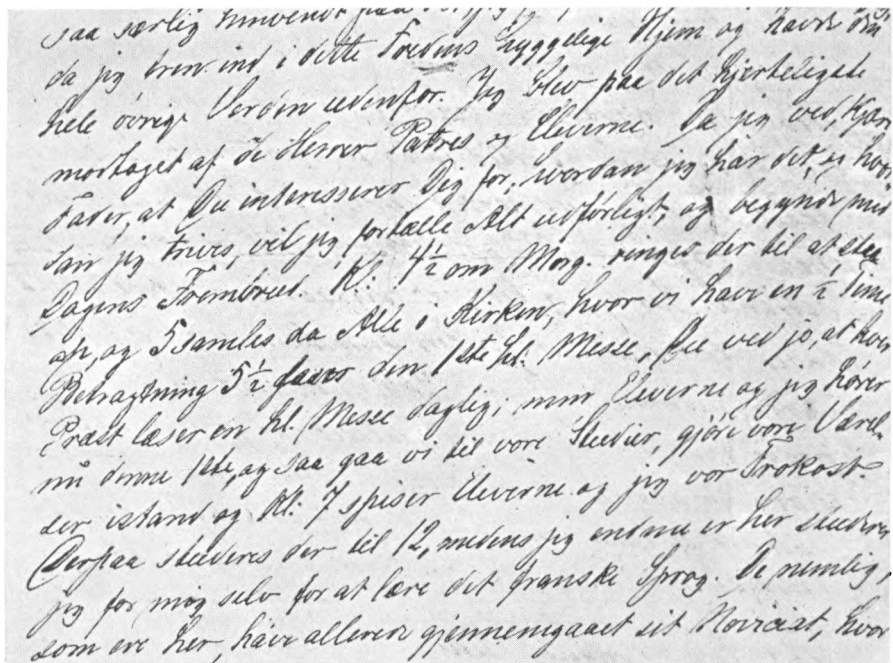
Medlemmene av Barnabiterordenen var på den tid delt i tre klas-

ser. I den øverste klasse var de ordensbrødre som var presteviede, i den neste klasse var ordensbrødre som endnu ikke var blitt prester, eller som ikke ville bli prester, men som på grunn av sin utdannelse og sine forutsetninger bisto prestene i deres arbeid. De kaltes diakoner. I den tredje klasse var de såkalte legbrødre som utførte alt legemlig arbeid i og omkring klosteret. I tillegg hertil kom de såkalte noviser, som var lærlinger, og som skulle undervises og prøves før de i tilfelle ble tatt opp i ordenen.

I et brev til sin far, datert Paris 21. juli 1868, skriver Halfdan blant annet:

«Da jeg ved, Kjære Fader, at Du interesserer Dig for, hvordan jeg har det, og hvordan jeg trives, vil jeg fortælle alt udførligt og begynde med Dagens Frembrud. Kl. 4½ om Morg. ringes der til at staa op, og 5 samles da Alle i Kirken, hvor vi have en ½ Time Betragtning. 5½ læses den 1ste hl. Messe. Du ved jo, at hver Præst læser en hl. Messe daglig; men Eleverne og jeg hører nu denne 1ste og saa gaa vi til vore Studier, gjøre vore Værelser istand og Kl. 7 spiser Eleverne og jeg vor Frokost. Derpaa studeres der til 12, medens jeg endnu er her studerer jeg for mig selv for at lære det franske Sprog. De nemlig, som ere her, have allerede gennemgaaet sit Noviciat, hvor jeg da skal hen om 14 Dages Tid og forblive et Aar for at prøves, om jeg ogsaa er skikket til dette ophøiede Kald. Kl. 12 da bliver det spist til Middag, Alle samlet i et Værelse. Under Maaltidet læser En altid høit; Betjeningen forrettes skiftevis af Patres som Brødre (de som ikke ere Præster, men som dog ere i Ordenen), derefter gaa vi til Kirken og holder en liten Bøn, Bordbønnen føre og efter Bordet holdes i Spisestuen. Saa haver vi ½ Time til Forfriskning, som vi spadserer i Haven, derpaa ½ Time gaar vi op i Skoleværelset, hvor man taler og læser gode Lecturer, saa bliver det studeret til 4. Eleverne og jeg da igjen 1 Time til Spadsering i Haven, saa Studering til 7, da Betragtning ½ Time; vi spise da igjen Alle samlede, ½ Time igjen i Haven, saa omtrent ¼ Time Samvittighedens Randsagelse, og saa, efter at vi har faaet Velsignelsen, gaar man til sit Værelse og 9 tilsengs. Mandag, Torsdag og Løverdage kan vi ogsaa gaa ud en Tur, og da gaar vi altid to og to sammen.»

Den 28. juli 1868 ankom Halfdan Schilling til Aubigny-sur-Nère, en landsby ca. 48 km nord for Bourges i Syd-Frankrike, hvor Barnabiterordenen hadde et kloster for novicer, le noviciat de S. Alphonse

A photograph of a handwritten letter in cursive script. The text is written on aged, slightly yellowed paper. The handwriting is fluid and characteristic of the mid-19th century. The text describes a religious community, mentioning a church service at 5 o'clock, a Mass at 7 o'clock, and a dinner at 12 o'clock. It also mentions the study of French and Latin. The letter is dated 21/7 1868.

42. Skriftprøve fra Halfdan Schillings brev av 21/7 1868 til sin far.

de Liguori. Her ble han 7. september iført klosterdrakten og begynte på sitt noviciat. Han antok fra da av navnet Don Charles-Joseph-Marie. Forstanderen for noviciatet, pater Piantoni, ga ham da det skuddsmål at han var et mønster for alle og enhver. Han studerte ivrig fransk og latin og utførte alt det legemlige arbeid han ble satt til med godt humør. I sine brever til faren forteller han ustanselig om hvor lykkelig han er.

Året etter var prøvetiden ute, og den 21. november 1869 avla han sitt klosterløfte for 3 år og ble opptatt som legbroder. I de følgende år gjennomgikk han de forskjellige grader i ordenen. 18. desember 1872 avla han det høitidelige, livsvarige klosterløfte, og 8. mars 1873 fikk han tonsuren i kapellet i erkebiskopens residens i

Bourges. Den 7. juni 1873 fikk han i katedralen i Bourges den forberedende innvielse som diakon, og den 20. desember 1873 ble han i katedralen i Bourges viet til diakon og kom på denne måte opp i ordenens annen klasse.

Den 18. desember 1875 ble han samme sted viet til prest, og dagen etter leste han sin første messe i klosterkirken.

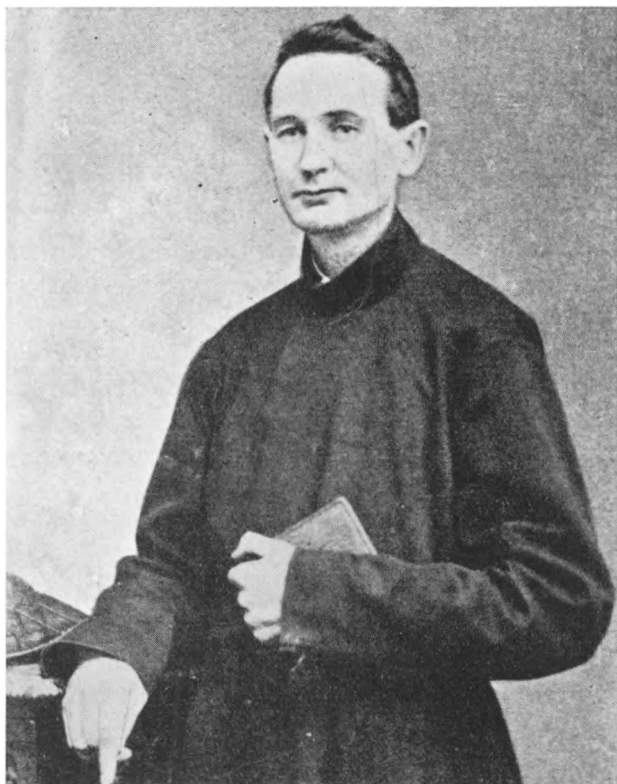
Alle uttalelser fra denne tid er samstemmige om at han var et mønster for sine medbrødre og novicene. Hans foresatte gjorde ham til sakristan og undernovicemester og overdro ham omsorgen for de syke og legbrødrenes undervisning.

I mars 1876 brøt det en natt ut brann i klosterets kirke. Hele koret sto i lys lue. Pater Schilling knelte og ba om forstanderens velsignelse, og så løp han opp i det brennende kor flere ganger og bar ut fang etter fang, til alle kirkens kostbarheter var bragt i sikkerhet.

Pater Schilling synes i disse år å ha ventet å bli sendt til Norge, men det ble det ikke noe av. Den 29. mars 1880 ble det i Frankrike utferdiget en lov hvorefter alle religiøse ordener og kongregasjoner som ikke hadde fått spesiell tillatelse, skulle oppløses. Ut på høsten samme år måtte derfor Barnabiterne forlate Aubigny. Den 5. september om morgenen feiret paterne for siste gang messe i sin lille kirke, som var proppfull av gråtende og forbitrede mennesker fra landsbyene omkring. Om eftermiddagen kom gendarmene, stengte kirken, og hver pater ble ført bort av to gendarmer. Folkemengden som sto langs gatene, ropte demonstrativt: «Leve paterne, leve religionen, leve friheten!»

Det lille ordenssamfunn i Aubigny ble nu spredt for alle vinder. Pater Schilling og en novice fra Tyrol dro til Barnabiterordenens kloster Santa Maria de Caro Biolo i Monza, en liten by i nærheten av Milano. I dette kloster i Nord-Italia ble pater Schilling i 7 år. Så snart han hadde lært sig et nødtørftig italiensk, ble han gjort til undernovicemester. Sigrid Undset forteller bl. a. følgende om ham fra denne tid:

«Meddelelsene om ham, fra hans brødre i ordenen, fra hans gamle novicer, forteller det samme med rørende — og litt trettende —

43. Halfdan
Schilling som
prestekandidat.

monotoni: Pater Schilling var som prest et forbillede, helgenaktig i ett og alt. Hans kjærlighet til Kristus, til Alterets Sakrament, til Guds mor, hans tillit til de hellige, hans ømhet for alle sjeler, levende som døde — i ett og alt kunne han stå som mønster for sine omgivelser. Og så var han selv så ydmyk, blid, utrettelig. Der blev likesom et skjær av troskyldig barnslighet ved den høie, staselige prest som alt tok til å bli en eldre mann, fordi hans italiensk var så ubehjelpelig. Det var ikke skikk i huset i Monza at alle prestene celebrerte hver sin messe hver dag. Men hendte det at en av de prestene som skulde lest messe den dagen fikk forhindringer, kom alltid pater Schilling som ellers aldri bad om noe med sitt: «Å mon

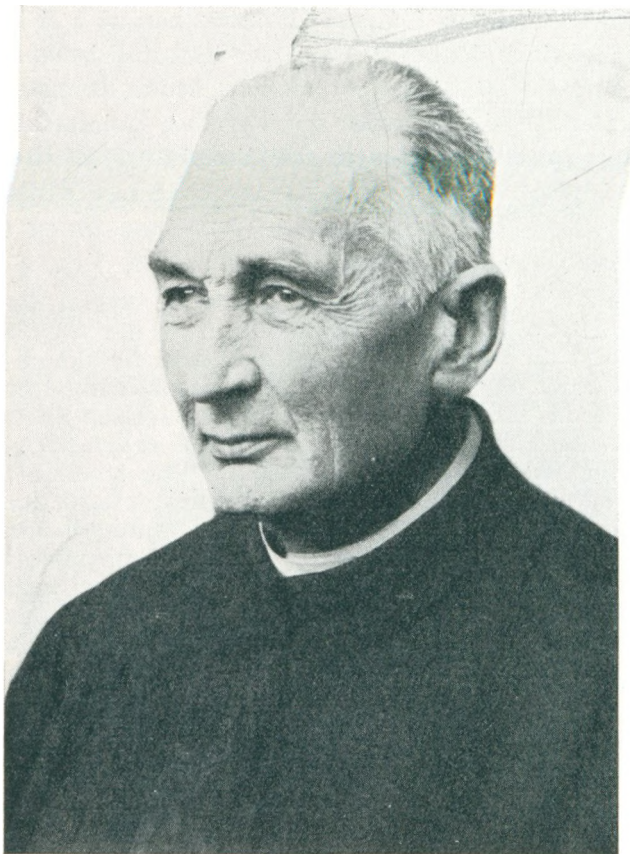
Père — kan ikke jeg få lov! Jeg vil så gjerne få lov til å feire messen — .»

I de årene han var i Aubigny og i Monza, forsøkte han så å si i hvert brev til sin far å påvirke denne til å gå over til katolisismen. Det gikk ikke, og faren døde i 1886. Pater Schilling hadde da også gitt opp håpet om å komme til Norge for å virke der. Imidlertid hadde han selv laget en spesiell bønn for de skandinaviske folks tilbakevenden til den katolske tro, og i 1886 fikk han pave Leo XIII's tillatelse til å la den trykke. Det er den samme som ennå finnes i den norske katolske bønnebok. Den lyder slik:

«Gode Jesus, jeg faller ydmykt ned for dine føtter og trygler dig ved dine hellige sårmerker og ved det dyre blod som du har utgydt for hele verden: Se med dine barmhjertige øine ned til de skandinaviske folk, som ved vold og svik er blitt ført vill for århundrer siden, og nu er skilt fra din Kirke og utelukket fra deltagelsen i ditt legemes og blods høihellige sakrament og i så mange andre nådemidler som du har innstiftet til hjelp og trøst for dine troende i livet og i døden. Kom i hu, O verdens Forløser, at det er også for disse sjeler at du engang har lidt så grusomme pinsler og utgydt ditt dyrebare blod. Gode hyrde, før også disse får tilbake til din fåresti og til din Kirkes sunde gressganger, så de må utgjøre en hjord med oss under din stedfortreder her på jorden, den romerske biskops ledelse, som i apostlen Peters person blev beskikket av dig til å vokte både lammene og fårene. Hør, nådige Jesus, våre bøønner som vi opsender til dig i full fortrøstning til ditt hjertes godhet, og ditt hellige navn skje lov, pris og ære for all din godhet i all evighet. Amen.»

Helt siden klosteret i Aubigny var blitt stengt i 1880, hadde de franske barnabiterbrødre sett sig om efter et nytt hjem. I 1887 kjøpte de en eiendom i en liten landsby ved navn Mouscron i Belgia, like ved den franske grense. Her samlet de efter hvert så mange de kunne av de Barnabiterpatere som i sin tid var blitt utjaget fra Frankrike. Pater Schilling fikk også ordre om å reise dit og kom til Mouscron i juli 1887. Her ble han resten av sitt liv, i ca. 20 år.

«Den norske pater» som befolkningen til å begynne med kalte ham, fant nye og svære oppgaver å ta sig av. Han snakket fremdeles like dårlig fransk, men fant likevel sin skriftestol beleiret fra den tidlige morgenstund. Han ble også skriftefar ved flere internatskoler og hospitaler. Det var likeledes mange prester som valgte ham til sin

44. Pater
Halfdan Schilling
ca. 70 år gammel.

skriftefar, både i landsbyen og i omegnen. Hans godhet og uoppslitelige tålmodighet gjorde et sterkt inntrykk på befolkningen, og på folkemunne fikk han snart navnet «den hellige i Mouscron» eller mer populært «den lange helgen». Overalt hvor det var sykdom eller nød, ble det sendt bud på ham til alle døgnets tider. Arbeidet økte fra dag til dag, og ved siden av drev han streng askese.

Vinteren 1902—03 ble Mouscron og omegn herjet av en fryktelig koppeepidemi. Sykdommen krevde mange ofre, særlig blant barn og ungdom. Pater Schilling arbeidet utrettelig natt og dag. Han be-

søkte de syke, trøstet de sørgende, skaffet hjelp hvor det trengtes og forsøkte på enhver måte å være til hjelp for alle.

Befolkningen hadde da lenge hvisket om at Gud gjorde underer når pater Schilling bad om noe. En rekke slike tilfelle gikk på folke-
munne.

Arbeidspresset og askesen tok hårdt på pater Schillings helbred, og i løpet av sommeren 1906 ble det klart at det led mot slutten med ham. Han ble liggende til sengs i sin celle i ca. et halvt år, men fra cellen ivaretok han ennå sin gjerning som veileder og skriftefar. Den 2. januar 1907 om ettermiddagen utåndet han i sin celle, fredelig og uten døds-kamp. Tre dager etter ble han begravet på klosteret kirkegård.

De syke, sorgfulle og fattige som ikke lenger kunne treffe ham personlig, begynte å gå til hans grav med sine bekymringer, sikre på at hans vilje og evne til å hjelpe dem fremdeles var like stor. Det ble etterhånden mange som mente å ha mottatt underfulle velgjer-
ninger ved pater Schillings forbønn, og i 1924 gjorde hans ordens-
brødre henvendelse til biskopen av Brügge, Monseigneur Waffe-
laert, og bad om at pater Schillings offisielle beatifikasjonsprosess måtte bli innledet. Den 6. august 1924 kom biskopen av Brügge selv til Mouscron, hvorefter pater Schillings grav høytidelig ble åpnet. Etter at kisten var åpnet og de barnabitere som hadde kjent ham, hadde bevidnet at dette var de jordiske rester av deres gamle med-
broder, ble kisten lukket og anbragt i et «locullus» som var gjort i stand i gravstedet. Over graven ble plasert en marmorsten med følgende innskrift i gullbokstaver:

*Ici repose
le serviteur de Dieu
Charles-Marie Schilling, Barnabite,
Inhumé canoniquement
le 6 Aout 1924.*

Dette var det første offisielle skritt som ble tatt for å kunne få påbegynne en saligkårsprosess for pater Schilling.

I de følgende år foretok bispesetene i Brügge, Köln, Paris og

Milano undersøkelser og avga betenknninger om pater Schillings hel-
lighet. Den 24. mars 1936 ble hans jordiske levninger overført fra
gravstedet på kirkegården til et prektig gravsted i barnabiternes
klosterkirke i Mouscron.

Efter at de forskjellige undersøkelser var avsluttet, ble bevisene
og betenkningene sendt inn til Rom, og ved pavelig dekret av 19.
mai 1939 ble det bestemt at det kunne arbeides videre med saken.

Rituskongregasjonen i Rom (et utvalg av kardinaler), som slike
saker sorterer under, oppnevnte så to kardinaler, Raphal Carlo Rossi
og Salvator Natucci, til å gjennomgå sakens dokumenter og avgi
innstilling i saken.

På et plenumsmøte i Rituskongregasjonen den 12. november
1946 foredro kardinal Rossi saken for de forsamlede kardinaler, som
så besluttet at en saligkåningsprosess (beatifikasjonsprosess) kunne
innledes for pater Schilling dersom beslutningen ble bifalt av paven.

Den 22. november 1946 utferdiget Rituskongregasjonens prefekt,
kardinal Salotti, dekret «Introductio Causae» og forela det for pave
Pius XII, som undertegnet det samme dag. Ved dette dekret ble
selve saligkåningsprosessen påbegynt, og pater Schilling kjent ver-
dig til kirkens tittel Servus Dei (Guds tjener). Dekretet er avfattet
på latin og lyder i oversettelse slik:

VEDTAK
i Brügge
om saligkåring og kanonisering av
den Guds tjener
Carl M. Schilling
prest i den hellige Pauli Barnabiterorden.

Om forslaget bør fremmes og signeres i det tilfelle og for det
formål det her gjelder.

O rikdoms dyp både på Guds visdom og kunnskap! Hvor uransa-
kelige er hans domme og hans veie usporlige!

Dette bevises på en forunderlig måte fremfor alt i hans helgener,
som Gud utvelger overalt og annammer som han vil, for «det står
ikke til den som vil, heller ikke til den som løper, men til Gud som
øver miskunnhet».

Disse (helgener) er levende templer, som Gud flytter inn i, og
hvor han oppslår sin bolig som på et forut utvalgt sted, han opp-

fordrer dem, han bevirker undere såvel i deres eget sinn som gjennom dem i de troende, idet han lar deres virke bære frukt.

Den Herrens tjener Carl M. Schilling er et strålende eksempel på denne guddommelige disposisjon. Skjønt han var født i Luthersk heresi og hårdnakket dyrket den, så fulgte han dog i den grad Guds kall, da denne kjærlig kalte ham til den katolske tro, at han ikke bare som en annen Paulus oppga sin vantro og annammet den sanne tro, men med oppriktig sinn slo inn på fullkommengjørelsens vei, hvorfra han aldri vek, men som han fulgte like til sin død, som vi skal minnes senere.

Denne Guds tjener ble født i Akershus ikke langt fra byen Oslo i Norge den 9. juni 1835, av foreldre Gottlieb Adolph Schilling og Eleonora Berg, et hederlig ektepar, men den Lutherske lære oppriktig hengivne. Barnet fikk i dåpen navnet *Carl Halfdan*. Da han som ung mann fattet interesse for malerkunsten, kastet han sig over denne kunstart og dro til Düsseldorf for å utdanne sig deri. Her frekventerte han det berømte akademi med stort utbytte, som flere av hans lærere viser, hvorav enkelte endog også er funnet verdige til å oppbevares i offentlige norske kunstgallerier.

I denne by (Düsseldorf) var han gjest i en katolsk familie, hvor en av sønnene utdannet sig for prestegjerningen, og med ham samtalte han ofte om religiøse spørsmål.

Derved skjedde det, at det falske syn som hadde slått så dype røtter i hans sjel, efter hvert svant bort, og at den katolske tros sannhet mer og mer opplyste hans sinn. I særdeleshet ble han grepet av lengsel efter å oppleve det syndsbekjennelsens sakrament som den Lutherske heresi savner, men som har hevd i den katolske kirke. Det som spredte de siste små skyer og meget iherdigere førte ham inn på omvendelsens vei, var imidlertid den store kjærlighet som korsdøtrene og fremfor alt oversøster Emilie dag og natt så heltemodig øvet mot syke, fattige, foreldreløse og alle arme, idet de enten levde i sykehuset som var betrodd deres omsorg, eller i husene eller i smussige hytter, som egnens sekteriske sykepleiersker vek tilbake for å helbrede.

Efter nøye å ha overveid disse og andre grunner og sikkert også efter å ha vunnet en dyp innsikt i den katolske lære, avsvor han den 11. november år 1854 den Lutherske heresi i vidners nærvær. Og siden den dåp han hadde annammet i barndommen, ble godkjent som gyldig, mottok han samme dag med oppløftet hjerte Kristi hellige legeme og ga således en prøve på sitt kristelige livs nye vesen. To år efter ble han konfirmert med den hellige salve.

Han vendte så tilbake til Norge, hvor han ble i noen år. Han gjorde stadige fremskritt på fullkommengjørelsens vei og disse fremskritt modnet det religiøse kall i ham. Han valgte St. Paulus Barnabiterorden, til et medlem av hvilken han hadde betrodd sin sjels styrelse.

Ar 1868 gjorde han sin første tjeneste i byen Aubigny-sur-Nère (Cher) i Frankrike. Den 18. desember 1872 avla han høytidelig de hellige løfter. Tre år derefter ble han på en og samme dag hedret med presteverdigheten og valgt som den ene av de to novicemestere. Da Barnabiterne ved en ubillig og urettferdig lov år 1880 ble forvist fra Frankrike, dro denne Herrens tjener til Italia, hvor han holdt samme stilling i noviciatet i Monza gjennom alle de 7 år han oppholdt sig her.

Da et nytt noviciat ble opprettet i byen Mouscron i Belgia, ble den Herrens tjener etter høyere forordning år 1887 stillet i spissen for det. Her levde han i nesten 20 år av sitt liv, idet han oppfylte alle sine prestelige plikter til største gagn for sjelene.

Brutt av alder, slit og selvtukt mottok han den 2. januar 1907 fromt Kirkens sakramenter, idet han sa: «Min Jesus, gi mig at jeg elsker dig mer og mer.» Og dermed overga han til Gud sin edle ånd under gråt ikke alene fra sine feller, som i ham hadde tapt et mønstereksempel på et hellig presteliv, men også fra hele befolkningen i Mouscron, som i ham tapte en far, en trøster, en fredsformidler, en i sjelden grad godgjørende mann i denne verden.

Dette hans ry for hellighet var grunnen til at bispesetet i Brügge i årene 1924—32, og også i Köln i årene 1928—29, i Paris år 1930, i Rom år 1932 og i Milano årene 1930—31 avfattet betenkninger om hans hellighet — dog med henvisning til pave Urban VIII's forbud mot å dyrke Herrens tjenere.

Ved dekret av 19. mai 1939 forordnet Hans Hellighet, etter å ha overveiet dokumentene, at intet var til hinder for at saken tok sitt forløp. Flere anbefalingsskrivelser ble overrakt Hans Hellighet, fremfor alt av Belgias biskoper med kardinal og erkebiskop av Mechlen i spissen, for å fremme saken.

På alminnelig møte i Vatikanet den 12. november i år (1946) forela da kardinal Raphael Carolo Rossi (som foredro saken) spørsmålet

Efter at de ærverdige kardinaler hadde hørt fremstillingen og var blitt informert om de offisielle prelaters stemmegivning, og likeså om hva Salvator Natucci, i egenskap av sekretær for Troens Fremme, mente om saken, vedtok de å overgi saken til introduksjonskommisjonen, så fremt det behaget Hans Hellighet.

Efter at underskrevne kardinal Salotti d. d. har forelagt saken for den Hellige Fader, har Hans Hellighet i henhold til kardinalens reskript verdiget å signere med sin hånd fullmakt til Introduksjon for den Herrens tjener *Carl M. Schilling*.

Gitt i Rom, den 22. november i det Herrens år 1946.

Kardinal Salotti.

Dermed er selve saligkåningsprosessen innledet, og det er da formentlig bare et tidsspørsmål når Norge i pater Schilling får sin sjette helgen, i tillegg til de fem vi har fra middelalderen, nemlig St. Olav, Sta. Sunniva, St. Eystein (erkebiskop av Nidaros) og St. Thorfinn (biskop av Hamar). Men da må hans sak først ha passert gjennom den neste instans, nemlig helgenkåningsprosessen.

Selve saligkåningsprosessen er imidlertid en forholdsvis omstendelig og langvarig affære. De formelle regler om fremgangsmåten er fastsatt i den kirkelige lovbok Codex Iuris Canonici.

Neste trinn i den innledende prosess blir tildeling av titelen «venerabilis», ærverdig, ved et nytt dekret om Servis Dei Carl Halfdan Schillings heroiske dyder. Ingen av disse to titler berettiger eller tillater noen som helst form for offentlig vyrdnad overfor pater Schilling. Først når han er erklært «salig», beatus, kan de troende påkalle ham og be om hans forbønn. Dermed er beatifiserings- eller saligkåningsprosessen avsluttet. «Sanctus», hellig, er høyeste grad, og det vi egentlig mener med en helgen. Denne grad tildeles etter en spesiell helgenkåningsprosess (kanoniseringsprosess), som først kan påbegynnes når beatifiseringsprosessen er avsluttet.

Pater Schilling vil da forhåpentlig bli kanonisert med sitt norske fornavn, slik at han som helgen får navnet St. Halfdan.

Den 25. mai 1950 kom en delegasjon fra den øverste kirkelige domstol i Rom, «Det apostoliske Tribunal», under ledelse av domstolens president, Monsignore Della Cioppa, til Mouscron for høytidelig å fastslå at det var pater Schillings jordiske levninger som hvilte i gravstedet i barnabiternes klosterkirke. Etter denne «reconnaissance canonique» forseglet delegasjonen pater Schillings kiste, hvorefter den ble satt på plass igjen i gravstedet.

45. Utsnitt av freskomaleriet i St. Dominikus kirke i Oslo.
Pater Halfdan Schilling, St. Olav og St. Halvard.

I St. Dominikus kirke i Neuberggt. 15 i Oslo er det malt et freskomaleri som i legemsstørrelse fremstiller Kristus og Norges seks helgener. Pater Schilling er med som den sjette, men foreløpig uten glorie, som er reservert for den som er «sanctus», Se foregående side.

På grunn av den fremtredende plass pater Halfdan Schilling nu har i den katolske kirke, kan det ha sin interesse også å vite noe om de av hans forfedre som ikke hører til Schilling-slekten.

I det følgende er det derfor tatt med noe av hans ahnetavle. De personer som er omtalt foran i slektsboken, nevnes her bare med det alminnelig brukte fornavn, slektsnavnet, stilling, fødsels- og dødsår, vielsesdata, samt med henvisning til hvor i boken man kan finne nærmere genealogiske data.

I. *Probant.*

Servus Dei, pater *Halfdan Schilling* (XVIII.31), f. 1835, † 1907.

II. *Foreldre.*

1. Rittmester *Adolph Schilling* (XVII.13), f. 1795, † 1886.

Se foran s. 164.

∞ i Christiania 26. november 1830 med sin søsterdatter

2. *Eleonore Berg* (XVIII.10), f. 1811, † 1845.

Se foran s. 172.

III. *Besteforeldre.*

1. Generalmajor *Jacob Friederich III Schilling* (XVI.8), f. 1754, † 1840.

Se foran s. 123.

∞ i Fredericia 18. oktober 1782 med

2. *Eleonora v. Deden*, f. 1768, † 1841.

Se foran s. 135.

3. Boktrykker i Christiania *Niels Jørgen Berg*, f. i Christiania ca. 1. juni 1779, døpt der i Vor Frelzers kirke 8/6 s. å., † i Bergen (?) ca. 1834(?).

∞ i Christiania 18. oktober 1806 med

4. *Charlotte Schilling* (XVII.8), f. 1786, † 1866.

Se foran s. 151.

IV. Oldeforeldre.

1. Grosserer i Altona *Jacob Friederich II Schilling* (XV.5), f. 1712, † 1795.

Se foran s. 104.

∞ i Holstein (?) ca. 1760 med

2. *Catharina Magdalena Møller*, f. ca. 1725, † 1776.

Se foran s. 110.

3. Major *Christian v. Deden*, f. 1715, † 1768.

Se foran s. 138.

∞ i Fredericia 25. mai 1759 med

4. *Anna Sophie Charlotte v. Castonier*, f. 1730, † 1787.

Se foran s. 138.

5. Boktrykker i Christiania *Jens Ørbech Berg*, f. i Aker 1747, døpt i Gamle Aker kirke 3/10 s. å., † i Christiania i januar 1802, 54 år gammel, begr. på Vor Frelses kirkegård 19/1 s. å.

∞ i Holmestrand 22. september 1778 med

6. *Oline (Line) Cathrine Brandt*, f. ca. 1750, † i Christiania 29. september 1831, 81 år gammel, begr. på Vor Frelses kirkegård 5. oktober s. å.

7. Generalmajor *Jacob Friederich III Schilling* (XVI.8).

Se foran III.1.

8. *Eleonora v. Deden*.

Se foran III.2.

V. Tippoldeforeldre.

1. Pastor *Johann Georg III Schilling* (XIV.10), f. 1673, † 1749.

Se foran s. 95.

∞ i Pernau i Lifland ca. 1705 med

2. *Christine Stöcker*, f. ca. 1680/85 (?), † . . .

Se foran s. 103.

3. . . . *Möller*.

4. . . .

5. Kaptein *Emeke v. Deden*, f. 1680, † efter 1733(?).

Se foran s. 138.

∞ i Svendborg på Fyn 19. mars 1708 med

6. *Christiane Marie Stürup*, f. 1682, † 1727.

Se foran s. 138.

7. *Oberstløytnant Falck Daniel v. Castonier*, f. 1689, † 1732.

Se foran s. 138.

∞ i Horsens i Nord-Jylland 23. november 1720 med

8. *Eva Maria v. Lüttichau*, f. 1699, † 1750.

Se foran s. 138.

9. Boktrykker i Christiania *Jens Andersen Berg*, f. ca. 1711, † i Christiania i juli 1757, begr. der på Vor Frelzers kirkegård 1/8 s. å.

∞ i Vor Frelzers kirke i Christiania 16. juni 1744 med

10. *Jessine Marie Ørbech*, f. på Nedstrand prestegård i Ryfylke ca. 1721, † i Christiania 1771, begr. der på Vor Frelzers kirkegård 10/7 s. å. Hun var datter av sogneprest til Nedstrand, Herr Jens Ørbech (1688—1724) og hustru Elisabeth Møller (ca. 1685—1757).

11. «Foged i Jarlsberg og Forvalter i Grevskaberne» *Niels Jørgen Andersen Brandt*, f. . . . , † . . .

∞ . . . med

12 *Karen Johannesdatter Mouridsen*, f. . . . , † . . . , datter av kjøpmann i Holmestrand *Johannes Mouridsen* og hustru *Oline Cathrine Rasmusdatter Alsing* (1687—1743).

13. *Grosserer J. F. II Schilling* (XV.5), se IV.1.

14. *Catharina Magdalena Möller*, se IV.2.

15. *Major Christian v. Deden*, se IV.3.

16. *Anna Sophie Charlotte v. Castonier*, se IV.4.

XVIII.32 *Jensine Sophie Schilling* (M.XXVIII.363),

født i Christiania 19. desember 1837, døpt der i slotts- og garnisonskirken på Akershus 22. mai 1838, † i Christiania 29. oktober 1839, 1¾ år gammel, begr. på Christ kirkegaard samme dag.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: «Generalinde Schilling, Madame Charlotte Berg (XVII.8), Generalmajor Schilling, Barnets Fader».

XVIII.33. *Eleonora Henriette Jacobine Schilling* (M.XXVIII.50), f. i Christiania 8. juli 1839, døpt der i Slotts- og Garnisonskirken

på Akershus 17/8 s. å., † i Christiania 15. juni 1886 «af Tæring», 47 år gammel, begr. på Christ kirkegård 19/6 s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: Madam Charlotte Berg (XVII.8), Jomfrue Constance Hirsch (XVIII.15), Assessor Carsten Conradi, Overtoldbetjent Fritz Schilling (XVII.12), Stud. Medicinae Patroclus Hirsch (XVIII.13).

∞ i Stange kirke 28. juli 1862 med sin fetter *Emil Karenius Christian Hirsch* (XVIII.35), f. på gården Dal i Aker 1. september 1834, † på «His last stand» i Washington Territory i USA i januar 1890, sønn av krigsraad Christian Leuthäuser Hirsch og 2. hustru Lise Schilling (XVII.14).

Han tok eksamen artium 1854 og ble cand. jur. 12/12 1861 (laud). Praktiserte de første år som overrettssakfører på Gjøvik, og kjøpte i 1872 Rosenborg gods på Wärmlandsnäs i Sverige. I 1880 solgte han eiendommen, og året etter utvandret han til USA. Her arbeidet han som journalist, og i 1882 startet han avholdsbladet «Reform» i Eau Claire i Wisconsin. Bladet redigerte han selv til han noen år senere tok land etter Homestead-loven i Washington Territory, nu staten Washington. Han reiste dit med sine to sønner Adolph (XIX.35) og Wilhelm (XIX.37), ryddet skog og levet der som pelsjeger til sin død. Stedet heter etter ham «His last stand».

6 sønner og 3 døtre, se XIX. slektsledd nr. 30—38.

E.

Krigsraad Christian Leuthäuser Hirsch og 2. hustru Lise Schillings (XVII.14) barn, XVIII.34—35:

XVIII.34. *Evenine* («*N i n a*») *Sophie Bolette Hirsch*,

f. på gården Dal i Aker 16. september 1832, døpt i Oslo (Hospitals) kirke 16/6 1833, † i Whittier, Los Angeles County, USA, 17. desember 1914, 82 år gammel, begr. i Whittier.

∞ 1) 1. september 1854 med res. kapellan til Eidsberg, Benedictus Wettergreen. Skilt.

∞ 2) i USA ca. 1860 med kaptein og «quartermaster» hos nord-

statsgeneralen Ulysses Grant, plantasjeeier i Missouri The. E. Bassett.
Efterslekt.

XVIII.35. *Emil Karenius Christian Hirsch*,
f. på gården Dal i Aker 1. september 1834, døpt i Oslo (Hospitals)
kirke 31/7 1835, † på «His last stand» . Washington Territory i januar
1890, 65 år gammel.

Se videre under XVIII.33.

F.

Sorenskriver Carsten Conradi og hustru Jacobine Schillings
(XVII.17) barn, XVIII.36—38:

XVIII.36. *Eleonore Christine Emilie («Nora») Conradi*,
f. i Christiania 25. desember 1830, døpt der i Slotts- og garnisons-
kirken på Akershus 2/4 1831, † på Voss prestegård 10. juli 1897, begr.
på Voss 16/7 s. å.

∞ i Bragernes kirke 18. desember 1852 med *Wilhelm Hansteen*,
til slutt sogneprest til Voss og prost over Hardanger prosti.

Efterslekt.

XVIII.37. *Jacob Frederik Christian («Fritz») Conradi*,
f. i Christiania 13. februar 1832, † i Krisitania 29. januar 1909, nær
77 år gammel, begr. på Vor Frelses Gravlund 4/2 s. å.

Han var sakfører, foged og til slutt amtskasserer i Bratsberg.

∞ på Eker 28. mars 1864 med *Harriet Emilie Michaeline Hansson*.
Ingen barn.

XVIII.38. *Amalie Cathinka («Mally») Conradi*,
f. i Bergen 25. mars 1834, døpt der i Domkirken 26/6 s. å., † i
Kristiania 1. januar 1920, begr. på Vestre Gravlund 6/1 s. å.

∞ i Bragernes kirke 26. februar 1862 med *Olaus Frederik Duus*,
til slutt residerende kapellan ved Trondhjems Domkirke.

Efterslekt.

XIX. SLEKTSLEDD

A.

Konsul Otto M. Bade og hustru Mally Schillings (XVIII.22) barn,
XIX.1—6:

XIX.1. *Hjalmar Ludvig Otto Bade*, f. i København 3. januar 1861, døpt der 18/5 s. å., † i Oslo 11. mai 1939.

Forretningsmann. Direktør bl. a. for Norske Shell a/s.

∞ i St. Olavs kirke i Kristiania 23. november 1892 med *Mathilde Bachke*.

Ingen barn.

XIX.2. *Engel Karoline Camilla Bade*, f. i København 5. juli 1862, døpt der, † i London 13. september 1863, 1 år gammel.

XIX.3. *Mally Cathinka Helen Bade*, f. i London 18. juni 1864, døpt der, † i Kristiania 30. april 1865, $\frac{3}{4}$ år gammel, b. på Vor Frelseres Gravlund 4/5 s. å.

XIX.4. *Ludvig Christian Amandus Bade*, f. i Christiania 21. september 1865, døpt der i Trefoldighets kirke 4/2 1866, † i Oslo 6. januar 1954, bisatt i Det gamle krematorium 12/1 s. å.

Jurist, til sist høyesterettsdommer.

∞ i Trefoldighets kirke i Kristiania 12. desember 1901 med bestyrerinne ved Den kvinnelige industriskole i Oslo, *Othilia Mørch*.

Efterslekt.

XIX.5. *Mally Bade*, f. i Christiania 23. januar 1867, døpt der i Vor Frelser kirke 7/5 s. å., † i Oslo 22. november 1947, bisatt i Det gamle krematorium 26/11 s. å.

∞ i Trefoldighets kirke i Christiania 25. april 1889 med lege *Karl Harald Adolf Haanshus*.

Efterslekt.

XIX.6. *Elna Dorthea Bade*, f. i Christiania 29. desember 1867, døpt der i Trefoldighets kirke 25. juni 1868, † i Christiania 23. januar 1869, 13 måneder gammel, begr. 26/1 s. å. på Vor Frelers Gravlund.

B.

Byggmester Fritz Schilling (XVIII.24) og hustru Caroline Stramboes barn, XIX.7—13:

XIX.7. *Laura Sophie Engel Schilling* (M.XXIX.62),
f. i Høje Taastrup Sogn på Sjælland 9. oktober 1858, døpt der 12/12 s. å., † i Oslo 19. desember 1937, bisatt i Det gamle Krematorium 23/12 s. å., urnen satt ned i foreldrenes gravsted på Vestre Gravlund.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere: «Gaardejer Stolpes Hustru af Valby, Pigen Inger Larsdatter, tjenende Arkitekt Schilling, Arkitekt Stillmann og Dandser Stramboe af Kbhvn.»

Ugift. Var i sine yngre år barnehavenlærerinne sammen med tan-ten, fru Henriette Hirsch, f. Schilling (XVIII.33). De hadde sin barnehave i St. Olavsgt. 5, «Indre Gaard».

XIX.8. *Frederik Otto Schilling* (M.XXIX.63),
f. i Høje Taastrup Sogn på Sjælland 2. mars 1860, døpt der 20/5 s. å., † i Kristiania 24. november 1909, nær 50 år gammel, begr. der på Vestre Gravlund 29/11 s. å.

Ved dåpen hadde han følgende faddere: «Møller Rasmussens Kone i Valby, Frk. Julie Stramboe, Møller Rasmussen i Valby, Arkitekt Stillmann i Kbhvn., Kgl. Dandser Edvard Stramboe, Kbhvn., Gaardmand Anders Larsen i Kloutofte, Gaardman N. Stople i Valby.»

Arkitekt og murmester i Christiania, hvor han førte opp en rekke kommunale og private bygg.

∞ i Vor Frelers kirke i Christiania 23. februar 1889 med *Ingeborg Louise Guldbrandsen*, f. i Christiania 26. april 1868, døpt der i Vor Frelers kirke 21/6 s. å., † i Oslo den 15. juli 1942, bisatt i det gamle Krematorium 29/7 s. å., datter av bokhandler i Christiania, *Johan*

Olai Guldbrandsen (f. 8/2 1832, † 16/11 1909) og hustru *Christine Halvorsen* (f. 7/11 1835, † 21/9 1924).

Ingen barn.

XIX.9. *Edvard* («*Eduard*») *Julius Lorentz Schilling* (M.XXIX.65)

f. i Herstedvester Sogn på Sjælland 16. november 1861, døpt der 25/5 1862, † i Berlin 11. august 1925, begr. i Karlshorst.

Ved dåpen hadde han følgende faddere: «Gaardmand Rasmus Olsens Hustru i Glostrup, Pigen Marie Rasmussen, Valby, Gaardmand Rasmus Olsen, Glostrup, Møller Rasmussen af Valby, Hjulmand Petersen af Glostrup.»

Han utdannet sig i gullsmedfaget hos Tostrup og David Andersen i Kristiania, men før han hadde avlagt svenneprøve, reiste han til Berlin for å få videre utdanning i faget.

Der fikk han ansettelse hos juveler Ahl i Ober-Wallstrasse 20 A. Ahl drev også en fabrikk i gullsmedvarer. Her tok han svennebrev, og da juveler Ahl døde, overtok Schilling forretningen og fabrikkene og drev disse til han selv døde i 1925.

∞ 1) i Berlin 10. april 1891 med *Florentine Jülich*, f. . . . , † . . . , datter av snekkermester *Theodor Jülich* († før 1891) og hustru *Agnes Weiser*.

∞ 2) i Berlin (Hermsdorf) . . . med *Jenny Elisabeth Hermine Wohlfahrt*, f. i Berlin 24. august 1862, † i Berlin 8. august 1928, begr. i Karlshorst, datter av Beamter *Gustav Wohlfahrt* og hustru *Pauline Körner*.

1 sønn i 1. ekteskap og 1 sønn og 1 datter i 2. ekteskap, se XX. slektsledd nr. 1—3.

XIX.10. *Augusta Fredrikke Schilling* (M.XXIX.64),

f. i Glostrup på Sjælland, like vest for København, 13. juni 1863, døpt i Glostrup kirke 9. august s. å., † i Oslo 2. april 1945, bisatt i Det gamle kreamtorium 7/4 s. å., urnen satt ned på Vestre Gravlund.

Hun ble ved dåpen båret av gårdmann i Glostrup, Rasmus Hansens kone. Faddere var: Jomfru Marie Rasmussen, gårdmand Rasmus Olsen i Glostrup, Christian Pedersen Skovlunde og gårdmand Peder Pedersen, Husum.

∞ i Seattle i Washington Territory, USA, 31. mai 1890 med *Olaf Gabriel Udnæs*. f. i Christiania 28. sept. 1862, døpt der i Gamle Akerkirke, † i Oslo 11. desember 1940, begr. på Vestre Gravlund 16/12 s. å. sønn av gårdbruker i Aker, (Brochmanshaugen), *Johannes Udnæs* (f. 12/2 1826, † 20/1 1901) og hustru *Anne Lovise Skugstad* (f. 13/9 1838, † 28/11 1913).

Han var bankdirektør i USA og vendte i 1911 tilbake til Norge. 2 døtre, se XX. slektsledd nr. 4—5.

XIX.11. *Caroline Mathilde Schilling* (M.XXIX . . .),

f. i Glostrup på Sjælland 14. november 1865, hjemmedøpt på grunn av sykdom 24. s. m., † i Glostrup 5. desember s. å., begr. der.

XIX.12. *Jacob Frederik (• Fritz •) Schilling* (M.XXIX.66),

f. i Glostrup på Sjælland 18. mai 1867, døpt i Glostrup kirke 7/7 s. å., † i München 2. januar 1943, begr. der.

Han ble ved dåpen båret av mosteren, Kgl. Solodanserinde, Fru Laura Stillmann. Faddere var: Frøken Julie Stramboe, Gaardmand Rasmus Olsen i Glostrup, Husmand i Glostrup, Rasmus Christensen, Skolelærer Bjergin, Hvesing.

Han vokste opp og fikk sin skoleutdannelse i Kristiania. Utdannet seg derefter i Berlin og Frankfurt a. Main som forretningsmann. Startet i 1892 egen engros forretning i Kristiania i vin, sigarer og tysk øl (Pilsen og Kulmbach).

Da Vinmonopolet i 1923 overtok hans forretning, flyttet han til München hvor hans yngste datter var gift. Her åpnet han en bank- og meglerforretning som han avvirket i 1937, da han var 70 år gammel. I München eide han en vakker villa i Kolbergerstrasse 31, hvor han førte et gjestfritt hus for sangere og forretningsvenner.

∞ i Frankfurt a. Main 30. juli 1892 med *Johanna Hübscher*, f. i Frankfurt a. Main 11. august 1869, † i Bad Reichenhall i Bayern 28. juli 1941, begr. i München.

2 døtre, se XX. slektsledd nr. 6—7.

XIX.13. *A g d a Caroline Schilling* (M.XXIX.67),

f. i Drammen 17. desember 1869, døpt der i Bragernes kirke 10. april 1870.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Moren, fru Ottilde Eckhoff, Sagfører Fritz Conradi (XVIII.37), Ingeniør Wessel og Arkitekt Eckhoff.

∞ 1) i Trefoldighets kirke i Kristiania 31. mai 1892 med *Gløer Camillo Gløersen*, f. i Christiania 7. januar 1863, † der 4. mars 1902, begr. på Vor Frelzers Gravlund 8/3 s. å., sønn av kjøpmann i Christiania, *Anton Julius Gløersen* (1831—1907), innehaver av J. Gløersens vinhandel, og hustru *Emma Camilla Josephine Laumann* (1837—1907).

Da Gløer Gløersen giftet seg i 1892, var han handelsfullmektig i sin fars forretning. Han var bare 39 år gammel da han døde.

∞ 2) i Fagerborg kirke i Kristiania 9. juli 1924 med rektor for Katedralskolen, *Hans Thure Smith Eitrem*, f. i Kragerø 14. mars 1871, † i Oslo 12. november 1937, bisatt i Det nye Krematorium 17/11 s. å., urnen satt ned på Vestre Gravlund, sønn av kontorsjef ved Johan Dahls firma i Kragerø, *Samson Eitrem* og hustru *Anine Marie Nielsen*.

2 barn i 1. ekteskap, se XX. slektsledd nr. 8—9. Ingen barn i 2. ekteskap.

C.

Fabrikkeier Carl Johan Schilling (XVIII.26) og hustru Nelly Thompsons barn, XIX.14—19:

XIX.14. *Catherine* («Kate») *Schilling* (M.XXIX.385),

f. i West View House i Keighley, Yorkshire i England 24. august 1871, døpt der i Keighley Parish Church. Er nu tilhenger av Christian Science.

Fra hun var 17 til hun var 21 år gammel arbeidet hun som «pupil teacher» og gjennomgikk derefter et college i Edinburgh 1892/93, hvor hun gikk ut med «Head Student First Class Certificate». Var så lærerinne i Glencoe i Skottland fra januar 1894 til juli 1896, og derefter i to år lærerinne ved en pikeskole i East Yorkshire. Etter å ha hatt en vikarpost i Lancaster, kom hun til West Ham Board i Essex, hvor hun var lærerinne i ca. to år, til hun giftet seg.

i 1904 ansatt i Norges Statsbaner, og ble avdelingsingeniør der. Gikk i 1945 av for aldersgrensen.

Ingen barn.

XIX.21. *Edvard Fredrik Schilling* (M.XXIX.69),

f. på gården Øvre Bakke i Nydalen i Vestre Aker 27. september 1879, døpt i Vestre Aker kirke 26/11 s. å. Ved dåpen hadde han følgende faddere:

Fru Marie Hansen, frøken Laura Schilling (XIX.7), brugseier Edvard Hansen og student Jens Hansen.

Eksamen artium 1897. Eksamen fra Krigsskolens øverste avdeling 1900. Ble samme år premierløytnant i Trondhjemske Brigade. Overført til 2. Akershusiske Brigade i 1901. Kaptein 1911. Major 1933.

Tjenestegjorde som premierløytnant ved Garden 1908—1911. Sjef for 8. kompani av Vestoplandenes Inf.Regt. nr. 6 1919—1930. I overtallig stilling 1930. Avskjed som fastlønnnet offiser 1933.

Cand. jur. 1905. Edsvoren fullmektig hos sorenskriveren i Nedre Romerike 1906—1908, herunder et halvt år konstituert politimester i Romerike og Vinger. Egen sakførerforretning i Oslo siden 1911.

∞ hos byfogden i Oslo 23. september 1927 med *Sigfrid Hübert*, f. i Kristiansand 3. april 1899.

Hennes ahnetavle ser slik ut:

I. *Probant*:

Sigfrid Hübert, f. i Kristiansand 3. april 1899, døpt der 25/6 s. å.
∞ 1) i London i 1917 med grosserer Per Faye-Schjøll. Skilt 1927.
∞ 2) 23.9. 1927 med major og overrettssakfører F. Schilling.

II. *Foreldre*:

1. Skibskaptein *Bjørn Hjalmar Hübert*, f. i Kristiansand 21. oktober 1861, † i Geestermünde ved Bremen 26. desember 1901.

∞ i Antwerpen 29. juli 1892 med

2. *Helga Henriette Karoline Nørbech*, f. i Fredrikshald 25. juni 1861, † i Oslo 7. april 1930, begr. på Vestre Gravlund 11/4 s. å.

III. *Besteforeldre*:

1. Seilmaker i Kristiansand *Gotfred Engelhart Hübert*, f. i Lille-sand 4. mai 1823, † i Kristiansand 22. oktober 1867.

- ∞ i Kristiansand 5. oktober 1855 med
2. *Toline Erichsen*, f. i Mandal 6. august 1824, † i Kristiansand 22. desember 1896.
 3. Skibskaptein, senere Toldbestyrer i Kristiansand *Niels Fredrik Pettersen Nørbech*, f. i Fredrikshald 30. november 1820, † i Kristiansand 30. november 1901.
∞ ca. 1856 med
 4. *Anne Sophie Elster*, f. i Fredrikshald 28. oktober 1825, † i Kristiania 9. oktober 1903.

IV. Oldeforeldre:

1. Seilmaker i Kristiansand og Lillesand *Bernt Elias Hübert*, f. i Kristiansand 23. desember 1798, † i Kristiansand 16. mars 1853.
∞ i Kristiansand 5. oktober 1822 med
2. *Mette Christine Tronstad*, f. i Kristiansand 18. oktober 1798, † i Arendal 1. april 1874.
3. Murmester i Mandal *Ole Erichsen*, f. . . . , † . . .
∞ . . . med
4. *Ingebjør Helena Friederichsdatter*, f. . . . , † . . .
5. Kjøpmann i Fredrikshald *Christian Nørbech*, f. i Fredrikshald 16. april 1776, døpt der 24/4 s. å., † i Christiania 30. august 1852.
∞ på Store Holm gård i Idd 21. oktober 1803 med
6. *Karen Johanne Smidt*, f. i Rakkestad 7. august 1784, døpt der 13/8 s. å., † i Christiania 1. januar 1871.
7. Kjøpmann i Fredrikshald *Hans Andreas Elster*, f. i Fredrikshald 11. oktober 1784, † s.steds 27. desember 1832, begr. der 5/1 1833.
∞ i Borre 18. juni 1812 med
8. *Bredine Christensdatter Lie*, f. i Moss 2. februar 1790, † i Fredrikshald 25. mai 1828.

Major og overrettsakfører Fredrik Schilling og hustru har 1 sønn og 1 datter, se XX. slektsledd nr. 14—15.

XIX.22. *Mally Cathinka Schilling* (M.XXIX.70),
f. i Christiania (i Jordans gård, Karl Johans gate 7) 28. oktober 1881, døpt der i Vor Frelzers Kirke 1. januar 1882.

46. Major og overrettsakfører Fredrik Schilling.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Konsul Otto Martin Bade, Kgl. fuldmektig Didrik Hagelsten Friele, Brigadelæge Wilhelm Martens, fru Mally Bade (XVIII.22), Fru Cathinka Friele (XVIII.25).

Hun ble sinnsyk i ung alder og har siden vært på Dikemark.

Ugift.

XIX.23. *Ida Agnes Constance Schilling* (M.XXIX.71),

f. i Christiania (i Jordans gård, Karl Johans gate 7) 18. april 1883, døpt der i Vor Frelzers kirke 1/6 s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Overrettsagfører Ole Sæthren, Capitain Rudolf Friis, Distriktslæge Jens Torp, Fru Hulda Kaurin, Frøken Marie Nannestad.

∞ i Uranienborg kirke i Kristiania den 26. september 1905 med *Hans Christian Holstad*, f. i Arendal 23. august 1878, † i Djursholm ved Stockholm 11. januar 1949, bisatt i Norra Krematoriet i Stockholm 21/1 s. å. Urnen satt ned på Tromöen kirkegård. Sønn av lege *Christian August Holstad* (f. 15/7 1839, † 18/6 1904) og hustru *Wilhelmine Abelone Eger* (f. 2/12 1848, † 12/6 1922). Skilt 1928.

Eksamen artium i Arendal 1896. Eksamen fra Krigsskolens øverste avdeling 1900. Premierløytnant i infanteriet 1900, og fra høsten 1901 i feltartilleriet. Kaptein 1911, major 1928. Avskjed som fastlønnet offiser samme år.

Cand. jur. våren 1911. Var 1917—1921 sekretær i A/S Borregaard, 1922—26 sekretær i Landbruksdepartementet, herunder 1924—25 edsvoren fullmektig hos byfogden i Moss. Ble høyesterettsadvokat høsten 1925.

Var 1926—1934 president for den gresk-tyrkiske folkeutvekslingskommisjon med sete i Istanbul. Var fra 1937 oppnevnt som en av de tre kontrolloffiserer i Sandjaket Alexandrette. Var i begge tilfelle oppnevnt av Folkeforbundets råd.

Tjenestegjorde 1941—1944 i England. Var 1944—1945 militærattasje med oberstløytnant grad i Ankara i Tyrkia. Kommandør av St. Olavs Orden. Storoffiser av den greske Frelserorden.

2 sønner og 2 døtre, se XX. slektsledd nr. 16—19.

XIX.24. *Engel Nora Kathinka Schilling* (M.XXIX.72),

f. i Christiania (i Jordans gård i Karl Johans gate 7) 13. november 1884, hjemmedøpt 12/12 s. å., dåpen stadfestet i Vor Frelser Kirke 7. april 1885, † i Christiania 30. august 1923, begr. på Vor Frelser gravlund 4/9 s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Kgl. Fuldm. D. H. Friele, Cand. jur. Eilert Kaurin, Arkitekt Otto Schilling (XIX.8), Fru Cathinka Friele (XVIII.25), Fru Henriette Hirsch (XVIII.33), Frk. Augusta Clausen.

Eksamen artium i Kristiania 1903. Gjennomgikk derefter studentklassen ved Nissens seminar. Guvernante i Sogn ett år, derefter i England ett år. Lærerinne ved Bestum Middelskole 1907—1909. Ble

høsten 1909 lærerinne ved Berles skole i Kristiania og var der i 10 år. Lærerinne ved Kristiansand Katedralskole 1919—1922. Ugift.

XIX.25. *Peter Gottlieb Schilling* (M.XXIX.73),

f. på Øvre Bakke i Nydalen i V. Aker den 25. juni 1886, døpt i Vestre Aker kirke 22/8 s. å.

Ved dåpen hadde han følgende faddere:

Bygmester Fritz Schilling (XVIII.24), student Ludvig Bade, guldsmed Edvard Schilling (XIX.9), fru Caroline Schilling, frk. Helene Hansen, frk. Mally Bade (XIX.5).

Gjennomgikk 1904/05 Hortens tekniske skole og arbeidet derefter i ca. 5 år ved Thunes Mek. Verksted. Gjennomgikk 1910/11 den tekniske høyskole i Dresden og studerte 1911/12 ved Universitetet i Darmstadt. 1912/15 var han ingeniør i dieselvdelingen i firmaet Friedrich Krupp i Kiel. I 1913 foretok han en studiereise til USA og giftet seg der med en amerikanerinne. I 1915 reiste han med kone og barn fra Kiel til USA, hvor han bosatte seg på Long Island. Han er nu (1953) Engineer hos Spence Co. i New York. Ble amerikansk borger i 1925.

∞ i Unitarian Church, Syracuse, N.Y., den 13. september 1913 med *Mary Lydia Pease Owen*, f. i Syracuse, N.Y., 2. mai 1887, døpt der i Unitarian Church, datter av professor i anatomi ved Syracuse University *Scott Owen* (f. i byen Onondaga i New York i 1863, † i Syracuse 3. januar 1898) og hustru *Mary Lydia Pease* (f. i Baltimore, Maryland, i 1866, † i Syracuse i mai 1887).

3 sønner og 2 døtre, se XX. slektsledd nr. 20—24.

XIX.26. *Alf Didrik Schilling* (M.XXIX.371),

f. på Øvre Bakke i Nydalen i Vestre Aker 25. juli 1888, døpt i Vestre Aker kirke 23/9 s. å., † på Ullevål sykehus av difteri, 5 år gammel, den 12. november 1893, begr. på Vor Frelzers gravlund 16/11 s. å.

Ved dåpen hadde han følgende faddere:

Konsul Otto Bade, fabrikeier Hugo Guettler, godseier Odolon Hanneborg, fru Mally Bade (XVIII.22), fru Augusta Hanneborg.

47. *Peter G. Schilling.*
Ingeniør

E.

Forstassistent Fritz Schilling (XVIII.30) og hustru Judithe Amalie Schanches barn, XIX.27—29:

XIX.27. *Hjalmar Schilling* (M.XXIX.74),

f. i Tana 19. november 1867, døpt der 25. juni 1868, † i Oslo 7. januar 1946, bisatt i Det nye Krematorium 16/1 s. å., urnen ble satt ned i familiegravstedet på Vestre Aker kirkegård.

Ved dåpen hadde han følgende faddere:

Handelsmand N. Schanche og H. W. Schanche, Handelsmand N. A. Eide og hustru Hanna f. Schanche, Enkemadame Schanche, Handelsmand H. Schanche.

Han tok latinartium ved Lillehammer skole 1886, anneneksamen 1887 (*laudabilis præceteris*) og medisinsk embedseksamen 2. semester 1893 (*laud*). I studenterårene var han medlem av Studentersamfundet, Studenternes Gymnastik- og Fegteforening og en kortere tid av Studenternes Sangforening.

Som medisinsk student var han i to somre assistentlege ved Tonsaasen Sanatorium. Like efter embedseksamen vikarierte han som kst. distriktslege i Hammerfest i ett år og forteller selv at han reiste nordover med den første hurtigrute i februar 1894. Derefter gjorde han kandidattjeneste ved medisinsk og kirurgisk avdeling på Rikshospitalet samt ved Fødselsstiftelsen. Efter fullført kandidattjeneste var han privatassistent hos professor Strøm i 4 år, fra 1896 til 1900. Reervelege ved Rikshospitalets kirurgiske avdeling B 1901—1904. I årene 1908—1911 var han assitentlege ved Rikshospitalets kirurgiske poliklinikk.

I 1911 ble han overlege for kirurgisk avdeling ved Ullevål sykehus, og ble i 1919 overdratt å gi undervisning for medisinske studerende ved hospitalsavdelingen. I 1933 skulle han ha gått av som overlege på grunn av aldersgrensen, men ble anmodet om å bli stående i stillingen ett år til. Tok avskjed i 1934.

I Morgenbladets nekrolog over ham den 8/1 1946 heter det bl. a.:

« . . . Overlæge Schilling ble uimotsagt regnet som en av Skandinaviens mest fremragende kirurger. Dette skyldtes ikke alene hans sjeldne operative dyktighet og hans sikkerhet i sykdomskjennelsen, men i like høy grad hans humane vesen og utrettelige omsorg for de syke. Han inntok også en fremskutt plass som lærer for de medisinske studerende.»

I årene 1896—1911 har han ved siden av sine stillinger arbeidet som privatpraktiserende lege i Kristiania, med vesentlig kirurgisk praksis. Han foretok en rekke utenlandsreiser for å studere kirurgi i England, Frankrike, Sveits og Tyskland, og har holdt en rekke foredrag og skrevet mange artikler om kirurgiske emner.

I 1898 ble han fast premierløytnant i Hærens Sanitet, kaptein i 1905 og utnevntes i 1911 til regimentslege ved Telemarkens Infanteriregiment. Avskjed fra fastlønnen sanitetsoffisers stilling fra 1. april 1914.

Hans interesser utenfor legegjerningen gikk vesentlig i retning av friluftsliv og sport, særlig jakt.

∞ i Jakobs kirke i København den 15 mars 1907 med *E l s e Marie Alette Lillieskiold*, f. i København 20. april 1886, datter av skogtaksator *Hans Peter Julius Lillieskiold* (f. 3/3 1843, † 25. august 1919) og hustru *Julie Sarouw* (f. 3. september 1853, † 1. mars 1931).

Skilt i 1936.

1 sønn, se XX. slektsledd nr. 25.

XIX.28. *Henriette Sophie Schilling* (M.XXIX.75),

f. på gården Landheim på Dovre 29. november 1869, hjemmedøpt av faren 28/5 1870, dåpen bekreftet i Dovre kirke 24/7 1870, † i Kristiania 15. august 1913, 43 år gammel, begr. i familiegravstedet på Vestre Aker kirkegård 22/8 s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Doktor Hagemann, Ritmester Adolph Schilling (XVII.13), Fru Henriette Hirsch (XVIII.33), Fru Hagemann.

Høsten 1906 reiste hun ned til Mouscron i Belgia for å besøke sin farbror, pater Halfdan Schilling (XVIII.31) som da var meget syk. Dagen før han døde, den 1. januar 1907, gikk hun over til katolisismen.

Efter morens død i 1902 bodde hun hos sin bror Hjalmar, og i hans hjem var det hun døde.

Ugift.

XIX.29. *Adolf Johan Schilling* (M.XXIX.76),

f. på gården Landheim på Dovre 3. september 1871, døpt i Dovre kirke 3/3 1872, sannsynligvis † i byen Victoria på Vancouver Island i British Columbia, Canada, etter ca. 1930. Det vites imidlertid ikke med sikkerhet om han er død.

Ved dåpen hadde han følgende faddere:

Telegrafist Johan Lund, Hans Hinden, Anne Hinden, Brit Svendsdatter Norderhus.

Han utdannet seg i Christiania til tannlege og tok tannlegeeksamen våren 1891 med karakter 2. Den 27. mars 1893 ble han meddelt tillatelse til å begynne egen tannlegepraksis i Holmestrand. Imidlertid gikk hans interesser så sterkt i retning av friluftsliv, jakt og fiske at han forsømte sin praksis, og til slutt lå den helt nede.

Da det store «gold rush» begynte i Klondyke i 1896, dro han dit. I mange år drev han som gullgraver og pelsjeger i Canada inntil han i begynnelsen av 1920-årene kjøpte seg en hesteranch ved Columbia River i British Columbia. I slutten av 20-årene solgte han ranchen og kjøpte seg et hus i byen Victoria på Vancouver Island, og der ble han visstnok boende til sin død.

∞ i British Columbia ca. 1920—25 med en engelsk lærerinne.
Ingen barn.

F.

Overrettssakfører Emil Hirsch (XVIII.35) og hustru Henriette Schillings (XVIII.33) barn, 30—38:

XIX.30. *Adolf Frederik Hirsch*, f. i Gjøvik 19. juli 1863, døpt der i *Hunn kirke 6/9 s. å.*, † i Gjøvik 28. januar 1864, et halvt år gammel, begr. ved Hunn kirke 2/2 s. å.

XIX.31. *Henrik Gottlieb Hirsch*, f. i Gjøvik 9. oktober 1864, døpt i Hunn kirke 20/6 1865, † i Halden 3. juli 1928, nær 64 år gammel, begr. i Moss 7/7 s. å.

Til sist overtollkontrollør i Søndenfjeldske Grensetolldistrikt.

∞ i Gamle Aker kirke 25. juli 1897 med *Antonette Laurine Thygesen*.

Efterslekt.

XIX.32. *Charlotte Elisabeth Eleonora Hirsch*, f. i Gjøvik 8/12 1865, hjemmedøpt på Vestre Ihle i Stange 3/2 1866, dåpen stadfestet i Stange kirke 20/5 s. å., † i Gjøvik 1. september 1867, nær 2 år gammel, begr. ved Hunn kirke 4/9 s. å.

XIX.33. *Fredrik Hirsch*, f. på Øverby i Hunn sogn i Vardal 10/2 1867, døpt i Hunn kirke 28/7 s. å., † på sin gård Våltorp i Grue 10. mars 1940, 73 år gammel, begr. i Grue 15/3 s. å.

Handelsreisende og gårdbruker. Ugift.

XIX.34. *Henriette Emilie Hirsch*, f. i Hunn sogn i Vardal 16. juli 1868, hjemmedøpt, † i Vardal 8. august 1868, begr. ved Hunn kirke 12/8 s. å.

XIX.35. *Adolph Gottlieb Christopher Schilling Hirsch*, f. i Hunn sogn i Vardal 7. november 1869, døpt i Hunn kirke 27/2 1870, † på sin farm nær Portland i Oregon, USA, 6. juli 1927, begr. i Lincoln Memorial Park i Oregon 9/7 s. å.

Til sist farmer i staten Oregon, USA.

∞ i Vancouver i staten Washington, USA, 6. mars 1916 med *Maud Reese*. Ingen barn.

XIX.36. *Harriet Emilie Hirsch*, f. i Hunn sogn i Vardal 5. februar 1871, døpt i Hunn kirke 19/3 s. å.

Lærerinne, sist ved Hallings pikeskole i Oslo. Ugift.

XIX.37. *Frantz Wilhelm Valdemar Hirsch*, f. i Hunn sogn i Vardal 8. juli 1872, døpt i Hunn kirke 11/8 s. å., † i San Francisco 19 . .

Forretningsmann i USA.

∞ i San Francisco ca. 1918 med en amerikanerinne som var «book-keeper» der. Visstnok ingen barn.

XIX.38. *Patroclus Christian Emil Hirsch*, f. på Rosenborg gods, Wärmlandsnäs i Sverige, 20. juli 1873, døpt 17/8 s. å. i Eskilsäter församling i Wärmlands län, † i Stockholm 11. juli 1930, nær 57 år gammel, begr. i Huddinge 20/7 s. å.

Forretningsmann i Sverige.

Gift i Lade kirke i Strinda 5/1 1906 med *Sigrid Weisser*.

Efterslekt.

XX. SLEKTSLEDD

A.

Juveler Eduard Schilling (XIX.9) og 1. hustru Florentine Jülichs sønn:

XX.1. *Jacob Friedrich («Fritz») Schilling* (M.XXX.82),
f. i Berlin 25. desember 1892, † i Berlin-Bernau 12. februar 1945,
53 år gammel.

Han utdannet seg som gullsmed og overtok farens forretning i Berlin da denne døde i 1925.

∞ i Berlin . . . med *Erna Wohlfart*, f. i Berlin 3. april 1897, en niece av farens 2. hustru.

Hun og datteren tok livet av seg i fortvilelse 24. april 1945 da russerne rykket inn i Berlin-Karlshorst.

1 datter, se XXI. slektsledd nr. 1.

B.

Juveler Eduard Schilling (XIX.9) og 2. hustru Jenny Wohlfahrts barn, XX.2—3:

121

XX.2. *Gustav Adolph Wilhelm Schilling* (M.XXX.84),
f. i Berlin 3. mai 1900.

Skoleutdannelse i Berlin og senere utdannelse som forretningsmann i Tyskland, Norge, England og Frankrike.

Han kom første gang til Norge i 1919, reiste igjen i 1921, kom tilbake til Norge i 1933, reiste til Sverige i 1934, fikk en stilling i Drammen i 1935 og startet i 1936 i Oslo et aksjeselskap, Automat-Servis A/S, sammen med en venn.

Flyttet til Danmark i 1946 og er nu (1953) fast bosatt i Monte Carlo hvor han driver en automatforretning med filial i Italia.

∞ 1) i den tyske Sta. Gertruds kirke i Stockholm 25. november 1934 med *Nita Denise Erna Buttke*, f. i Stanley, Staffordshire i England, 15. mars 1912, datter av tysk kunstmaler *Willy Buttke* og engelsk hustru *Caroline Busse*. Skilt 1940. Hun ble ∞ 2) i Oslo 19. sep-

tember 1947 med hovedforvalter i Statens Havnevesen, *Ingvald Hallstrøm*.

∞ 2) hos sorenskriveren i Aker 29. juni 1940 med fru *Elly Ingrid Winkler*, f. *Hansen*, f. i Danmark 16. april 1911, datter av entreprenør i Hørsholm, *Alexander J. Hansen* og hustru *Hermine*. Skilt ved dom 16. oktober 1945.

∞ 3) . . . i Danmark . . . september 1946 med . . . *Petersen*, f. i København 25. desember 1926, datter av . . .

1 datter i 1. ekteskap og 1 datter i 2. ekteskap, se XXI. slektsledd nr. 2—3. Ingen barn i 3. ekteskap.

XX.3. *Margarete Jenny Valeska Ingeborg Schilling* (M.XXX.83), f. i Berlin 9. februar 1902, døpt der i den Werderske kirke.

∞ i Domkirken i Berlin 11. juli 1925 med direktør *Hans Robert Hermann Mehlig*, f. i Breslau 8. juli 1899, sønn av Robert Hermann Mehlig (1865—1900) og hustru Hedwig v. Scheven (1874—1946).

De er nu (1953) bosatt i Berlin-Friedenau. Ingen barn.

C.

Direktør Olaf Udnæs og hustru Augusta Fredrikke Schillings (XIX.10) barn, XX.4—5:

XX.4. *Astri Udnæs*, f. i Bellingham i staten Washington, USA, 22. februar 1891, døpt der i den norske kirke.

∞ 1) i Gamle Aker kirke i Kristiania 20. august 1914 med disponent *Georg Bisgaard*. Skilt 1931.

∞ 2) i Oslo (byfogden) 10. mars 1933 med skipskaptein *Erik Lysgaard Thomle*.

Ingen barn.

XX.5. *Ingerid Udnæs*, f. i Bellingham i staten Washington, USA, 1. mai 1894, døpt der i den norske kirke.

∞ i Gamle Aker kirke i Kristiania 10. november 1923 med disponent *Ansgar Thorbjørnsen*. Skilt 1950. Efterslekt.

D.

Grosserer Fritz Schilling (XIX.12) og hustru Johanna Hübschers døtre, XX.6—7:

XX.6. *Eleonore Caroline* («*Nora*») *Schilling* (M.XXX.85),

f. i Kristiania 9. mai 1897, døpt der i Trefoldighets kirke 27/6 s. å.
Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Fru Caroline Schilling, fru Otto Schilling, fru Agda Gløersen (XIX.13), Bygmester Jacob Fredrik Schilling (XVIII.24), Bygmester Otto Schilling (XIX.8), Ingeniør Karl Hübscher i Frankfurt a. Main.

Hun vokste opp i Kristiania hvor hun fikk sin skoleutdannelse. Flyttet i 1923 med foreldrene til München hvor hun bodde til faren døde i 1943. Flyttet da til Bad Reichenhall i Syd-Bayern hvor hun fremdeles er bosatt. Ugift.

XX.7. *Agda Johanne Schilling* (M.XXX.86),

f. i Kristiania 20. oktober 1899, døpt der i Trefoldighets kirke 11/2 1900. Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Fru Mally Haanshus (XIX.5.), frk. Laura Schilling (XIX.7), fru Anna Ruhl, Frankfurt a. Main, fru Augusta Udnæs (XIX.10), grosserer Rudolf Bøhme, grosserer Simon Lockert, Vinhandler Gløer Gløersen, Edvard Schilling (XIX.9), Berlin.

∞ 1) i Frogner kirke i Kristiania 14. januar 1922 med tysk løytnant *Heinrich Karl Otto Schick*, f. i Mannheim i Tyskland 28. november 1891. Skilt.

∞ 2) i München i mars 1943 med lege Dr. *Wilhelm Neumaier*.

1 datter i 1. ekteskap, se XXI. slektsledd nr. 4.

E.

Handelsfullmektig Gløer Gløersen og hustru Agda Schillings (XIX.13) barn, XX.8—9:

XX.8. *Gløer Alexander Schilling Gløersen*, f. i Christiania 20. april 1894, † samme dag.

XX.9. *Laura Caroline Erica* («*Tullik*») *Gløersen*, f. i Christiania 11. mars 1901, døpt i Trefoldighetskirken 27. mai s. å., † ved en bilulykke

mellom Trälleborg og Malmö 12. mai 1943, kremert 16/5 s. å. i Trälleborg. Urnen satt ned på Simrishamn kirkegård.

∞ i Markus kirke i Oslo 17. mars 1934 med kjøpmann i Ystad i Sverige *Alf Hilding Nilsson*. Ingen barn.

F.

Thomas Kendall og hustru Catherine Schillings (XIX.14) barn, XX.10—11:

XX.10. *Catherine Winifred («Kitty») Kendall*, f. i Wanstead, Essex i England, den 14. mars 1905, døpt der i Wanstead Parish Church. Er nu tilhenger av Christian Science.

Hun er ugift og er nu (1953) bosatt i Rushmore, Morley Lane, Shottermil, Haslemore, Surrey, England.

XX.11. *Oscar John Kendall*, f. i Wanstead i England, den 7. april 1909, døpt der i Wanstead Parish Church. Er nu tilhenger av Christian Science.

Han har vært bosatt i Auckland i New Zealand i mange år, og arbeider der som «house decorator».

∞ i New Zealand 1938 med *Thelma MacGrath*. Efterslekt.

G.

Ingeniør Oscar Schilling (XIX.15) og hustru Edith Hitchiners datter:

XX.12. *Nora Schilling* (M.XXX.493),
f. i Colne, Lancastershire i England, ca. 1904?

H.

Bankmann Fred Schilling (XIX.16) og hustru Marion Waterhouse's sønn:

XX.13. *David Carl Schilling* (M.XXX.494),
f. i Yorkshire ca. 1905/10?

48. Peter Fredrik
Schilling.

I.

Major og overrettssakfører Fredrik Schilling (XIX.21) og hustru Sigfred Hüberts barn, XX.14—15:

XX.14. *Trinelise Schilling* (M.XXX.88),

f. i Oslo 28. februar 1929, døpt i Hakadal kirke 30/6 s. å.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Dr. Christian Johannessen, Oslo, advokat Aage Storm, Oslo, ingeniør Adolf Weidemann, Oslo, fru Kathinka Schilling Oslo, frk. Synnøve Jakobsen, Langesund.

Eksamen artium 1948. Eksamen fra Oslo Handelsgymnasium, sekretærlinjen. Universitetsopphold i Paris. Ble 1952 ansatt som

kontordame i Den kgl. norske ambassade i London, hvor hun arbejder hos kulturattacheen.

XX.15. *Peter Fredrik Schilling* (M.XXX.87),

f. i Oslo 21. mars 1933, døpt i Slotts- og Garnisonskirken på Akershus 18/6 s. å.

Ved dåpen hadde han følgende faddere:

Stud. med. Halfdan Schilling (XX.25), advokat Ragnvald Graff, ingeniør Peter Schilling (XIX.25), fru Gudrun Huitfeldt, fru Borg-hild Kloumann, fru Mona Wilhelmsen.

Tok 1953 eksamen fra Infanteriets Befalsskole på Gimlemoen og er nu (1953) sersjant i Garden.

J.

Høyesterettsadvokat Hans Christian Holstad og hustru Ida Schilling (XIX.23) barn, XX.16—19:

XX.16. *Else Holstad*, f. i Kristiania 30. oktober 1908, † s.steds 31. januar 1909.

XX.17. *Christian August Holstad*, f. i Kristiania 22. juni 1911, døpt der i Slotts- og Garnisonskirken på Akershus 20/8 s. å.

Eksamen artium i Oslo 1929, eksamen fra Norges Tekniske Høyskole ved maskinavdelingen i 1934. Nu (1953) ansatt som avdelingsingeniør ved Hovedstyret for Norges Statsbaner.

XX.18. *Inger Holstad*, f. i Kristiania 5. juli 1913, døpt der i Garnisonskirken på Akershus 5/10 s. å.

Eksamen artium i Oslo 1932. Ansatt i Norges Bank.

XX.19. *Kjeld Holstad*, f. i Kristiania 18. juni 1915, døpt i Garnisonskirken på Akershus s. å.

Eksamen artium 1933. Eksamen fra den tekniske høyskole i Darmstadt 1939. (Nu (1953) ansatt ved De-No-Fa i Fredrikstad.

∞ i Frogner kirke i Oslo 21. april 1945 med *Anna Constance Dahl*.

K.

Ingeniør Peter Gottlieb Schilling (XIX.25) og hustru Mary Lydia Pease Owen's barn, XX.20—24:

XX.20. *Scott Owen Schilling* (M.XXX.89),

f. i Kiel i Schleswig-Holstein 7. juni 1914, døpt i Unitarian Church i Syracuse, N.Y., i 1919.

Eksamen fra Flushing High School og var derefter i 3 år ansatt i Retail Credit Company, Manhattan. Under 2. verdenskrig tjenestegjorde han 1942—45 som radiotekniker i en M.P.-bataljon i England, Frankrike og Belgia. For sin innsats der ble han bl. a. dekorert med Croix de Guerre med palmegren og 4 «battle stars».

Efter hjemkomsten gjennomgikk han noen kurser ved Columbia University, New York, og er nu (1953) representant for Long Island for firmaet Kentile Co.

∞ i Grace Episcopal Church, Whitestone, Long Island, New York, den 14. juli 1943 med *Virginia Crane MacKenzie*, f. i Schroon Lake, New York, 29. mai 1915, datter av Civil and Telephone Engineer *Edward Russell MacKenzie* (f. i Schroon Lake, N.Y., 1886) og hustru *Lydia Crane* (f. i New York City 3. januar 1889).

2 døtre, se XXI. slektsledd nr. 5—6.

XX.21. *Lydia Mary Schilling* (M.XXX.92),

f. i Bayside, N.Y., USA, den 2. mars 1916, døpt 1919 i Unitarian Church, Syracuse, N.Y.

∞ i sine foreldres hjem i Little Neck, Long Island, N.Y., den 7. januar 1937 med *Claude Rowan Cummins*, f. i Galveston, Texas, USA, sønn av president of Standard Dredging Corp., *William Claude Cummins* (f. i Cookeville, Tennessee, 4/3 1872) og hustru *Jeannie Rowan* (f. i McMainsville, Tennessee, 14/3 1874).

Han tok i 1930 Bachelor of Arts degree i ingeniørfag ved Leland Stanford University i Palo Alto i California. Ble samme år ansatt i Standard Dredging Corporation, og er nu (1953) Vice President i dette selskap.

1 sønn og 1 datter, se XXI. slektsledd nr. 7—8.

XX.22. *Peter Gottlieb Schilling* (M.XX.90),

f. i Bayside, Long Island, N.Y., den 17. mars 1917, døpt i Unitarian Church, Syracuse, N.Y., ble katolikk i 1948.

Gjennomgikk Flushing High School. Student, derefter ingeniørfag ved University of Kentucky og ved Columbia University, N.Y. Eksamen som Mechanical Engineer.

Under den 2. verdenskrig tjenestegjorde han 1941—45 i US-Army Engineer Corps i Det fjerne Østen. Var bl. a. på New Guinea og deltok i invasjonen på Filippinene.

∞ i den romersk-katolske kirke i Forest Hills, Long Island, N.Y., den 3. juli 1948 med *Nancy Louise Cook*, f. i Cambridge, Massachusetts, 23. juni 1925, døpt s. å. i den romersk-katolske kirke i Brookline, Massachusetts, datter av *Joseph Paul Cook* (f. i Boston, Mass., 22/6 1895, † s. sted i januar 1939) og hustru *Nancy Lesch Cook* (f. i New York City 14/9 1900, † i Boston, Mass., i januar 1935).

Miss Nancy L. Cook tok Bachelor of Arts degree ved St. Josephs College i New York.

2 sønner, se XXI. slektsledd nr. 9—10.

XX.23. *Kathinka Schilling* (M.XXX.496),

f. på Long Island, N.Y., USA, den 27. november 1921, døpt i Unitarian Church i Flushing, Long Island, N.Y.

Efter endt High School ble hun mannequin (dress model) hos det kjente firma Saks på Fifth Avenue. Etter at hun giftet seg, har hun arbeidet som free lance journalist og skriver artikler for forskjellige amerikanske magasiner.

∞ i prestegården i Flushing, Long Island, N.Y., den 13. februar 1943 med *Ralph Victor Brigham jr.*, f. på Long Island, N.Y., sønn av Electrical Engineer *Ralph Victor Brigham* (f. i New York City) og hustru *Katherine Lipp* (f. i New York City).

Han gjennomgikk High School og College og utdannet seg til Ceramic Engineer. Under den 2. verdenskrig tjenestegjorde han 1942—45 i US-Army Air Force i Det fjerne Østen, i Kina, Burma og India.

Driver nu (1953) egen keramikfabrikk i Syracuse, N.Y.

2 sønner og 1 datter, se XXI. slektsledd nr. 11—13.

XX.24. Fredrik Edward Schilling (M.XXX.91),

f. i Flushing, Long Island, N.Y., USA, den 25. januar 1925, døpt i Unitarian Church i Flushing.

Gjennomgikk Flushing High School og Rhodes Private School i New York City. Under den 2. verdenskrig tjenestegjorde han 1943—46 i US-Army i Frankrike og Tyskland.

∞ i den prestbyteranske kirke i Jamaica, Long Island, N.Y., den 28. august 1946 med *Beverly Kuhn*, f. i New York City 31. januar 1926, døpt i St. Johns Episcopal Church, Staten Island, N.Y., datter av Construction Engineer *Louis Albert Kuhn* (f. i Østerrike) og hustru *Julie Pauline Zorn* (f. i Staten Island, N.Y.).

1 sønn og 1 datter, se XXI. slektsledd nr. 14—15.

L.

Overlege Hjalmar Schilling (XIX.27) og hustru Else Lillien-skiolds sønn:

XX.25. Bjørn Halfdan Lillien-skiold Schilling (M.XXX.93),

f. i Kristiania 3. april 1914, døpt der i Uranienborg kirke 25/6 s. å.

Ved dåpen hadde han følgende faddere:

Fru Elisabeth Bastrup, frk. Harriet Hirsch (XIX.36), fru Beth Nandrup, frk. Camilla Lillien-skiold, herr Julius Lillien-skiold, herr Frithjof Young, herr Fredrik Hirsch (XIX.33).

Eksamen artium 1932. Studerte et par år ved universitetet i Oslo og studerte derefter et par år sosialøkonomi ved London University. I 1936 begynte han i shippingbransjen i Den Norske Syd-Amerika Linje. I 1939 var han på et shippingkontor i Danzig og kom seg hjem like før tyskerne rykket inn i Polen. Deltok i krigshandlingene i april—mai 1940 i skipatrolje i Valdresavsnittet i I.R.6. Var i okkupasjonsårene 1940—45 tilsluttet motstandbevegelsen og hjemmestyrkene. Ble i 1945 ansatt i Nortraship i New York, og ble i 1946 ansatt ved skipsreder Øivind Lorentzens kontor i New York. Etter å ha vært ved dennes avdelingskontor i Brasil i 1½ år, kom han i 1949 tilbake til Oslo hvor han arbeidet ved rederiets hovedkontor, til han sommeren 1953 sluttet der og gikk over i egen virksomhet.

49. Disponent
Halfdan Schilling.

Sammen med en kompanjong driver han nu fabrikkvirksomhet i Oslo under firmanavn A/S Tento.

∞ i Den norske ambassade i Rio de Janeiro 25. mai 1948 med fru *Else Gudrun («Mollen») Eitzen*, f. *Folkman Nielsen*, f. i Kristiania 15. mai 1917, døpt der i Frogner kirke, datter av direktør *Gustav Nielsen* (f. i Kristiania 24. juni 1878, † i Oslo 12. september 1937) og hustru *Annik Folkman*, f. i Drammen 11. mai 1890.

Ingen barn.

XXI. SLEKTSLEDD

A.

Juveler Fritz Schilling (XX.1) og hustru Erna Wohlfahrts datter:

- XXI.1. *Ingrid Schilling* (M.XXXI . . .),
f. i Berlin-Karlshorst 20. mars 1925, † samme sted 24. april 1945.

B.

Forretningsmann Gustav Adolf Wilhelm Schilling (XX.2) og
1. hustru Nita Buttkes datter:

- XXI.2. *Denise Nita Ingrid Schilling* (M.XXXI. . . .),
f. i Berlin-Köpenick 13. oktober 1932, døpt i Stockholm i den tyske
Sta. Gertruds kirke 23/2 1935.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Grosshandlare Mauritz Breijer, Stockholm och Köpman Howard
C. Buttke, Berlin.

Hun gjennomgikk Treiders Handelsskole i Oslo 1949/50. Ansatt
som kontordame i Norsk Film A/S i Oslo fra 1951.

C.

Forretningsmann Gustav Adolf Wilhelm Schilling (XX.2) og
2. hustru Elly Hansens datter:

- XXI.3. *Helen Vibeke Schilling* (M.XXXI. . . .),
f. i Aker 11. desember 1941, døpt i Vestre Aker kirke 1/3 1942.

Ved dåpen hadde hun følgende faddere:

Direktør Harald Schagø, fru Astrid Syberg-Olsen, fru Mimi Han-
sen, barnets mor og entreprenør Alexander Hansen.

D.

Løytnant Heinrich Schick og hustru Agda Schillings (XX.7) datter:

XXI.4. *Inge Schick*, f. i München 2. februar 1923, døpt . . .

E.

Forretningsmann Scott Owen Schilling (XX.20) og hustru Virginia Crane MacKenzie's barn, XXI.5—6:

XXI.5. *Lydia MacKenzie Schilling* (M.XXXI.463),
f. i Whitestone, Long Island, N.Y., USA, den 9. desember 1948,
døpt i Whitestone Protestant Episcopal Church.

XXI.6. *Virginia Owen Schilling* (M.XXXI.464),
f. i New York City, USA, den 30. januar 1951.

F.

Forretningsmann Claude Rowan Cummins og hustru Lydia Mary Schillings (XX.21) barn, XXI.7—8:

XXI.7 *Peter Rowan Cummins*, f. i Flushing Hospital, Long Island, N.Y., USA, 11. desember 1938, døpt i the Congregational Church i Manhasset, N.Y.

XXI.8. *Cynthia Jane Cummins*, f. i Flushing Hospital, Long Island, N.Y., USA, 12. mars 1941, døpt i the Congregational Church i Manhasset, N.Y.

G.

Ingeniør Peter Gottlieb Schilling (XX.22) og hustru Nancy Louise Cook's barn, XXI.9—10:

XXI.9. *Peter Gottlieb Schilling* (M.XXXI.465),
f. i Forest Hills, Long Island, N.Y., USA, 8. februar 1950, døpt
samme måned i den romersk-katolske kirke i Little Neck, Long Island, N.Y.

XXI.10. *Roger Joseph Schilling* (M.XXXI.466),

f. i Forest Hills, Long Island, N.Y., USA, 5. april 1952, døpt samme måned i den romersk-katolske kirke i Leirtown, Long Island, N.Y.

H.

Ingeniør Ralph Victor Brigham jr. og hustru Kathinka Schillings (XX.23) barn, XXI.11—13:

XXI.11. *Kristin Brigham*, f. på Long Island, N.Y., USA, 26. mars 1944

XXI.12. *Michael Owen Brigham*, f. på Long Island, N.Y., USA, 25. oktober 1946.

XXI.13. *Ralph Victor Brigham III*, f. i Hornel, N.Y., USA, 1. juni 1949.

I.

Fredrik Edvard Schilling (XX.24) og hustru Beverly Kuhns barn, XXI.14—15:

XXI.14. *Beverly Schilling* (M.XXXI.467),
f. i Roslyn, Long Island, N.Y., USA, den 2. januar 1948.

XXI.15. *Fredrik Edvard Schilling jr.* (M.XXXI.468),
f. i Roslyn, Long Island, N.Y., USA, den 5. januar 1950.

Opplysninger om illustrasjonene

Som frontispice er Schillingslektens våpen gjengitt i farver. Det er tegnet i 1953 av gravør H. Rui på grunnlag av Wappen XXXIX i Schillingisches Wappenbuch, som gjengir det felles «Wappen der ordentlichen Mitglieder des Verbandes des Hauses Schilling e.V.» ifølge den såkalte «Wappengesetz» av 1926. Se forøvrig avsnittet om slektsvåpnet s. 60.

Illustrasjonene i teksten er nummerert fortløpende. Om disse kan det gis følgende opplysninger pr. 1. juli 1954:

1. Der Stein im Rhein. Fotografi av en rekonstruert modell i Fricktalische Museum i Rheinfelden. Jahresbericht 1947, s. 19.
2. Kartskisse over Oberlahnstein med omegn. Tegnet 1953 på grunnlag av et gammel kart.
3. Oberlahnstein 1646. Kobberstikk utført av Merian. Jahresbericht 1947, s. 18.
4. Lahneck ca. 1850. Litografi etter tegning av L. Reinbeck. Jahresbericht 1947, s. 17.
- 5-6. Lahneck 1953. Etter fotografier.
7. Academicus Pernaviensis. Illustrasjon i «Mittheilungen aus dem Gebiete der Geschichte Liv-, Eht- und Kurlands», bind 7, s. 181 (Riga 1854).
8. Interiør fra St. Nicolai kirke i Pernau. Etter fotografi som velvilligst ble utlånt av professor Armin Tuulse, Enskede, Sverige. Prekestolen og det meste av interiøret er fra ca. 1650.
9. Grosserer Jacob Friederich Schilling. Etter originalmaleri i størrelse 75 x 64 cm malt på lerret. Ukjent kunstner. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
10. Catharina Magdalena Schilling, f. Møller. Samme opplysninger som for nr. 9.
11. Francisca v. Kirchner, f. Schilling. Miniaturmaleri i størrelse 7,5 x 7 cm, malt av generalmajor J. F. Schilling. Madame Charlotte Berg, f. Schil-

ling har på baksiden av bildet skrevet følgende: «Min Faders Søster. Tegnet af ham 1784 i Altona hos hans Fader i Dagligstuen. Forært til mig den 4de October 1838. Charlotte Berg.» Eier: Frk. Solveig Hirsch, Oslo. Foto O. Væring.

12. Det gamle hotell d'Angleterre på hjørnet av Kongensgate og Rådhusgaten, nu Rådhusgaten 16. Farvelagt tegning fra 1805 av generalmajor J. F. Schilling. Tegningen er tidligere gjengitt i Alf Collett: Gamle Christiania-Billeder, utgaven av 1909, s. 377. Det vites ikke hvor originaltegningen befinner seg nu. Den tilhørte i 1909 lege Gottfr. Conradi.
13. Eleonora Schilling, f. v. Deden. Etter originalmaleri i størr. 41 x 32,5 cm, malt på blikk i april 1825 av Johannes Flintoe. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring. Bildet er omtalt i Henning Alsviks bok om Johannes Flintoe s. 73 og gjengitt der som helseds bilde s. 63. En meget god kopi eies av fru Reidunn Lyth, f. Hirsch, Göteborg.

I Anker og Huitfeldt-Kaas' portrettkatalog av 1886, s. 198 nevnes et portrett av generalinnen som ble malt i 1829 av hennes mann. Det er i format 41,5 x 31,5 cm og malt på blikk. På baksiden av bildet står: «J. F. S. pinxit 1829.» Eier o.r.sakfører Eivind Bade, Oslo. Et miniatyrportrett malt av Charlotte Berg, f. Schilling, eies av o.r.sakfører Trygve Hirsch, Oslo.

14. Generalmajor Jacob Friederich Schilling. Etter originalmaleri i størrelse 40 x 32,5 cm, malt på blikk i april 1825 av Johannes Flintoe. Det eksisterer to identiske originalportretter. Det ene eies av Oslo Militære Samfund. Det annet eies av major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring. Bildet er omtalt i Henning Alsviks bok om Johannes Flintoe s. 73, og er gjengitt der s. 61. Opplysningene i Oslo Militære Samfunds Portrettgalleri s. 58 om at portrettet antas malt ca. 1835 av Johan Gørbitz er således ikke riktige. En meget god kopi eies av fru Reidunn Lyth, Göteborg.

I Anker og Huitfeldt-Kaas' portrettkatalog av 1886 s. 119 omtales et selvportrett av generalen. Det er i format 41,5 x 31,5 cm, malt på blikk og har på baksiden signaturen «J. F. S. pinxit 1829». Eier: O.r.sakfører Eivind Bade, Oslo. Et miniatyrportrett malt av Charlotte Berg, f. Schilling, eies av o.r.sakfører Trygve Hirsch, Oslo.

15. General Schillings æressabel. Etter illustrasjon i Hærmuseets årbok 1947/48 s. 140. Sabelen har forgyllt messingfeste og grep av ibenholt med skrå rifler. Klingen er krum, hulslipt og blånert med ornering i gull. Stålbalgen er gravert: «Til J. F. Schilling fra Artillerie Brigadens Officerer.» På det nederste beslag: «den 18de October 1832.» Se Hærmuseets årbok 1947/48 s. 147—148.
16. General Schilling og frues gravsted på Christ kirkegård. Etter tegning av Øivind Sørensen i april 1953.

17. Charlotte Berg, f. Schilling. Etter originalmaleri i størrelse 42 x 33 cm, malt på en tykk treplate. Antas malt av Johan Gørbitz. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
18. Amalie Hirsch, f. Schilling. Etter originalmaleri i størrelse 38 x 30 cm, malt på mahognyplate ca. 1825 av Johannes Flintoe. Originalen er brent. En kopi eies av Kaare v. Hirsch, Stavanger. Foto O. Væring.
19. Krigsraad Christian L. Hirsch. Samme opplysninger som for nr. 18.
20. Engel Dorothea Schilling, f. Kaurin. Etter originalmaleri i størrelse 45 x 37 cm, malt på lerret av Johannes Flintoe i 1829. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling. Foto O. Væring.
21. Overtoldbetjent Fritz Schilling. Etter originalmaleri i størrelse 40 x 32 cm, malt på blick av Johannes Flintoe. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
22. Rittmester Adolph Schilling. Etter originalmaleri i størrelse 41 x 32,5 cm, malt i 1835 på blick av Jacob Munch. Eier: Disponent Halfdan Schilling. Foto O. Væring.
23. Eleonore Schilling, f. Berg. Samme opplysninger som under nr. 22.
24. Lise Hirsch, f. Schilling. Miniaturportrett i størrelse 5,2 x 4,8 cm, malt ca. 1830 av Charlotte Berg, f. Schilling. Eier: Kaare v. Hirsch, Stavanger. Foto O. Væring.
25. O.r.sakfører Peter G. Schilling. Etter originalmaleri i størrelse 68 x 55 cm, malt på lerret i 1902 av Jakob Bratland. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
26. Forstassistent Fritz Schilling. Etter originalmaleri i størrelse 154 x 116 cm, malt på lerret i 1858 av Halfdan Schilling. Eier: Disponent Halfdan Schilling. Foto O. Væring.
27. Halfdan Schilling. Miniaturportrett i størrelse 5,1 x 4 cm. Det er malt av Charlotte Berg, f. Schilling, og har følgende påtegning på baksiden: «Landskapsmaler C. Schilling som Dreng». Eier: Frk. Solveig Hirsch, Oslo. Foto O. Væring.
28. Halfdan Schilling ca. 13 år gammel. Etter originalmaleri i størrelse 34,5 x 25,5 cm, malt på blick ca. 1848. Usignert, antas malt av Johan Gørbitz. Eier: Frk. Harriet Hirsch, Oslo. Foto O. Væring.
29. Parti fra Maridalsvannet. Malt av Halfdan Schilling på papp i størrelse 32,5 x 54,5 cm. Eier: Disponent Halfdan Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
30. Landskap. Malt av Halfdan Schilling på lerret i størrelse 35 x 57 cm. Eier: Disponent Halfdan Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
31. Blyantstegning i Halfdan Schillings skissebok, visstnok fra Finnmark. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
32. Norsk landskap. Malt av Halfdan Schilling i 1863 på lerret i størrelse 34 x 55 cm. Eier: Bergens Billedgalleri (nr. 212). Foto Jan. H. Reimers.
I «Katalog over Bergens Bys Billedgalleri», 9. utgave (1914) ved Johan

Bøgh beskrives dette bilde på side 68, med tilføyelse av følgende opplysninger: «Han har malet landskaper og genrebilleder, hvorav det mest kjendte er «Fattige gaar til Kirke».

Det har ikke vært mulig å oppspore hvor det sistnevnte bilde befinner seg.

33. Tusjtegninger av kuer i Halfdan Schillings skissebok. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
34. Bondepике. Malt av Halfdan Schilling på papp i størrelse 27 x 22,5 cm. Eier: Disponent Halfdan Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
35. Selvportrett, malt av Halfdan Schilling, antagelig ca. 1855. Malt på lerret i størrelse 36,5 x 27 cm. Eier: Frk. Harriet Hirsch, Oslo. Foto O. Væring.
36. Landskap. Visstnok fra Finnmark. Malt av Halfdan Schilling på papp i størrelse ca. 15 x 35 cm. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
37. Båt trukket på land. Malt av Halfdan Schilling på papp i størrelse 23 x 32,5 cm. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
38. Blyantstegning i Halfdan Schillings skissebok. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
39. En foss på Vestlandet. Malt av Halfdan Schilling på papp i størrelse 25,5 x 23 cm. Eier: Disponent Halfdan Schilling. Foto O. Væring.
40. En fjordbukt med båt. Malt av Halfdan Schilling på lerret i størrelse 27 x 40 cm. Eier: Disponent Halfdan Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
41. Utsikt over Christiania ca. 1860/65. Farvelagt litografi i størrelse 36 x 55 cm etter tegning av John Fr. Kirchener. Tidligere gjengitt i Kristiania's historie, bd. IV s. 437. Eier: Major og o.r.sakfører F. Schilling. Foto O. Væring.
42. Facsimile av den nederste halvdel av side 3 av Halfdan Schillings brev til sin far dat. Paris 21. juli 1868. Dette og noen andre brever fra pater Halfdan Schilling til sin far i årene 1868—73 eies nu av disponent Halfdan Schilling, Oslo. Foto O. Væring.
43. Halfdan Schilling som prestekandidat. Etter fotografi, antagelig fra ca. 1873.
44. Pater Halfdan Schilling ca. 70 år gammel. Etter fotografi tatt i Mouscron ca. 1905.
45. Utsnitt av freskomaleriet i St. Dominikus kirke i Neubergrt. 15 i Oslo. Pater Schilling er avbildet uten glorie, da han ennå ikke er blitt «sanctus». Foto O. Væring.
- 46-49. Etter fotografier.

Henvisninger og anmerkninger

I de følgende henvisninger og anmerkninger er benyttet de samme tegn og forkortelser som i teksten foran (se s. 12), og dessuten følgende forkortelser:

Dunker = Conradine Dunker: «Gamle Dage» (utgaven av 1909 ved Ullmann og Krog-Steffens).

Erbvereinigung = Heinar Schilling: Quellen zur Geschichte der Familie Friedrich Schilling † 1373, Heft VII: «Die Erbvereinigung von 1556» (Glücksburg 1946).

Floto = Hartvig Floto: Kaiser Heinrich der Vierte und sein Zeitalter (Stuttgart u. Hamburg 1855).

G.G.T. = Gothaisches Genealogisches Taschenbuch.

G.G.T. — A.H. = der Adeligen Häuser.

G.G.T. — F.H. = der Freiherrlichen Häuser.

G.H.b.R. = Genealogisches Handbuch der baltischen Ritterschaften.

G.H.b.R. — E. = Teil Estland.

G.H.b.R. — L. = Teil Livland.

Giesebrecht = Wilhelm v. Giesebrecht: Geschichte der deutschen Kaiserzeit (Meersburg 1929).

Ludwig Schilling = Heinar Schilling: Quellen zur Geschichte der Familie Fredrich Schilling † 1373, Heft I: «Ludwig Schillings Uebersetzungen von 1774» (Riesa 1917).

Sp. = Spalte.

Stammbaum 1827 = Heinar Schilling: Quellen zur Geschichte der Familie Friedrich Schilling † 1373, Heft II: «Der ergänzte Stammbaum von 1827». (Riesa 1917).

Urk. = viser til et av de 360 nummererte diplomer i S.F.A. som det er gitt opplysninger om i Jahresberichte 1918—1919.

Wappenbuch I = Heinar Schilling: Beiträge zur Geschichte der Familie Friedrich Schilling † 1373, Heft III: «Schillingisches Wappenbuch», I. Teil (Glücksburg 1946).

TRADISJONEN OM SLEKTENS OPPRINNELSE

1. Floto I s. 189 og s. 184.
2. Giesebrecht III s. 162.
3. Floto II s. 145 og Giesebrecht III s. 364 flg.
4. Giesebrecht III s. 368.
5. Wappenbuch I, s. 3, anm. 1.
6. Wappenbuch I, s. 3, våpen I.
7. Floto II s. 225—229 og Giesebrecht III s. 436 flg.
9. Floto II s. 230. Gravstenen er avbildet i Puttrichs «Denkmälern sächsischer Baukunst».
9. Ludwig Schilling, s. 11.
- 10.-14. Urk.nr. 1—5, Jahresbericht 1918 s. 6.
15. Urk.nr. 7—11, Jahresbericht 1918 s. 6.
16. Urk.nr. 13—20, Jahresbericht 1918 s. 6.
17. Urk.nr. 12. Ifølge Jahresbericht 1918 s. 6 et originaldiplom. «Die schönste Königsurkunde des Archivs!» kalles det der.
18. Se side 23.
19. Erbvereinigung s. 12—13.
20. Ludwig Schilling s. 3.

UTSNITT AV ERIKSSLEKTENS STAMTAVLE FRA CA. 1200 TIL CA. 1700

- I. 1— 5, se Stammfolge I, Sp. 11—12, 92 og 99.
- II. 1— 3, se Stammfolge I, Sp. 12 og Sp. 86.
- III. 1— 3, se Stammfolge I, Sp. 12—13.
- IV. 1— 2, se Stammfolge I, Sp. 13—14.
- V. 1— 7, se Stammfolge I, Sp. 14.
- VI. 1— 3, se Stammfolge I, Sp. 15 og Sp. 42.
- VII. 1— 3, se Stammfolge I, Sp. 42—43.
- VIII. 1—10, se Stammfolge I, Sp. 43, 44, 81, 85 og 86.
- IX. 1— 3, se Stammfolge I, Sp. 44—45.
- X. 1— 6, se Stammfolge I, Sp. 45, 78, 79 og 81.
- XI. 1— 6, se Stammfolge I, Sp. 79—80.
- XII. 1— 4, se Stammfolge I, Sp. 80—81.
- XIII. 1—12. Opplysningene er i 1953 hentet fra S.F.K., som da befant sig i Landesarchiv für Schleswig-Holstein på Schloss Gottorf i Schleswig.
- XIV. 1— 9. Ditto.

XIV.10. Pastor Johann Georg III Schilling.

1. Schillingkartei.
2. Opplysning fra Staatsarchiv Hamburg.
3. Riksarkivet, Oslo, Personalia, pakke nr. 114 b, Schilling.
4. Stammfolge I, Sp. 73.
5. Album Studiosorum, trykt i Mittheilungen aus dem Gebiete der Geschichte Liv-, Ehst- und Kurland's, bd. 12 s. 326 (Riga 1880).
6. G. Sjøberg: «Pernavia literata», Handskr. Palmsk. 355, fol. 147 r. Universitetsbiblioteket, Uppsala.
7. C. E. Napiersky: Beiträge zur Geschichte der Kirchen und Prediger in Livland, hefte 1—4, særlig s. 31 og s. 204 (Mitau 1852).
8. I J. F. Muncktel: Westerås Stifts herdamine, del 2 (1844), s. 338 angis det at kyrkoherde i Mora Gustav Schilling (1630—1682) blant flere barn skal ha hatt en sønn Johan som var prest i Pernau. Dette er uten tvil uriktig.
9. Meddelelse fra Universitäts- und Landesbibliothek Sachen-Anhalt, Halle: (Saale), dat. 5/6 1953.
10. Skrivelse dat. 9/8 1702 fra Johann Georg III Schilling til Universitetets rektor og det akademiske konsistorium (Livonica II: 144, Riksarkivet, Stockholm).
11. Skrivelse dat. 29/9 1705 fra Provinskonsistoriet i Pernau til kong Carl XII (Livonica II: 144, Riksarkivet, Stockholm).
12. Meddelelse i brev dat. 3/7 1953 fra Riksarkivet, Stockholm.
13. Livonica II: 441. Den skal også være trykt i M. Georg Caspari: Extr. Lieffl. Protocollen etc., s. 7—13.
14. Fr. Westling: Bidrag til Livlands Kyrkohistoria 1656—1710, Kyrkohistorisk Årsskrift 1901, s. 101—102.
15. Johann Fr. v. Recke: Allgemeines Schriftsteller- und Gelehrten-Lexicon der Provinzen Livland, Ehstland und Kurland, bd. IV s. 65 (Mitau 1832).
16. G. Koch: Die Schulverhältnisse Pernau's seit der Reformation, i Sitzungsberichte der altertumforschenden Gesellschaft zu Pernau, bd. 7 (1914), s. 148.
17. Mittheilungen aus dem Gebiete der Geschichte Liv-, Ehst- und Kurland's bd. 7 s. 251 (Riga 1854).
18. Ditto, s. 262—263.

En sammenstilling av Stammfolge I's
og Schilling-Kartei's stamtavle ser slik ut:

IX. slektsledd.

Magister Hanss Schilling.

f. 1472/73, † efter 1539.

Berggesworener i Eisleben og Freiberg.

X. **Matthes II Schilling.**
f. ca. 1510, † efter 1556.
Berggeschworener i Eisleben.

Kilian I Schilling
f. efter 1512, † efter 1561.
Kjøpmann i Schneeberg.

XI. **Martin I Schilling**
1557 prest i Mulda i Böhmen.

Paul I Schilling
f. 1547, † 1585.
Prest i Pegau.

XII. **George III Schilling**
f. a. 1577, †
Obergeschworener i Freiberg.

Andreas II Schilling
f. 1584, † 1645.
Borgermester i Pegau.

XIII. **Christian II v. Schilling**
f. ca. 1620, † 1680.
Angivelig svensk rittmester og
herre til Owestein i Pommern.

Friedrich VI Schilling
f. 1626, † 1690.
Konrektor og prest i Pegau.

XIV. **Johann Georg II Schilling**
f. 1664 (i Pommern?)
I Stammfolge I uriktig angitt som
identisk med presten i Pernau,
Johann Georg III.

Johann Georg III Schilling
f. i Pegau 5/5 1673, † i Altona 12/4
1749, 76 år gammel.
Prest i Pernau (generalmajor
J. F. Schillings farfar).

XV.4. Johann XXII von Schilling.

1. Stammfolge I, Sp. 74.
2. Stammfolge I, Sp. 74, note 687, men dette stemmer ikke med Siebmacher III 11/1 s. 418—419, idet sønne-sønnen Johann Christopp V (XVII.5) lot slekten innføre i det liflandske ridderskaps matrikel som ubetitlet adelsslekt.
3. Verband der Angehörigen der Baltischen Ritterschaften e.V. har i brev av 4. juli 1953 meddelt at de baltiske ridderskapsarkiver praktisk talt er gått helt tilgrunne, slik at man nu ikke har andre hjelpemidler enn det som f.t. er trykt.

XV.5. Jacob Friederich II Schilling.

Opplysningene om ham bygger dels på Stammfolge I, Sp. 75, dels på undersøkelser foretatt i Staatsarchiv Hamburg.

XVI.1. Johann XXIII, «friherre Schilling von Canstatt».

1. Stammfolge I, Sp. 74.

XVI.3. Johann Christoph III Schilling «von Canstatt».

1. Stammfolge I, Sp. 74.
2. G.H.b.R—L II s. 1018. Her kalles han «Schilling v. Canstadt». Her heter det at han døde 1770, og at han var generalmajor.
3. Siebmacher III 11/1 s. 418—419.

XVI.7. Johann Georg XXV Schilling.

1. Meddelelse fra Kustos for S.F.A.

XVI. 9—13.

Opplysningene bygger hovedsakelig på meddelelse fra Staatsarchiv Hamburg.

XVII. 1—2.

Se Stammfolge I, Sp. 74.

XVII.3. Louis, «friherre Schilling von Canstatt».

1. I Siebmacher III 11/1 s. 418—419 angis han — sannsynligvis uriktig — å være sønn av N.N., keiserlig russisk statsråd og livlege, † 1780. Samstedts angis han å ha vært oberstløytnant. I G.G.T.—F.H. 1908 s. 691 angis det uriktig at han var sønn av den württembergske overhofmarskalk Karl Friedrich, friherre Schilling v. Canstatt (1697—1754). I Stammfolge I, Sp. 74, forekommer han på to forskjellige steder, men det synes allikevel å dreie seg om en og samme person.

XVII.4. Veronika, «friherrinne von Schilling»,

se Stammfolge I, Sp. 74 og Sp. 38.

XVII.5. Johann Christoph V v. Schilling.

1. Siebmacher III 11/1 s. 418—419 og Stammfolge I, Sp. 75.
2. G.H.b.R.—E. bd. 3 s. 221, anm. 1.

XVIII.1. Alexandre I, «friherre Schilling v. Canstatt».

1. G.G.T.—F.H. 1853 s. 405 og 1908 s. 695.
2. G.G.T.—F.H. 1888 s. 747.

XVIII.2—3. Johanne og Therese Schilling «v. Canstatt».

1. G.G.T.—F.H. 1853 s. 405, 1855 s. 533 og 1873 s. 603.

XVIII.7—8.

Stammfolge I, Sp. 75.

DEN NORSKE SLEKT SCHILLING

XVI.8. Generalmajor Jacob Friederich Schilling.

- ¹ Däpsattest for St. Jürgen Gemeinde i Altona. General Schilling er altså ikke født 24/8 1756, slik som han selv anfører i sin autobiografi, og som bl. a. også anføres i oberstltn. J. C. W. Hirsch's «Dansk-norske Officerer 1628—1814», Ankers «Generalspersoner», Ovenstads «Militærbiografier» og på gravstøtten på Christ kirkegård. Han ble født nøyaktig to år tidligere.
- ² Stabsfanejunker Olai Ovenstad: «Militærbiografier, Den norske Hærs Officerer 18/1 1628 — 17/5 1814» (Oslo 1949).
- ³ Brev dat. 29/5 1951 fra Hærens Arkiv, København.
- ⁴ Brev dat. 20/6 1951 fra Hærens Arkiv, København.
- ⁵ Generalmajor J. F. Schillings autobiografi, «Personalialia», pakke 114 b, Riksarkivet, Oslo.
- ⁶ Ovenstads arkivnotater, N. s. 578, Riksarkivet, Oslo.
- ⁷ Ovenstads arkivnotater, N. s. 579, Riksarkivet, Oslo.
- ⁸ Dunker s. 330—331.
- ⁹ Ovenstads arkivnotater, N. s. 326, Riksarkivet, Oslo.
- ¹⁰ Ovenstads arkivnotater, N. s. 422 og 426, Riksarkivet, Oslo.
- ¹¹ Ovenstads arkivnotater, N. s. 359, R. s. 183, Riksarkivet, Oslo.

- 12 Ovenstads arkivnotater, N. s. 377 og 433, Riksarkivet, Oslo.
- 13 Ovenstads arkivnotater, N. s. 380, Riksarkivet, Oslo.
- 14 Ovenstads arkivnotater, Q. s. 32, Riksarkivet, Oslo.
- 15 Ovenstads arkivnotater, R. s. 363, Riksarkivet, Oslo.
- 16 Ovenstads arkivnotater, Q. s. 33, Riksarkivet, Oslo.
- 17 Ovenstads arkivnotater, N. s. 249, Riksarkivet, Oslo.
- 18 Ovenstads arkivnotater, N. s. 593, Riksarkivet, Oslo.
- 19 Ovenstads kartotekkort for J. F. Schilling, Riksarkivet, Oslo.
- 20 Do.
- 21 C. J. Anker: «330 Generalspersoner», s. 223 (Kria. 1885).
- 22 Norge i 1814. Utdrag av kildene ved Tord Pedersen. Historisk lesning for gymnasiet.
- 23 Anker og Huitfeldt-Kaas' Portrætkatalog s. 118—119. Disse portretter eies av o.r.sakfører Eivind Bade, Oslo, og er noe forskjellige fra de av Johannes Flintoe malte portretter som er gjengitt foran i boken s. 132—133. Se forøvrig foregående kapitel under opplysningene om illustrasjonene nr. 13—14.
- 24 Skrivelse dat. 19/3 1951 fra Sekreterarembetet ved Kungl. Maj:ts Orden.
- 25 Den er offentliggjort i «Morgenbladet» for 29. mars 1930 (nr. 100) og i Norsk Slekthistorisk Tidsskrift bd. V, s. 268 flg. Den er på flere punkter ikke helt nøyaktig, og for så vidt angår opplysningene om tippoldefaren, helt uriktig.
- 26 Stammfolge I, Sp. 75, note 698.
- 27 Se opplysningene foran om illustrasjon nr. 15.
- 28 Claus Pavels Dagbog 1817—1822, 1. bind (Chria. 1899).

XVII.8. Charlotte L. H. G. Schilling, g. m. Berg.

- ¹ Morgenbladet for 6/9 1866 nr. 246.
- ² Dunker s. 335 flg.
- ³ Utstillingens trykte katalog i pakken «Manuskript Fol. 75» i Riksarkivet, Oslo.
- ⁴ Dunker s. 127—128.
- ⁵ Vestre Aker kirkebok nr. 13.
- ⁶ Christiania Magistratsarkiv XX, 6, Statsarkivet, Oslo, og pantebok nr. 13 for Christiania fol. 455, Byskriveren i Vestre distrikt, Oslo.
- ⁷ Panteregister 1 a for Christiania fol. 37 for Raadhusgaten 28, Statsarkivet, Oslo.
- ⁸ Krafts literaturlæxicon og Lampe: Geistligheten i Bergens Stift, begge vedk. sønnen Jens Fredrik Berg.
- ⁹ Oppgave fra hans søster til Wilhelm Lassen.

- ¹⁰ Ikke helt korrekt. Barnet ble født 3. november, og vielsen foregikk 9. november 1803.

XVII.12. Overtoldbetjent Fritz Schilling.

- ¹ Ovenstads arkivnotater Q. s. 300 og R. s. 333.
- ² Ovenstads arkivnotater Q. s. 304 og R. s. 342
- ³ Ovenstads arkivnotater Q. s. 305, R, s. 347 og S. s. 280.
- ⁴ Ovenstads arkivnotater S. s. 280.
- ⁵ Ovenstads arkivnotater S. s. 435.
- ⁶ Ovenstads arkivnotater S. s. 454.
- ⁷ Rigstidende nr. 59/1834.
- ⁸ Rigstidende nr. 16/1835.
- ⁹ Rigstidende nr. 8/1857.

XVII.13. Ritmester Adolph Schilling.

- ¹ Ovenstads arkivnotater S. s. 73—75.
- ² Ovenstads arkivnotater S. s. 91, 122, 123, 174, 214.
- ³ Ovenstads arkivnotater S. s. 417.
- ⁴ Ovenstads arkivnotater S. s. 436.
- ⁵ Rigstidende nr. 60/1829.
- ⁶ Rigstidende nr. 130/1842.
- ⁷ Rigstidende nr. 185/1843.
- ⁸ Rigstidende nr. 80/1864.
- ⁹ Morgenbladet 6/9 1866 nr. 246.

.XVII.17. Jacobine Schilling g. m. Conradi.

- ¹ Z. Backer: Familien Conradi (Kria. 1912).
- ² Bergens Historiske Forenings skrifter nr. 49 (1943) s. 43.

XVIII. 26. Fabrikkeier Carl Schilling.

The Keighley Wesleyan Methodist Church Magazine No. 49, juni 1913.

XVIII. 27. O.r.sakfører Peter G. Schilling.

Dåpen er innført i ministerialbok for Aker 1842—52 som nr. 260, inne-mellom døpte for 20. juli 1845.

XVIII. 30. Forstassistent Fritz Schilling.

1. Kjøpmann Isach Andreas (de) Vahl angis i A. Juliane Hopstock's «Stamtavle over familierne Garmann, Schanche, Krohn og Hopstock» (1876) å være en fransk adelsmann «de Vahl», angivelig født i Normandie 23. mai 1768, som under den franske revolusjon flyktet til Norge, hvor han bosatte seg som kjøpmann i Hammerfest. Denne opplysning er ikke riktig, men går igjen i nyere slektshistorisk litteratur, bl. a. i Jakob Schønning's «Nordlandslegten Schønning i 360 aar» (1928), til tross for at allerede Lampe-Thrap i «Bergens stifts biskoper og prester» har gitt de riktige opplysninger om hans foreldre.

Isach Andreas (de) Vahl er f. i Bergen i august 1749, døpt der i Domkirken 15/8 s. å. som sønn av dav. «Skoleholder ved Marckevejen» Jørgen Brunchorst (de) Vahl og hustru Else Margaretha Cold Han ble gift i Bergen 10. mai 1781 (Domkirkenmenigheten) med Else Sophie (Elisabeth Cathrine?) Schønning.

XVIII. 31. Pater Carl Halfdan Schilling.

Av trykte skrifter og artikler om pater Schilling har man bl. a.:

1. Le rév.père Sylvestre Declercq: «Le révérend père Schilling, Barnabite.» (Bruxelles, Librairie Albert Dewit, 1928).
2. Sigrid Undset: «Hellighet og vår tid.» (Tidens Tegn 3/11 1928).
3. Sogneprest O. C. Bærøe: «Små minner fra Eckerbergs malerskole i seksti-årene, blant annet om malereleven som søkes kanonisert som helgen.» (Aftenposten 31/12 1929).
4. Katolsk sogneprest i Halden, pater Toll: «En norsk kunstmaler som levet og døde i hellighets ry, pater Karl Halfdan Schilling.» (Oslo 1930).
5. David Schilling: «Norges nyeste helgen, pater Karl Halfdan Schilling og hans slekt.» (Norsk slektshistorisk tidsskrift bind V, 1936, s. 265).
6. Sigrid Undset: «Norske Helgener.» (Aschehougs forlag 1937).
7. Anmeldelse av forannevnte bok i Aftenposten 27/11 1937.
8. Decretum Brugen. beatificationis et canonizationis servi Dei Caroli M. Schilling sacerdotis professi congregationis clericorum regularium S. Pauli barnabitarum (Vedtak i Brügge om saligkåring og kanonisering av Guds tjener Carl M. Schilling, prest i den hellige Pauli Barnabiterorden). Utstedt av Rituscongregationen i Rom v/kardinal Salotti 22/11 1946.
9. Dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen: «Guds tjener Carl Schillings beattifikasjonsprosess innledet i Rom.» (Artikkel i «St. Olav» 18/9 1947).

10. Dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen: «Guds tjener Carl Schilling og den kirkelige beatifikasjonsprosess.» (Artikkel i «St. Olav» 15/10 1947).
11. «La reconnaissance canonique des restes du Père Schilling.» (Artikkel i «La libre Belgique» 28/5 1950).
12. David Schilling: «Norsk kunstmaler blir helgen.» (Artikkel i Morgenbladet 21/12 1950).

Pater Schilling kalles i de ovennevnte skrifter som regel «Karl Halfdan» eller «Karl-Halfdan». Dette er ikke riktig. Han var døpt «C a r l H a l f d a n», men hans nærmeste slektninger og han selv brukte her i Norge som regel bare navnet H a l f d a n. Dette fremgår bl. a. av den på side 186 nevnte notis i Morgenbladet av 17/10 1850 og av bevarte brever. Under sine opphold i Tyskland synes han imidlertid å ha benyttet sitt første døpenavn Carl, sannsynligvis fordi navnet Halfdan var vanskelig og upraktisk å bruke i Tyskland.

Da han gikk i kloster i Frankrike antok han navnet «Charles — Joseph — Marie». Det er skikk i klostre å bruke navn som refererer seg til en helgen. Da det ikke forekom noen helgen med navnet Halfdan, har han helt naturlig benyttet sitt første døpenavn i den franske form «Charles».

Personregister

Personene er ført opp under slektsnavn hvor sådant finnes, ellers under fornavn. Personer av bondeslekt uten fast slektsnavn er ført opp under gårdsnavn. Gifte kvinner er som hovedregel ført opp under sine egne slektsnavn (pikenavn), resp. fornavn, med tilføyselsen ∞ (gift med) og mannens slektsnavn.

Alle personer av slekten Schilling er ført opp i alfabetisk orden etter fornavn under «Schilling» uten hensyn til om vedkommende har brukt navneformen «von Schilling» eller en sammensatt navneform som f. eks. Schilling v. Lahnstein. Slike navneformer er antydnet etter fornavnet med forkortelser, som f. eks. «Daniel Sch. v. H.» Navneformene «Schilling v. Lindek» og «Schilling v. Lahnstein» er forkortet til «Sch. v. Li.» og «Sch. v. La.»

For personer som har flere fornavn er bare tatt med det vanlig brukte fornavn, når dette er kjent.

For medlemmer av slekten som er omtalt flere steder i boken er med halvfete typer angitt det sidetall hvor vedkommende person har sin plass i stamtavlen.

Navnene på de to oversiktstavler bak i boken og navnene i avsnittene «Opplysninger om illustrasjonene» og «henvisninger og anmerkninger» er ikke med i registeret.

v. Adelebsen, Burchard Christoph,
godseier 145.	Mouridsen 213.
-- Catharina Elisabeth, ∞ v. Uslar
141, 145.	Anker, Bernt, kammerherre 170.
— Christian, godseier 144.	Anne Hansdatter ∞ Stumlien 181.
— Sophie, ∞ v. Uslar 144.	v. Aphelen, Kaja, fru 182.
Adelheid av Turin 37.	Arenfeldt, Christian, general 174.
Agnes, keiserinne av Tyskland 36.	Arn, Cathrine, ∞ Stürup 139.
v. Ahlefeldt, Louise 152.	d'Aubert, major 125.
Alsing, Oline Cathr. Rasmusdr., ∞	— kaptein 177.
	Bachke, Mathilde, ∞ Bade 216

- Bade, Elna 217.
 — Engel 216.
 — Hjalmar, direktør 216.
 — Ludvig, h.r.dommer 216, 227.
 — Ludwig, skipsreder 175.
 — Mally, ∞ Haanshus 216, 227, 235.
 — Mally 216.
 — Otto, konsul 175, 216, 225, 227.
 Bakke, Edvard Hansen, brukseier 180, 223.
 — Ida Kathinka Hansen, ∞ Schilling 180, 222, 237.
 Bánffy von Losoncz, Dionys, greve 119.
 Barclay, Andreas Johan, glassmester 164.
 — Marie Christine, ∞ Kaurin 164, 174, 175, 176.
 Bassett, The. E., kaptein 215.
 Bastrup, Elisabeth, fru 241.
 v. Bauditz, Charlotte Amalie, ∞ v. Carrock 165.
 — Friedrich Carl, major 161.
 — Louise 168.
 Bautzen, Catharina Rebecca, ∞ 1) v. Münster, ∞ 2) Schilling 109, 112.
 v. Beer, Christian Adolph, major 164, 165.
 v. Benkensdorf, Pauline, ∞ Schilling 118.
 Berg, Eleonore («Nora»), ∞ Schilling 167, 172, 181, 211.
 — Jens Andersen, boktrykker 213.
 — Jens Fridrich, cand. theol. 172, 174, 181, 185.
 — Jens Ørbech, boktrykker 156, 212.
 — Niels Jørgen, boktrykker 156, 157, 167, 172, 211.
 — S., jomfru 181, 182.
 Bertha, dronning av Tyskland 37.
 de Besanval, Charles 76.
 — Constance, ∞ Sch. v. Forst 77.
 — Marguerite 76.
 — Pierre 76.
 — Yvonne, ∞ de Stal (v. Stahl) 78.
 v. Bevern, Friederich, hertug 151.
 Bielefeldt, oberstlttn. 169.
 — Carl, cornet 169.
 — Margrethe, ∞ v. Mechlenburg 151.
 Birch, H. J., major 182.
 Birkenbusch, Ingeborg Catharina, ∞ Schmidt 152.
 Bisgaard, Georg, disponent 234.
 Bjergen, skolelærer 219.
 Bonifatius, munk 21, 35, 36, 39, 40, 45, 46, 72.
 v. Brackel, Anna, ∞ v. Wedberg 142.
 — Otto 142.
 Brandt, Niels Jørgen, foged 213.
 — Oline Cathr., ∞ Berg 156, 212.
 v. Branoff, Elisabeth, ∞ Schilling 118, 119.
 Brechwaldt, kaptein 126.
 Breijer, Mauritz, grosserer 243.
 Brenmehl, Caroline, ∞ Hirsch 173.
 Brigham, Kristin 245.
 — Michael Owen 245.
 — Ralph Victor sen., electr. engineer 240.
 — Ralph Victor jr., ceramic engineer 240, 245.
 — Ralph Victor III 245.
 Brilon, Anna Margaretha 113.
 — Claus, silkefabrikant 109, 113.
 Broch, major 169.
 Broch, fru 170.
 Broch, Johan Jørgen, kaptan 175.
 Brück, Catharina M., ∞ v. Kirchner 114.
 Buch, fru 177.
 v. Buchwald, Anna Dorothea 158.
 — Friedrich, kaptein 158.
 Bull, president 171.
 v. d. Burg, Joseph, pater 188, 195.

- Buttke, Howard, kjøpmann 243.
 — Nita, ∞ Schilling 233, 243.
 — Willy, kunstmaler 233.
 Busse, Caroline, ∞ Buttke 233.
 v. Buxhoeveden, Dorothea, ∞ v. Brackel 142.
 v. Bühler, Karl, friherre 116.
 v. Büнау, Anna Helene, ∞ de Cachedenier 141, 144.
 Bærøe, O. C., sogneprest 190.
 Bøhme, Rudolf, grosserer 235.
- de Cachedenier, Daniel, oberst 143.
 — Daniel Heinrich, kammerjunker 139.
 -- François, 144.
 -- Frédéric, geheimråd 140, 143.
 Carl Johan, norsk-svensk konge 129, 130, 132, 137.
 Carr, Catherine, ∞ Thompson 178.
 v. Carrock, Wilhelm, kaptein 160.
 v. Castonier, Anna Sophie, ∞ v. Deden 135, 138, 212, 213.
 — Else 152.
 — Falck Daniel, oberstltn. 138, 213.
 Christensen, Rasmus, huseier 219.
 Clausen, Augusta 226.
 Cioppa, Della, monsignore 209.
 Colbjørnsen, major 169.
 Collett, madame 169.
 Conradi, Amalie («Mally»), ∞ Duus 215.
 — Carsten Balthazar, sorenskriver 170, 181, 214, 215.
 -- Eleonore («Nora»), ∞ Hansteen 215.
 — Jacob Frederik («Fritz»), amtskasserer 215, 220.
 — Johan Christian, postmester 170.
 — tollbetjent 176.
 Cook, Joseph Paul 240.
- Nancy Louise, ∞ Schilling 240, 244.
 Crane, Lydia, ∞ MacKenzie 239.
 Cummins, Claude Rowan, ingeniør 239, 244.
 — Cynthia Jane 244.
 — Peter Rowan 244.
 — William Claude, president 239.
- Dahl, Anna Constance, ∞ Holstad 238.
 v. Deden, Anna Ottesdatter, ∞ Schack 142.
 -- Christian, major 135, 138, 212, 213.
 -- Cæsarina Eleonora («Nora»), ∞ Schilling 135, 151, 177, 181, 182, 211, 212, 213.
 -- Eiler «Petersen» 142.
 — Emeke, kaptein 138, 212.
 -- Emeke, godseier 140, 142.
 — Hartvig Otto, oberst 139.
 — Otto «Petersen», godseier 142.
 — Otto «Petersen», husfoged 142.
 v. Destinon, Alexander Jacob, oberstløytnant, kammerherre 158.
 — Friedrich Wilhelm, oberst 160.
 Dietrichson, løytnant 175.
 Drugscherff, Anna, ∞ Schilling 86
 -- Nikolaus, byskriver 86.
 Due, tollinspektør 177.
 Dunker, Conradine 127, 152, 171.
 Duus, Olaus Frederik, res. kap. 215.
 — Randine Johanne, ∞ Berg 172.
 Dybdahl, cand. jur. 178.
 Daae, statsrevisor 178.
- Eckhoff, arkitekt 220.
 — Ottilde, fru 220.
 Eger, Wilhelmine Abelone, ∞ Holstad 226.
 Eggers, kirurg 175.

- Ehrensvärd, Louise Henriette, ∞ Weidemann 222.
- Ehrhardt, Christoph, «Ratsherr» 89.
— Clara, ∞ Schilling 89.
- Eide, N. A., handelsmann 229.
- Eitel, Georg, slaktermester 186.
— Wilhelm, sogneprest 198.
- Eitrem, Hans Thure Smith, rektor 220.
— Samson, kontorsjef 220.
- Elmenhorst, Margaretha Isabé 114.
- Elster, Anne Sophie, ∞ Nørbech 224.
— Hans Andreas, kjøpmann 224.
- v. Eltz, Hans 77.
- Erichsen, Ole, murmester 224.
— Toline, ∞ Hübert 224.
- Erik Gudrödsson, konge i Hedeby 44.
- v. Etzdorff, Friedrich, «Amtshauptmann» 143.
— Magdalena, ∞ Cachedenier 143.
- Fabricius, Eva ∞ Schilling 117.
- Favin, fru 169.
- Feignet, Sophie Louise 165.
- Finger, Christian Rudolph 123.
- Fleischer, magasinforvalter 175.
- Flintoe, Johannes, kunstmaler 177.
- Flaaten, Kari Nielsdatter, ∞ Hansen (Bakke) 180.
— Niels Halvorsen, gårdbruker 181.
- Folkman, Annik, ∞ Nielsen 241.
- Frankenstein, Maria, ∞ Schilling 91.
- Freese, Marie Elisabeth 113.
- v. Frieboe, Margaretha Lucia 158.
— Peter Schwane, major 158.
— Ulricke Eleonora 161.
- Friedrich, prins av Würtemberg-Stuttgart 151.
- Friele, Didrich Hagelsteen, kgl. fullmektig 177, 225, 226.
— Herman, kjøpmann 177.
- Friis, Rudolf, kaptein 225.
- Funke, Anna, ∞ Drugscherff 86.
- Fyri, Aase Gudbrandsdatter, ∞ Stensbodding 181.
- Garmann, Karen Marie, ∞ Schanche 184.
- de Gaynot, Marguerite, ∞ Cachedenier 144.
- v. Gedde, Catharina Elisabeth 168.
- v. Geistler, Gustav Wilhelm 139.
- Gerhard, Johann Gottlieb 113.
- Gisla Guthormsdatter 44, 45.
- Gløersen, Anton Julius, kjøpmann 220.
— Gløer 235.
— Gløer Camillo, handelsfullmektig 220, 235.
— Laura («Tullik»), ∞ Nilsson 235.
- v. Goertz, Anna, baronesse 168.
- Graff, Ragnvald, advokat 238.
- Grahl, Friedrich, kjøpmann 81.
— Gertraut, ∞ Schilling 81.
- Gründler, Anna, ∞ Schilling 92.
- Gudrød, konge i Vestfold 44.
- Guldbrandsen, Ingeborg Louise, ∞ Schilling 217, 235.
— Johan Olai, bokhandler 218.
- Guettler, Hugo, fabrikkieier 227.
- Hagelsteen, Pernille Elisabeth, ∞ Friele 177.
- Hagemann, doktor 230.
— fru 230.
— oberstlttn. 181.
- Hald, pastor 178.
- Hallstrøm, Ingvald, hovedforvalter 234.
- Hals, Niels Christian, stabskaptein 128.
- Halvorsen, Christine, ∞ Guldbrandsen 218.
- Hänel, Barbara 90.

- Hanneborg, Augusta, fru 227.
 — Odelon, godseier 227.
 Hansen, Alexander J., entreprenør 234, 243.
 — (Mjøen), Augusta 222.
 — Elly, ∞ 1) Winkler, ∞ 2) Schilling 234, 243.
 — Helene 227.
 — Hermine 234.
 — (Bakke), Jens, brukseier 180.
 — Jens, student 223.
 — Marie, fru 223.
 — Mimi, fru 243.
 — (Mjøen), Nils, proprietær 222.
 — Rasmus, fru 218.
 Hanssen, Christian, stud. jur. 182.
 Hansson, Harriet Emilie, ∞ Conradi 215.
 Hansteen, Wilhelm, prost 215.
 Harald Hårfagre, konge 35, 43, 44, 45, 49.
 v. Harboe, frk. 151.
 Hartmann, kjøpmann 176.
 v. Haxthausen, G. K. C., general-krigskommissær 169.
 — Ulrika 170.
 Hegermann, major 169.
 v. Heinen, generalmajor 170.
 Heinrich IV, konge av Tyskland 23, 37, 38.
 Herrfeldt, Camilla, ∞ Bade 175.
 Hesselberg, frk. 169.
 Hey, Ernst, fabrikkeier 221.
 — Lillah, ∞ Schilling 222.
 Hielm, advokat 175.
 Hirsch, Adolf Frederik 231.
 — Adoph, farmer 232.
 — Amalie («Mally»), ∞ Rasmussen 174.
 — Charlotte 231.
 — Christian Leuthäuser, krigsråd 160, 168, 172, 174, 214.
 — Constance, verksmesterinne 173, 177, 214.
 — Eleonore («Nora») 173.
 — Emil, o.r.sakfører 214, 215, 231.
 — Emil, forretningsmann 232.
 — Evenine («Nina»), ∞ 1) Wettergreen, ∞ 2) Bassett 214.
 — Frederik, lege 173.
 — Fredrik, gårdbruker 232, 241.
 — Harriet, lærerinne 137, 232, 241.
 — Henriette 232.
 — Henrik, overtollkontrollør 231.
 — Magna Christine 172.
 — Magna, lærerinne 173.
 v. Hirsch, Patroclus, major 160.
 Hirsch, Patroclus, lege 172, 214.
 v. Hirsch, Per, sekretær 11.
 Hirsch, Sophus, kjøpmann 174.
 — Wilhelm, forretningsmann 232.
 — Wilhelm, farmer 173.
 Hitchiner, Edith, ∞ Schilling 221, 236.
 v. Holck, Henriette, baronesse 160.
 Hofheldt, Johan Nathanael, oberstlttn. 175.
 Holstad, Christian August, lege 226.
 — Christian August, ingeniør 238.
 — Else 238.
 — Inger 238.
 — Hans Christian, h.r.advokat 226, 238.
 — Kjeld, ingeniør 238.
 Huitfeldt, Gudrun, fru 238.
 Huth, general 124, 151.
 Hübert, Bernt Elias, selmaker 224.
 — Bjørn Hjalmar, skipskaptein 223.
 — Gotfred Engelhart, seilmaker 223.
 — Sigfrid, ∞ Schilling 223, 237.
 Hübscher, Johanna, ∞ Schilling 219, 235.
 — Karl, ingeniør 235.

- Høier, frk. 171.
 Haanshus, Karl, lege 216.
- Ingebjør H. Friederichsdr, ∞
 Erichsen 224.
 Inger Larsdatter 217.
- Jakobsen, Synnøve 237.
 Johannessen, Christian, dr. 237.
 Josephine, norsk dronning 190.
 Jülich, Florentine, ∞ Schilling 218,
 233.
 — Theodor, snekkermester 218.
- v. Katzenelbogen-Zwingenburg,
 Adalbert 76.
 v. Katzenelbogen, Adalperga, ∞
 Schilling 76, 77.
- Kaurin, Eilert, cand, jur. 226.
 — Engel Dorothea, ∞ Schilling 163,
 174, 185.
 — Henning Junghans, sogneprest 164.
 — Hulda, fru 225.
 — Olaf, student 177, 182.
 — Peder Kaasbøl, tollkasserer 164,
 175.
 — Susanne Pram 176.
 — jomfru 177.
 — løytnant 177.
- Kendall, Catherine («Kitty») 236.
 — Oscar John 236.
 — Thomas 221, 236.
- Kirchhoff, Anne Elisabeth 115.
 v. Kirchner, Daniel Heinrich,
 oberstltn. 114.
 — Johan Christian, premierltn. 114.
- Kleppan, Elen Christensdr., ∞
 Flaaten 181.
- Kloumann, Borghild, fru 238.
 Knudsen, Ivar Hansteen, dr. theol.
 11.
 Koberger, Birgitte, ∞ Schilling 86
- Nikolaus, gullsmed 86.
 Koch, Sigismunda Francisca 114.
 Koerner, Bernhard, Reichspräsidential-
 rat, Dr. 16, 34.
 Konrad III, tysk-romersk konge 40.
 v. Kottenheim, Konrad 88.
 — Margret 88.
 v. Kleckewitz, Ursula, ∞ Schilling
 84.
 v. Krabbe, Christian Heinrich, kapt.
 169.
 Kräbo, Axel Urban, kanselliråd 161.
 Kraft, student 181.
 Krieger, fru 169.
 Kuhn, Beverly, ∞ Schilling 241, 245.
 — Louis, ingeniør 241.
 v. Kyburg, Hildigard, ∞ Rheinfelden
 69.
 Kørner, Pauline, ∞ Wohlfart 218.
- Lagers, Anna Margaretha 115.
 — Johann Diedrich 115.
 v. Lahnstein, Uta Bowe, ∞ Schilling
 68.
 Lampe, Maria Agatha 123.
 Langfeldt, kjøpmann 176.
 de Lanstein, Charles 57.
 — Charles Eric 57.
- Larsen, Anders, gårdbruker 217.
 Laumann, Emma, ∞ Gløersen 220.
 v. Leonhardt, Sophia Noline 169.
 Lesch, Nancy, ∞ Cook 240.
 v. Leuenfeld, Adamine Christine 161.
 v. Leutze, professor 186, 193.
 v. d. Leyen, Margret 88.
 de Lezenne y Pigel, Cathérine Agnès,
 ∞ v. Lüttichau 139.
 de Lezenne y Pigel, Don Philip
 Anthon 142.
- Lichtlé, M. pater 190.
 Lie, Bredine Christensdr, ∞ Elster
 224.
 — Edle Sophie, ∞ Hirsch 173.

- Lillienskiold, Camilla, frk. 241.
 -- Else, ∞ Schilling 230, 241.
 -- Julius, skogtaksator 230, 241.
 Lipp, Katherine, ∞ Brigham 240.
 v. Lochmann, Peter Heinrich, major 158.
 Lockert, Simon, grosserer 235.
 v Lohenschild, Louise 158.
 Lothar II, konge av Tyskland 45.
 v Lowzow, oberst 170.
 Lumholtz, biskop 156.
 Lundt, Isidor Margaretha 169.
 v. Lüttichau, Eva Maria, ∞ v. Castonier 138, 213.
 -- Hans Helmuth, generltn. 139.
 -- Wulff Caspar, overhoffmester 141, 145.
 -- Wulff Caspar d. e. 145.
 v. Lützw, Christoph Marquard, generalmajor 164.
- MacGrath, Thelma, ∞ Kendall 236.
 MacKenzie, Edward Russel, ingeniør 239.
 -- Virginia Crane, ∞ Schilling 239, 244.
 Malthe, Alexander, lege 179.
 Margirus, Alexander Friedrich 113.
 Martens, Wilhelm, brigadelege 225.
 Mathilde, prinsesse av Tyskland 36.
 v. Mechlenburg, Charlotte Amalie 159.
 -- Ferdinand Anthon, major 168.
 -- Hans Erasmus, oberstltn. 152.
 Mehlig, Hans, direktør 234.
 -- Robert Hermann 234.
 Meydell, J. G., generalmajor 130.
 v. Moltke, Caspar, greve 164.
 Mouridsen, Karen Johannesdtr., ∞ Brandt 213.
 -- Johannes, kjøpmann 213.
- Mühlmann, Christian, archidiakon 92.
 -- Marie Magdalena, ∞ Schilling 92.
 Müller, Georg Karl, domvikar 94.
 -- Kirstine, ∞ Hirsch 160.
 v. Münster, Johann Friedenreich, oberst 109.
 Møller, Catharina Magdalena, ∞ Schilling 107, 110, 112, 123, 212, 213.
 Møller, Elisabeth, ∞ Ørbech. 213.
 v. Møller, Johan Diedrich, oberst 161.
 Mørch, Othilia, ∞ Bade 216.
- Nandrup, Beth, fru 241.
 Nannestad, assessor 175.
 -- Marie, frk. 225.
 Natucci, Salvator, kardinal 206, 208.
 Neumaier, Wilhelm, dr. 235.
 Niederlahnstein, Konrad Bowe zu 68.
 Nielsen, Anine Marie, ∞ Eitrem 220.
 -- Else («Mollen») Folkmann, ∞ 1) Eitzen, ∞ 2) Schilling 242.
 -- Gustav, direktør 242.
 Nilsson, Alf Hilding, kjøpmann 236.
 Nørbech, Christian, kjøpmann 224.
 -- Helga, ∞ Hübert 223.
 -- Niels, tollbestyrer 224.
- v. Oertzen, Eva Maria, ∞ v. Lüttichau 141, 145.
 -- Jasper, hoffjunker 145.
 v. Ohme, Johannes Andreas, kaptein 160.
 Olsen (Algren?), Anna, ∞ Hirsch 174.
 -- Rasmus, gårdeier 218, 219.
 -- Rasmus, fru 218.
 Omsen, tollprokurør 171.
 Owen, Mary Lydia, ∞ Schilling 227, 239.
 -- Scott, professor 227.
- Pavels, Claus, slottsprest 130.
 Pease, Mary Lydia, ∞ Owen 227.

- Pedersen, Christian 218.
 — Peder, gårdeier 218.
 Petersen, hjulmaker 218.
 Petersen, . . . ∞ Schilling 234.
 v. Peimann, Christian Friedrich,
 oberst 158.
 v. Pentz, Clara 158.
 — Eva, ∞ v. Oertzen 145.
 — Friedrich, oberst 152.
 Piantoni, pater 200.
 v. Pistohlkors, Christine Wilhelmine,
 ∞ Schilling «v.C.» 111, 112, 117.
 — Johann Erich, fenrik 111.
 Pius XII, pave 206.
 v. Poll, Margarethe, ∞ v. Vietinghoff
 143.
 de la Porte, Christian, kaptein 168.
 Pust, Tobias Peter 115.

 Rasmussen, møller 218.
 — fru møller 217, 218.
 v. Raven, Ernst Werther, baron 105.
 108, 115.
 v. Reed, guvernør 164.
 Reese, Maud, ∞ Hirsch 232.
 Reissner, Katharina, ∞ Schilling 86,
 88.
 de Rempret, Thérèse, ∞ de Lezenne
 y Pigel 142.
 Rhedinger, Daniel, kjøpmann 76.
 — Magdalena, ∞ Schilling 76, 77.
 — Ortia 76.
 v. Rheinfelden, Arno, greve 24, 40.
 — Arnulf (T.III.1), greve 36, 39, 41.
 — Bernhard, greve 69.
 — Cunigunde, ∞ Smilten 81.
 — Erich, greve 69.
 — Friedrich, greve 71.
 — Gertraut 72.
 — Heinar, greve 38, 51.
 — Heinrich, greve 22, 26, 35.
 — Hildigard, f. 1274, ∞ Schilling 74.

 — Hildigard, ∞ Schilling 80.
 — Jutta, ∞ Grahl 81.
 — Jutta, ∞ Schilling 69.
 — Kuno, greve 24, 40.
 — Margaretha, ∞ Schilling 36, 69,
 71.
 — Rudolf (M.XIII.1) 72.
 — Rudolf (M.XII.5) 74.
 — Rudolf (M.XV.8) 80.
 Rhinfelden, Frédéric Haimar, comte
 de 25, 57.
 v.d. Riedt, Sophia 88.
 Ring, madame 178, 181.
 Rolfsen, advokat 177.
 — fru 178.
 v. Rosen, Sophia Helena, ∞
 v. Pistohlkors 111.
 Rosenvinge, Dorothea Susanne, ∞
 Kaurin 164.
 Rossi, Raphael Carlo, kardinal 206,
 208.
 Rowan, Jeannie, ∞ Cummins 239.
 Rudolf I, tysk-romersk konge 23, 36,
 37, 38, 40, 42, 69.
 Ruhl, Anna, fru 235.
 Ryberg, frk. 178.

 Salotti, kardinal 209.
 Sarouw, Julie, ∞ Lillienkiold 230.
 v. Schack, Catharina Agneta 108.
 — Christine, ∞ v. Deden 140, 142.
 — Christoph 142.
 — Hartvig 142.
 Schadow, Wilhelm, kunstmaler 186.
 Schage, Harald, direktør 243.
 Schanche, Amalie Judithe, ∞
 Schilling 183, 228.
 — Carsten Henrik, sogneprest 184.
 — enkemadame 229.
 — H., handelsmann 229.
 — H. W. 229.
 — Hanna, ∞ Eide 229.

- Johan Garmann, handelsmann 184.
- N., handelsmann 229.
- v. Scheel, Heinrich Otto, kammerherre 152.
- Schenck, brigadelege 182.
- v. Scheven, Hedwig, ∞ Mehlig 234.
- Schick, Heinrich, løytnant 235, 243.
- Inge 244.
- Schilling, Adam Friedrich, Sch. gen. v. La. u. zu Li. 30.
- Adolf 46.
- Adolf, tannlege, pelsjeger 230.
- Adolph, rittmester 127, 135, 151, 164, 172, 181, 211, 230.
- Agda, ∞ 1) Gløersen, ∞ 2) Eitrem 219, 235.
- Agda, ∞ 1) Schick, ∞ 2) Neumaier 235, 243.
- Agnes, Sch. v. F. 80.
- Agnes 175.
- Alexander «friherre Sch. v. C.», general 118.
- Alexander v. Sch., fenrik 117.
- Alf Didrik 227.
- Alice Mary, ∞ Hey 221.
- Amalia («Mally»), ∞ Hirsch 127, 158, 172.
- Amalia, ∞ Bade 174, 216, 225, 227.
- Alf 227.
- Andreas, dr. med. 7.
- Andreas, smørhandler i Leipzig 89.
- Andreas (XII.4), borgermester i Pegau 90.
- Andreas, «Viertelsmeister» i Pegau 91.
- Anna, f. 1542 88.
- Anna, f. 1550, ∞ Schilling 89.
- Anna, ∞ Schilling 90.
- Anna Barbara, ∞ Copernik (us) 83.
- Anna Ernesta Heinrica 115.
- Anna Sabina 94.
- Arnulf, v. Li. (T.V.7) 39, 40, 41, 44.
- Augusta, ∞ Udnæs 218, 234, 235.
- Barbara, ∞ Sulzer 83.
- Bernhard, Sch. v. La., «Burgmann» 15, 73, 74.
- Bernhard, v. Lindek-Forst 21, 35, 39, 46.
- Bernhard, f. 1328 77.
- Beverly 245.
- Carl Frederick («Fred»), bankmann 221, 236.
- Carl Halfdan («Don Charles-Joseph-Marie»), pater 11, 61, 184, 230.
- Carl Johan, fabrikkeier 177, 220.
- Caroline Mathilde 219.
- Catharina Charlotte «friherinne Sch. v. C.», ∞ «Sch. v. C.» 116, 117, 118.
- Catharina Charlotte, «Sch. v. C.», ∞ Schilling 118.
- Catharina 128, 151.
- Catharina Maria 112.
- Catherine («Kate»), ∞ Kendal 220, 236.
- Cathinka, ∞ Friele 177, 225, 226.
- Charlotte Catharina Sch. v. C. ∞ Schilling 111, 116.
- Charlotte Eleonore 181.
- Charlotte («Lotte»), ∞ Berg 127, 134, 151, 167, 172, 174, 177, 182, 186, 211, 213, 214.
- Christian, rittmester 96.
- Christian, f. 1623 92.
- Christian Ludwig v. Sch. 51.
- Christina, ∞ Müller 94.
- Christoph, «Ratsherr» 86.
- Clara Dorothea Alexandra 157.
- Cunigunde, Sch. v. La. 71.
- Cæsarine Francisca 169.

- Daniel I, kgl. bøhmisk råd 5, 22, 26, 30, 35, 43, 47, 67, 68, 71, 73, 76, 77, 79.
- Daniel, «Ratsherr» i Breslau 79, 80.
- Daniel II, kjøpmann i Hof 81, 82.
- Daniel III, kjøpmann i Breslau 82, 83, 84, 85.
- Daniel Sch. v. La., lensmann 87.
- Daniel, f. 1544 88.
- Daniel Sch. v. H. 28.
- Daniel III Sch. v. La. 49, 50.
- Daniel VI Sch. v. La. 48.
- David Carl 236.
- Denise 243.
- Dorothea, fru 92.
- Dorothea Elisabeth («Lise»), ∞ Hirsch 127, 167, 174, 214.
- Edvard («Eduard»), juveler 218, 227, 233, 235.
- Eleonore Caroline («Nora») 235.
- Eleonore Christine («Nora») 174.
- Elisabeth 77.
- Elisabeth, ∞ Schilling v. La. 87.
- Emilie Jacobine 182.
- Erik (der Skilding) 13, 30, 35, 39, 43, 44.
- Felix Hypolit v. Sch. 119.
- Francisca, ∞ v. Kirchner 109, 114, 133.
- Franziska Eleonora 170.
- Fredrik, major og o.r.sakfører 134, 223, 224, 237.
- Fredrik Edward 241, 245.
- Fredrik Edward jr. 245.
- Friedrich Sch. v. Forst 77.
- Friedrich Sch. v. Li. 38.
- Friedrich (VI.1), «Ratsherr» i Breslau 78, 79.
- Friedrich II, «Ratsherr» i Breslau 82.
- Friedrich Sch. v. La., «Burgmann» 72,74.
- Friedrich Sch. v. La., ridder 73.
- Friedrich Sch. v. Li. (T.IX.12) 38, 51, 55, 63, 67.
- Friedrich (M.XVII.4) 80.
- Friedrich Sch. v. Li. (T.X.13) 46, 63.
- Friedrich (IV.1) «Ratsherr» i Breslau 18, 33, 74, 77.
- Friedrich, «Ratsherr» i Krakau 84.
- Friedrich, f. 1342 78.
- Friedrich, konrektor i Pegau 16, 92, 96.
- Friedrich, f. 1657 93.
- Friedrich Gustaf, Sch. gen. v. La. u. zu. Li., artillerikaptein 28, 134.
- Fridericus (T.III.4) 15.
- Georg Sch. v. C., stor-prior 71.
- Gerbart Sch. v. Sp. 46, 47, 63.
- Gerhart Sch. v. Li. 68, 70.
- Gerolf Sch. v. Li. 72.
- Gertraut (VII.2) 81.
- Gertraut Sch. v. La. 63.
- Gertraut, f. 1453 84.
- Gertraut Sch. v. La., ∞ Schilling 72, 73.
- Gottfried 94.
- Gustav Adolph, forretningsmann 233, 243.
- Halfdan, pater, se Carl Halfdan.
- Halfdan, disponent 238, 241.
- Hans (XVII.2) 84.
- Hans, kjøpmann i Hof 80, 81.
- Hans, kjøpman i Breslau 79.
- Hans, kunstmaler 81, 82.
- Hans (M.XVIII.18) 84.
- Hans, gullmed 82, 83.
- Hans, bergskriver 86.
- Hans, f. 1545 89.
- Hans, «Berggewerke» 90.
- Hanss, magister 22, 24, 85, 86.
- Hartmut Sch. v. La. 39.
- Heinar Sch. v. Li. 38, 39.

- Heinar, professor 11, 19, 32.
- Heinard v. Sch., «Reichsfreiherr» 51.
- Heinrich Sch. v. Forst 77.
- Heinrich Sch. v. Li. 39.
- Heinrich Bowe v. La. gen. v. Sch. 70.
- Heinrich Sch. v. La. gen. Huneswin 13, 25, 38, 40, 48, 54, 63, 67, 68.
- Henrich I Bowe v. La. 54, 70.
- Henrich II Bowe v. La. 54, 70.
- Heinrich III Bowe v. La. 75.
- Heinrich Sch. v. La., «Burgmann» 71, 73.
- Helen 243.
- Henriette, ∞ Hirsch 213, 217, 226, 230, 231.
- Henriette Sophie 230.
- Hildigard, ∞ Schilling 82, 85.
- Hildigard, ∞ de Besanval 76.
- Hildigard, ∞ 1) Sch. v. Forst, ∞ 2) v. Eltz 77.
- Hildigardis Sch. v. La. 69.
- Hjalmar, overlege 228, 241.
- Ida, ∞ Holstad 225, 238.
- Ingrid 243.
- Isidor 169.
- Jacob 51, 57.
- Jacob Bowe Sch. v. La. 54.
- Jacob Frederik («Fritz»), forstassistent 182, 195, 228.
- Jacob Frederik («Fritz»), grosserer 219, 235.
- Jacob Fredrik («Fritz»), byggmester 176, 217, 222, 227, 235.
- Jacob Friederich, grosserer 61, 103, 104, 112, 123, 212, 213.
- Jacob Friederich, general 13, 14, 28, 92, 95, 104, 105, 109, 112, 113, 123, 151, 181, 182, 185, 211, 212, 213.
- Jacob Friedrich («Fritz»), gullsmed 233, 243.
- Jacobine («Bine»), ∞ Conradi 169, 215.
- Jakob Friedrich Sch. v. La. u. zu Li. 105.
- Jakob 91.
- Jakob, kledesvever i Pegau 91.
- Jakob Carl Fr. v. Sch., godseier 111, 116.
- Jensine Sophie 213.
- Jobst 56.
- Jobst v. Sch., «Hof- und Landrat» 92.
- Jobst Sch. v. Li. 39.
- Johann Sch. v. La., «Burgmann» 36, 68, 71.
- Johan Sch. v. La. 88.
- Johann † 1581 89.
- Johann, kjøpmann 90.
- Johan v. Sch., fenrik 117.
- Johann, f. 1611 91.
- Johann, garver i Pegau 91.
- Johann v. Sch., kapteinlt. 104, 110.
- Johann «friherre Sch. v. C.», kammerherre 110, 116.
- Johann, kjøpmann i Altona 109, 113.
- Johann Christoph «Sch. v. C.», generallt. 111, 117.
- Johann Christoph «Sch. v. C.», friherre 116.
- Johann Christoph v. Sch., ltn. og kammerherre 117, 119.
- Johann Friederich («Fritz»), overtollbetjent 127, 161, 174, 214.
- Johann Georg, f. 1664 96.
- Johann Georg, prest i Pernau 14, 94, 95, 104, 212.
- Johann Georg, kjøpmann i Altona 110, 112.
- Johann Peter 115.

- Johanna «friherrinne Sch. v. C.»,
∞ Banffy von Losoncz 118.
- Johannes, Ritter v. Heinrichau 19,
25.
- Johannes Andreas 93.
- Johannes (Hanns) 87.
- Joseph («Joe»), lege 221.
- Jost, kjøpmann 85.
- Justus (T.V.6) 39.
- Justus (IX.3) 86.
- Jutta Sch. v. Li., ∞ v. Lahnstein
70.
- Jutta Sch. v. Sp., ∞ v. Rhein-
felden 74.
- Karl, baron 50, 51.
- Katharina, f. 1610 91.
- Katharina, f. 1616 91.
- Katharina, ∞ Schilling 84.
- Katharina, fru 90.
- Katharina Dorothea 93.
- Kathinka, ∞ Brigham 240, 245.
- Kilian, bergverkseier 87, 88.
- Konrad Sch. v. Li. (T.V.2) 39.
- Konrad Sch. v. La. (T.V.8) 39, 63.
- Konrad Sch. v. La., «Burgmann»
69.
- Laura, lærerinne 217, 223.
- Louisa Henriette 158.
- Ludwig 21, 22, 23, 43.
- Ludwig («Louis») Joseph Ferdi-
nand «friherre Sch. v. C.», oberst
116, 118.
- Lydia MacKenzie 244.
- Lydia Mary, ∞ Cummins 239, 244.
- Magdalena 91.
- Magdalena Sch. v. La., ∞ v.
Rheinfelden 74.
- Magdalena, f. 1338 77.
- Mally Cathinka 224.
- Margarete, ∞ Mehlig 234.
- Margaretha, fru 88.
- Margaretha Sch. v. La. 72.
- Maria 94.
- Marie, ∞ Weidemann 222.
- Marie, fru 222.
- Marie Elisabeth 93.
- Mathilde «friherrinne Sch. v. C.»
119.
- Matthes, «Berggeschworener» 24,
86, 88.
- Matthes Sch. v. La. u. Li. 15, 26,
30, 38.
- Matthäus, vinnhandler i Pegau 92.
- Matthias, myntmester i Danzig 83.
- Nicolaus 56.
- Nicolaus, kjøpmann 83.
- Nicolaus (M.XX.25) 84.
- Nora, lærerinne 226.
- Nora 236.
- Ortia 88.
- Ortia, ∞ Smilten 77.
- Ortia, ∞ Schilling 83.
- Oscar William, ingeniør 221, 236.
- Otto, arkitekt 217, 226, 235.
- Otto Percy, kjøpmann 222.
- Paul (XII.1), kapellan 89.
- Paul, f. 1579 90.
- Paul, «archidiakon» 90.
- Peter Fredrik, sersjant 238.
- Peter Gottlieb, o.r.sakfører 178,
222.
- Peter Gottlieb, ingeniør (XIX.25)
227, 238, 239.
- Peter Gottlieb, ingeniør (XX.22)
240, 244.
- Peter Gottlieb (XXI.9) 244.
- Roger Joseph 244.
- Rudolf Sch. v. Forst 63.
- Scott Owen, forretningsmann 239,
244.
- Sebastian Sch. v. C., ridder 70.
- Simon Broysac Sch. v. La. 54.
- Sophia 94.
- Sophie Caroline 171.

- Therese «friherrinne Sch. v. C.» 118.
- Thomas, bergskriver 88.
- Trinelise 237.
- Veronika v. Sch., ∞ Schilling 117.
- Virginia Owen 244.
- Walther Sch. v. Li. 46.
- Winand Huneswin Sch. v. La. 54.
- Schinkel, Georg, pastor 93.
- Maria, ∞ Schilling 93.
- v. Schjøtt, kaptein 171.
- Schjelderup, frk. 182.
- Schmidt, frk. 169.
- Christen, biskop 152.
- Christine, ∞ Conradi 170.
- Schneider, Emilie, nonne 189.
- Schumann, Johann Friedrich 113.
- Schützmeister, Sabine, ∞ Schilling 92.
- Schwartz, Margaretha, ∞ Schilling 84.
- Schønning, Else Sophie, ∞ Vahl 184.
- Sehested, Stincken, generalinne 152, 169.
- v. Siegmann, Alexander Heinrich, hoffråd 115.
- Skugstad, Anne Lovise, ∞ Udnæs 219.
- Skaarer, Marie Baardsdatter, ∞ Østbye 181.
- Smidt, Karen Johanne, ∞ Nørbech 224.
- Smilten, Friedrich, kjøpmann 81.
- Ortia, ∞ Schilling 81, 82.
- v. Sparneck, Hildigard, ∞ Schilling 38.
- v. Stahl, Barbara (Cunigunde), ∞ Schilling 82.
- Elisabeth, ∞ Schilling 78, 79.
- de Stal (v. Stahl), Lovis, kjøpmann 78.
- v. Steigentesch, August, baron 129.
- v. Steinberg, Margarethe, ∞ v. Adelebsen 144.
- Stenglin, Daniel, etatsråd 108.
- Stensboddning, Hans Hansen, gårdbruker 181.
- Inger Hansdatter, ∞ Østbye 180.
- Sternberg, Johann 123.
- Stillmann, Johan Andreas, arkitekt 176, 217.
- Stockfleth, sogneprest 182.
- Stolpe, N., gårdeier 217.
- fru 217:
- Storm, Aage, advokat 237.
- Stramboe, Caroline Sophie, ∞ Schilling 176, 217, 222, 227, 235.
- Edvard, kgl. danser 217.
- Johann Adolph, kgl. solodanser 176, 217.
- Julie 217, 219.
- Laura, ∞ Stillmann 176, 219.
- v. Stryk, Diedrich, «Landrat» 143.
- Magdalena, ∞ v. Vietinghoff 143.
- Stub, pater 196, 197.
- Stumlien, Hans Hansen, gårdbruker 180.
- Stürup, Christian Jensen, kap. 139.
- Christiane Marie, ∞ v. Deden 138, 213.
- Jens 140.
- Støcker, Christine, ∞ Schilling 103, 104, 212.
- Johann, rektor i Pernau 103.
- v. Suckow, kammerherre 151.
- Sulzer, Marcus, borgermester 83.
- Svanemann, Sophie Fredrikke, ∞ Stramboe 176.
- Syberg-Olsen, Astrid, fru 243.
- Sæthren, Ole, o.r.sakfører 225.
- Sørensen, Julie, frk. 182.
- professor 182.
- Sørenssen, E., frk. 181.

- Tasch, Margaretha, ∞ Schilling 83.
 Theiste, Hedvig, husjomfru 185.
 Thillesen, fru 177.
 v. Thome, fru 171.
 Thomle, Erik Lysgaard, skipskaptein 234.
 Thompson, Ellen («Nelly»), ∞ Schilling 178, 220.
 — William, fabrikkеier 178.
 Thorbjørnsen, Ansgar, disponent 234.
 Thorhild Eriksdatter 44, 45.
 Thygesen, Antonette Laurine, ∞ Hirsch 231.
 Torp, Jens, distriktslege 225.
 v. Treyden, Magdalena, ∞ v. Wedberg 143.
 Tronstad, Mette Christine, ∞ Hübert 224.
- v. Ucken, Ingeborg, ∞ v. Deden 142.
 Udnæs, Astrid, ∞ 1) Bisgaard ∞ 2) Thomle 234.
 — Ingerid, ∞ Thorbjørnsen 234.
 — Johannes, gårdbruker 219.
 — Olaf Gabriel, bankdirektør 219, 234.
 Undset, Sigrid 201.
 v. Ungern-Sternberg, Augusta Christine 118.
 v. Uslar, Falk Adolf, krigskommissær 141, 144.
 — Hans Ernst, oberst 145.
 — Ludolf, oberst 145.
 — Sophie Gertrude, ∞ de Cachedenier 139.
 — Thilo Albrecht, generalltn. 144.
- Vahl («de Vahl»), Else Sophie, ∞ Schanche 184.
 — («de Vahl»), Isach Andreas, handelsmann 184.
- v. Veltheim, Gertrud, ∞ v. Adelesen 145.
 v. Vietinghoff, Arnold, ordensmester 143.
 — Auguste, ∞ v. Schilling 118, 119.
 — Catharina, ∞ v. Wetberg 140, 143.
 — Christoph, godseier 143.
 — Gustav Karl, godseier 118.
 — Jürgen, «Landrichter» 143.
 — Jürgen, «Stiftsvogt» 143.
- v. Wackenitz, fru 170.
 Waffelaert, biskop 205
 Walerius, Engelke, ∞ Barclay 164.
 Waterhouse, Marion, ∞ Schilling 221, 136.
 Weidemann, Adolf Emil, ingeniør 222, 237.
 — Christopher, kgl. fullmektig 222.
 Weiser, Agnes, ∞ Jülich 218.
 Weisser, Sigrid, ∞ Hirsch 232.
 Wendell, Jacob, oberstltn. 128.
 Wessel, ingeniør 220.
 v. Wetberg (v. Wedberg), Anne Dorothea, ∞ v. Deden 139.
 — Bruno, gesandt 143.
 — Claus 143.
 — Johann, godseier 143.
 — Johann, oberstltn. 140, 142.
 — Peter, godseier 142.
 Wetter, Anna Maria 114.
 Wettergren, Benedictus, res. kap. 214.
 Wetterstrand, musikk lærer 181.
 Wilhelmsen, Mona, fru 238.
 v. d. Wisch, Sophie, ∞ Schack 142.
 Wohlfart, Erna, ∞ Schilling 233, 243.
 — Gustav, «Beamter» 218.
 — Jenny, ∞ Schilling 218, 233.
- Yong, Frithjof 241.

v. Zaschnitz, Elisabeth, ∞ v.Lüt-
tichau 145.
v. Zernichow, Hans Jacob, kaptein
158.
Zorn, Julie Pauline, ∞ Kuhn 241.
Ørbech, Jens, sogneprest 213.
— Jessine Marie, ∞ Berg 213.

Østbye, Anne Maria Berntsdatter, ∞
Bakke 180.
-- Bernt Hansen, gårdbruker 180.
— Hans Taraldsen, gårdbruker 181.
Aamodt, Ulrik Anton, kaptein 127.
Aase Haraldsdatter 44.

RETTELSER OG TILFØYELSER

Side 35, 43, 47 og 68 står det (V.1) efter Daniel I Schilling, skal være (V.6).

Side 73: På linje 4 og 6 står det «Heinrich I», skal være «Friedrich I».

Side 131 og s. 247 står det at det gamle hotell d'Angleterre lå i Rådhusgt. 16, skal være Rådhusgt. 26. Tegningen på s. 131 er angivelig tegnet fra general Schillings stuevindu i Rådhusgt. 15 (Pipergården).

Side 156: På linje 17 står det at Jens Ørbech Berg er født 1742, skal være 1747.

Sverre Kildahls Boktrykkeri
Oslo 1954

STAMTAVLE I

HARALDUS
Kunig in Norwegia.

Ericus der Skilding (T.I.1)
a. f. 894, a. † 952.

Ericus II, greve av Rheinfelden (T.II.1)
a. f. 912.

Arnulphus, greve av Rheinfelden (T.III.1)
a. f. 932,

Stamfar for grevene av Rheinfelden, for den linje av disse som blev hertuger av Schwaben, og for den tysk-romerske konge Rudolf I (T.VIII.5) † 1080.

Denne gren av slekten ††† 1460 med Heinar (Heinrich) II, greve av Rheinfelden (M.XVI.2 og P.E.18).

Heinarus, 1. herre til Lindek (T.III.2)
a. f. 938, †† i slaget ved Rossano i Italia 982.

Ericus III (T.III.3)

Ericus IV, 2. herre til Lindek (T.IV.2)
a. f. 961, † ugift.

Henricus I (T.IV.3) 3. herre til Lindek
og 1. herre til Lahnstein a. f. 962.

Henricus II, 4. herre til Lindek (T.V.2)
a. f. 983, a. † 1004.

Jobst (T.V.6)
† ugift.

Arnulphus, (T.V.7) 5. herre til Lindek
a. f. 988, a. † Italia 1014.

Kuonrat I, herre til Lahnstein (T.V.8).

Cunigunde (T.VI.4)

Arnulf II, 6. herre til Lindek (T.VI.5).

Hartmut gen. Schilling (T.VI.6)
a. f. 1011, a. † Worms 1072, Borger i Worms.

Heinrich II, herre til Lahnstein (T.VI.7).

Heinrich III, 7. herre til Lindek (T.VII.8)
Fikk 1079 jordegods i gave av sin «fetter»
kong Rudolf (T.VIII.5).

Lupold (T.VII.9)
a. f. 1033, a. † 1087.

Kuonrat Schilling (T.VII.11)
a. f. 1036, a. † 1057, Borger i Worms.

Kuonrat II, herre til Lahnstein (T.VII.12).

Wolff (T.VIII.11)
a. f. 1056.

Gerhartt I Schilling (T.VIII.12)
a. f. 1057, a. † Damaskus 1097.

Gertraut v. Lahnstein (T.VIII.13)
∞ Friedrich II, 10. herre til Lindek (T.IX.12).

Lupold II (T.IX.11)
Korsfarer, a. † Jerusalem 1099.

Friedrich II, fra 1156 10. herre til Lindek (T.IX.12)
a. f. 1097, a. † 1170.

1. ekteskap:

∞ 1) Hildigardis v. Sparneck (T.XI.20), 3 sønner og 4 døttre. ∞ 2) Gertraut v. Lahnstein (T.VIII.13), 1 sønn.

2. ekteskap:

Ericus VI (T.X.9)
Korsfarer, a. † Jerusalem 1150.

Gerbart I, herre til Sparneck (T.X.11)
a. † 1193.
Arvet Sparneck. Fra ham stammer
den yngre slekt Schilling v. Sparneck,
††† 1744.

Friedrich III, 11. herre til Lindek (T.X.13)
a. † Legrano 1176.
Fra ham stammer den yngre
slekt Schilling v. Lindek,
††† 1323
med Walther (M.XIV.7), 15. herre til Lindek.

Rudolf, herre til Forst (T.X.16)
f. †
Fra ham stammer slektsgrenen
Schilling v. Forst, efter 1323 v. Lindek-Forst
††† 1379
med Kuonrad II v. Lindek-Forst (M.XIV.8),
17. herre til Lindek.

Heinrich III, 8. herre til Lahnstein (T.X.18)
a. f. 1166, a. † 1221.
Fra ham stammer den nulevende Schilling-
slekt ex genere Erici.

STAMTAVLE I

HARALDUS
Kunig in Norwegia.

Ericus der Skilding (T.I.1)
a. f. 894, a. † 952.

Ericus II, greve av Rheinfelden (T.II.1)
a. f. 912.

Heinarus, 1. herre til Lindek (T.III.2)
a. f. 938, †† i slaget ved Rossano i Italia 982.

Ericus III (T.III.3)

Fridericus Scildingus (T.III.4)
Stamfar for den eldre linje Schilling v. Sparneck.

Ericus IV, 2. herre til Lindek (T.IV.2)
a. f. 961, † ugift.

Henricus I (T.IV.3) 3. herre til Lindek
og 1. herre til Lahnstein a. f. 962.

Henricus II, 4. herre til Lindek (T.V.2)
a. f. 983, a. † 1004.

Jobst (T.V.6)
† ugift.

Arnulphus, (T.V.7) 5. herre til Lindek
a. f. 988, a. † Italia 1014.

Kuonrat I, herre til Lahnstein (T.V.8).

Cunigunde (T.VI.4)

Arnulf II, 6. herre til Lindek (T.VI.5).

Hartmut gen. Schilling (T.VI.6)
a. f. 1011, a. † Worms 1072, Borger i Worms.

Heinrich II, herre til Lahnstein (T.VI.7).

Heinrich III, 7. herre til Lindek (T.VII.8)
Fikk 1079 jordegods i gave av sin «fetter»
kong Rudolf (T.VIII.5).

Lupold (T.VII.9)
a. f. 1033, a. † 1087.

Kuonrat Schilling (T.VII.11)
a. f. 1036, a. † 1057, Borger i Worms.

Kuonrat II, herre til Lahnstein (T.VII.12).

T.VIII.11)
1056.

Gerhartt I Schilling (T.VIII.12)
a. f. 1057, a. † Damaskus 1097.

Gertraut v. Lahnstein (T.VIII.13)
∞ Friedrich II, 10. herre til Lindek (T.IX.12).

T.IX.11)
rusalem 1099.

Friedrich II, fra 1156 10. herre til Lindek (T.IX.12)
a. f. 1097, a. † 1170.

Hildigardis v. Sparneck (T.XI.20)
∞ Friedrich II, 10. herre til Lindek (IX.12).

1. ekteskap:

∞ 1) Hildigardis v. Sparneck (T.XI.20), 3 sønner og 4 døttre. ∞ 2) Gertraut v. Lahnstein (T.VIII.13), 1 sønn.

2. ekteskap:

Gerbart I, herre til Sparneck (T.X.11)
a. † 1193.
Arvet Sparneck. Fra ham stammer
den yngre slekt Schilling v. Sparneck,
††† 1744.

Friedrich III, 11. herre til Lindek (T.X.13)
a. † Legrano 1176.
Fra ham stammer den yngre
slekt Schilling v. Lindek,
††† 1323
med Walther (M.XIV.7), 15. herre til Lindek.

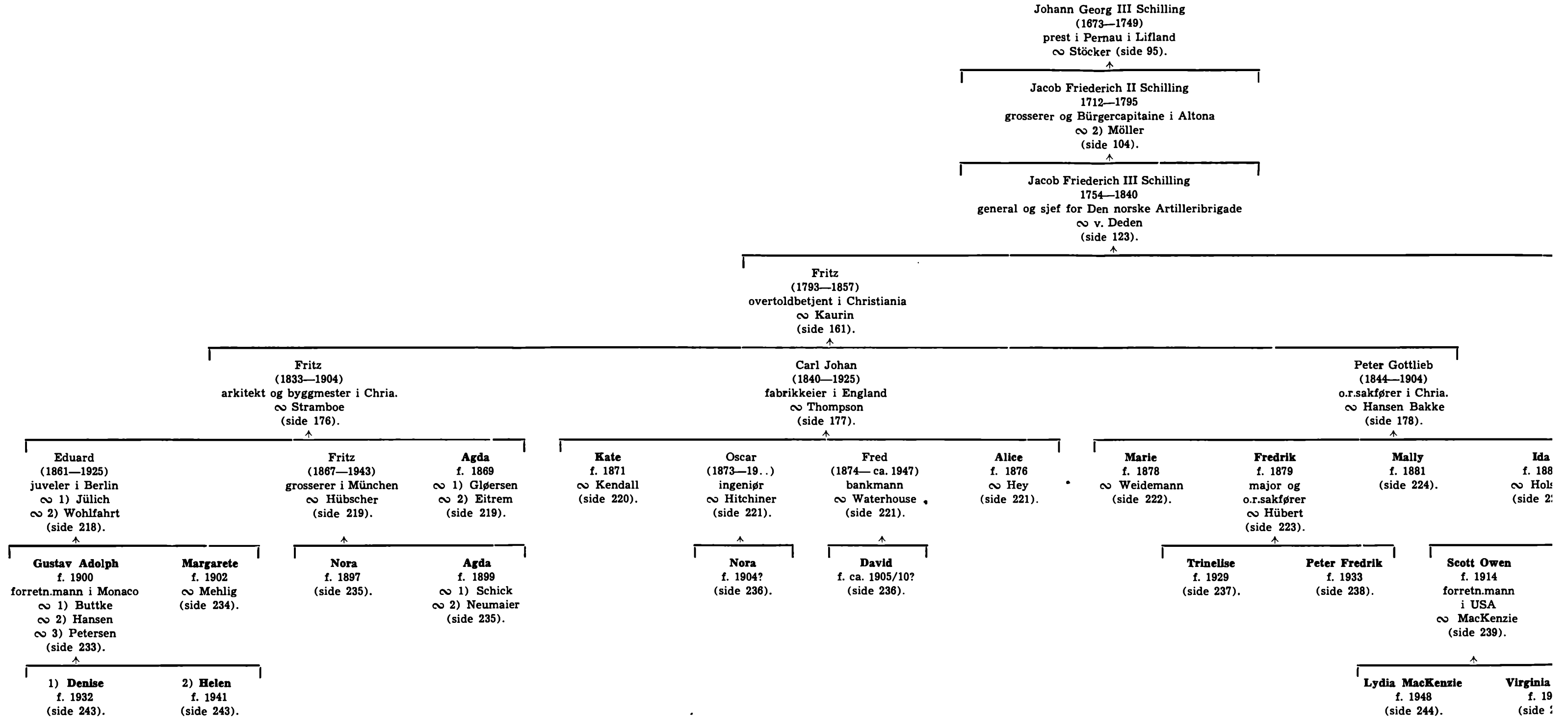
Rudolf, herre til Forst (T.X.16)
f. †
Fra ham stammer slektsgrenen
Schilling v. Forst, etter 1323 v. Lindek-Forst
††† 1379
med Kuonrad II v. Lindek-Forst (M.XIV.8),
17. herre til Lindek.

Heinrich III, 8. herre til Lahnstein (T.X.18)
a. f. 1166, a. † 1221.
Fra ham stammer den nulevende Schilling-
slekt ex genere Erci.

for den linje
og for den
† 1080.
einar (Hein-
og P.E.18).

STAMTAVLE II

som viser det innbyrdes slektskapsforhold mellom de nulevende personer (1954) som er født med slektsnavnet Schilling, idet disses navn er fremhevet med fete

STAMTAVLE II

viser det innbyrdes slektskapsforhold mellom de nulevende personer (1954) som er født med slektsnavnet Schilling, idet disses navn er fremhevet med fete typer.

